

فصلنامه خبری مطالعات جهان

سال نهم ■ شماره بیست و سوم ■ پاییز ۱۴۰۲

- مصاحبه با اعضای هیات علمی
- مصاحبه با کارکنان
- اخبار ویژه
- افتخارات
- سخنرانی‌ها، کارگاه‌ها و نشست‌های تخصصی
- اهم فعالیت‌های بین‌المللی
- اهم فعالیت‌های دانشجویی
- اهم فعالیت‌های دانشجویی
- معرفی کتاب
- فهرست برخی مراکز مطالعات راهبردی
- دفاعیه‌های نیمسال دوم ۱۴۰۱-۱۴۰۲ در مهر ۱۴۰۲
- دفاعیه‌های نیمسال اول ۱۴۰۲-۱۴۰۳ تا ۳۰ آذر ۱۴۰۲
- مناسبت‌ها
- انتصاب‌ها، تبریک و تسلیت

سابقه

فهرست

خبرنامه دانشکده مطالعات جهان

تهیه شده در حوزه ریاست

دانشکده مطالعات جهان

پاییز ۱۴۰۲

مدیر مسئول: دکتر سعیدرضا عاملی

ویراستاری، دبیر اجرایی، تنظیم خبر و مصاحبه‌ها:

زهره جلال زاده

عکس: زهرا شیخایی

مدیر هنری: افشین ضیائی‌بان

طراح و صفحه‌آرا: لیلی اسکندرپور

نشانی: تهران - خیابان کارگر شمالی

پردیس شمالی دانشگاه تهران، بین خیابان پانزدهم و

شانزدهم، دانشکده مطالعات جهان

کد پستی دانشکده: ۱۴۳۹۸۱۴۴۱۱

تلفن: ۸۸۶۳۰۸۶۲

وبگاه: <https://fws.ut.ac.ir>

رایانامه: fws@ut.ac.ir

کاتال دانشکده در ایستا:

@FWS_UT

مصاحبه با اعضای هیات علمی

دکتر بهزاد احمدی، استادیار گروه مطالعات اروپا، رشته مطالعات کشورهای آلمانی زبان ۱

مصاحبه با کارکنان و دانشجویان

حمیدنیروی آغمیونی، سرپرست پشتیبانی و امور اداری ۵

رضاطوسی، دانشجوی دکتری مطالعات آمریکا ۷

اخبار ویژه

بازخوانی نامه حکیمانه رهبر معظم انقلاب به جوانان اروپا و آمریکا ۹

اعطای دکترای افتخاری مطالعات جهان، رشته صلح و حل منازعه به اندیشمند مصلح شیخ یعقوب ابراهیم زاکراکی ۱۷

نشست تکریم رئیس پیشین و معارفه رئیس جدید دانشکده مطالعات جهان ۲۲

ششمین سمینار بین‌المللی سواد رسانهای و اطلاعاتی کرسی یونسکو در فرهنگ و فضای مجازی ۲۶

سومین همایش بین‌المللی مطالعات ایران معاصر با مشارکت پژوهشگران و اساتید ۱۲ کشور برگزار شد ۳۷

پیش‌نشست همایش بین‌المللی ۱۲۰ سال روابط ایران و کشورهای آمریکای لاتین با حضور وزیر ارشاد و ۱۱ سفیر ایبروآمریکا ۵۰

همایش مجمع شهرداران آسیایی با عضویت ۱۰۰ شهردار آسیایی و حضور ۶ سفیر و نماینده سازمان ملل برگزار شد ۵۸

نشست با نودانشجویان ورودی ۱۴۰۲ دانشکده مطالعات جهان ۶۱

نشست بنیاد حامیان دانشکده مطالعات جهان ۶۳

تأسیس سه رشته کارشناسی‌ارشد جدید در دانشکده مطالعات جهان ۶۳

افتخارات ۶۴

سخنرانی‌ها، کارگاه‌ها و نشست‌های تخصصی ۶۶

اهم فعالیت‌های بین‌الملل ۸۳

اهم فعالیت‌های دانشجویی ۸۶

معرفی کتاب ۸۷

فهرست برخی مراکز مطالعات راهبردی ۹۲

دفاعیه‌های نیمسال دوم ۱۴۰۱-۱۴۰۲ در مهر ۱۴۰۲ ۹۶

دفاعیه‌های نیمسال اول ۱۴۰۲-۱۴۰۳ تا ۳۰ آذر ۱۴۰۲ ۹۹

مناسبت‌ها ۱۰۱

انتصاب‌ها، تبریک و تسلیت ۱۰۳

مصاحبه‌ها

دکتر بهزاد احمدی، استادیار گروه مطالعات اروپا، رشته مطالعات کشورهای آلمانی زبان

جناب آقای دکتر احمدی از اینکه در این شماره خبرنگارانه در خدمت شما هستیم، بسیار خرسندیم. از اساتید جوان دانشکده هستیم که افتخار عضویت شما را در هیئت علمی دانشکده به تازگی داشته‌ایم. قدری در خصوص سوابق علمی و کاری خود پیش از ملحق شدن به جمع اعضای محترم هیئت علمی دانشکده صحبت بفرمایید.

از اینکه برای این مصاحبه بنده را انتخاب کردید بسیار خوشحالم. من مدرک کارشناسی در رشته مترجمی زبان آلمانی را از دانشگاه اصفهان، کارشناسی ارشد زبان آلمانی را از دانشگاه آزاد، کارشناسی ارشد دومم را در رشته روابط بین‌الملل و دکتری روابط بین‌الملل را از دانشگاه شهید بهشتی دریافت کردم.

از بعد سوابق کاری، حدود ۱۷ سال در اندیشه‌های مختلف سابقه کار پژوهشی دارم. این سوابق پژوهشی به من کمک کرد بتوانم حوزه نظر و عمل را بهتر درک و رابطه خوبی میان پژوهش نظری و حوزه عملی برقرار کنم. در پنج سال گذشته نیز در امور راهبردی مشاور وزیر ارتباطات، و معاون مرکز همکاری‌های تخصصی بین‌المللی وزارت ارتباطات بوده‌ام. دو سال اخیر هم رئیس مرکز همکاری‌های تخصصی و مطالعات راهبردی وزارت ارتباطات بوده‌ام. در این پنج سال به‌عنوان نماینده ایران در سازمان‌های بین‌المللی تخصصی حاضر بوده‌ام و در حوزه روابط خارجی به‌خصوص روابط دو جانبه کار کرده‌ام.

امیدوارم این تجربه‌ها و آموخته‌هایم به نفع دانشجویان و در خدمت آموزش عالی و در راستای اهداف عالی دانشکده مطالعات جهان باشد.

سوابق درخشانی هم به لحاظ عملی و هم به لحاظ نظری در حوزه روابط بین‌الملل دارا هستید. اهمیت دیپلماسی علمی و روابط بین‌الملل را در چه می‌دانید؟

لطف شماست ولی من خودم را دانشجوی می‌دانم و خوشحالم که در کنار اساتید برجسته این دانشکده بر آموخته‌هایم افزوده خواهد شد. در پاسخ به سؤال شما باید بگویم، اصولاً قرن ۲۱ را قرن فناوری می‌شناسند. این به معنای آن نیست که در دوره‌های دیگر فناوری نقشی نداشته است؛ بلکه امروز با فناوری‌هایی روبه‌رویم با عنوان «فناوری‌های راهبردی نوظهور» (Emerging Strategic Tech-)

(nologies)؛ از جمله هوش مصنوعی، کوانتوم، اینترنت نسل ۵ و نسل ۶، صنعت نسل ۴، کلا، اینترنت اشیا، اینترنت ماهواره‌ای. این فناوری‌ها، تحولات راهبردی ایجاد می‌کنند و باعث می‌شوند دنیا بر مدار دیگری بچرخد؛ قدرت در محور دیگری قرار گیرد. به نظر می‌رسد در یک تا دو دهه آتی با دنیایی روبه‌رو خواهیم بود که مبتنی بر این فناوری‌های نوظهور خواهد بود و محیط زندگی ما، روابط انسان‌ها و روابط کشورها تغییراتی جدی خواهند کرد. لذا، قرن ۲۱ قرن است که به‌واسطه این فناوری‌ها، عقب‌ماندگی در آن عددی نیست، بلکه تصاعدی است. کشورهایی که نتوانند این نوع تحول را درک کنند و خوب بشناسند، و از راه‌های هدفمند بدان فناوری‌ها دست‌یابند و نتوانند خود را با این تغییرات تطبیق دهند، اصولاً به‌نظر می‌رسد بعد از مدتی جایگاه و اهمیت خود را در نظام بین‌الملل از دست می‌دهند. پس، ضروری است درک و شناخت خود را از نظام بین‌الملل بازتعریف کنیم و این بازتعریف اهمیتی کلیدی دارد. به‌نظر من دیپلماسی علمی و روابط بین‌المللی در قرن ۲۱، در حال طی کردن دوره‌ای هیجان‌انگیز و کلیدی است و اهمیت آن بیش از پیش احساس می‌شود.

موقعیت ایران نیز به لحاظ مکانی و برهه تاریخی‌ای که در آن به‌سر می‌بریم یا به‌فرموده مقام معظم رهبری «پیچ تاریخی»‌ای که در آن قرار داریم، نسبت ما با تحول نظم بین‌المللی و میزان بهره‌مندی از فناوری‌های نوظهور در قرن ۲۱، معرف ضرورت بازتعریف نقش و جایگاه ایران است. به‌عنوان یک بازیگر علمی و فناورانه، لازم است بیندیشیم که ایران چگونه می‌تواند در این برهه خود را در زنجیره تأمین فناورانه و علمی دنیا قرار دهد.

چرا دانشکده مطالعات جهان را انتخاب کردید؟

قبل از پاسخ به این سؤال، دوست دارم صمیمانه از جناب آقای دکتر عاملی، جناب آقای دکتر سمیعی، جناب آقای دکتر روح‌اله حسینی و جناب آقای دکتر باقری و هیئت جذب دانشگاه تشکر کنم که این فرصت را در اختیارم گذاشتند تا بتوانم در قامت معلم در این دانشکده حضور یابم. فرصتی برای ابراز این قدردانی دست نداده بود و حالا این رسانه رسانه خوبی است که بتوانم مراتب تشکر و قدردانی صمیمانه خودم را ابراز کنم.

دانشکده مطالعات جهان دانشکده‌ای است که اساتید ممتازی در آن مشغول به کار هستند و دانشکده‌ای ویژه است، چراکه بین‌رشته‌ای است. اگر از من بپرسید که یکی از ویژگی‌های دانشگاه‌ها و دانشکده‌های قرن ۲۱ چیست، بی‌تردید عرض می‌کنم بین‌رشته‌ای بودن. در این روزها، آنقدر روابط رشته‌ها با هم درهم

تنیده شده است که به شکل منفرد یک رشته نمی‌تواند پاسخگوی موضوع‌های مرتبط با خود باشد. به‌طور مثال، در حوزه ICT در نظر اول رشته‌ای کاملاً فنی و مهندسی است، اما می‌بینیم که امروزه تا چه میزان ابعاد حقوق بین‌الملل و روابط بین‌الملل، جامعه‌شناسی، فرهنگ، و اقتصاد در آن اهمیت پیدا کرده است. لذا، در جایگاه مهندسی صرف، زیست در این حوزه کفایت نمی‌کند. در کنار مهندسان این حوزه، باید جامعه‌شناس، اقتصاددان، سیاست‌شناس و افراد دیگری نیز قرار گیرند تا آن تحول یا آن رشته به‌درستی درک شود. دانشکده مطالعات جهان این ویژگی را داراست و با این رویکرد بین‌رشته‌ای وارد قرن ۲۱ شده است.

علاوه بر این، مطالعات کشوری و منطقه‌ای از قدیم در جهان اهمیت داشته است. در کشور ما نیز جای خالی آن احساس می‌شد. دانشکده مطالعات جهان تحقق رفع این نیاز است. در کنار این مطالعات ریشه‌دار کشوری و منطقه‌ای در دانشکده، مطالعات موضوعی نیز به این جمع افزوده شده است: چندرشته تازه‌تأسیس دانشکده با عناوین «مطالعات نظام قدرت جهان» و «مطالعات صلح و حل منازعه» از این دسته و موضوع محور هستند. موضوع محوری نیز در کنار بین‌رشته‌ای از ویژگی‌های دانشکده‌های قرن ۲۱ است. اجازه دهید با ذکر مثالی اهمیت موضوع محوری را بیان کنم. به‌طور

مثال، هم‌اکنون در رشته ما: رشته مطالعات کشورهای آلمانی‌زبان، وقتی می‌خواهیم درباره آلمان صحبت کنیم با یک سال دو سال مطالعه نمی‌توان کل این کشور را به خوبی فهم کرد، چراکه موضوع‌ها زیاد و گسترده هستند. اما اگر موضوع آموزش ما مثلاً اقتصاد دیجیتال باشد ورود از اقتصاد دیجیتال به موضوع آلمان پایه قوی‌تری برای شناخت ایجاد می‌کند تا اینکه اطلاعاتی کلی درباره آلمان و فهم اندکی هم از اقتصاد دیجیتال داشته باشیم.

اینکه دانشکده ما مطالعات منطقه‌ای و کشوری را با رویکردی بین‌رشته‌ای داراست، و اینکه موضوع محور و درگیر موضوع‌های روز است، آن را دانشکده‌ای جذاب و قرن ۲۱ می‌کند؛ دانشکده‌ای که نیاز کشور محسوب می‌شود و به اعتقاد من، در آینده بیشتر هم درباره آن خواهیم شنید.

مجموعه عوامل برشمرده، سبب شده است که بگویم بسیار

خوشحالم که عضو کوچکی از خانواده معظم دانشکده مطالعات جهان هستم. درس‌دادن هم که فعالیتی هیجان‌انگیز محسوب می‌شود و امکان تربیت نسل جوان را به وجود می‌آورد. من به نسل جوان باور دارم و معتقدم اگر این نسل را درست تربیت کنیم، آینده ایران را ساخته‌ایم.

● ما خیلی خوشحالیم که استاد جوان و باتجربه‌ای به جمع ما ملحق شده است که کاملاً با مفهوم بین‌رشته‌ای و مسائل روز آشناست، به‌خصوص که گاه در همین دانشگاه تهران با واکنش‌هایی مواجه می‌شویم برخاسته از ناآشنایی افراد با مفاهیم

و اهمیت مطالعات بین‌رشته‌ای، موضوعی و کشورشناسی؛ و محل بحث جدی است.

در همین مدت کوتاه حضور شما در دانشکده، امضای دو تفاهمنامه (با مجمع شهرداران آسیایی و پژوهشگاه ارتباطات و فناوری اطلاعات) و برگزاری دو سمینار در اسفند ۱۴۰۲ با محوریت جناب‌عالی به اجرا رسیده و در حال برگزاری است. اجازه بفرمایید از اهمیت دو تفاهمنامه امضا شده آغاز کنیم.

اهمیت و رویکرد اجرایی در این دو تفاهمنامه چیست؟

تفاهمنامه با مجمع شهرداران آسیایی پیرو درخواست این مجمع برای برگزاری سمیناری با عنوان «حقوق بشر در شهر» مطرح شد.

قرن ۲۱ قری است که به واسطه این فناوری‌ها، عقب‌ماندگی در آن عددی نیست، بلکه تصاعدی است. کشورهایی که نتوانند این نوع تحول را درک کنند و خوب بشناسند، و از راه‌های هدفمند بدان فناوری‌ها دست یابند و نتوانند خود را با این تغییرات تطبیق دهند، اصولاً به‌نظر می‌رسد بعد از مدتی جایگاه و اهمیت خود را در نظام بین‌الملل از دست می‌دهند.

اعلام رسمی نشده است ولی علاقه‌مندان متعددی جلب آن شده‌اند، چراکه روابط ایران و اروپا در شرایطی تاریخی است و لازم است به‌شکلی ویژه بدان نگریم. مدت‌هاست این روابط روند روبه‌افزایی را طی می‌کند. واکاوی این افول، نحوه اصلاح آن و پیشنهادهای سیاستی در راستای تأمین منافع ملی شاید یکی از ضرورت‌های برگزاری این سمینار باشد.

در ۱۶ اسفند نیز سمینار بین‌المللی «منطقه آزاد ارس، کانال ارتباطات راهبردی، اقتصادی و فرهنگی در منطقه قفقاز» را با همکاری منطقه آزاد ارس و پردیس ارس و چند اندیشکده دیگر برگزار خواهیم کرد. ایران مرزی طولانی با قفقاز دارد و فهم این منطقه بسیار مهم است. ایران همواره به‌دلیل دارا بودن نقش ویژه، رابط بین مناطق مختلف بوده است. امروز این منطقه می‌تواند پلی باشد میان شمال و جنوب، و شرق و غرب؛ و مکمل نقش کریدوری و ترانزیتی ایران. این نقش ترانزیتی فقط برای کالا نیست. در تقاطع بودن این منطقه نیز سبب می‌شود ارتباطات راهبردی، مباحث اقتصادی و فرهنگی نیز مهم باشد.

● در این مدت کوتاه آغاز اشتغال در دانشکده، دانشکده را چگونه محیطی یافتید و چه تصویری پیش‌رو دارید؟
حقیقت امر، از جو دوستانه، صمیمانه، سازنده و اخلاقی در بین همکاران، اساتید و دانشجویان بسیار خوشحالم. رئیس و هیئت رئیسه دانشکده در ایجاد و حفظ این فضا نقش بسزایی دارند. نقش همکاران و اساتید نیز چنین است؛ گویی همه متعهد هستند به داشتن چنین فضایی. هم تبریک می‌گویم و هم تشکر

می‌کنم از همه همکاران خوبم.

نکته مثبت دیگر دانشکده را سیاست‌زده نبودن آن می‌دانم. شرایط برای بحث و بررسی درباره مسائل و موضوعاتی در این دانشکده مهیاست که در شرایط سیاست‌زده افراد از آن طفره می‌روند. نسل جوان ما سؤال زیاد دارد. این سؤال‌ها باید به روش درستی شنیده و پاسخ داده شود تا بتوانیم این نسل را قانع کنیم. این سیاست‌زده نبودن کمک کرده است تا راحت‌تر این اتفاق محقق شود. دانشکده فقط فضای آموزش نیست، تعلیم و تربیت را نیز باید بدان افزود. اگر فضا فضای مناسبی نباشد، تعلیم و تربیت اتفاق نخواهد افتاد.

تبدیل مراودات به مراودات نهادینه‌شده و سازماندهی‌شده اولی‌ترین مهم برای هر سازمانی است. در دانشکده نیز تصمیم بر آن گرفته شد این مراودات نهادینه شود و در دل آن سمینار گفته‌شده نیز به اجرا درآید که البته ما را درگیر مباحثی در حوزه‌های جدید کرد، مثل توسعه پایدار شهرها، حقوق بشر در شهر، امنیت محیط‌زیستی در شهر، شهرهای مجازی و شهرهای هوشمند. برخی اساتید دانشکده، از جمله آقای دکتر عاملی، در این زمینه آثار ارزشمندی دارند. این سمینار در تاریخ ۲۰ آذر ۱۴۰۲ برگزار شد که سمینار خوبی هم بود.

تفاهمنامه با پژوهشگاه ارتباطات و فناوری اطلاعات نیز از همین دست نیازها بود. پژوهشگاهی کاملاً فنی و در حوزه مهندسی به این احساس نیاز می‌رسد که لازم است با دانشکده‌ای در حوزه علوم انسانی و ارتباطات انسانی همکاری داشته باشد. این نیاز متقابل

نیز در دانشکده مطالعات جهان احساس می‌شد که بتوان درک بهتر و فنی‌تری از فناوری‌های تحول‌آفرین کسب کرد. این نیاز دوجانبه، امضای تفاهمنامه همکاری را رقم زد. در تفاهمنامه حوزه‌های بسیار خوبی برای همکاری دو طرف و با مشارکت اساتید و دانشجویان مطرح شده است. این تفاهمنامه دانشکده را بیشتر با صنعت مرتبط می‌سازد که به‌لحاظ مهارتی برای دانشجویان ما بسیار لازم است و برای اساتید نیز فرصت‌هایی را برای ارتباط با صنعت پدید می‌آورد.

هر دو این تفاهمنامه‌ها اتفاق خوبی است برای پرکردن شکاف‌هایی که گاه بین نظر و عمل، و بین آموزش و پژوهش به‌وجود می‌آید. هر دو، دانشکده را در

مسیر اجرایی‌تر و نزدیک‌تر به واقعیت‌های جامعه سوق می‌دهد که فکر می‌کنم رسالت دانشگاه نیز در همین نهفته باشد. تلاش خواهیم کرد دانشجویانی داشته باشیم که در زمان فارغ‌التحصیلی ناآشنا با مسائل جامعه و صنعت نباشند، بلکه با شناخت و دانش کافی به این عرصه برای حل مشکلات وارد شوند.

● دو سمینار را نیز در اسفند با مدیریت جناب عالی در پیش داریم. این دو سمینار را بیشتر معرفی می‌فرمایید؟

سمینار اول در ۱۴ اسفند، رویدادی ملی است با عنوان «روابط جمهوری اسلامی ایران و اروپا در آستانه تحول نظم جهانی». هنوز

اگر از من پرسید که یکی از ویژگی‌های دانشگاه‌ها و دانشکده‌های قرن ۲۱ چیست، بی‌تردید عرض می‌کنم بین‌رشته‌ای بودن. در این روزها، آنقدر روابط رشته‌ها با هم درهم تنیده شده است که به‌شکل منفرد یک رشته نمی‌تواند پاسخگوی موضوع‌های مرتبط با خود باشد.

زبان شیوا، فخیم و خوب و به روز کمک می‌کند دانشجویان بیشتری جلب موضوع شوند. در سطح بین‌المللی نیز سیاستمداری که زبان‌های متعدد را خوب می‌داند، ارتباط بهتری هم برقرار می‌کند. اهمیت زبان در تنظیم اسناد و مناظرات و گفتگوهای بین‌المللی دوچندان هم می‌شود.

بنابراین با شما هم‌عقیده‌ام: زبان نه تنها اهمیت خود را حفظ کرده، بلکه مهم‌تر هم شده است: زبان خوب ابزاری بسیار مهم است. اگر دایه این را هم داریم که کشورمان حرفی برای گفتن در منطقه و جهان داراست، بدون داشتن ابزار قوی زبانی محقق نخواهد شد. توصیه صمیمانه من به همه دانشجویان و به خودم این است که حتماً پرورش زبانی را همواره در دستور کار خود داشته باشیم.

درباره زبان فارسی، آسیبی در این موضوع هست و آن این است که در دنیای معاصر به زبان‌های غالب، مثل زبان انگلیسی، فرانسه و عربی، تولید محتوای بیشتری نیز وجود دارد چون در کشورهای بیشتری رواج دارند. لذا، همه زبان‌ها در تلاش هستند در این دنیای شبکه‌ای به هم پیوسته که همه چیز در حال تبدیل شدن به هم است، تمایزهای زبانی خود را حفظ و از آن محافظت کنند. بی‌تردید داشتن برنامه برای ارتقای جایگاه و نقش زبان فارسی در فضای مجازی بسیار مهم است. امروز بسیاری از افراد اطلاعات لازم خود را از تلویزیون و رادیو نمی‌گیرند، از روی گوشی‌های همراه خود دریافت می‌کنند. لذا، تا می‌توانیم باید تلاش کنیم جامعه فارسی‌زبان را در کل دنیا تشویق کنیم تا به زبان فارسی محتوا و داده گسترده اعم از کتاب، موسیقی، فیلم و نظایر آن

تولید و در فضای مجازی منتشر کنند. ما به عنوان یکی از متولیان زبان فارسی و اصلی‌ترین آن باید تلاش کنیم در ساختار زبان بین‌الملل برای زبان فارسی نیز جایگاهی کسب کنیم و روزی برسد که دامنه‌های اینترنتی به زبان فارسی داشته باشیم؛ اپ‌هایی بین‌المللی به فارسی داشته باشیم؛ و جزو زبان‌های پویا و جریان اصلی فناوری، به خصوص در فضای مجازی باشیم.

● به حضور شما در جمع اعضای محترم هیئت علمی دانشکده مفتخریم. از وقتی که به این شماره خبرنامه اختصاص فرمودید بسیار سپاسگزاریم. برایتان آرزوی موفقیت داریم.

ترکیب تجربه، عمل و دانش در این دانشکده وجود دارد. برقراری رابطه خوب با دانشجویان و روحیه‌ای که در فضای دانشکده می‌بینیم، از جمله چیزهای دیگری است که به چشم من آمده است و قطعاً نکات خوب بیشتری نیز وجود دارد. این فضا مدیون همدلی و همکاری همه است.

● آقای دکتر این سؤال را از این‌روز از محضر تان می‌پرسم که فرمودید پیشینه مترجمی زبان دارید و مسائل زبانی قطعاً دغدغه شما هم هست. پیشرفت فناوری آن هم با رویکرد قرن ۲۱ که شما ترسیم فرمودند، یک جای پای بزرگ در زبان هم دارد: واژه‌ها، مفاهیم و ساخت‌های جدید. اگر نتوان زبان را در این محیط پویا و زایا حفظ کرد، محکوم به فنا خواهد بود و سلطه دیگر زبان‌ها را باید پذیرا باشد. زبان فارسی با پیشینه‌ای

درخشان هنوز نتوانسته در این محیط شأن زبانی خود را حفظ کند؛ به خصوص در هوش مصنوعی ضعف زبانی در قیاس با دیگر زبان‌های منطقه، زنگ خطری است برای ما فارسی‌زبانان و دانشگاہیان، در مقام تولیدکننده محتوا. چطور زبان را در مسیر این تحولات زنده نگه داریم؟

در قرن ۲۱ زبان و الگوهای زبانی بیش از قبل اهمیت یافته است. فناوری ابعادی پیدا کرده است که هم حوزه‌های بومی و هم حوزه‌های منطقه‌ای تا بین‌المللی را پوشش می‌دهد. اگر از آن سمت هم بنگریم که دنیا دنیایی به هم پیوسته است، باز هم زبان و توانمندی‌های زبانی کلیدی‌تر می‌شود. شاید این احساس

به وجود آمده باشد که فناوری جای توانمندی‌های فردی زبانی را بگیرد، به نظر من تا حد زیادی این اتفاق نخواهد افتاد و همچنان افرادی که زبان‌های متعددی را خوب بلد هستند، مزیتی کلیدی در عرصه تعاملات خواهند داشت، به خصوص در تعاملات بین‌انسانی. اگر زبان مستمر مطالعه نشود و به روز نگه داشته نشود، اگر به مانند درخت به آن رسیدگی نشود، خشک خواهد شد. درباره زبان فارسی هم چنین است؛ اگر کتاب‌های خوب نخوانیم و دایره لغاتمان را گسترش ندهیم، به تبع آن، بعد از مدتی دایره لغات محدودی پیدا می‌کنیم و به زبانی دم‌دستی گفتگو خواهیم کرد. این موضوع برای ما اساتید کلیدی‌تر می‌شود چراکه زبان ابزار ما در آموزش است.

در کنار این مطالعات ریشه‌دار کشوری و منطقه‌ای در دانشکده، مطالعات موضوعی نیز به این جمع افزوده شده است.

تلاش خواهیم کرد دانشجویانی داشته باشیم که در زمان فارغ التحصیلی ناآشنا با مسائل جامعه و صنعت نباشند، بلکه با شناخت و دانش کافی به این عرصه برای حل مشکلات وارد شوند.

حمید نیرویی آغمیونی، سرپرست پشتیبانی و امور اداری

● جناب آقای نیرویی از اینکه در این شماره خبرنامه در خدمت شما ایم، بسیار خرسندیم. از همکاران با سابقه دانشکده هستید و مجدد به جمع دانشکده پیوسته‌اید. دانشکده مطالعات جهان برای شما چه مفهومی دارد؟

با سلام و درود به محضر همه همکاران محترمی که در خانواده بزرگ دانشگاه تهران مشغول به فعالیت هستند. همان‌طور که مستحضر هستید بنده بیش از ۲۴ سال در امور اداری و اجرایی سابقه دارم. در حال حاضر، به‌عنوان سرپرست امور اداری، رفاهی و پشتیبانی دانشکده مشغول به کار هستم.

حال شکافتن قلب کشورها و این جوانان امید آینده کشور عزیزمان ایران هستند. به‌نظرم دلیل موفقیت این دانشکده اولویت‌بخشیدن به نخبه‌گزینی و شایسته‌سالاری، همراه با تلاش برای پرورش شایسته توانمندی‌ها در کشور است.

تصور ذهنی من از دانشگاه، قبل از ورود به مجموعه و بعد از آن تفاوت‌های زیادی کرده است. بعد از وارد شدن به دانشگاه متوجه شدم که لازم است کارهای زیادی در دانشگاه انجام شود که در مصاحبه اولین خبرنگار دانشکده منتشر شده است. در حال حاضر می‌دانم و می‌دانید دانشکده مطالعات جهان دانشگاه تهران دانشکده‌ای جوان و پویاست و هر روز در حال رشد است و آینده‌ای روشن هم برای دانشگاه و هم برای جوانانی دارد که به‌عنوان دانشجو در این دانشکده مشغول به

● چه اهداف و برنامه‌هایی را در صورت جدید همکاری خود در دانشکده پیش‌رو دارید؟

اولویت‌های زیادی وجود دارد ولی از همه مهم‌تر سروسامان دادن به بخش اداری، رفاهی و پشتیبانی است که الحق همکاران زیادی برای این بخش زحمت کشیده‌اند. بعد از این نیز به‌عهده این‌جانب است که انشالله به لطف پروردگار با همکاری همه بخش‌ها انجام وظیفه خواهیم کرد.

به‌نظرم شناخت همیشه مقدم بر تصمیم‌گیری و تصمیم‌سازی است و دانشجویان این دانشکده با مطالعه در حال شکافتن قلب کشورها و این جوانان امید آینده کشور عزیزمان ایران هستند.

تحصیل هستند و مثل قبل به یک نفر وابسته نیست. با وجود مدیران لایق و شایسته، کارکنان خدوم و اعضای هیئت علمی محترم و دانشجویان گرامی روزبه‌روز در حال توسعه و پیشرفت به‌سر می‌برد. معنا و مفهوم مطالعات جهان کاملاً روشن و شفاف است و نیازی به بازگو کردن ندارد. مطالعات جهان از نظر من یعنی دست‌یافتن به آداب، رسوم، فرهنگ، سیاست و...

کاستی دیگری که در دانشگاه وجود دارد کمبود فضای اداری و آموزشی است که به‌شدت ملموس است. در برخی موارد برنامه‌ریزی‌های علمی، اداری، فرهنگی و پژوهشی را

کشورها. به‌نظرم شناخت همیشه مقدم بر تصمیم‌گیری و تصمیم‌سازی است و دانشجویان این دانشکده با مطالعه در

توسعه سازمان در نظر گرفت. ارزش نهادن از طریق درگاه‌هایی همچون مشارکت در فرایند تصمیم‌گیری و نیازسنجی کارکنان و تأمین آن‌ها و دیگر اقدام‌ها در قالب شورای صنفی بیان می‌شود. تشکیل شورای صنفی باعث ایجاد اجماع فکری، همچنین رضایت و توانمندی کارکنان و به بهبود نظام اداری، آموزشی و در نهایت کمک به دانشگاه برای طی هرچه بهتر مسیر توسعه و پیشرفت منجر می‌شود.

چندین سال هم عضو شورای صنفی کارکنان دانشگاه و عضو مؤسس شورای صنفی دانشگاه‌های کل کشور بوده‌ام. با توجه به خلأهایی که مشاهده شد با همکاری و همراهی دوستان با دانشگاه‌ها وارد مذاکره شدیم و شورای صنفی کل دانشگاه‌ها را تأسیس کردیم. در حال حاضر ۶ سال است که این شورا به فعالیت خود ادامه می‌دهد. همچنین، مسئولیت وبگاه شورای صنفی دانشگاه تهران و کل کشور نیز با این‌جانب بود.

ارزش نهادن از طریق درگاه‌هایی همچون مشارکت در فرایند تصمیم‌گیری و نیازسنجی کارکنان و تأمین آن‌ها و دیگر اقدام‌ها در قالب شورای صنفی بیان می‌شود.

● از وقتی که به این شماره خبرنامه اختصاص فرمودید

بسیار سپاسگزاریم. برایتان آرزوی موفقیت داریم.

به نوبه خودم، از ریاست محترم دانشکده، جناب آقای دکتر سعیدرضا عاملی، معاونان عزیز و همکاران محترم و اعضای محترم هیئت علمی تشکر می‌کنم که ما را در کارهای اداری، رفاهی و پشتیبانی راهنمایی و حمایت کرده و خواهند کرد. از زمان حضور این‌جانب حداکثر یک ماه می‌گذرد. در دانشکده قدم‌هایی در بخش‌های مختلف پشتیبانی و رفاهی برداشته شده است، که اگر عنایت آقا امام زمان (عج) و همدلی و بزرگواری سروران گرامی نبود موفقیت حاصل نمی‌شد. تمام کارهای اجرایی را مرهون تعامل و تحمل معاونت‌ها می‌دانم و جا دارد از همکارانم در دو بخش تشریفات و پشتیبانی تشکر ویژه نمایم.

تحت الشعاع قرار می‌دهد. همچنین، در بخش تأسیسات، گرمایش و سرمایش فضای اداری و آموزشی نواقص عظیمی وجود دارد که در اولویت قرار گرفته است و به‌زودی مرتفع خواهد شد. تا حدودی فضای اداری برای همکاران محترم فراهم شده است ولی کافی نیست. رفاه حال کارکنان خدوم و زحمتکش دانشکده، همچنین بحث رسیدگی به امور معیشتی و رفاهی همکاران در اولویت برنامه‌ها قرار دارد.

این موارد نیز دنبال می‌شود:

- جذب نیروی در بخش‌های مورد نیاز
- پیگیری و به‌روزرسانی احکام (ارتقای و ترفیع کارمندان)
- پیگیری و به‌روزرسانی پرونده‌های اعضای هیئت علمی و کارکنان دانشکده
- پیگیری عودت پست‌های سازمانی مسئولیتدار؛ البته، در این زمینه مذاکراتی صورت گرفته است و به‌زودی انجام خواهد شد.
- تهیه شرح وظایف واقعی کارمندان.

● از ویژگی‌های بارز و به‌یادمانده شما در دانشکده، توان پیگیری و تعاملات اداری شماست. خودتان چه نظری دارید؟

این نظر لطف شماست. بنده در جایگاهی نیستم که به این سؤال پاسخ دهم.

● از چهره‌های فعال در شورای صنفی کارکنان دانشگاه هم بوده‌اید. این قبیل فعالیت‌ها را چگونه ارزیابی می‌کنید؟

همان‌گونه که می‌دانید نقش شورای صنفی کارمندان در توسعه دانشگاه از مهم‌ترین ویژگی‌هایی است که می‌توان برای

رضا طوسی، دانشجوی دکتری مطالعات آمریکا

جناب آقای طوسی از اینکه در این شماره خبرنامه در خدمت شما هستیم، بسیار خرسندیم. از فارغ‌التحصیلان کارشناسی ارشد و دانشجویان فعلی دکتری مطالعات آمریکای شمالی هستید. تجربه دو مقطع تحصیل در دانشکده مطالعات جهان را چگونه می‌دانید؟

سلام و تشکر از فرصتی که در اختیار من قرار دادید. مشهور است که آشنایی اتفاق است. برای من هم آشنایی با دانشکده مطالعات جهان دانشگاه تهران اتفاقی بود. این اتفاق شامل دو جز بود: یک دوست، و همین‌طور شروع آموزش از راه دور دوره همه‌گیری کرونا. دوستی دارم که دو مدرک کارشناسی ارشد دارد و برای کنکور سومی ثبت نام کرده بود. در ابتدای زمستان شبی او را دیدم، در مورد کنکور ارشد سوشل گفتگو کردیم. به شوخی به او گفتم: «این بار خواستی کنکور بدی من رو هم خبر کن.» او که از شرایط کاریم اطلاع داشت، موضوع را جدی گرفت و گفت: «چون حالا آموزش‌ها از

راه دور شده، کاش ثبت‌نام می‌کردی. حالا حتماً سال دیگه خبرت می‌کنم.» شاید ۱۰ یا ۱۵ روز بعد زنگ زد و گفت: «به دلیل تعویق کنکور، پنل ثبت‌نام امسال دوباره باز شده. برو ثبت‌نام کن.» وارد پنل شدم و موقع انتخاب رشته شناور، انگار که این نام همان چیزی باشد که آن را از پیش زیسته باشم، چشمم روی نام مطالعات جهان توقف کرد، به‌خصوص که مدتی قبل خبر تأسیس دو رشته مطالعات ترکیه و رژیم صهیونیستی را خوانده بودم. رشته را که انتخاب کردم از توضیحات متوجه شدم که در جلسه سؤال‌های همه رشته‌ها هست. چون آشنایی پیشرفته با زبان‌های انگلیسی

کشورشناسی نه تنها پنجره بزرگ و متنوعی را در نظریه و روش‌شناسی علوم اجتماعی و علوم انسانی و اقتصاد و سیاست به روی من باز کرد، بلکه دنیای مطالعات بین‌رشته‌ای همان عرصه‌ای بود که به آن نیاز داشتیم، چیزی مثل فیلمبرداری داستانی با چند دوربین از چند زاویه.

لذت می‌بردم. کشورشناسی نه تنها پنجره بزرگ و متنوعی را در نظریه و روش‌شناسی علوم اجتماعی و علوم انسانی و اقتصاد و سیاست به روی من باز کرد، بلکه دنیای مطالعات بین‌رشته‌ای همان عرصه‌ای بود که به آن نیاز داشتیم، چیزی مثل فیلمبرداری

فیلم داستانی با چند دوربین از چند زاویه. شما در این دانشکده ناخودآگاه زندگی جدیدی را آغاز می‌کنید. مثل مهاجرت دانشجویی به کشور یا شهری جدید است برای تحصیل. دقیقاً مثل دانشجوی سال اولی که متواضعانه از کلیات و به شکل تدریجی شروع به شناختن شهر جدید و فرهنگ جدید و اقتصاد جدید و سیاست جدید می‌کند، شما هم از نکات ساده و اولیه وارد فضای یک کشور می‌شوید و عمق می‌گیرید. البته خیلی از دانشجویان هم هستند که اطلاع مستقیم بیشتری از قبل، از کشور مورد مطالعه‌شان دارند. ما در گرایش آمریکا طیف ارزشمندی از

اساتید باتجربه مستقیم ایالات متحده (و به تعبیر یکی از اساتید گروه مطالعات ایران Practitioner) و اساتید جوان توانمند داریم. در این فضا در برخورد با دیدگاه‌های مختلف و ذهن‌های پویایی قرار می‌گیرید. درس‌هایی که در دوره کارشناسی ارشد در حوزه‌های مختلف مثل مطالعات فرهنگی، تاریخ، مردم‌شناسی، جمعیت‌شناسی، اقتصاد و روابط بین‌الملل و ساختار حکومت آمریکا و جهانی‌شدن داشتیم کلاً دیدگاهمان را راجع به شناخت ایالات متحده و جهان به کل متحول کرد.

یک امتیاز دیگر دانشکده در رویکرد بین‌رشته‌ای آن است که تقریباً هر حوزه‌ای که شخصاً مایل به دنبال کردن آن باشید در مورد

و عربی داشتیم، تصمیم انتخاب گرایش برایم سخت بود، گرچه روز امتحان که البته خیلی آمیدی به پذیرش نداشتم، در جلسه تصمیم گرفتم با توجه به مهارت بالاتر در زبان انگلیسی، سؤال‌های دو رشته انگلیسی‌زبان را پاسخ دهم. وقتی نتایج آمد و شاید در ابتدا ناباورانه متوجه احراز رتبه ۲ کتبی در گرایش مطالعات آمریکای شمالی شدم. شوری مرا فرا گرفت و اشتیاق به حضور در دانشکده مطالعات جهان در من شعله گرفت. پس از مصاحبه آنلاین، با رتبه ۱ در همین گرایش پذیرفته شدم.

هنوز اولین جلسه کلاس آنلاین را که از محل کار در آن شرکت کردم به‌خاطر دارم. خیلی از اینکه دروس به زبان انگلیسی است

سال آینده برای کشور چالش‌زا خواهد شد. خلاصه اینکه این بخش هویت‌م از سالیان قبل با من بود.

● چه مسیری را پیش رو در نظر دارید؟

بیش از هر چیز امید دارم بتوانم در ارتقای ادراک ایرانیان و گسترش شناختشان از جهان و ماهیت جوامع انسانی قدمی بردارم. امیدوارم با ادامه پژوهش و در صورت امکان، تولید محتوا، قدم‌به‌قدم این مسیر را طی کنم.

● با توجه به حوزه پژوهشی در حوزه علم و فناوری، با این

غول رسانه چطور باید مواجه شد؟

شرکت‌های بزرگ رقومی امروز از قدرت بی‌سابقه‌ای در تاریخ، بهره‌مند هستند و آن هم گردآوری حجم غیرقابل‌تصور از داده‌های رفتاری کاربران این شبکه‌ها و امکان نوشتن برنامه‌هایی است که به رفتار کاربران جهت بدهد. به این برنامه‌ها که ضمن استفاده از متغیرهای رفتاری، خود را تغییر می‌دهند الگوریتم می‌گویند. الگوریتم‌ها ممکن است در دو حوزه هویت افراد و همین‌طور صنعت دفاعی اثرگذار باشد و تحول ساختاری ایجاد کند. این اثرگذاری به توسعه قدرت پردازش این الگوریتم‌ها وابسته است که به آن هوش مصنوعی می‌گویند؛ به این معنا که ماشین می‌تواند با استفاده از اطلاعات جدید، برنامه خود را اصلاح کند و تغییر دهد. رشد سرعت پردازش ریزپردازنده‌ها یا همان چیپ‌ها تعیین‌کننده قدرت این پردازش است. مثلاً در پنج سال اخیر، این

قدرت هر سال ده برابر شده است، این خودش نشان می‌دهد که صنایع ریزپردازنده در دو حوزه اول هویت و افکار عمومی و سیاست مرتبط و دوم صنایع دفاعی چه اهمیت راهبردی دارند. یکی از راه‌های تعامل با این قدرت مهیب شاید شناخت چگونگی ارتباط الگوریتم‌ها با نظریه‌های علوم انسانی و اجتماعی است. که اکنون ذیل حوزه مطالعات الگوریتمی شکل یافته است. باید بتوانیم الگوریتم‌ها را بشناسیم و بتوانیم انواع و جهت‌گیری‌های نظری الگوریتم‌ها را توضیح دهیم و این ادراک را برای شهروندان بسازیم که تحت تأثیر الگوریتم‌ها هستیم. قدم اول شناخت و درک مسئله است.

● از وقتی که به این شماره خبرنامه اختصاص فرمودید بسیار

سپاسگزاریم. برایتان در مسیر پیش‌رو آرزوی موفقیت داریم.

از لطف بزرگواران در مجله مطالعات کشورها ممنونم.

کشور مورد مطالعه برای پایان‌نامه قابل انتخاب است. خودم این توفیق را داشتم که پایان‌نامه کارشناسی‌ارشد را در حوزه بررسی رویکرد شرکت‌های بزرگ دیجیتال درباره شکاف اجتماعی و فرهنگی داخل ایالات متحده بنویسم و در ترم چهارم فارغ‌التحصیل شوم. اینکه استاد راهنمای من خانم دکتر قاسمی اجازه دادند موضوع مورد علاقه‌ام را کار کنم خیلی مثبت بود. در زمستان سال قبل در کنکور ورودی دکتری تخصصی شرکت کردم و توفیق یافتم در مرحله کتبی رتبه دوم کل رشته‌های مطالعات جهان را احراز کنم. بعد از مصاحبه، با رتبه اول وارد دکتری همین رشته مطالعات آمریکای شمالی شدم لذا، هنوز افتخار حضور در بین اساتید و کارکنان و دانشجویان تلاشگر و دوست‌داشتنی دانشکده را دارم.

بد نیست همین‌جا اشاره کنیم که با نگاه به مسیر طی شده از بدو تأسیس مؤسسه مطالعات و پژوهشگاه و سپس دانشکده، در می‌یابیم که با توجه به سابقه کوتاه دانشکده، همت و تلاش همگی اساتید و همکاران و دانشجویانی که تا کنون در توسعه دانشکده ایفای نقش کرده‌اند، درخشان بوده است. در عین حال، از جمله چالش‌های فعلی دانشکده می‌توان به دو چالش پررنگ اشاره کرد. اول، نیازی که به گسترش زمینه لازم پیش از ورود دانشجویان به دانشکده حس می‌شود؛ و دوم، ارتقای راندمان تولید علم و دادن وجه نافذتر بین‌رشته‌ای در انتخاب موضوعات پایان‌نامه‌ها و طرح‌های پژوهشی. شاید اگر یک‌سوم پایان‌نامه‌های انجام‌شده را در بر گیرد، در ارتقای هویت دانشکده و ارتقای هرچه بیشتر کیفیت دانشجویان ورودی مؤثر باشد.

با نگاه به مسیر طی شده از بدو تأسیس مؤسسه مطالعات و پژوهشگاه و سپس دانشکده، در می‌یابیم که با توجه به سابقه کوتاه دانشکده، همت و تلاش همگی اساتید و همکاران و دانشجویانی که تا کنون در توسعه دانشکده ایفای نقش کرده‌اند، درخشان بوده است.

● فارغ‌التحصیل رشته پزشکی نیز هستید. مسیر پزشکی

چطور به دانشکده مطالعات جهان رسید؟

بله من فارغ‌التحصیل دکتری حرفه‌ای از دانشگاه آزاد اسلامی واحد تهران-پزشکی هستم. اتصالم به این رشته به روزهای دانشجویی و فضای دانشگاه‌ها در آن زمان بر می‌گردد. بیشتر فعالیت و نوشتن و مطالعه جانبی و سخنرانی‌های مناسبی دانشجویی مرا در این مسیر استوار کرد و خدا را شکر روزبه‌روز بیشتر به اهمیت درک نظریه و روشمندی پی بردم. یاد می‌آید برای عرضه مطالب نوشتاری در مصاحبه ارشد سراغ نشریه‌ای رفتم که در دوره دانشگاه در انجمن سیاسی منتشر می‌کردیم و راستش حیرت کردم. دقیقاً مثل علائق امروز مطلبی نوشته بودم درباره جهانی‌شدن، و حتی در آن پیش‌بینی کرده بودم که احداث خط لوله باکو-جیهان در بیست

بازخوانی نامه حکیمانه رهبر معظم انقلاب به جوانان اروپا و آمریکا

نشست تخصصی «بازخوانی نامه حکیمانه رهبر معظم انقلاب به جوانان اروپا و آمریکا: اندیشه مقابله با ظلم، نظام جهانی سلطه و کشتار جمعی» در روز دوشنبه ۶ آذر ۱۴۰۲ در تالار حنانه دانشکده مطالعات جهان برگزار شد.

این نشست پیرو دو نامه مقام معظم رهبری به جوانان اروپا و آمریکا یکی در ۱ بهمن ۱۳۹۳ (<https://farsi.khamenei.ir/message-content?id=28731>) و دیگری در ۸ آذر ۱۳۹۴ (<https://farsi.khamenei.ir/message-content?id=31536>) با توجه به وقایع اخیر در غزه برگزار شد.

چهار سخنران این نشست دکتر علی اکبر صالحی، قائم مقام فرهنگستان علوم، دکتر سعیدرضا عاملی، استاد گروه ارتباطات و رئیس دانشکده مطالعات جهان، مسعود شجره، رئیس کمیسیون حقوق بشر اسلامی (لندن)، و دکتر روح الامین سعیدی، از اعضای هیئت علمی گروه روابط بین الملل دانشگاه امام صادق (ع)، به تبیین دیدگاه‌ها مقام معظم رهبری در این دو نامه با توجه به رویدادهای اخیر در غزه پرداختند.

تالار حنانه، دانشکده مطالعات جهان
دوشنبه ۶ آذر ۱۴۰۲
۱۵:۳۰ تا ۱۳:۰۰

دکتر سعیدرضا عاملی
رئیس هیئت علمی گروه روابط بین الملل دانشگاه امام صادق (ع)

دکتر علی اکبر صالحی
قائم مقام فرهنگستان علوم

دکتر روح الامین سعیدی
رئیس کمیسیون حقوق بشر اسلامی (لندن)

مسعود شجره
رئیس دانشکده مطالعات جهان

اندرس: خرابان کارگر شمالی، بین خرابان پانزدهم و شانزدهم، بردیس شمالی دانشکده تهران، دانشکده مطالعات جهان، نیمه طبقه چهارم صریح

نشست تخصصی «بازخوانی نامه حکیمانه رهبر معظم انقلاب به جوانان اروپا و آمریکا: اندیشه مقابله با ظلم، نظام جهانی سلطه و کشتار جمعی» در روز دوشنبه ۶ آذر ۱۴۰۲ در تالار حنانه دانشکده مطالعات جهان برگزار شد.

این نشست پیرو دو نامه مقام معظم رهبری به جوانان اروپا و آمریکا یکی در ۱ بهمن ۱۳۹۳ (<https://farsi.khamenei.ir/message-content?id=28731>) و دیگری در ۸ آذر ۱۳۹۴ (<https://farsi.khamenei.ir/message-content?id=31536>) با توجه به وقایع اخیر در غزه برگزار شد.

چهار سخنران این نشست دکتر علی اکبر صالحی، قائم مقام فرهنگستان علوم، دکتر سعیدرضا عاملی، استاد گروه ارتباطات و رئیس دانشکده مطالعات جهان، مسعود شجره، رئیس کمیسیون حقوق بشر اسلامی (لندن)، و دکتر روح الامین سعیدی، از اعضای هیئت علمی گروه روابط بین الملل دانشگاه امام صادق (ع)، به تبیین دیدگاه‌ها مقام معظم رهبری در این دو نامه با توجه به رویدادهای اخیر در غزه پرداختند.

به هویت‌سازی، احیا و زنگارزدودن از دین کاری بود که امام راحل به انجام رساند و به نام دین حرکت اجتماعی عظیمی را شکل داد. انقلاب اسلامی ایران با توسل به دین، بدون اسلحه به پیروزی رسید. بعد از پیروزی انقلاب اسلامی تعداد دانشکده‌ها و اندیشکده‌های مذهبی رشد داشته است.

وزیر پیشین امور خارجه کشورمان با این مقدمه، جهان بینی انقلاب اسلامی را در برابر جهان بینی غرب به بحث گذاشت. ایدئولوژی را درک و استنباطی از موضوعی جزئی تعریف کرد و افزود: «اسلام صرفاً ایدئولوژی نیست، بلکه مکتب است. اسلام جزئی نیست و در قرآن افراد به تفکر و تعقل دعوت شده‌اند. در اسلام هم چگونگی‌ها هست و هم چرایی‌ها. در حالی که در ایدئولوژی فقط چگونگی‌ها هست.»

تمرکز دکتر صالحی در تبیین نامه مقام معظم رهبری تمرکز بر دین اسلام و نقش آن بود و سخنرانی خود را با عنوان «دوگانة جهان بینی» ایراد کرد. وی امام راحل را محی الدین خطاب کرد. در سال ۱۳۴۷ با ترویج ارتجاع سیاه، در تلاش بودند دین را از اذهان جوانان نه تنها در ایران بلکه به اعتبار «ایسم»‌های متعدد در کل جهان محو کنند. دکتر صالحی دین را «نظام زندگی» معنا کرد که با زندگی دنیوی و اخروی ما ارتباط می‌یابد. نیاز

- سخن درباره اسلام است در برابر تصویر و چهره‌ای که از اسلام به شما ارائه می‌گردد.
- پس از فروپاشی اتحاد جماهیر شوروی سعی وافر شده تا این دین بزرگ در جایگاه دشمنی ترسناک نشانده شود. هراس‌های گوناگون از اسلام به ملت‌های غربی با دیگر ملت‌ها و فرهنگ‌های جهان نکوهش شده است.
- غرب از برده‌داری و ستم بر رنگین‌پوستان و غیرمسیحیان؛ خونریزی‌ها بین کاتولیک‌ها و پروتستان‌ها یا به اسم ملیت و قومیت در جنگ‌های اول و دوم جهانی خجل است. این به‌خودی‌خود جای تحسین دارد.
- سؤال: چرا وجدان عمومی در غرب باید همیشه با تأخیری چند ده‌ساله بیدار و آگاه شود چرا بازنگری در وجدان عمومی معطوف به مسائل روز نیست.
- چرا از شکل‌گیری آگاهی عمومی نسبت به فرهنگ و اندیشه‌های اسلام جلوگیری می‌شود.
- چه معنا و ارزش‌هایی در اسلام مانع برنامه‌های قدرت‌های بزرگ است و چه منافی در سایه تصویرسازی غلط از اسلام تأمین می‌گردد.
- شناختی مستقیم و بی‌واسطه از دین اسلام به‌دست آورید تا لاقابل بدانید که آنچه شما را از آن می‌گریزانند و می‌ترسانند چیست و چه ماهیتی دارد.
- اجازه ندهید تروریست‌های تحت استخدام خود را به‌عنوان نمایندگان اسلام به شما معرفی کنند.
- آیا هرگز از خود پرسیده‌اید که همین اسلام، چگونه و بر مبنای چه ارزش‌هایی طی قرون متمادی بزرگ‌ترین

- دکتر صالحی گفت: «امام دین را احیا کرد و حضرت آقا نسر و انتشار آن به‌شیوه‌ای درست را دنبال کردند.»
- مهم سخنان ایشان در این مبحث به قرار زیر بود:
- جایگاه دین قبل از انقلاب در مقابل با «ایسم‌های» گوناگون مانند کمونیسم، سوسیالیسم، مائوئیسم، چاویسم، نپیلیسم، به‌عنوان محرک جامعه بسیار ضعیف بود.
- به برکت انقلاب اسلامی و رهبری امام خمینی(ره)، محی‌الدین زمان، دین به‌عنوان نظام زندگی جایگاه از دست‌رفته خود را در طول قرون گذشته مجدداً بازیافت.
- در زمان رهبری مقام معظم رهبری بحث نشر این مکتب تحول‌آفرین مطرح است که موضوع صحبت امروز ما در خصوص نامه‌های ایشان (بهمن ۹۳ آذر ۹۴) خطاب به جوانان مغرب زمین است.
- دکتر صالحی به نقل از کسینجر گفت: «وقتی اعتراض‌های انقلابی در ایران آغاز شد، تنها چیزی که به ذهن ما خطور نمی‌کرد این بود که دین بانی یک حرکت اجتماعی عظیم باشد و هدایت آن را به توده‌ای‌ها و اتحاد جماهیر شوروی نسبت می‌دادیم.»
- فرازهایی که دکتر صالحی‌نژاد از نامه مقام معظم رهبری در آذر ۱۳۹۴ استخراج کرده و تبیین آن پرداخت از این قرار بود:
- آینده ملت و سرزمینتان را در دستن شما می‌بینم.
- حس حقیقت‌جویی را در قلب‌های شما زنده‌تر و هوشیارتر می‌یابم.
- سیاستمداران شما آگاهانه راه سیاست را از مسیر صداقت و درستی جدا کرده‌اند.

غرب	انقلاب اسلامی
۱. دموکراسی و حقوق بشر	۱. جمهوری اسلامی و کرامت انسانی (و لقد کرما بنی آدم)
۲. اصالت فرد	۲. اصالت امت و تصدیق حقوق فردی
۳. سکولاریسم (جدایی دین از سیاست)	۳. حکمرانی در بستر دینی با مشارکت مردمی
۴. کاپیتالیسم	۴. پذیرش فعالیت‌های خصوصی بر اساس رقابت سالم
۵. انترناسیونالیسم	۵. اعتقاد به تعاملات بین‌المللی بر مبنای نفی سبیل
۶. تأکید بر علم و فناوری	۶. ایضاً هکذا
۷. نظم جهانی دلخواه	۷. چندجانبه‌گرایی بر پایه عدل و انصاف

وی گفت: «اختلاف‌هایی که عمدتاً در بندهای ۳، ۵، ۷ داریم منجر به شکاف قابل توجهی شده است. به‌طور مثال، ضمن اینکه عضو سازمان ملل هستیم و ملزم به رعایت منشور آن، ولی می‌بینیم که در اصول ۱۱ (وحدت سیاسی جهان اسلام) و ۱۵۲ (دفاع از حقوق همه مسلمانان) و ۱۵۴ (مستضعفان در مقابل مستکبرین) قانون اساسی بندهایی هست که تاحدودی (با تفسیر موسع) مغایر با منشور است. حمایت از مردم مظلوم جهان بدون الزاماً عبور از بستر دولت‌ها باید صورت پذیرد. از طرفی، دیگر معاهدات، کنوانسیون‌ها، پروتکل‌ها و قوانین بین‌المللی نیز تا زمانی که حافظ منافع قدرت‌ها باشد معنا و مفهوم دارد. چنانچه برخلاف میل آن‌ها، حافظ منافع ضعیف باشد، معنا و مفهوم دارد؛ چنانچه برخلاف میل آن‌ها حافظ منافع قدرت‌ها باشد، معنا و مفهوم دارد. بهترین مصداق آن اخیراً در قضیه غزه دیده می‌شود.» و ادامه داد: «کشورهای غربی که همواره دم از حقوق بشر و حقوق انسانی و مقررات می‌زدند در برابر کشتار علنی سکوت کرده‌اند. قوانین بین‌المللی تا زمان معنا و اعتبار دارد که حامی منافع قدرت‌ها باشد، اما همین که این قوانین بخواهد به فریاد ضعیف برسد، آن قوانین از ارزش و اعتبار می‌افتد. دولت‌های غربی و جنایتکار اجازه دادند اسرائیل دست به هر جنایتی بزند. غرب با صراحت بیان می‌کند که سلاح‌های ما در اسرائیل ذخیره شده است و علاوه‌بر در اختیار گذاشتن این ذخایر در دست اسرائیل، از راه زمین و هوا و دریا نیز از اسرائیل حمایت می‌کنیم. تمامی این تجهیزات در ۳۶۰ هزار مترمربع و آن هم در ۴۰ هزار مترمربع

تمدن علمی و فکری جهان را پرورش داده است و برترین دانشمندان و متفکران را تربیت کرده؟
 ● اجازه ندهید سد عاطفی و احساسی ایجاد کنند تا داوری بی‌طرفانه را از شما سلب کنند امروز که ابزارهای ارتباطات مرزهای جغرافیایی را شکسته است اجازه ندهید شما را در مرزهای ساختگی و ذهنی محصور کنند.
 دکتر صالحی چکیده محورهای مهم مطرح‌شده در نامه را چنین برشمرد:

- تفاوت بین نسل جدید و قدیم قائل شده‌اند.
- تصویرسازی و روایتگری را مهم می‌دانند.
- خجل‌زدگی غرب از اقدام‌ها و رفتارهای غیرانسانی خودی ولی با تأخیر چند ده ساله یا چند صد ساله
- اهمیت ابزارهای ارتباطات که مرزهای جغرافیایی و فرهنگی را شکسته است.

- اجازه محصورشدن در مرزهای ساختگی و ذهنی داده نشود.
- شناخت حقیقت از منبع اصلی حقیقت
- سیاستمداران غربی آگاهانه راه سیاست را از مسیر صداقت و درستی جدا کرده‌اند.
- سپس تأکید کرد: «مفهوم مورد بحث را باید در اختلاف میان جهان‌بینی غرب و انقلاب اسلامی جستجو کرد.» و به این موارد اشاره داشت:

- از نظر فلسفی اُبژه و سوژه (Object and subject) دو مفهومی است که به ماهیت دانش حقیقت و تجربه برمی‌گردد. به‌عبارت دیگر، راه‌هایی هستند که به ما در فهم و ارتباط با جهان پیرامون کمک می‌کنند.
- اُبژه به حقیقت بیرونی (ناب) برمی‌گردد که مستقل از برداشت شخص یا عقاید اوست. بنابراین، دانش منطبق بر اُبژه جهان‌شمول و بی‌طرفانه و مستقل از احساسات فرد است.

- در سوژه (subjective) تأکید بر نظر و برداشت شخص در فهم جهان پیرامون خود است. به‌عبارت دیگر می‌پذیرد که تجارب عقاید و چشم‌انداز ما در تفسیر و تعامل با حقیقت تأثیرگذار است؛ هرچند باید در نظر داشت که این دو مفهوم الزاماً ناقص یکدیگر نیستند؛ مثلاً در تجارب علمی و اخذ داده و تغییر داده‌ها.

در ادامه، به بحث جهان‌بینی بازگشت و این سؤال را مطرح کرد که کدام جهان‌بینی objective تر است؟
 دکتر صالحی، دوگانه‌های جهان‌بینی غرب و انقلاب اسلامی را چنین برشمرد و با هم مقایسه کرد.

هُوَ الَّذِي بَعَثَ فِي الْأُمِّيِّينَ رَسُولًا مِنْهُمْ يَتْلُو عَلَيْهِمْ آيَاتِهِ وَيُزَكِّيهِمْ وَيُعَلِّمُهُمُ الْكِتَابَ وَالْحِكْمَةَ وَإِنْ كَانُوا مِنْ قَبْلُ لَفِي ضَلَالٍ مُبِينٍ ﴿٢﴾ جمعه

وَالرَّاسِخُونَ فِي الْعِلْمِ يَقُولُونَ آمَنَّا
 إِنَّمَا يَخْشَى اللَّهَ مِنْ عِبَادِهِ الْعُلَمَاءُ
 فَلَوْلَا نَفَرَ مِنْ كُلِّ فِرْقَةٍ مِنْهُمْ طَائِفَةٌ لِيَتَفَقَّهُوا فِي الدِّينِ
 وَلِيُنذِرُوا قَوْمَهُمْ إِذَا رَجَعُوا إِلَيْهِمْ لَعَلَّهُمْ يَحْذَرُونَ ﴿١٢٢﴾ توبه
 إِنَّ اللَّهَ لَا يُغَيِّرُ مَا بِقَوْمٍ حَتَّى يُغَيِّرُوا مَا بِأَنْفُسِهِمْ (سرنوشت
 جامعه (قوم) وابسته شده به تغییر نفوس ازاد)

اصل بعدی، رعایت حقوق دیگران، را نیز با ذکر این آیات شریفه بیان داشت:

- یا ایها الذین آمنوا لا تسخر قوم من قوم
- یا ایها الذین آمنوا اجتنبوا کثیر من الظن إنه بعض الظن اثم

دکتر صالحی گفت: «نیمه خالی را دیدن باعث حرکت می شود ولی نیمه پر را ندیدن باعث یأس و ناامیدی می شود. صداوسیما ما باید در بازتاب دستاوردهای علم و فناوری کشور کوشا تر عمل کند.»

دکتر صالحی در تحلیلی دیگر افزود: «ما عضو سازمان ملل هستیم و باید تابع منشور سازمان ملل باشیم. در مفاد این منشور گفته شده است عدم دخالت در امور دیگران. اصل ۱۱ و اصل ۱۵۲ و اصل ۱۵۴ قانون اساسی کشورمان با این منشور در تناقض قرار دارد. در این سه اصل، اساس ملتها هستند نه دولتها، درحالی که در منشور سازمان ملل دولتها با هم روابط دارند. لذا، در رفتار و گرفتارمان باید مراقب باشیم در دام تناقضهای بین المللی گرفتار نشویم.»

دوگانه مردم در برابر مسئولان؛ فرد در برابر محیط؛ نسل جوان در برابر نسل قدیم؛ بیداری در برابر غفلت؛ حقیقت جویی در برابر ناپیوستگی، جدایی، گم گشتگی؛ تصویرسازی و روایتگری و شیوه های مدرن آگاهی بخشی در برابر شیوه های سنتی آگاهی بخشی از دیگر دوگانه هایی بود که با توجه به فرازهای مقام معظم رهبری در این دو نامه، در سخنان دکتر صالحی تبیین شد.

چشم در مقابل ذهن؛ ماده در مقابل ایده؛ هستی در مقابل تفکر؛ طبیعت در مقابل روح؛ محیط در مقابل فرد؛ جبر در مقابل اختیار از دیگر دوگانگی های ابژه و سوژه برشمرده این سخنران بود.

با طرح این دوگانگی ها دکتر صالحی به تصریح هدف مقام معظم رهبری در نگارش این دو نامه پرداخت: «آقا، جوانان را در محیط غرب خطاب خود قرار داده است. در سخنان ایشان

و بر سر ۲ میلیون انسانی که هیچ ندارند اما عقیده و ایمان، و قرآن را بر سینه دارند. موعظه غرب دموکراسی نیست بلکه هیپوکراسی است.»

دکتر صالحی، دوگانه های دیگری از پیام رهبری را به شرح زیر بیان داشت:

مردم	مسئولان
فرد	محیط
نسل جوان	نسل قدیم
بیداری	غفلت
حقیقت جویی	ناپیوستگی، جدایی، گم گشتگی
(تصویرسازی و روایتگری)	شیوه های سنتی، آگاهی بخشی
شیوه های مدرن آگاهی بخشی	

در ادامه، این دوگانه سازی را با استفاده از نظرهای دکتر سعید موسوی اردبیلی، دوگانه سازی های موسعی بیان داشت و گفت: «در اینجا اساس و باطن قضیه تربیت دینی است. به عبارت دیگر، تأکید بر جهان بینی مبتنی بر دین است.» و این دوگانه ها را نیز چنین برشمرد:

Subjective		Objective	
افلاطون، کانت، عارفان	ذهن	عین	ارسطو، مارکس، دکارت، فلاسفه مسلمان
تفکر	ایده	ماده	
روح	تفکر	هستی	
	روح	طبیعت	

دکتر صالحی دوگانه های دیگری را در حیطه های مختلف مثال زد؛ برای نمونه، در حوزه علوم تربیتی:

فرد	محیط
اختیار	جبر
تربیت	توارث

سپس، تقدم محیط به فرد یا فرد به محیط و تأثیر پذیری از یکدیگر را از منظر دین و تقدم فرد را به جامعه با ذکر این آیات تبیین کرد:

﴿ رَبَّنَا وَإِنَّا فِيهِمْ رَسُولًا مِنْهُمْ يَتْلُو عَلَيْهِمْ آيَاتِكَ وَيُعَلِّمُهُمُ الْكِتَابَ وَالْحِكْمَةَ وَيُزَكِّيهِمْ ۗ إِنَّكَ أَنْتَ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ ﴾ البقرة ۱۲۹

کند: در ایمان (ورود به اذهان مردم)، اراده - امید (ایده‌زدایی)، اعتماد (اعتمادزدایی از طریق هوش مصنوعی)، آگاهی عمومی (کتمان کردن حقیقت از طریق ساختن دروغ‌های بزرگ. راه مقابله بر خورداری از بصیرت و جهان‌بینی است.)»

دکتر عاملی در دو کتاب جامع درباره این نامه مقام معظم رهبری به ارکان محتوایی این نامه پرداخته است: یکی به زبان فارسی با عنوان *استثناگرایی آمریکایی اروپا مرکزی و دیگری سازی مسلمانان* (۱۳۹۵) و دیگری به زبان انگلیسی با عنوان *American Exceptionalism, Eurocentrism and Otherisation of Muslims* (۲۰۱۷). دکتر عاملی سخنان خود را درباره نویسنده این نامه آغاز کرد و وی را حکیمی الهی خطاب کرد که در تاریخ معاصر کم‌نظیر است.

این استاد ارتباطات از اختلال تصویری در اذهان جوانان اروپا و امریکا سخن گفت و آن را ناشی از نوعی بازنمایی دانست و گفت: «بازنمایی در اوج قدرت خود نمایندگی ایجاد می‌کند و گزاره یکی مساوی با همه و همه مساوی با یکی را خلق می‌کند. با نمایش خشونت داعش، همه مسلمانان را مثل داعش به تصویر در می‌آورند. با صنعت تصویر می‌توان انحصار ذهنی به‌وجود آورد. در نظامی که ما در آن به‌سرمی‌پریم باید قدر دان حکمت رهبری در این نظام و نقش امام راحل و رهبر حکیم انقلاب در ایران جدید باشیم که مسیر جدید را برای رهیدن از نظام سلطه و معرفی اسلام با بنیه مقاومت در مقابل سلطه‌گری راهبری کردند.»

دکتر عاملی به نقل از آنتونی گیدنز گفت: «هیچ تصویری از انقلاب بر مبنای دین و اسلام خواهی در جهان وجود نداشت. انقلاب‌ها همه یا انقلاب‌های چپ بودند یا دموکراسی‌خواه و بر مبنای لیبرالیسم بود.» و افزود: «انقلاب اسلامی مسیر انقلاب‌های مبتنی بر اسلام خواهی را در جهان به‌وجود آورد و در دوران اوج سکولاریسم، دین دوباره به عرصه اجتماعی و سیاسی بازگشت.»

فرد و محیط مهم انگاشته شده است. در قرآن نیز به فرد بهای بسیاری داده شده است. این فرد است که محیط را می‌سازد. بیشترین اهمیت را باید برای احاد جامعه قائل شد. محیط توسط هدایت‌شدگان به شیوه‌ای صحیح تغییر خواهد کرد. بر شیوه‌ها و روش‌های نوین برقراری ارتباط باید بیشتر کار کنیم. روایتگری و تصویرگری عناصر مهم تشکیل‌دهنده افکار عمومی است. از حیث فناوری، رساندن خدمات به مردم و جاده‌سازی و علی‌رغم ۸ سال جنگ تحمیلی و تحریم‌های غرب علیه ایران، در این ۴۴ سال جمهوری اسلامی در بسیاری از زمینه‌ها بسیار موفق بوده است. اما، در حوزه فرهنگ، متناسب با پیشرفت‌های خوبی که داشتیم، ضعیف عمل کرده‌ایم. در مسائل فرهنگی به شیوه بخشنامه‌ای عمل کرده‌ایم. از دل‌ها وارد نشده‌ایم. اسلام دین دل است. از روش‌های جذاب فرهنگی باید استفاده کنیم. غرب در تلاش است در چند ارکان ما سستی ایجاد کند: در ایمان ما و ایجاد ترس و ناامیدی، اراده ما، اعتماد میان مردم و حکومت، و آگاهی عمومی ما. با کتمان حقیقت، دروغ‌هایی بزرگ می‌سازند. در دو سوی حق و باطل هر دو رنج می‌برند، اما طرف حق خدایی دارد که طرف باطل فاقد آن است.»

- دکتر صالحی، در خاتمه چنین نتیجه‌گیری کرد:
۱. باید بیشترین اهمیت را برای احاد جامعه قائل شد. محیط توسط همین تربیت‌شدگان به گونه‌ای صحیح تغییر خواهد کرد.
 ۲. رهبری بر روی شیوه‌های به‌کارگیری وسایل نوین ارتباطی تأکید فرموده‌اند.
 ۳. روایتگری و تصویرسازی عناصر مهم تشکیل‌دهنده افکار عمومی است.

و این نقد را با ذکر این آیه شریفه وارد دانست: یا ایها الذین آمنوا لم تقولون ما لا تفعلون

- از حیث فرهنگی جمهوری اسلامی متناسب با پیشرفت در حوزه‌های دیگر عمل نکرده است.
- از روش جذاب فرهنگی و خطاب‌دادن جوانان با زبان قابل درک استفاده نکرده است. مکتب اسلام یک ایدئولوژی نیست بلکه یک مکتب مبتنی بر عقل است. (ولایت بر قلوب و نه ولایت با تزویر). قلمرو سه‌گانه حیات عبارت است از امور اعتقادی، امور اجتماعی، و امور زیستی: افلا یعقلون، افلا تیدبرون، افلا یتفكرون، لا اکراه فی الدین، اللهم أصلح دین و دنیا.

- اسلام دین آرمان‌گرائی، تعریف اهداف در بستر ارزش‌هاست.
- این اصول در فرهنگ غربی مبناست: میل‌گرائی و منفعت‌خواهی؛ تعریف اهداف در بستر حداکثر کردن منافع وی گفت: «غرب سعی کرده است در ارکان مکتب تزلزل ایجاد

مصادق جنگ‌های امریکا عنوان شد که بمب کور بر سر مناطق انداخته می‌شود؛ مناطقی که مردم در آن ساکن هستند.

دکتر عاملی به نقل از مقام معظم رهبری در نامه اول خود به جوانان اروپا و آمریکا گفت: «تاریخ اروپا و آمریکا از برده‌داری شرمسار است. از دوره استعمار سرافکنده است. از ستم بر رنگین‌پوستان و غیرمسیحیان خجل است. محققین و مورخین شما از خونریزی‌هایی که به نام مذهب بین کاتولیک و پروتستان و یا به اسم ملیت و قومیت در جنگ‌های اول و دوم جهانی صورت گرفته عمیقاً ابراز سرافکندگی می‌کند.»

مقام معظم رهبری در این نامه دو خواسته را از جوانان اروپا و آمریکا مطرح کرده‌اند: خواسته اول درباره انگیزه سیاه‌نمایی اسلام است. دکتر عاملی درباره این خواسته رهبری گفت: «همواره دیگری‌هراسی بنیان کار غربیان نظامی و نظام سیاسی آنان بوده است. در استعمار اول خاک کشورها را تصرف می‌کردند و دوسوم جهان را مستعمره خود ساخته بودند. حدود ۱۲ میلیون سرخ‌پوست آمریکایی را در دوره‌های ۳۰۰ ساله، با آفریدن تصویری از وحشی‌بودن سرخ‌پوستان، قتل‌وعام کردند. مدتی روسیه‌هراسی را دنبال کردند. بعد به ژاپن‌هراسی روی آوردند. اکنون سه دهه است که اسلام‌هراسی بسیار پررنگ شده است. البته، مردم غرب را باید از دولتمردان و نظامیان غربی متمایز کرد. شمار تظاهرات و اعتراض‌ها به جنگ توسط مردم آمریکا و اروپا بیش از هر نقطه دیگری در جهان و در کشورهای اسلامی است.»

نخستین مقاله درباره اروپامرکزی و اسلام‌هراسی به تألیف دکتر عاملی، سه دهه پیش، در کنفرانس کریم صدیقی در کمیسیون حقوق بشر اسلامی به رشته تحریر درآمد و رژیم صهیونیستی با گرت‌برداری سعی در مالکیت این مقوله نیز کرد. به گفته دکتر عاملی: «بنیان اسلام‌هراسی بر مبنای دیگری‌هراسی و دیگری‌سازی استوار است. در سال ۲۰۲۲، ۲ تریلیون ۲۴۰ میلیارد دلار/ نزدیک به ۲/۲ درصد تولید ناخالص جهان بودجه جنگ جهان بوده است. رهبری معظم از نسل جوان آمریکا و اروپا می‌خواهند که به انگیزه‌های اسلام‌هراسی توجه کنید و ببینید چرا این همه هراس نسبت به دیگری تولید می‌کنند و چرا به دنبال هراس‌های واهی، جنگ می‌کنند. آیا جز این است که جنگ، تبدیل به موضوعی اقتصادی و ابزاری برای گسترش سلطه بر منابع مالی جهان است؟»

خواسته دوم مقام معظم رهبری از جوانان اروپا و آمریکا، شناخت مستقیم و بی‌واسطه اسلام بود. دکتر عاملی گفت: «قرآنی که ۱۱۴ بار در آن بسم‌الله الرحمن الرحیم آمده است، قرآنی که حاوی اسمای جمال و رحمت الهی به میزان پررنگ است، اسلامی که پیامی جامع دارد برای هم‌زیستی مسالمت‌آمیز انسان‌ها، و اساساً دینی که متصل به وحی است، پیام آشتی و

رئیس دانشکده مطالعات جهان به جنگ اخیز غزه و اسرائیل اشاره کرد و گفت: «این جنگ تاب‌آوری اسرائیل را نشان داد. درحالی‌که ما در جنگ با صدام، ۸ سال در شدیدترین محرومیت‌ها جنگیدیم و امروز به ابرقدرتی انقلابی و با ظرفیت نظامی توانمند و با توان بازدارندگی تبدیل شده‌ایم با اینکه به سمت بمب اتم نرفتیم و نخواهیم رفت. این در حالی است که اسرائیل علی‌رغم انکاری که می‌کند، صاحب ۳۰۰ بمب اتم است.»

دکتر عاملی درباره ظرفیت‌های علم و فناوری کشور در صنعت داروسازی (با توان تأمین ۹۵ درصد داروهای مورد نیاز کشور)، صنعت هسته‌ای، صنعت هوافضا، و صنعت نظامی سخن گفت و ادامه داد: «قدرت ایران زیرساخت و بنیه دارد. تاب‌آوری این نظام از ۱۳۵۷ تا ۱۴۰۲ ادامه داشته و قرن‌ها ادامه خواهد داشت.»

عضو شورای انقلاب فرهنگی درباره این دو نامه مقام معظم رهبری گفت: «محتوای این نامه رسمی نیست و از انتشار آن از طریق صداوسیما و مسیرهای رسمی پرهیز داشتند تا از مسیر غیررسمی به نسل جوان غرب برسد؛ نسلی که باورمندتر و به‌دور از اختلال تصویر هستند، صداقت بیشتری در فهم دارند و مسیر حرکت آینده جهان را تعیین می‌کنند.»

دکتر عاملی با اشاره به اروپامرکزی و امریکامرکزی در دنیای امروز، مصادیقی از جنگ جهانی اول (۱۹۱۴ تا ۱۹۱۸، با ۵۰ میلیون کشته) و دوم (۱۹۳۹ تا ۱۹۴۵ با مرگ ۲۳ میلیون نفر فقط به دلیل قطعی که ایران نیز درگیر آن بود) را بیان داشت که خسارت‌های بسیاری به‌وجود آورد و گفت: «آمریکایی‌ها در پایان جنگ جهانی دوم با بمباران اتمی هیروشیما با کشتار ۲۱۰ تا ۲۳۰ هزار نفر در همان ثانیه‌های آغازین بمباران و سه روز بعد از این کشتار جمعی در هیروشیما، به بمباران ناکازاکی پرداختند که ۷۵ هزار کشته برجای گذاشت.» ایشان این مسیر وحشت‌زایی و جنگ را ادامه‌دار عنوان کرد و افزود: «کارتر می‌گوید آمریکا در ۲۶۵ سال تاریخ خود، تنها ۱۶ سال جنگ نداشته است. هم‌اکنون نیز در ۷۸۰ نقطه دنیا صاحب پایگاه نظامی است. گویی زندگی آمریکا در جنگ و کشتار جمعی می‌گذرد. بارها طرح جمع‌آوری سلاح‌های کشتار جمعی را مطرح کردند، ولی هرگز عملی نکردند.»

کشتار ۲۳۰ هزار نفر، و آوارگی ۹ میلیون و ۴۰۰ هزار نفر در جنگ عراق، کشتار ۱۷۴ هزار نفر و آوارگی میلیون‌ها نفر در جنگ افغانستان، کشتار تا ۴ میلیون و ۲۰۰ هزار نفر در جنگ ویتنام (۱۹۵۵ تا ۱۹۷۵) و پشتیبانی آمریکا از جنگ اخیر در غزه با بیش از ۲۰ هزار کشته تا کنون و بیش از ۷۰۰۰ کودک کشته برجای‌مانده، از دیگر مصادیق جنگ‌طلبی آمریکا و جنگ کور و

گرفته شد. همچنین، نازی‌ها نیز با توسل به همین ابزار به جنایات خود دست زدند. در بوسنی و هرزگوین نیز همین ابزار عمل کرد: اجتماعی با هم‌زیستی مسلمانان و مسیحیان هم‌نژاد، بدل شد به جنایاتی طبیعی که بر حتی کودکان روا داشته شد.» شجره افزایش مسلمانان را به دلیل سه عامل زادوولد و مهاجرت، همچنین، گرایش افراد به دین مبین اسلام، عامل اسلام‌هراسی در غرب برشمرد و گفت: «غرب نگران است قدرت کنترل این جمعیت را از دست بدهد. حمایت ما از مسلمانان فقط به دلیل مسلمان بودن ما نیست، بلکه حمایت از بشریت و اجتماع است. برای تحقق این هدف باید دیگران را نیز قانع کنیم که عاقدانه به این مسئله بنگرند و خطر رویکرد حاکم را بر آینده خود درک کنند.»

رئیس کمیسیون حقوق بشر اسلامی (لندن) نامه مقام معظم رهبری را موقعیتی تاریخی برای هدایت جوانان غرب عنوان کرد و ادامه داد: «به برکت خون شهدای غزه، این نامه دوباره در غرب باز شد. تمامی اهداف ذکر شده در این نامه، از جمله دعوت به واقعیت‌بینی، دوری از لنز جانبدارانه و مغرضانه رسانه‌های غربی، و پرهیز از تعصب برای تشخیص حق از باطل، و نخوردن فریب از سیستم حاکم، در جریان‌های اخیر دوباره مصداق یافت. دولت‌ها و رژیم‌های غربی طرفدار کشتارهای مردمی هستند و حتی بر عدالتخواهان فشار وارد می‌کنند و پرچم فلسطین را پرچم تروریست معرفی کردند. ولی بسیاری از مردم درست در عکس این مسیر حرکت کردند و حمایت خود را از مردم غزه اعلام داشتند: ظلم را دریافتند و در برابر ظالمان و نهادها واکنش نشان دادند. و اینجا بود که بخش زیادی از محتویات این نامه در عمل برای مردم باز شد. حتی یهودیان عدالتخواه در خیابان‌ها به اعتراض حاضر شدند و صهیونیست را با نازی یکی دانستند. تاریخ نشان داده است تنها در ریاست و رهبری مسلمانان بوده است که مسیحیان، یهودیان و مسلمانان در کنار هم به صلح و دوستی زیسته‌اند. در روایات آماده است که در زمان ظهور امام فرج، ظلم به اوج خواهد رسید و چهره ظالمان اعیان خواهد شد و عدالتخواهی مردم افزایش می‌یابد.»

در این نشست فیلم کوتاهی نیز از زندگینامه و فعالیت‌های جناب آقای شجره به نمایش درآمد.

دکتر سعیدی، از منظر دانش سیاسی و روابط بین‌الملل، به این نامه نگریست و آن را مصداق کنش ارتباطی در وضعیتی پسامدرن خواند و گفت: «در عصر مدرن، بیشتر در عرصه سیاسی با کنش‌های راهبردی سروکار می‌یابیم. در این کنش دیگران را با استفاده از ابزارهایی نظیر تهدید و تحریم، وادار می‌کنید

آرامش برای بشریت دارد، گرچه گاه جهالت‌ها و عصبیت‌هایی با آن همراه می‌شود، می‌تواند منشاء هراس باشد؟ باید توجه داشت که عصبیت قفل شدن ذهن انسان و قطع شدن دریافت است. مقام معظم رهبری خارج شدن از انحصار رسانه‌ها و خبرگزاری‌های بزرگ امپراتوری‌های خبری غرب، و فیلم‌ها و صنعت سینما را در این نامه درخواست کرده‌اند.»

به‌گفته عضو شورای انقلاب فرهنگی این نامه تلاشی بود در کنار تلاش نظام‌مند در به‌ثمر رسیدن انقلاب اسلامی با هدف تغییر مسیر چرخه سلطه جهانی و ادامه داد: «امریکایی‌ها در این مدت ۹۷۰۰ تحریم به ایران و بعضی از کشورهای دیگر تحمیل کردند. تحریم دارو، غذا و آب با هیچ‌یک از اصول انسانی همخوانی ندارد. از سال ۲۰۰۹ سیاست چندنهادی‌گرایی را در پیش گرفتند و نهادهای بین‌المللی را شکل دادند تا با شبکه الگوریتمی به‌هم‌پیوسته‌ای کنترل مالی جهان را به‌دست گیرند. چنین فضایی رو به تراکمی از انباشت فشار بر مردم جهان است. مقام معظم در این نامه تلاش کردند این جوراً تخفیف دهند. ایشان درخواست کرده‌اند از انگیزه‌هایی که به شما اجازه نمی‌دهد وارد فهم شوید خود را رها سازید. انگیزه به حوزه شناختی بازمی‌گردد. نامه رهبر معظم انقلاب تلاشی فکری برای بیداری نسل جوان اروپا و آمریکا و نگاه مستقل به واقعیت‌های جهان و اسلام به‌عنوان سرمایه بزرگ زندگی است.»

شجره، سومین سخنران این نشست، این نامه را نامه‌ای پدران‌ه برای هدایت و حمایت از مردمی دانست که به‌راستی نیاز به هدایت دارند و افزود: «مردم غرب بیش از هر ملت دیگری در گمراهی غرق شده‌اند. فشارهای اجتماعی و رسانه‌ای بر جوانان غرب بیش از هر نقطه دیگری در جهان است. متن نامه امر و نهی نیست، بلکه هدایت به‌سمت آزادفکری و ارجاع به منابع اصیل برای اسلام‌شناسی است. اسلام‌هراسی برای غرب ابزاری است برای دیگرسازی، تنفرسازی و کنترل اجتماع. همین ابزار برای قتل‌و‌عام سرخ‌پوستان و در جنگ‌های صلیبی نیز به‌کار

می‌یابد. این نامه جوانان غرب را خطاب قرار می‌دهد و نه دولت‌ها را. دولت کنشگر عصر مدرن است. امروز در وضعیت پسامدرن به جایی رسیده‌ایم که دولت یکی از کنشگران عرصه حکمرانی است. برخلاف نامه امام راحل به گورباچف، اینجا رهبر انقلاب به اقتضای وضعیت پسامدرن، با مردم و با جوانان صحبت می‌کنند. ویژگی‌های اخلاق گفتمان نیز در نامه مقام معظم رهبری وجود دارد. نامه از بالا به پایین نیست و تحکمی در آن وجود ندارد. سؤال‌هایی را طرح می‌کنند و مخاطب را به چالش می‌کشند. روح جستجوگر را فعال می‌کنند و شناخت از اسلام را از قرآن دعوت می‌کنند. بر پایه علم ارتباطات، از وضعیت تصویرمحوری بر اساس مدل ارتباطات نامتقارن و یکسویه، به ارتباطات متقارن و دوسویه گذر کرده‌ایم که وضعیت دیالوگ است، نه مونولوگ. آنچه ما در انقلاب اسلامی و با گذر سال‌ها بدان دست یافته‌ایم، این است که ما هم در دیپلماسی عمومی در ارتباط با غرب، نباید این تصور را داشته باشیم که ام‌القرای جهان اسلام هستیم. همه در جهان اسلام باید در وضعیت گفتگو باشند و مبتنی بر استدلال قانع کنند.»

اداره این نشست را حامد قشقوای، دانشجوی کارشناسی ارشد رشته مطالعات آفریقا، برعهده داشت. در انتهای نشست از تلاش ایشان در برگزاری پویش دانشجویی چشم غزه تجلیل شد.

فیلم نشست در آدرس زیر منتشر شده است.

<https://aparat.com/v/f674x>

به خواست شما عمل کنند. رفتار دولتمردان غربی، در مواجهه با دولت‌های غیرغربی و حتی با خود، در مسیری راهبردی به پیش می‌رود. در دوران مدرن که کنشگر اصلی دولت محسوب می‌شود، کنش‌های راهبردی را شاهدیم.»

این استاد روابط بین‌الملل منظر منتقدان مدرنیته و به‌طور مثال مکتب فرانکفورت و نظریه پردازان انتقادی را مطرح کرد و ادامه داد: «این دسته کنش راهبردی را مناسب نمی‌شناسند و کنش ارتباطی را مطرح کرده‌اند و رهایی بشر را دنبال می‌کنند، از جمله هابرماس که البته امروز بدو نظریه پرداز انتقادی اهلی شده گفته می‌شود.»

دکتر سعیدی وضعیت کنش ارتباطی را چنین تبیین کرد: «اجتماعی تشکیل می‌شود که در آن اخلاق گفتمان حاکم است. گفتمان این گروه با گفتمان فوکو متفاوت است و در اصل دیالوگ/گفتگو است. در چارچوب اخلاق گفتگو، فارغ از مناسبات سلطه و قدرت سخن می‌رود. نامه رهبری در این چارچوب تبیین پذیر است و هیچ فرد و هیچ جایگاهی از قبل حذف نشده، برتر شناخته نشده، و یادگیرنده و یاددهنده تعیین نشده است. جز نیروی استدلال هیچ فرایندی گفتگو را هدایت نمی‌کند و استدلال برتر به کرسی می‌نشیند. در نهایت، فرض بر این است که می‌توانیم حرف یکدیگر را بفهمیم و به نقطه آموزش افق‌ها دست‌یابیم. کلید مشروعیت نیز استدلال عقلانی است و هیچ‌گونه اجبار و سرکوب پیشینی وجود ندارد. این کنش ارتباطی در مسیر صلح، ویژگی عصر پسامدرن است.»

به گفته دکتر سعیدی: «در عصر پسامدرن انسان غربی، دست کم در محافل علمی و دانشگاهی، و نه در عرصه سیاسی، و با درک تکثر، دیگر صاحب گفتمان و جایگاه برتر قلمداد نمی‌شود. استثنائگرایی آمریکایی، دست کم برای جامعه علمی و دانشگاهی دیگر مطرح نیست. با این دید، به لحاظ فکری می‌توانیم در موقعیت برابری قرار بگیریم. نامه رهبری در اینجا است که بروز

اعطای دکترای افتخاری مطالعات جهان، رشته صلح و حل منازعه به اندیشمند مصلح شیخ یعقوب ابراهیم زاکزاک

به قلم همسر ایشان، زینب ابراهیمی، به رشته تحریر درآمده است. این اثر با عنوان زاریا مهتاب، با ترجمه دکتر محسنی آهویی، به همت انتشارات جهاد دانشگاهی به فارسی ترجمه و منتشر شده است. در این مراسم با حضور وزیر ارشاد از این اثر نیز رونمایی شد. دکتر عاملی این اثر را مملو از شور، فداکاری، خداخواهی و امید نامید و مطالعه آن را توصیه کرد.

این عضو شورای انقلاب فرهنگی به نقل از زاکزاک به شاگردانش گفت: «اگر برای کار در راه خدا منتظر تمجید هستید، اگر برای کار انقلابی منتظر جایزه هستید، نه انقلابی هستید و نه در راه خدا حرکت می‌کنید. کسی که در راه خدا گام می‌نهد، منتظر تشویق و تمجید، و راحتی و آسایش نیست.» دکتر عاملی یکی از پنجره‌های موفقیت این مرد خدا را اعتکاف‌های هفت‌روزه، مناجات‌های سه‌ساعته در شب، روزه‌های دوشنبه‌ها و چهارشنبه‌ها، دائم‌الذکر بودن در آستان خدای متعال، و رعایت اخلاق و کرامت انسانی دانست که شیخ زاکزاک در قالب شروط یازده‌گانه با شاگردانش شرط می‌کرد. حمله به حسینی زاریا در نیجریه، به شهادت سه فرزند شیخ زاکزاک و اصابت تیر به همسر و ۵۰ ترکش در بدن شیخ زاکزاک و زندانی شدن ۶ ساله ایشان انجامید. دکتر عاملی به نقل از همسر شیخ زاکزاک که شاهد شهادت سه فرزندش در برای دیدگان خود بود گفت: «روزی که مشیت بر چشمان زاکزاک کوفتند هرگز از خاطر من نخواهم رفت.»

دکتر عاملی از دکتر مسعود شجره یاد کرد که برای حمایت حقوقی از زاکزاک در تمام این سال‌ها از هیچ تلاشی، از جمله به‌راه‌انداختن پویش‌های اجتماعی وسیع در سطح جهانی، و

دکترای افتخاری دانشگاه تهران، طی مراسمی رسمی با مشارکت اساتید، مقامات رسمی و دانشجویان، در روز شنبه ۲۲ مهر ۱۴۰۲، در تالار علامه امینی دانشگاه تهران، به شیخ یعقوب ابراهیم زاکزاک، اندیشمند مصلح نیجریه‌ای، اعطا شد. در این مراسم با حضور دکتر محمد مقیمی، رئیس دانشگاه تهران، و دکتر سعیدرضا عاملی، رئیس دانشکده مطالعات جهان، و کمیته علمی از شورای دانشگاه و اعطاکننده این دکترای افتخاری- دکتر عبدالحسین خسروپناه، دکتر علی‌اکبر صالحی، دکتر غلامعلی حدادعادل، دکتر محمدمهدی اسماعیلی، دکتر محمود کمره‌ای، دکتر غلامعلی افروز، و دکتر ابراهیم متکی- شصت‌ونهمین دکترای افتخاری دانشگاه تهران به پاس مجاهدت‌ها و نقش‌آفرینی در گسترش تمدن نوین اسلامی، عدالت‌طلبی و ایجاد وحدت اسلامی در سایه صلح‌دوستی به شیخ زاکزاک اعطا شد.

دکتر عاملی، به‌عنوان مسئول شورای علمی اعطاکننده این دکترای افتخاری، شیخ زاکزاک را باعث افتخار آفرینا و همه ایرانیان و انقلابیون جهان دانست و گفت: «شیخ زاکزاک را خداوند عزیز کرد. زورگویان تمامی تلاش خود را کردند تا ایشان را ذلیل کنند، ولی خداوند عزت به ایشان اعطا کرد. دانشگاه تهران مفتخر است که امروز دکترای افتخاری خود را به فردی صالح تقدیم می‌کند که نماد تام و کمال مقاومت و الگوی عمل صادقانه و صلح‌گرایانه است.»

رئیس دانشکده مطالعات جهان خانواده شیخ زاکزاک، به‌ویژه همسر ایشان را خانواده مقاومت نامید که در این راه شش فرزند و خواهر شهید دادند. زندگینامه شیخ زاکزاک

تهران، در آیین اعطای دکترای افتخاری به شیخ ابراهیم زکزاکی، عنوان «اندیشمند مصلح» را برای این آیین به کار برد که برگرفته از بیانات رهبر فرزانه انقلاب اسلامی است مبنی بر «شیخ مصلح تقریبی مؤمن» برای رهبر نهضت اسلامی نیجریه. دکتر مقیمی اظهار داشت: «واژه صلح فضیلتی عمومی در دنیا شناخته می‌شود، ولی متأسفانه استکبار به این واژه دستبرد زده و ترجمه دیگری از آن کرده است. ما در آیین اعطای دکترای افتخاری مطالعات جهان؛ صلح و حل منازعه: (World studies: peace and conflict resolution) به شیخ زکزاکی به دنبال این هستیم که بتوانیم الگوواره واقعی صلح را به جامعه جهانی معرفی کنیم. شیخ ابراهیم زکزاکی که پرورش یافته مکتب الهام‌بخش اسلام و مکتب امامین انقلاب اسلامی است، بهترین الگو در این زمینه است که هم قابلیت عرضه به محیط‌های علمی و آکادمیک جهانی دارد و هم عامه مردم می‌توانند از این الگو استفاده ویژه کنند.»

رئیس دانشگاه تهران به دو رویکرد «کلاسیک» و «مدرن» به صلح در نظریه‌های رایج مطالعات صلح اشاره کرد و اظهار داشت: «آنچه استکبار امروز در رویکرد مدرن صلح دنبال می‌کند و متأسفانه مبنای عمل در عرصه بین‌المللی است، این است که تا چه اندازه بتوانیم خودمان را با ارزش‌های جهانی شدن سازگار کنیم. در این رویکرد، صلح یعنی اینکه همه تحت تبعیت این ارزش‌ها قرار گیرند و اگر کشور و ملتی خود را تطبیق نداد، با قدرت میلیتاریستی وادار به پذیرش چنین ارزش‌هایی شود. صلح در ادبیات غربی‌ها یعنی حفظ وضع موجود؛ وضع موجودی که آن‌ها از طریق جنگ و خونریزی و خشونت به دست آورده‌اند. به عبارت دیگر، صلح در رویکرد

دکتر عاملی: رویداد امروز را در دانشگاه تهران مصداق خیر می‌دانیم، آن هم در ایام حمله خروشان جنبش مقاومت فلسطین به اسرائیل.

پیگیری‌های حقوقی برای دفاع از ایشان فروگذار نبود و با مشقات بسیار موجبات آزادی زاکزاکی را از زندان فراهم آورد. این عضو شورای انقلاب فرهنگی از قیام مردم فلسطین نیز یاد کرد و افزود: «رویداد امروز را در دانشگاه تهران مصداق خیر می‌دانیم، آن هم در ایام حمله خروشان جنبش مقاومت فلسطین به اسرائیل.» همچنین، جسارت دکتر مقیمی و هیئت منتخب دانشگاه، رئوسای دانشکده‌ها و دانشکدگان، به‌ویژه دانشکده حقوق و علوم سیاسی، علوم اجتماعی، معارف، الهیات، و ادبیات، و هیئت رئیسه دانشگاه، و اعضای حقیقی نظیر دکتر خسروپناه، دکتر علی‌اکبر صالحی، دکتر افروز، دکتر اعوانی، دکتر علی‌اکبر موسوی‌موحدی، دکتر علی‌اکبر علیخانی، را که متفق‌القول با اعطای این نشان موافقت کردند ستود.

از سال ۱۳۱۶ تاکنون، در دانشگاه تهران ۶۹ دکترای افتخاری به شخصیت‌های مختلف اعطا شده است. دکتر عاملی نشان دکترای امروز را والاترین دکترای افتخاری دانشگاه تهران خواند چراکه به شخصیتی داده می‌شود که از مزیت عدالت‌خواهی و روحیه تمدن‌سازی در مسیر صلح فراگیر مهدوی برخوردار است و افزود: «در زمان ظهور امام زمان (عج)، تصویری از عدالت و صلح فراگیر جامعه‌ای بدون کینه و کینه‌توزی و به‌وفور برخوردار از نعمت‌های الهی و به نوعی جهان بدون جنگ در آن رقم می‌خورد. رهبر حکیم انقلاب از آن تعبیر به تمدن نوین اسلامی می‌کنند.» این استاد علوم ارتباطات، چنین تصویری از تمدن نوین اسلامی را در برابر تصویری از آمریکا بیان داشت که ۷۸۰ پایگاه نظامی در سراسر جهان تأسیس کرده و نگران افول قدرت خود در جهان است.

به گزارش روابط عمومی دانشگاه تهران، دکتر سید محمد مقیمی، رئیس دانشگاه

معرفی صلح و مفهوم و ادبیات صلح در عرصه مطالعات صلح جهانی است؛ بنابراین، اندیشه و تفکر استاد زکراکی را که در عرصه عملیاتی با موفقیت و صلح جویانه به منصفه ظهور رسیده و مبتنی بر مدنیت اجتماعی و کرامت انسانی است، می‌توان به مثابه دکتربین صلح قلمداد کرد. از همین روست که هیئت منتخب شورای دانشگاه تهران، این متفکر اندیشمند در حوزه صلح را مستحق دریافت دکترای افتخاری تشخیص داده است. دکتر مقیمی با تشریح سیر زندگی شیخ زکراکی، بیان داشت: آنچه که در زندگی شیخ ابراهیم زکراکی عزیز اتفاق افتاده، بیانگر این است که اصالت در اسلام با صلح است و نه با جنگ. من در این مجال نمی‌خواهم به این موضوع پردازم که از دیدگاه اسلام بر اساس چه اقتضائاتی باید به جنگ و جهاد پرداخت و در چه زمانی صلح نمود؛ آنچه مسلم است اصالت با صلح است و ما برای تحقق صلح واقعی و پایدار نیازمند این هستیم که با الگوهای عملی در این دو حوزه آشنا شویم. در قرآن کریم بیش از یکصد بار راجع به سلم و صلح و تعداد انگشت‌شماری درباره جنگ صحبت شده است. البته، جنگ و صلح دو روی یک سکه هستند. ظاهر این گزاره در رویکرد سلبی صلح یا صلح منفی که گفته می‌شود جنگ باید به کنار برود، ظاهر زیبایی دارد، ولی پشت صحنه این گزاره فریبنده ظاهری این است که آن چیزی که با جنگ و ظلم به دست آمده و تثبیت شده است باید مینا قرار گیرد و هیچ کس نمی‌تواند این مینا را به هم بزند. ولی هیچ اندیشمند آزاداندیشی در دنیا این تفکر را نمی‌پذیرد و به نگرش ایجابی به صلح یا صلح مثبت، اعتقاد دارد؛ چراکه جنگ در برخی مواقع برای استقرار صلح ضروری است و به معنای صلح است. اصولاً صلح واقعی به معنای هم‌زیستی مسالمت‌آمیز و احترام متقابل به فرهنگ‌ها و ارزش‌هاست و نه رعایت ارزش‌های تحمیل شده. لذا، برای تحقق صلح واقعی و پایدار لازم است تعامل و تعاطی فرهنگی صورت گیرد و قدرت زور و اجبار تعیین‌کننده صلح نیست. صلح الزاماً نقطه مقابل جنگ و به معنای نبود جنگ نیست، بلکه تحقق آن نیازمند زندگی آرام و متعالی برای بشریت است که احساس کرامت داشته باشد.»

وی افزود: «شیخ زکراکی شخصیتی است که نفوذ اجتماعی او در جامعه‌ای که هیچ قدرت سیاسی و نظامی در اختیار ندارد، منحصر به فرد است؛ ولی آنچه باعث شد این تحول

مدرن و غربی یعنی اینکه اگر در جنگ برنده شدیم، باید طرف بازنده به ارزش‌های طرف برنده تمکین کند.»

وی افزود: «مفهوم صلح در نگرش پوزیتیویستی دچار دگرگونی شده است. صلح یعنی سازگاری با اصول جهانی شدن. در نظام غربی که مبتنی بر رویکردهای پوزیتیویستی است، این دیدگاه ترویج می‌شود که کشورها باید با قدرت زور و اجبار به تبعیت از این ارزش‌ها درآیند و یکجانبه‌گرایی تعیین‌کننده است و نه رابطه بین کشورها؛ دولت‌ها صلح را می‌سازند و نه ملت‌ها؛ سیاست تعیین‌کننده صلح است و نه فرهنگ. این‌ها عباراتی است که می‌توانیم در رابطه با ویژگی‌های صلح در رویکرد غربی از آن یاد کنیم. در حقیقت، در نظام استکباری، صلح به گونه‌ای تعریف شده است که همه ملت‌ها و کشورها باید ارزش‌های آن‌ها را بپذیرند. به عبارتی در این دیدگاه، صلح معماری‌پذیر است و در واقع طراحی نظام و محصول تولید فکر غربی است.»

وی ادامه داد: «اما وقتی به رویکرد کلاسیک صلح از دیدگاه همین غربی‌ها نگاه می‌کنیم، متوجه می‌شویم که رویکرد مدرن آن‌ها چرخش زیادی پیدا کرده و صلح محصول مدیریت یک دولت و یا مجموعه‌ای از دولت‌هاست که با قدرت نظامی و میلیتاریستی و هراس ناشی از آن ایجاد می‌شود. لذا، نظریه مدرن صلح نه تنها مرتبط با واقعیت تاریخی صلح نیست، بلکه نقطه مقابل آن است. در واقع، آمریکا

دکتر مقیمی: ما در آیین اعطای دکترای افتخاری مطالعات جهان؛ صلح و حل منازعه (World studies: peace and conflict resolution) به شیخ زکراکی به دنبال این هستیم که بتوانیم الگوواره واقعی صلح را به جامعه جهانی معرفی کنیم.

می‌کوشد صلح را معماری و طراحی کند. اما آیا صلح توسط دولت‌ها «معماری‌پذیر» است و صلح واقعی و پایدار این‌گونه به دست می‌آید؟ این نوع نگرش به صلح، هیچ‌گاه احترام به فرهنگ‌ها و ادیان را درک نکرده و باعث انحراف از مفهوم واقعی صلح شده است و اندیشه صلح جهانی را به آرام‌سازی و حفظ وضع موجود تفسیر کرده و تغییر جهت داده است. ولی بر اساس رویکرد کلاسیک غربی و آموزه‌های دینی ما، الزاماً صلح به معنای تثبیت وضع موجود و آرام‌سازی یا نبود جنگ نیست.»

رئیس دانشگاه تهران گفت: «در رویکرد کلاسیک غربی‌ها در مقایسه با رویکرد مدرن آن‌ها، صلح منزلت دیگری دارد.» و تصریح کرد: «ما نیاز داریم که بازاندیشی جدیدی در صلح انجام دهیم و الگوی متناسب با رویکرد کلاسیک را، که نظام غربی دگرگون کرده و از حالت فضیلت خارج کرده است، به جای اصلی خود برگردانیم. علامه زکراکی یکی از بهترین الگوها برای

از درونی سازی ارزش ها که موافق فطرت بشری است و ماندگار می شود. لذا می طلبد که از منظر مطالعات صلح بر این مقوله که چگونه می توان ارزش های واقعی صلح را در جوامع انسانی از طریق نفوذ و اثرگذاری اجتماعی رهبرانی همچون شیخ زکزاکی ترویج و درونی سازی نمود، بحث های مفصلی صورت گیرد تا بتوانیم این الگوی موفق صلح را به عرصه جهانی معرفی کنیم و با روش های مؤثر نفوذ اجتماعی آشنا شویم.»

رئیس دانشگاه تهران در پایان سخنانش گفت: «این روزها شاهد عملیات وحشیانه صهیونیست ها در غزه عزیز هستیم. وقتی صحبت از این می کنیم که صلح و جنگ در نظام اسلامی دو روی یک سکه هستند، یعنی در مواقعی هم لازم است حق برگرداننده، ظلمی پاسخ داده شود یا متجاوزی تنبیه شود. امروز شاهد دو نمونه و مصداق عینی در حوزه صلح واقعی و از نوع صلح مثبت و ایجابی هستیم؛ زمانی که انتقال اندیشه و عقیده مطرح است، سرآمد آن شیخ زکزاکی است که افتخار جهان اسلام است و زمانی که باید احقاق حق صورت گیرد و شرایط اجتماعی به شکل عادلانه درآید و ارزش های صلح واقعی محقق شود، به جهاد مجاهدان نیاز هست. یکی جهاد در مرزهای عقیدتی و فکری برای گسترش ارزش های الهی؛ و دیگری جهاد در مرز دفاع از کیان اسلامی. پس همان گونه

عظیم در آفریقا و به طور مشخص نیجریه اتفاق افتاد، به نفوذ اجتماعی ایشان برمی گردد. مراتب مختلفی در خصوص نفوذ اجتماعی وجود دارد. گاه، این نفوذ مبتنی بر قدرت اطاعت، گاه مبتنی بر رویکرد هم ذات پنداری و گاه مبتنی بر درونی سازی ارزش ها است. درونی سازی ارزش ها مهم ترین رویکرد در نفوذ اجتماعی است. در رویکرد نخست که مبتنی بر اطاعت است، این قدرت قانونی است که می تواند ارزش ها را در جامعه ایجاد کند ولی زمانی که زور و اجبار برداشته شود، این ارزش ها دوام نخواهد داشت و پایدار نخواهد ماند. همان طور که آمریکا سعی می کند با قدرت اجبار و اطاعت پذیری، ملت ها را تسلیم کند و ارزش های خود را غالب نماید، ولی به محض اینکه این قدرت دچار فرسایش می شود، آن ارزش ها هم از بین می رود.»

دکتر مقیمی: آنچه مسلم است اصالت با صلح است و ما برای تحقق صلح واقعی و پایدار نیازمند این هستیم که با الگوهای عملی در این دو حوزه آشنا شویم. در قرآن کریم بیش از یکصد بار راجع به سلم و صلح و تعداد انگشت شماری درباره جنگ صحبت شده است.

دکتر مقیمی افزود: «در رویکرد دوم که مبتنی بر هم ذات پنداری است افراد و ملت ها از سلبریتی ها و سیاستمداران و افراد مورد علاقه آن ها اطاعت و پیروی می کنند، نه به علت اینکه به ارزش ها و رفتارهای آن ها اعتقاد داشته باشند، بلکه از رفتار آن ها تبعیت می کنند، چون خود آن شخصیت را دوست دارند. البته، این هم فناپذیر است و با اتمام دوره شهرت سلبریتی، ارزش های او نیز رنگ می بازد. ولی آنچه ماندگار است، نوع سوم نفوذ است که استاد ما شیخ زکزاکی به کار گرفت و آن عبارت است

اندیشه‌های امام خمینی (ره) سخن گفت و بیان داشت: «امام خمینی (ره) در واقع تحت تأثیر آموزه‌های اهل بیت (ع) بودند. علاوه بر این، بر کلیت اسلام هم کاملاً مسلط بودند و بسیاری از افراد این فرصت را پیدا کردند که این حقیقت را با چشمان خود مشاهده کنند.»

شیخ زکزاکی دانشگاه را یکی از مراکز و نقاط کانونی انقلاب اسلامی نام برد و بیان داشت: «دانشجویان و دانشگاهیان یکی از فعال‌ترین نیروهای جنبش اسلامی محسوب می‌شوند. تصاویر اتفاقات دانشگاه را در دوران انقلاب اسلامی می‌دیدیم و اکنون باعث افتخار است که در محل دانشگاه تهران هستیم.»

وی با قدردانی از رئیس دانشگاه تهران و سایر دانشگاهیان، به دریافت دکترای افتخاری اشاره کرد و گفت: «این افتخار امروز فقط نصیب من نشده است، بلکه این افتخار به همه اعضای جنبش ما تعلق دارد که اکنون در زندان به سر می‌برند. همچنین، افتخاری برای همه فعالان در جامعه اسلامی و برای تمام مردم نیجریه است.»

رهبر نهضت اسلامی نیجریه، یادی از یکی از اساتید خود در رشته مطالعات صلح کرد و گفت: «این استاد می‌گفت که امروز دو ابرقدرت در دنیا هستند، یکی ایالات متحده آمریکا و دیگری جمهوری اسلامی ایران. ایشان گفتند ایالات متحده به بالاترین حد خود رسیده و حالا در حال افول است، اما جمهوری اسلامی ایران در حال اوج گرفتن است.»

وی افزود: «اکنون جمع‌بندی من این است که در آینده نزدیک، تنها یک ابرقدرت وجود خواهد داشت و آن، جمهوری اسلامی ایران است.»

شیخ زکزاکی ادامه داد: «وقتی در زندان بودم و خبر شهادت سردار سلیمانی را دریافت کردم، فردی مرا تا اتاقم همراهی کرد و راجع به این موضوع صحبت می‌کردیم. او می‌گفت جهان امروز به دو بخش تقسیم می‌شود که یک قسمت در واقع جهان کفار است که آمریکا را الگوی خود می‌بینند؛ بخش دیگر، جهان اسلامی است که جمهوری اسلامی ایران را الگوی خود تلقی می‌کنند.»

شیخ ابراهیم یعقوب زکزاکی در پایان گفت: «باید آماده شوید و رهبری نه تنها جهان اسلام، بلکه کل دنیا را عهده‌دار شوید.» ترجمه هم‌زمان این نشست را، دکتر توحید اسدی، از فارغ‌التحصیلان دانشکده مطالعات جهان و مدرس این دانشکده بر عهده داشت.

که به مصلحینی همچون شیخ زکزاکی باید دکترای افتخاری داد، باید از جنگاوران و مجاهدان فلسطینی تمجید کرد.» دکتر مقیمی سخنان خود را با درود بر شهدای جنبش اسلامی نیجریه، به‌ویژه شش فرزند شهید شیخ ابراهیم یعقوب زکزاکی، به پایان برد.

به گزارش روابط عمومی دانشگاه تهران، شیخ ابراهیم یعقوب زکزاکی به سوابق علمی و مبارزاتی ۵۰ ساله خود اشاره کرد و گفت: «۵۰ سال پیش، زمانی که قرار بود به‌عنوان خدمتگزار بشر کار خود را شروع کنم، می‌خواستیم که کار خود را ناشناس انجام دهیم و علاقه نداشتیم به‌عنوان فردی شاخص مطرح باشیم. در سال ۱۹۷۶ بود که با ورود به دانشکده علوم اجتماعی، بزرگ‌ترین دانشگاه نیجریه، نظرم تغییر کرد و علاقه‌مند شدم در جایگاه مدرس حوزه علوم اجتماعی به کارم ادامه دهم. سال ۱۹۷۹، یعنی زمانی که انقلاب اسلامی ایران اتفاق افتاد و هنگامی که امام خمینی (ره) از پاریس به ایران بازگشتند، یک‌بار دیگر تصمیم گرفتیم، تصمیم خود را تغییر دهیم.»

شیخ زکزاکی افزود: «در آن زمان هر چند با محدودیت‌های زیادی برای دسترسی به منابع خبری مواجه بودیم و دسترسی‌هایمان به چند مجله محدود می‌شد، اخبار و تصاویر وقوع انقلاب را مشاهده می‌کردیم. من جزو افرادی بودم که تحت تأثیر انقلاب

اسلامی در ایران قرار گرفتیم. این اتفاقات زمانی بود که ما دانشجوی بودیم و این افتخار را داشتیم که در ژانویه ۱۹۸۰ در نخستین سالگرد انقلاب اسلامی به ایران سفر کنیم. هنگامی که به کشورم بازگشتم، دانشجویان دانشگاه خودم که بزرگ‌ترین دانشگاه نیجریه محسوب می‌شد، همچنین دانشجویان سایر دانشگاه‌ها مشتاق بودند تا تعریف من را بشنوند. افراد که تحت تأثیر افکار انقلاب اسلامی بودند با اشتیاق می‌خواستند ببینند فردی که از ایران آمده است، چه اطلاعاتی دارد.»

شیخ زکزاکی ادامه داد: «یک‌سال بعد در سال ۱۹۸۱، به دلیل فعالیت‌های مبارزاتی به دست دولت مستقر بازداشت و پس از ۶ ماه آزاد شدم. مجدداً برای مقطع طولانی زندانی شدم و آرزوی من در آن مقطع برای تداوم فعالیت دانشگاهی خدشه‌دار شد.»

وی در بخش دیگر سخنانش از قرارگیری خود تحت تأثیر

شیخ زکزاکی: این افتخار امروز فقط نصیب من نشده است، بلکه این افتخار به همه اعضای جنبش ما تعلق دارد که اکنون در زندان به سر می‌برند. همچنین، افتخاری برای همه فعالان در جامعه اسلامی و برای تمام مردم نیجریه است.

نشست تکریم رئیس پیشین و معارفه رئیس جدید دانشکده مطالعات جهان

حافظه، زمان و شناختن زمان را برشمرد. رئیس پیشین دانشکده درباره دوران مدیریت گفت: «در برابر انجام امور مانعی ایجاد نکردم.» رشته‌های تازه تأسیس دانشکده را نیز چنین برشمرد: شروع اولین دوره پذیرش دانشجو در رشته مطالعات ترکیه، و رشته شیعه‌شناسی با گرایش جامعه‌شناسی؛ تلاش برای راه‌اندازی سه رشته جدید برای جذب دانشجو در سال آینده (رشته مطالعات چین، رشته نظام قدرت جهانی، جهانی‌شدن و فرهنگ)؛ و دایر کردن رشته مطالعات جهان عرب در مقطع دکتری. دکتر سمیعی از حمایت‌های دیگر اعضای دانشکده از جمله دکتر آهویی، دکتر ایوبی، دکتر موسوی، دکتر روح‌اله حسینی، دکتر شعرباف، دکتر عاملی، دکتر آخوندی، دکتر ابراهیم محسنی در دورانی که دانشکده به لحاظ مالی در سختی بود تقدیر کرد. رئیس پیشین دانشکده از تحقق دو وعده‌ای سخن گفت که در جلسه معارفه خود داده بود: وارد کردن دانش دانشکده در جامعه، علاوه بر فضای آکادمیک. در این خصوص از دوره‌های آموزشی زیر نظر دکتر شعرباف، برای جامعه غیردانشگاهی در افزایش شناخت کشورها در زمینه فعالیت یاد کرد که با استقبال نیز همراه بوده است. دوم، تلاش برای کمک به سایر دستگاه‌های کشور که در زمان تصدی دکتر ظریف در وزارت امور خارجه نتایج خوبی به همراه داشت و حضور ایشان را در دانشکده افتخاری بزرگ دانست.

نشست تکریم دکتر محمد سمیعی، و معارفه دکتر سعیدرضا عاملی، با حضور دکتر محمود کمره‌ای، معاون آموزشی دانشگاه، در روز چهارشنبه ۵ مهر ۱۴۰۲ در تالار حنانه دانشکده مطالعات جهان برگزار شد.

دکتر سمیعی، دکتر عاملی را فردی فرهیخته، دارای سلامت نفس و بنیانگذار دانشکده خطاب کرد و ادامه همکاری با دانشکده را در حضور ایشان موجبات افتخار دانست و افزود: «با بزرگان خود در محیط کار رابطه‌ای عاطفی می‌یابیم که علاقه ما را به فعالیت افزایش می‌دهد.»

بار سخنان دکتر سمیعی، بر دو بعد وجودی مادی و غیرمادی انسان تکیه داشت. دکتر سمیعی با انتقاد از قیاس انسان با هوش مصنوعی، بر دو موجودیت خاکی و فیزیکی بشر در کنار روح و نفس و موجودیت غیرمادی او تأکید کرد که موجودیت دوم در هوش مصنوعی وجود ندارد و ادامه داد: «در عالم فیزیک روابط علی و معلولی است، اما نفس انسان تابع این رابطه نیست. پیوند بین موجودیت مادی و غیرمادی بشر همچنان از مجهولات است. علی‌رغم تعارض در خواسته‌های مادی، به دلیل محدودیت زمانی و مکانی، در فضای عاطفی و روحی تعارضی وجود ندارد و بیکران است. در ترجمه عواطف به فضای خاکی است که مشکلات آغاز می‌شود.» از دیگر جنبه‌های مهم غیرمادی نیز محبت، عاطفه، فهم،

شما نیز با فضای نفسانی خود آرامش و خوشبختی وافری داشته باشید.»

دکتر عاملی، سخنان خود را با خیرمقدم به حضاران در نشست، به خصوص دکتر کمره‌ای، و حمد و سپاس خدای متعال و صلوات بر محمد و آل او، و تبریک میلاد امام صادق (ع) و پیامبر گرامی اسلام (ص)، و بزرگداشت هفته دفاع مقدس آغاز کرد و تأکید کرد همه ما وامدار تلاش و همت و مجاهدت رزمندگان عزیز و خانواده شهدا و جانبازان والا مقام بوده و هستیم. زینت بخش آغاز کلام ایشان این آیه شریفه بود: «هَلْ يَسْتَوِي الَّذِينَ يَعْلَمُونَ وَالَّذِينَ لَا يَعْلَمُونَ.»

دکتر عاملی این جلسه را جلسه تکریم از دکتر سمیعی، نه به صرف دوران ریاست ایشان در دانشکده، بلکه برای مجموعه زحمات ایشان عنوان کرد و افزود: «ایشان همچنان رئیس دانشکده هست و در جوار ایشان و با هم‌فکری ایشان کار را ادامه خواهیم داد. روحیه والای ایشان در سخنانشان آشکار است که مملو از احترام و اکرام و حس خوب بودن است.» وی دکتر سمیعی را اندیشمند، توانا، اهل خردورزی، دارای سلامت و متانت و تقوا دانست و گفت: «ایشان دانشکده را بسیار با آرامش و در فضایی صمیمانه اداره کردند.» دکتر عاملی از وزین بودن گروه مطالعات ایران سخن گفت که بار آن را دکتر سمیعی بر دوش دارند.

رئیس دانشکده مطالعات جهان، دانش و علم را حلال مشکلات دانست و افزود: «این دانش است که هم راه‌گشایی می‌کند و هم راهبری، نوآوری و حل مسئله. همچنین، سرمایه اجتماعی و انسانی فراهم می‌آورد. در بحرانی‌ترین شرایط با دانش هزاران امید خلق می‌شود. وقتی در جمع دانشمندان، دانش‌پژوهان و فرهیختگان

دکتر سمیعی دوران ریاست خود را بر دانشکده دوره‌ای پرتلاطم خواند: دوره همه‌گیری کرونا و تحمیل شدن آموزش مجازی به یکباره به ساختار آموزشی؛ و وقوع ناآرامی‌های ۱۴۰۱ در فضای دانشگاهی. او گفت: «در همین دوران سخت و محدودیت‌های کرونا، چهار همایش بین‌المللی برگزار شد. سه همایش نیز بعد از کرونا و به‌طور حضوری برگزار شد. این همایش‌های بدون هیچ بودجه‌ای با استانداردی مطلوب و با مشارکت ۱۵ تا ۲۰ کشور برگزار شد.»

دکتر سمیعی افزود: «دانشکده مطالعات جهان یکی از دانشکده‌های آرام در دوران ناآرامی‌ها بود و کلاس‌ها بدون وقفه برگزار شد. مهم‌ترین امتیاز دانشکده مطالعات جهان فضای همدلانه حاکم بر آن است، چه در میان اساتید و چه کارکنان و چه دانشجویان. یکی از دلایل آرام بودن دانشکده در ناآرامی‌ها همین فعالیت همدلانه اساتید در کنار هم علی‌رغم دیدگاه‌های مختلف آنان بود. ریشه آن سلامت نفس جناب آقای دکتر عاملی است که از ابتدا بنیانی را در دانشکده نهادند که این امر در آن لحاظ شد. اختلاف‌نظر همواره وجود دارد ولی باید بتوان آن را مدیریت کرد. تعلق اعضای این دانشکده به دانشکده بسیار پررنگ است، حتی زمانی که از آن دور باشند. همواره افتخار من این بوده است که توفیق همکاری با بزرگان را داشته‌ام. ارتباط قلبی و عاطفی با افراد در این مدت همچنان ادامه خواهد یافت. در قلب خود محبت فراوان به همکاران دارم و از اینکه دکتر عاملی رئیس دانشکده هستند بسیار خرسندم و ذیل عنایت ایشان به فعالیت خود ادامه خواهیم داد. به بودنم در دانشگاه تهران بسیار مفتخرم و با فرهیخته‌ترین جمع کشورم توفیق و سعادت همکاری دارم و برای همه دوستان حاضر در جمع بهترین‌ها را آرزومندم و دعای خیر دارم و امیدوارم

تخریب شود، محیط‌زیست آمریکا تخریب شده است، با توجه به متصل شدن جهان با استفاده از صنعت ارتباطات، شکل‌گیری فضای مجازی، سرعت گرفتن تجهیزات حمل‌ونقل بین‌کشوری.

رئیس جدید دانشکده مطالعات جهان و عضو شورای عالی فضای مجازی تأکید کرد: «امروز شاهد جهانی یکپارچه‌تر و به هم پیوسته‌تری هستیم. تمامی آنچه در فضای فیزیکی هست، در فضای مجازی بستر آدرس پیدا کرده است و به موازات جهان فیزیکی، جهان مجازی بستر اقدام شده است. به نوعی می‌توان گفت جهان مجازی، جهان واقعی و عینی شده است. این در حالی است که ما هنوز رشته‌هایی نظیر علوم وب، فضای مجازی، بانکداری الکترونیکی، دولت الکترونیک، را در دانشگاه‌های خود نداریم. دانشگاه باید بتواند به بازار وصل شود و به تحقیقات مرتبط با بازار کار تمرکز داشته باشد. ولی امروز بنگاه‌هایی نظیر دی‌جی کالا و اسنپ هستند که گوی سبقت را ربوده‌اند. تحقیق و توسعه یا در شکل جدید تحقیق برای توسعه کار در دی‌جی کالا از دانش موجود در دانشگاه‌ها جلوتر رفته است.»

دکتر عاملی با انتقاد از بروکراسی اداری، درباره مطالعات منطقه‌ای و روابط بین‌الملل چنین ابراز داشت: «دانشگاه لندن با هفت کالج، دارای رشته‌های تکراری است. فضای رقابت رشد ایجاد می‌کند. نباید در محیط دانشگاه جلوی خلاقیت‌ها گرفته شود و فضا برای حتی تکرار رشته‌ها در دانشکده‌ها فراهم شود. دانشکده مطالعات جهان دارای استادان جوان و باتجربه در نظر و عمل است. این افراد توانایی‌های بالایی دارند. دانشجویان اگر درگیر علم شوند، به دنبال سیاست‌بازی نخواهند رفت. افتخار ما جمهوری اسلامی است و به گفته سردار سلیمانی، به اعتبار پاکستان، مخلصان و شهدای این نظام، جمهوری اسلامی ایران حرم است. به فرمایش حضرت

هستیم، احساس واقعاً خوبی داریم.» وی دانشگاه را بهترین محیط زندگی خطاب کرد که منشأ یافتن راه‌حل برای همه مسائل و چالش‌های اجرایی و اجتماعی است.

بنیانگذار دانشکده مطالعات جهان، شکل‌گیری این دانشکده را برپایه نوآوری دانست که جای آن در بدنه علمی کشور خالی بود و بر توسعه رشته‌های آن تأکید داشت و افزود: «این دانشکده در سه حوزه فعالیت دارد: کشورشناسی، مطالعات موضوعی، مطالعات منطقه‌ای و روابط بین‌الملل.»

وی مطالعات منطقه‌ای و روابط بین‌الملل را متمایز از کشورشناسی دانست و ویژگی خاص کشورشناسی را چنین برشمرد: شناخت لایه‌بندی شده و چندوجهی کشور، به‌روز بودن نسبت به وضعیت سیاسی و اجتماعی کشور مورد مطالعه، کاملاً در جریان مسائل کشور بودن، عملگرایی و نه صرفاً دارای جنبه نظری. در مطالعات موضوعی، شناخت موضوعات جهانی مطرح است. در رشته شیعه‌شناسی که به‌همت دکتر سمعی دایر شد، از همین باب به تشیع در جهان امروز به دلایل مختلف توجه شده است. شیعه‌شناسی حتی در اسرائیل قوی‌تر از سایر نقاط دنیا دنبال می‌شود. نخستین فصلنامه‌های شیعه‌شناسی نیز در اروپا و آمریکا منتشر شد. در این باره تأکید کرد: «ما از این حوزه که مربوط به ماست، عقب بوده‌ایم. اگر رشته مطالعات محیط‌زیست در این دانشکده دایر شود، از منظر مطالعات موضوعی است و مطالعات محیط‌زیست جهانی هدف خواهد بود، نه بدان معنا که در دانشکده محیط‌زیست مطرح است. بررسی محیط‌زیست در پیکره جهانی به هم پیوسته و امتداد فیزیک جهانی مراد ماست. کنایه الگور نیز گویای همین نکته بود که گفت: اگر نقطه‌ای از محیط‌زیست جهان

علمی و کارکنان دانشکده، به‌طور ویژه، تشکر کرد.

دکتر کمره‌ای با تقدیر از دکتر سمیعی و طرح مشکلات به‌طور عینی برای یافتن راه‌حلی برای آن، از دکتر عاملی برای قبول ریاست دانشکده تجلیل کرد. ایشان با تأکید بر اهمیت دانشکده مطالعات جهان برای دانشگاه تهران و برای کشور، تقویت و توسعه رشته‌هایی نظیر مطالعات آفریقا، همچنین رشته‌های جنوب و شرق آسیا و اقیانوسیه و دایر کردن مقطع دکتری برای رشته‌های بیشتر را در دانشکده خواستار شد. ایشان فعالیت‌های دانشگاهی را در جهت حل مشکلات جامعه و کمک به دستگاه‌های اجرایی، و ارتقای جایگاه ایران در سطح بین‌المللی دانست و افزود: «مسئولیت‌پذیری اجتماعی ایجاد می‌کند که دانشگاه در خدمت جامعه باشد. چنین دانشگاهی دانشگاهی تمدن‌ساز خواهد بود.»

معاون آموزشی دانشگاه با اشاره بر پیشتاز شدن کشورهای همسایه در کسب جایگاه‌های برتر در تبه‌بندی دانشگاهی، خواهان رشد همه‌جانبه بر محور کیفیت بود.

ایشان به دو مشکل کلان در سطح کشور اشاره کرد: یکی آنکه مسئولان برای حل مشکلات کشور از دانشگاه‌ها کمک نمی‌طلبند؛ دوم، دانشگاه‌ها استقلال ندارند. گاه موانع اداری و آیین‌نامه‌ها محدودیت‌هایی ایجاد می‌کند. رشد کمی، بی‌رویه و بی‌دلیل دانشگاه‌ها در دهه ۸۰ از دیگر مشکلاتی بود که دکتر کمره‌ای به‌دلیل کمبود منابع تأمین، برای جذب و توسعه دانشگاه‌ها برشمرد.

اداره این نشست را دکتر حمیدرضا دشتی، از فارغ‌التحصیلان دانشکده و از مجریان توانای کشور، برعهده داشت.

این نشست صمیمانه را در کنار اساتید، کارکنان و دانشجویان دانشکده، دکتر خدایاری، رئیس دانشکده علوم و فناوری‌های میان‌رشته‌ای، دکتر گائینی، رئیس دانشکده تربیت‌بدنی و علوم ورزشی، دکتر عزیزی، رئیس مرکز مشاوره، همراهی کردند.

آقا، از دانشگاه توقع می‌رود که مسائل کشور را حل کند و به‌نوعی درگیر سیاست‌ورزی شود تا سیاست‌بازی که کم‌ثمر و تخریب‌کننده است.»

دکتر عاملی دانشجویان را «سرمایه دانشکده برای توسعه» و کارکنان را «عامل توسعه» دانست و کیفیت نیروهای مسئولیت‌پذیر، علاقه‌مند و باانگیزه را بر کمت رچحان داد. عضو شورای عالی انقلاب فرهنگی از تغییر نسلی دانشگاه‌ها سخن گفت: «در واقع، نسل‌های دانشگاه‌ها با اعتبارات متفاوتی تقسیم‌بندی شده‌اند. از منظر مأموریت دانشگاه‌ها، ما نسل اول دانشگاه را داشتیم که آموزش‌محور بود؛ نسل دوم، آموزش و پژوهش‌محور؛ نسل سوم، آموزش، پژوهش و کارآفرین بود؛ نسل چهارم، به‌دنبال تقویت مسئولیت‌پذیر اجتماعی، رابطه دانشگاه با بازار؛ و نسل پنجم و امروز دانشگاه‌ها، دانشگاه‌های کیفی و هدفمند و تمدنی نامگذاری می‌شود. در واقع، دانشگاه نسل پنجم، دانشگاه منشأ خلق تمدن‌های جدید است. به باور من، تمدن‌ها به‌خودی‌خود به‌وجود نمی‌آید؛ تمدن برخاسته از تفکرات تمدنی است. جوهر تمدن علم است و جوهر تمدن‌سازی را می‌توان در دانشگاه و حوزه یافت. دانشگاه تهران، به‌عنوان نماد آموزش عالی کشور و دانشکده مطالعات جهان این ظرفیت را دارد که به سمت نسل پنجم دانشگاه‌ها پیش‌رود.»

دکتر عاملی در تقسیم‌بندی و با مبنای دیگری نسل‌های دانشگاه‌ها را چنین برشمرد: نسل پیشاصنعتی، نسل دانشگاه‌های صنعتی، و پس از آن نسل فراصنعتی (فرارشته‌ای و بین‌رشته‌ای که هنجار علم را تغییر می‌دهد). در این باب گفت: «وقتی در دانشگاه‌ها عصیت رشته‌ای حاکم می‌شود، فرارشته‌ای‌ها هنجارشکن عمل می‌کنند. خالق هستی دائم در حال خلق است و از بندگان خود نیز انتظار دارد دائم در حال خلق جدید باشند. علم نباید مانع علم شود.» پس از دانشگاه‌های فراصنعتی، دانشگاه‌های شناختی به‌وجود آمد که بر شناخت نسلی تأکید دارد و دانش را به سمت فهم دقیق‌تر فضای انسانی و جامعه انسانی سوق می‌دهد. به‌بیان ایشان: «یکی از خلأهای امروز ما این است که از نسل خود عقب افتاده‌ایم، به‌گونه‌ای که نمی‌توانیم با هم رمزگشایی کنیم.»

دکتر عاملی در پایان تأکید کرد: «جناب آقای دکتر مقیمی در صدد ایجاد تغییرات خوب و بزرگ در دانشگاه است و روحیه فرارشته‌ای در ایشان هست. باید بتوانیم این مسیر را با همکاری عزیزان به مقصد برسانیم.»

رئیس دانشکده مطالعات جهان برای تأسیس رشته‌های موضوعی و جهانی، و جذب اعضای هیئت علمی جدید از معاون آموزشی دانشگاه درخواست مساعدت کرد و عنوان «انفجار رشته‌ای» را به‌کار برد و گفت: «نظام مسائل جدید جهان، اقتضای ظهور رشته‌های جدید است و لازم است انعطافی در نوآوری رشته‌ای فراهم شود.» همچنین، از هیئت رئیسه دانشکده و همه اعضای محترم هیئت

ششمین سمینار بین‌المللی سواد رسانه‌ای و اطلاعاتی کرسی یونسکو در فرهنگ و فضای مجازی: دوفضایی‌شدن جهان با بیش از ۱۱ هزار شرکت‌کننده حضوری و مجازی برگزار شد

برخط ایران، و دکتر محمد مهدی اسماعیلی، وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی، سخنران بودند.

دکتر عاملی سخنان خود را با فجایع رژیم صهیونیستی در غزه آغاز کرد و گفت: «دل‌های همه ما نگران مردم غزه است. وقتی خود را به جای مردم مظلوم فلسطین قرار دهیم، به درک عمیق‌تری می‌رسیم.»

عنوان سخنرانی این عضو شورای عالی مجازی «بازتعریف دانش جدید مبتنی بر سواد محاسباتی و شناختی به‌منزله دستور کار جمعی جهانی» بود و بر ضرورت کسب سواد رسانه‌ای تأکید داشت و یکی از قلمروهای فضای مجازی را تمیز میان خبر درست و خبر غلط، و خبر جعلی و خبر واقعی بیان داشت.

رئیس سمینار بین‌المللی سواد رسانه‌ای و اطلاعاتی مقالات ارسال شده به این سمینار را به نه دسته تقسیم کرد: ۸ مقاله درباره پویایی رسانه‌های جدید (رقومی‌شده، داده‌ای و در بستر وب)، حوزه‌های نوظهور در سواد رسانه‌ای و اطلاعاتی، ۶ مقاله درباره مقابله با همه‌گیری اطلاعات نادرست، ۷ مقاله درباره ابتکارات آموزشی در سواد رسانه‌ای و اطلاعاتی، ۶ مقاله درباره حمایت‌های فرهنگی و دیدگاه‌های منطقه‌ای سواد اطلاعاتی و رسانه‌ای، ۵ مقاله درباره سیاست و قدرت ماتریس رسانه‌ها

به مناسبت دوازدهمین هفته جهانی سواد رسانه‌ای و اطلاعاتی (۲ تا ۹ آبان)، ششمین سمینار بین‌المللی سواد رسانه‌ای و اطلاعاتی کرسی یونسکو در فرهنگ و فضای مجازی: دوفضایی‌شدن جهان، در روز چهارشنبه ۳ آبان ۱۴۰۲ در دانشکده مطالعات جهان دانشگاه تهران برگزار شد.

این سمینار بین‌المللی با عنوان «دستور کار جمعی جهانی» با مشارکت همراه اول و دفتر مطالعات و برنامه‌ریزی رسانه‌ها، وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی، و ۹ سخنران از هند، اتریش، ترکیه، پرتغال، روسیه، فیلیپین، مالزی و بریتانیا، و پژوهشگران داخلی از دانشگاه‌ها و مراکز مختلف و با برگزاری چهار کارگاه تخصصی، و جمع‌بندی مباحث مطرح‌شده در اختتامیه، با برنامه‌ریزی برای برگزاری سمینار هفتم در سال آینده به کار خود خاتمه داد.

در این سمینار بیش از ۳۰۰ نفر از پژوهشگران و اساتید دانشگاه به‌طور حضوری و بیش از ۲۰۰ نفر به‌طور مجازی و بنا به اعلام همراه اول بیش از ۱۱ هزار نفر در روبیکا شرکت داشتند.

در مراسم افتتاحیه این نشست، **دکتر سعیدرضا عاملی**، رئیس کرسی یونسکو در فرهنگ و فضای مجازی: دوفضایی‌شدن جهان، رئیس سمینار و رئیس دانشکده مطالعات جهان، **دکتر یونس شکرخواه**، استاد حوزه ارتباطات و پدر روزنامه‌نگاری

۲۴ قلمرو جدید در پزشکی.»

دکتر عاملی تأکید کرد: «خصوصاً این دانش جدید، در کنار سواد مجازی، داده‌ای بودن این دانش است. به همین دلیل در دستور کار جمعی قرار می‌گیرد.»

ضرورت داشتن سواد مجازی و دانش شناختی داده‌ای را این موارد برشمرد: تغییر الگوواره‌ای (در کنار جهان فیزیکی، جهان دوم دیگری شکل گرفته است که جهان شیئی نیست، بلکه جهان داده‌ای است)، مسیر رقومی و دنباله‌دار پیشرفت در فناوری (از جمله رایانه‌های کوانتومی، و فناوری‌های تک‌نگارانه) و افزود: «جهان داده‌ای متشکل از تنوعی از داده‌های رقومی و الگوریتمی است. متاورس در بستر وب ۳ فضایی ملموس از واقعیتی فیزیکی را شکل می‌دهد و نظیری را خلق می‌کند.»

گسترش قلمرو دانش، دیگر جنبه مهم در بررسی سواد رسانه‌ای در سخنان دکتر عاملی بود. وی گفت: «امروز اگر سواد و دانش مجازی نداشته باشیم، بیسواد محسوب می‌شویم.»

تغییر در نظام حکمرانی و مدیریت یکی دیگر از اقتضاهای کسب سواد رسانه‌ای و دانش مجازی برشمرده دکتر عاملی بود: «امروز صحبت از ابراتوماسیون‌ها (خودکارسازی تمامی روندهای اداری با بهره‌گیری از هوش مصنوعی) مطرح است.»

دکتر عاملی از انفجار تولید و انتقال محتوای جدید در سواد رسانه‌ای سخن گفت: «در سال ۲۰۱۸ حجم داده بارگذاری شده در جهان ۳۳ اگزابایت بوده است. پیش‌بینی می‌شود در سال ۲۰۲۵، به ۱۶۷ اگزابایت برسد (هر اگزابایت ۱۰ به توان ۲۱ است). به همین دلیل است که عنوان این سمینار دستور کار جمعی است چون در بستری مشترک در حال کار هستیم. در چنین بستری قدرت پردازش اطلاعات اهمیت دارد، آن هم در سطح ملی (از جمله داده‌ها بانک‌ها، خدمات الکترونیکی

(سیاستگذاری در رسانه و سواد رسانه‌ای)، ۴ مقاله درباره نوابری رقومی نسل جوان، جوامع رقومی و سکوهایی در حال تحول (نگاه سکویی به قلمرو محتوای مجازی)، و نگاه فلسفی به حقیقت در عصر پساحقیقت.

این عضو شورای انقلاب فرهنگی از چهار سکوی داده‌ای و اطلاعاتی در کشور یاد کرد: آموزش عالی کشور، وزارت بهداشت و درمان، دانشگاه آزاد اسلامی، و معاونت علم و فناوری ریاست جمهوری؛ و موفق‌ترین آن را سکوی آموزش عالی کشور نام برد که یکپارچه‌سازی در ظرفیت‌ها و توانایی‌های مجازی را دنبال می‌کند.

به گفته رئیس کرسی یونسکو در فرهنگ و فضای مجازی: دوفضایی شدن جهان، با گذشت سه‌دهه، همان مفهومی که پایه و مبنای شکل‌گیری اینترنت و فضای مجازی بود، دستور کار جمعی (پایه تراکم اطلاعات) را اقتضا می‌کند.

دکتر عاملی مفهوم فضا را در برابر مکان قیاس کرد: مکان دارای فیزیک و موقعیت جغرافیایی است؛ فضا فاقد موقعیت مکانی است و در بستری متفاوت ظهور می‌یابد و با مکان ارتباط می‌یابد تا شناخت (detection) تحقق یابد. این پدیده «به‌مشارکت‌درآمدن همگان» را محقق کرد: همگان منبع تولید و منبع نشر و بازنشر و منبع دریافت شدند و سواد رسانه‌ای امری جمعی شد.

به بیان رئیس دانشکده مطالعات جهان، واژه «سواد» دانش ابتدایی را به ذهن متبادر می‌کند: توانایی خواندن و نوشتن. سواد در همین مفهوم ابتدایی نیز در حوزه سواد مجازی لایه‌های می‌یابد شامل سواد اطلاعاتی، سواد تحلیلی، سواد انتقادی، سواد اینترنتی، سواد هوشمند، سواد رقومی، و سواد رسانه‌ای.

دکتر عاملی افزود: «از سواد مجازی و اطلاعاتی به دانش مجازی و اطلاعاتی منتقل شده‌ایم. صحبت از تغییر دانشی و تحولات دانشی است. دانشگاه‌های کشور از این حوزه قدری جامانده‌اند.»

گزارشی آماری، دنباله سخنان این محقق برجسته در حوزه ارتباطات بود: «تحقیقات نشان می‌دهد هوش مصنوعی این ظرفیت را ایجاد کرده است که از سال ۲۰۱۱، ۱۳۰ درصد رشته‌ها در مقطع کارشناسی و ۳۰ درصد رشته‌ها در مقطع کارشناسی‌ارشد و دکتری مرتبط با هوش مصنوعی در دانشگاه‌ها افزایش یابد، رشته‌های نظیر تعامل انسان و ماشین در دانشگاه‌های انگلستان و استرالیا، قلمرو رشته‌ای متاورس، درس‌های نظیر واقعیت افزوده یا مجازی، توکن‌ها در تبدیل داده، رشته‌های علوم داده، یادگیری ماشینی، پردازش زبان طبیعی، گردشگری در متاورس، هنر رایانشی، رسانه رایانشی، و

«طرح مسئله» سخنرانی خود را ادا کرد. او گفت: «هرچه بیشتر به مسئله‌ای نور بیندازیم، احتمال یافتن راه‌حل برای آن را افزایش داده‌ایم.»

این استاد پیشکسوت در روزنامه‌نگاری برخط، به تحلیل سواد از منظری دیگر پرداخت و آن را سلاحی خطرناک خطاب کرد: «ریشه مسئله در همین تعبیر از باسوادی و بیسوادی نهفته است که ریشه‌های تاریخی دارد. فیلسوفی بزرگ چون افلاطون رسماً حوزه شعر و موسیقی را طبیعی و غیرمعالی می‌دانست و سال‌ها این دو حوزه مهم نادیده انگاشته شد. ارسطو در *بوطیقا*، کتابی درباره شعر نوشت ولی سر شعر را برید؛ از ساخت و معماری شعر سخن گفت نه از ژرف‌ساخت شعر. همچنان، شعر از سواد معاصر بافاصله نگریسته می‌شود. در همان دوران علم‌الجمال متر شناخت زیبایی بود که نگاهی تونلی است.» دکتر شکرخواه این شعر را از مولوی نقل کرد: هم‌درین سوراخ بنایی گرفت/ در خور سوراخ دانایی گرفت.

دکتر شکرخواه با انتقاد از این نگاه گفت: «من با ۳۵ سال کار روزنامه‌نگاری رسمی، به شما می‌گویم که اخبار جعلی پرکاری هم در دنیای مجازی نیست، اما دستور کار جهانی شده است.»

این استاد برای تبیین مفهوم کلمه «سواد» گریزی به زبان‌شناسی و ریشه‌یابی واژگانی زد و آن را چنین بیان داشت: «در قدیم از دور که به شهری نزدیک می‌شدند آنچه به دید می‌آمد را سواد شهر می‌دانستند؛ برداشت اولیه از مفهوم. با ورود به داخل شهر، همه چیز متفاوت می‌شود. سواد صرفاً مناسب است. سواد برگرفته از داده است. حال سؤال این است که داده چیست؟ به نظر من زمانی می‌توان از سواد حرف زد که آن را از پدیده‌های مهارتی خارج و درونی کنیم. سواد را باید ممیزها/ وجه‌تمایزها (agency) دانست؛ کسب برداشت و سطحی متفاوت از زمانه و جهان پیرامون، تولد شبکه‌ای جدید را به دنبال خواهد داشت. سواد تا درونی نشود، سرگشته‌ایم.»

شعری نیز از بیدل دهلوی نقل کرد: عاقبت بویی نبردیم از سراغ عافیت/ ساحل گم‌گشته ما را به دریا ریختند.

دکتر شکرخواه ادامه داد: «آنچه سواد فرض می‌شود خطی لاینقطع و ادامه‌دار است و باید آن را به پدیده‌های درونی تبدیل کرد که در افراد حل شود و به خودی خود حرکت کند. تحلیل‌های فعلی از سواد رسانه‌ای، برخاسته از ترس از وسایل ارتباطی است. بیماری‌های بسیاری نیز از رسانه‌ها ناشی شده است: بیماری ترس گم‌کردن خود (فوبیا). این بیماری‌ها به دلیل خودباختگی بی‌حدوحدصر به فناوری‌هاست نه زاده پدیده‌های نوین. نگاه سواد حتی به‌منزله کسب مهارت نیز نیاز به بازنگری دارد.»

این استاد روزنامه‌نگار و آشنا به مفاهیم زبان‌شناسی، میان «تخنه» و «فناوری» نیز تمایز قایل شد و گفت: «وقتی غلط استفاده کنیم، مشکل از فناوری نیست. عده‌ای هستند که از این استفاده و

شهرداری، داده‌های شهر مجازی، داده‌های پیشخوان دولت). تنها در چین، با انبارهای از داده در بیش از ۶۰۰ مرکز و در بیش از ۵۰۰۰ سرور مواجهیم.»

جهانی‌شدن قلمرو زندگی (فراملی‌شدن) و شکل‌گیری بستر مشترک جهانی بخش دیگری از اهمیت سواد رسانه‌ای برشمرده‌شده در این سخنرانی بود. دکتر عاملی گفت: «ما هم به سواد رسانه‌ای و هم دانش جدید داده‌بنیان با تکیه بر انبوه دانش نیازمندیم.»

این استاد حوزه ارتباطات از پنج تغییر به‌واسطه نیاز به افزایش سواد رسانه‌ای و دانش مجازی سخن گفت، با رویکرد کاهش خطای انسانی با سامانه‌سازی فرایندها: قلمرو اول، تغییر در دانش (قطعیت یافتن بیشتر دانش محاسباتی در قیاس با دانش تجربی؛ از این منظر پزشکی محاسباتی تغییرات بنیادینی با پزشکی سنتی دارد)؛ قلمرو دوم، تغییر در کسب و کارها و مشاغل؛ قلمرو سوم، تغییر در حکمرانی هوشمند (دولت‌های قدرتمند و توانا دولت‌هایی هستند که ظرفیت قدرت خدمات هوشمند بیشتری برخوردارند و آنالوگ نیستند)؛ قلمرو چهارم، گذران اوقات فراغت؛ و قلمرو پنجم، عرصه رسانه‌ای.

جمع‌بندی سخنان دکتر عاملی در یک جمله کلیدی بود: «حوزه سواد را باید به دانش توسعه داد؛ دانش شناختی داده‌ای‌شده رقومی محاسباتی. چنین سوادی را امروز باید دنبال کرد.»

دکتر عاملی از تمامی دست‌اندرکاران برگزاری این سمینار بین‌المللی، از جمله از همراه اول و وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی، تقدیر و تشکر کرد.

فیلم این نشست در آدرس زیر در دسترس علاقه‌مندان است.

<https://www.aparat.com/v/Wlflm>

دکتر شکرخواه، سخنران کلیدی دوم مراسم افتتاحیه سمینار بین‌المللی سواد رسانه‌ای و اطلاعاتی، با تکیه بر موضوع کلیدی

مجازی و دیگر قلمروهای حکمرانی عنوان داشت و افزود: «من به حضور فناوری‌های نوین در عرصه‌های مختلف حکمرانی خوش‌بینم و در نگاه من، این موضوع بیش از آنکه تهدید باشد، فرصت است. آنچه در گذشته مدیریت فرهنگی ما خود را نشان داده است، با غلبه نگاه تهدیدمحور، انفعال و پذیرش آن با هزینه‌های بسیار بوده است.»

دکتر اسماعیلی با این مقدمه به طرح الزامات پذیرش فناوری‌های نوین پرداخت و گفت: «باید شناخت کاملی از وضعیت امروز خود داشته باشیم. در سال‌های اخیر در نظام حکمرانی کشور وارد حوزه تحولی شده‌ایم و فناوری‌های نوین شانس خوبی برای ما محسوب می‌شود.»

وزیر ارشاد با اشاره به اینکه از سال ۱۳۹۷ به بعد مفهوم مهمی به نام «تحول» در حکمرانی و در حوزه‌های مختلف، وارد ادبیات عمومی کشور شد، ادامه داد: «این تحول فضا را برای کار با ابزارهای عمومی هموار می‌سازد. در دولت جدید، در حوزه فرهنگ، موظفیم به این شاخصه‌های تحول توجه داشته باشیم.» در ادامه نیز به ذکر این شاخصه‌ها و ارتباط آن با فناوری‌های نوین پرداخت: شاخصه

موضوع نخست را در حکمرانی فرهنگی جمهوری اسلامی ایران، پذیرش اصل عدم‌تصدی‌گری برشمرد: دولت نباید عاملیت و مباشرت در مدیریت فرهنگی داشته باشد. کار دولت حمایت، تسهیل و تنظیم قوانین و نظارت بر اجرای آن است.

اصل دوم واگذاری امور به حلقه‌های میانی است. دکتر اسماعیلی گفت: «حلقه‌های میانی در ادبیات تحولی جدید نظام حکمرانی ما، یعنی واگذاری عاملیت از دولت به این حلقه‌ها.» وی ویژگی‌های حلقه‌های میانی را چنین برشمرد: متصل نبودن به دولت، برخاسته از بخش نخبه مردم در قالب جریان‌های روشن و تشکل‌یافته در عرصه‌های مختلف؛ و افزود: «در یک دهه اخیر در کشور شاهد حیات و شکل‌گیری این نوع حلقه‌های میانی بوده‌ایم. در حوزه فرهنگ امروز شکل‌گیری بخشی فربه را به تماشا نشستیم و بخش مهمی از تصدی‌گری‌ها به این حوزه منتقل شده است.»

برداشت غلط ما به بهترین طریق بهره‌برداری می‌کنند. استفاده از اصطلاحات عدیده، نشانه باسوادی افراد نیست، بلکه به‌دنبال ایجاد ترس در مخاطب و غلبه بر آن است.»

دکتر شکرخواه در جمع‌بندی سخنان خود گفت: «مسیر ارتباطات از داده آغاز می‌شود؛ بعد باید داده را به اطلاعات و اطلاعات را با پردازش به دانش/ علم/ خرد/ معرفت/ بینش تبدیل کرد. هوش مصنوعی با تمامی داده‌های انبوهی که در خود دارد، نمی‌داند در حال انجام چه کاری است. از پدیده پردازشی قوی نمی‌توان انتظار یافتن راه‌حل را داشت. اینترنت چیزی جز فناوری توزیع نیست. هوش مصنوعی و انقلاب آمازون کتاب را تبدیل به کلمه کرده است. اما مسئله همان مسئله‌های قبلی باقی مانده است. سرعت پردازش و نوع دربرگیرندگی است که تغییر کرده است. سواد تا درونی نشود چشم بازی به فرد نخواهد داد. داده انبوه (بیگ‌دیتا) در دنیای امروز حکم گوساله سامری است که افراد را به‌دنبال خود می‌کشاند. متاورس شکست‌خورده، تردز شکست‌خورده مصادیق آن است. صرف‌نظر از ترس‌ها، آنچه امتداد طبیعی ما نباشد، موجبات آزار بشر خواهد بود. عارضه‌های دیجیتالیسم را باید از دیجیتالیسم و درک افراد از دیجیتالیسم منفک کرد. دامنه توجه انسان در سال ۲۰۰۰ به ۱۲ ثانیه رسیده بود. امسال بنا به تحقیق ماکروسافت به ۸ ثانیه رسیده است. این در حالی است که دامنه توجه ماهی گلدفیش ۹ ثانیه است.»

فیلم این نشست در آدرس زیر در دسترس علاقه‌مندان است.

<https://www.aparat.com/v/Wlflm>

دکتر اسماعیلی، وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی، سومین سخنران کلیدی این نشست با موضوع «حکمرانی فرهنگی در دوران هوش مصنوعی؛ الزام‌ها و چشم‌اندازها» بود. سخنان خود را با یادآوری فجایع غزه و شهدای مظلوم غزه، شهادت ۱۸۰۰ کودک، شهادت ۲۲ خبرنگار، آغاز کرد و گفت: «حتماً باید در مجامع علمی، فرهنگی و هنری ما به این موضوع توجه کرد. این به‌وضوح نسل‌کشی آشکاری است که در مقابل چشمان جهانیان در حال اتفاق است و همه آزادی‌خواهان، فارغ از هر نوع نژاد، رنگ، زبان، فرهنگ و مذهب و هر انسانی در برابر آن متألم می‌شود. لازم است با عزمی جهانی به مقابله با این اقدام‌های وحشیانه و جنایتکارانه پرداخت و نشانه‌های خوبی نیز مشهود است.»

دکتر اسماعیلی دلیل شرکت خود را در این سمینار بنا به شأن معلمی و دانشگاهی خود و دغدغه شخصی خود به موضوع این سمینار و پژوهش‌های خود به‌عنوان استاد رشته حقوق و علوم سیاسی دانشگاه تهران و شأن دیگر خود به‌عنوان وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی و عضویت در شوراهای مختلف نظام جمهوری اسلامی برای تصمیم‌گیری‌های مهم در بخش‌های فرهنگی و فضای

که ۸۰ هزار عنوان از آن چاپ اول است. ۱۰ هزار مجوز اجرای تئاتر نیز صادر شده است. در عرصه موسیقی نیز با تغییر سیاست‌ها، ۱ میلیارد نفر در کنسرت‌های داخلی شرکت کرده‌اند.

در دوره تحول در نظام حکمرانی، چهارمین رکن، **دیپلماسی فرهنگی و هنری** است. مأموریت‌های فرهنگی رایزن‌های فرهنگی جمهوری اسلامی ایران در خارج از کشور در دو سال اخیر افزایش داشته است و وارد تعاملات فرهنگی شده‌اند. در آسیای مرکزی و قفقاز دو فستیوال بزرگ هنری به تصویب رسیده است: فستیوال سینمایی کشورهای حاشیه دریای خزر، و فستیوال کشورهای شانگهای. با پیشرفت در این عرصه، بازارهای فرهنگی در منطقه و در حوزه شرقی شکل خواهد گرفت. در این دولت حجم تعاملات اقتصادی و فرهنگی با کشورهای همجوار صد در صد رشد داشته است.

فناوری نوین، پنجمین رکن تحول در نظام حکمرانی کشور برشمرده شد؛ یعنی استفاده از فناوری‌های نوین برای اجرای سیاست‌های فرهنگی. دکتر اسماعیلی حوزه فرهنگ را در نظام جمهوری اسلامی ایران حوزه‌های اصیل خطاب کرد و افزود: «انقلاب ما انقلابی فرهنگی بود. پیش از پیروزی انقلاب اسلامی ایران، نظریه‌های انقلابی پیرامون رشد اقتصادی و سیاسی بود. پس از وقوع انقلاب ایران، نسل چهارم نظریه‌های انقلابی متولد شد که آن هم نظریه فرهنگی بود. شخصیت‌های مهمی نظیر میشل فوکو، جان فوران، نیکی کلی و اسکاچ هولم برپایه خوانش تحولات فرهنگی نظریه‌های خود را مطرح کردند. در انقلاب اسلامی، نظام سیاسی فرهنگی پایه است. لذا، ضوابط فرهنگی روشن دارد. از یک‌سو با استفاده از فناوری نوین، تولیدات فرهنگی گسترده‌ای داشته‌ایم. در حوزه فیلم سالی ۱۲۰ فیلم در داخل کشور مجوز دریافت می‌کنند. شورای مجوز صدور پروانه و شورای صدور نمایش دو شورای فعال در این زمینه هستند. البته، جای نگرانی است که با سختگیری‌های

اصل سوم در تحول نظام فرهنگی کشور، **توجه جدی به حوزه صنایع فرهنگی** است. دکتر اسماعیلی گفت: «در این نگاه جدید به فرهنگ، صرف هزینه بدون خروجی اقتصادی جایی ندارد. صنایع خلاق فرهنگی و اقتصاد فرهنگی در دستور کار جدی نظام حکمرانی ما قرار دارد.» وی با اشاره به اینکه استفاده از اصطلاح «صنعت» در حوزه فرهنگی کشور سابقه چندانی ندارد و برخی نیز در استفاده از آن از خود مقاومت نشان می‌دهند، ادعا داشت در صنعت فیلم، پویانمایی، اسباب‌بازی، نوشت‌افزار، و دیگر حوزه‌های مختلف با زنجیره‌ای کامل از محصولات فرهنگی روبه‌رویم. با تولید فرهنگی مناسب می‌توان سبک زندگی را در جوامع مختلف تحت تأثیر گرفت. وی به پیمایشی اشاره کرد که از کودکان ایرانی گرفته شده بود و از ده شخصیت مهم شکل گرفته در ذهن کودکان ما، یک شخصیت هم ایرانی نیست. در کره که یکی از کشورهای پیشتاز در حوزه صنایع فرهنگی است، از ده شخصیت، ۸ شخصیت کره‌ای است. دکتر اسماعیلی به نمایش پویانمایی موفق ایرانی در روسیه در سال گذشته اشاره داشت که دوونیم میلیون دلار فروش کرد. سینماهای کشور نیز در پررونق‌ترین دوران خود قرار دارد و فیلم نخست ایرانی در پرفروش‌ها، ۲۷۰ میلیارد تومان فروش کرده است. پیش از این، ۷۰ میلیارد تومان رقم پرفروش‌ترین فیلم در ایران بوده است. پویانمایی بچه‌زرتک در دو هفته اخیر با بیش از ۱۳ میلیارد تومان، پرفروش‌ترین اکران سینمایی بوده است. افزایش مصرف فرهنگی و پویایی آن را در عرصه‌های مختلف، و نه صرفاً در فضای مجازی، از دلایل این رشد برشمرده شد. تعداد سینماهای کشور در آغاز وزارت دکتر اسماعیلی ۵۲۰ سینما بود که در این دو سال، ۲۳۰ سینمای جدید بدان افزوده شده است و در پایان این دولت به ۱۰۰۰ سینما خواهد رسید. این در حالی است که در کشور ترکیه با جمعیتی مشابه ایران، تعداد سینماها ۳۰۰۰ است. در حوزه نشر و کتاب نیز ۱۱۰ هزار عنوان کتاب سالیانه مجوز دریافت می‌کنند

به‌لحاظ فرهنگ و ارزش‌های انقلاب اسلامی است. به نظر من این بخش سوم نیز رسالتی است بر دوش فعالان اجتماعی همچون، بر دوش وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی در جهت تقویت سواد مجازی اختصاصی.» دکتر عاملی سواد اختصاصی را تبدیل‌شده به دانش دانست که عمیق‌تر و پرنرنگ‌تر است و ظرفیت نیروی انسانی متخصص در جمهوری اسلامی در دانشگاه‌های برتر کشور و در دانشگاه تهران، شریف، علم و صنعت، علامه، شهید بهشتی، تبریز، مشهد، ظرفیت‌های بزرگ کشور محسوب می‌شوند. به‌لحاظ سرمایه اجتماعی جوانان کشور نخبگان جهانی می‌شوند و در ده شرکت بزرگ دنیا در فناوری اطلاعات ایرانیان می‌درخشند. از این سرمایه باید در داخل کشور استفاده کرد. بدیهی است برای برقراری توحید برای رفع استیلا از انسان‌ها و استقرار عدالت به فناوری نیازمند هستیم. الگوریتم‌های توحید و عدالت در این فناوری‌ها قوی است و باید از این ظرفیت استفاده کرد. نگران آسیب‌های آن نیز باید بود.

در مراسم اختتامیه این سمینار بین‌المللی مدیران نشست‌های به‌جمع‌بندی مباحث مطرح در هر نشست پرداختند.

دکتر عاملی، رئیس این سمینار، چند نکته را یادآور شد. یکی اینکه درباره هوش مصنوعی و فناوری‌های جدید موجی از مباحث به یکباره شکل می‌گیرد و کم‌کم رو به فراموشی می‌رود و از آن استفاده نمی‌شود. در حوزه جهانی‌شدن در دو دهه به اندازه دو قرن متون تولید شد. آنقدر از جهانی‌شدن به‌عنوان فاعل واحد، صحبت شد که هانتینگتون و برگر کتابی نوشتند با عنوان جهانی‌شدن‌های بسیار تا بتوانند این اطلاق را بشکنند مبنی بر اینکه یک جهانی‌شدن نداریم، بلکه جهانی‌شدن‌های متعددی داریم و جهانی‌شدن جریان فراملی شدن یا فرامحلی شدن است. در منچستر، رابرتسون، سخنران کلیدی کنفرانسی، درباره بومی جهانی‌شدن صحبت کرد که بعدها دکتر یونسکو شد. گیدنز هم پایان دولت‌ها و ملت‌ها را پس گرفت و جهان ره‌اشده را در بستر سخنان خود وارد کرد.

این شورا، بیش از ۲۰ هزار فیلم خارجی در شبکه‌های مجازی کشور، به‌طور زیرنویس یا دوبله، به نمایش در می‌آید که با سیاستگذاری فرهنگی کشور در تعارض قرار می‌گیرد. در حوزه موسیقی نیز این تعارض مطرح است، به‌خصوص که بالاترین مصرف فرهنگی را در میان جوانان کشور دارد. آخرین پیمایش ما نشان می‌دهد نوجوانان و جوانان بین ۱۵ تا ۳۵ سال ۹۵ درصد مصرف موسیقی دارند. پس از آن بازی‌ها قرار می‌گیرد. در ایران ۳۴ میلیون بازی‌کن وجود دارد. با آمدن هوش مصنوعی ضریب ده‌چندانی نسبت به گذشته شکل خواهد گرفت.» دکتر اسماعیلی با اشاره به اینکه در کشور برای اجرای درست مدیریت فرهنگی می‌توان از فناوری‌های نوین بهره برد گفت: «در دفتر ارتباطات و رسانه‌های وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی، با ریاست دکتر آقاسی، استفاده از فناوری‌های نوین و هوش مصنوعی برای ارتقای نظارت، تسهیلگری و حمایت دنبال می‌شود که به میزان خلاقیت و تحول ما بازمی‌گردد. تحقیقات علمی نشان داده است که جمهوری اسلامی در استفاده از روش‌های نو پیش‌گام بوده است. من با اتکا به این تجربه دو دهه اخیر این ادعا را مطرح می‌کنم که امروز با اتکا به قدرت علمی و فناوری جمهوری اسلامی در حوزه‌های دانش‌بنیان، استارت‌آپ‌ها، منابع انسانی فرهیخته و تربیت‌شده این فناوری‌های نوین امکان ارتقای فعالیت‌های فرهنگی و هنری ما را فراهم آورده است و نگاه فرصت‌محورانه وجود دارد.»

دکتر اسماعیلی برگزاری چنین نشست‌هایی را برای یافتن راه‌حل‌های جدید و راهگشا مفید برای حکمرانی و کارگزاران حوزه فرهنگی دانست. وی حضور شخصیتی چون دکتر عاملی را به‌عنوان مدیر راهبردی نظام جمهوری اسلامی، حضوری مغتنم در عرصه علمی و فرهنگی کشور برشمرد.

فیلم این نشست در آدرس زیر در دسترس علاقه‌مندان است.

<https://www.aparat.com/v/isJ5Q>

دکتر عاملی شخصیت علمی و دانشگاهی دکتر اسماعیلی را ستود که نگاه جدیدی را در عرصه فرهنگی کشور پدید آورده است و ادامه داد: «امروز سواد رسانه‌ای منطبق با فرهنگ نیازمند شاخص‌گذاری و تقویت هست. سواد مجازی در سه حوزه موضوع بحث است. در فضای عمومی (سواد عمومی مجازی) شاید وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی، و صدا و سیما جمهوری اسلامی رسالتی جدی برای تقویت حوزه سواد مجازی و سواد ارتباطی و رسانه‌های عهده‌دار هستند. در مقوله سواد تخصصی، که به عدد تخصص‌های موجود در کشور، چه به‌لحاظ رشته‌ای و چه به‌لحاظ چندرشته‌ای و میان‌رشته‌ای و فرارشته‌ای، به سواد تخصصی مرتبط با قابلیت‌های فناوری‌های جدید نیازمندیم، نظیر هوش مصنوعی، متاورس و سایر ابزارهای موجود در این حوزه. از همه مهم‌تر، سواد مجازی اختصاصی مطرح است که مرتبط با بوم‌رنگ جمهوری اسلامی،

دکتر عاملی ادامه داد: «درباره هوش مصنوعی و متاورس و فناوری‌های جدید از دو رویکرد باید اجتناب کرد: یکی رویکرد هراس از این فناوری است که از ادبیات چپ تولید شده است؛ و دیگری شیفته این فناوری شدن است. رویکرد سوم و درست استفاده واقعی و مؤثر از فناوری‌های جدید در جهت حل مسائل بومی و با رعایت ارزش‌های فرهنگی و ملی است. مسائل مختلف مثل فساد، بوروکراسی آزاردهنده مردم، و مصارف ناهنجار از این محیط را باید بتوان حل کرد و این مسائل لزوماً با مسائل دیگر کشورها یکی نیست. باید به مسائل در بوم‌رنگ خود کشور توجه کرد. جنبه ابزاری بودن فناوری با گذشت زمان باقی می‌ماند. فناوری در فضای دوم فضای جدیدی را برای زیستن ایجاد کرده است و به‌منزله فضای زندگی باید بدان نگریست.»

دکتر عاملی با انتقاد از اینکه به دستور این نشست، یعنی دستور کار جمعی، کمتر پرداخته شد، گفت: «گاه در کار جمعی یک پرچم بالا می‌رود و از همه خواسته می‌شود ذیل آن پرچم قرار گیرند. نگاه استثنائگرایی آمریکایی و اروپایی به دنبال بالابردن پرچم خود بر فراز همه جهان و نادیده گرفتن سایر نقاط جهان است. این نگاه نمی‌تواند کار جمعی را شکل دهد و ملت‌ها آزار می‌بینند و استقلال کشورها نادیده گرفته می‌شود. در واقع، در جهان دوفضایی شده جدید ملیت روزبه‌روز پررنگ‌تر خواهد شد. به قول گیدنز، اگر سنت برجسته شد، به این دلیل بود که مدرنیته مطرح شد. البته، فرهنگ‌های ضعیف ادغام خواهند شد، چون توان درون‌زایی را از دست خواهند داد. در کار جمعی یکپارچه‌سازی ذیل یک پرچم تحقق نمی‌یابد، همان‌طور که در اتحادیه اروپا، از سیاست چندفرهنگ‌گرایی به سمت فرهنگ یکپارچه حرکت شد که شاهد بودیم انگلستان چندفرهنگی در مقایسه با اقلیت‌ها، به مراتب موفق‌تر بود و وقتی به سمت یکپارچه‌سازی رفت، با مشکل مواجه شد. یکپارچه‌سازی همان رویکرد هیتلر برای شبیه‌سازی بود. نگاه یکپارچه‌سازی آمریکایی و اروپایی نیز به دنبال ادغام سایر فرهنگ‌ها در ذیل فرهنگ بازاری هالیوودی است و با زبان قدرت نرم، این هدف را دنبال می‌کنند.»

رئیس دانشکده مطالعات جهان از کارکرد نهادهای بین‌المللی در کار جمعی نیز انتقاد کرد و گفت: «کار جمعی به معنای ادغام شدن در نهادهای بین‌المللی نیز با شکست مواجه خواهد شد. آمریکایی‌ها از ۲۰۰۹ اعلام کردند که با وجود زمین‌خوردن اتحاد جماهیر شوروی، ما نمی‌خواهیم جهان را یک‌طرفه اداره کنیم. نهادهای بین‌المللی باید اداره جهان را برعهده گیرند. این نهادها نیز به‌طور عمده تحت سیطره آمریکا هستند. ملاحظه می‌کنید که از ابزار تحریم در صورت عدم ادغام در حکمرانی آمریکایی استفاده می‌کنند؛ تحریم‌هایی دیگر در جهانی عقلانی معنایی ندارد و مردم

در این تحریم‌ها تنبیه می‌شوند، نه دولت‌ها.»
دکتر عاملی با اشاره به قدرت گرفتن جنوب شرق آسیا، از جمله چین، با بیش از یک میلیارد و ۴۰۰ میلیون جمعیت؛ هند به‌عنوان اقتصادی بزرگ و پاکستان با دومین بزرگ‌ترین جمعیت جهان اسلام، گفت نمی‌توان این ملت‌ها را نادیده گرفت. وی افزود: «به جمهوری اسلامی ایران، با داشتن نیروهای بازدارنده و قدرت سرمایه انسانی و پیشینه تاریخی بزرگ، نمی‌توان با نگاه تقلیلگرایانه نگریست. لذا، سیاست کار جمعی نیز به‌نظر ناموفق خواهد بود. در کار جمعی باید بوم‌رنگ ملت‌ها حفظ شود و با احترام بدان، در کنار هم به کار بپردازند.»

دکتر عاملی وجود شورای امنیت را در ساختار سازمان ملل، زیر سؤال بردن کار جمعی دانست و گفت: «سازمان ملل دائماً تصمیم‌های برخوارسته از حق و تو اخذ می‌کند. بعد از جنگ جهانی دوم، ساختار سازمان ملل شکل گرفت با این رویکرد که از وقوع جنگ جهانی جلوگیری شود. اما، اکنون خود در برخی قضاوت‌ها یک‌طرفه جنگ می‌ایستد. همین جنگ صهیونیست‌ها بر علیه مردم مظلوم فلسطین نمونه امروز آن است. اقتضای فضا پیدا کردن جهانی این است که کار جمعی در کنار تأمین احترام به دیگری دنبال شود.»

این عضو شورای انقلاب فرهنگی در حوزه سیاست چنین گفت: «کتاب‌های سواد رسانه‌ای ما ضعیف است. رویکرد در کتاب سواد رسانه‌ای آموزش و پرورش بیشتر درباره آسیب‌های فضای مجازی است، این در حالی است که نسل جوان و نوجوان ما بسیار علاقه‌مند به فناوری است و به سمت آن حرکت می‌کند و به دنبال بهره‌مندی از امکانات آن است. لذا، دانش صرفاً آسیب‌گرا به سواد رسانه‌ای منجر نمی‌شود. در دانش رسانه‌ای باید پیکره را با آسیب‌ها و قابلیت‌های آن نگریست. ما اینترنت کودک نداریم و کودکان ما با ورود به فضای مجازی دچار انحراف اجتماعی و افراط و تفریط‌های خطرناک می‌شوند.»

دکتر عاملی در حوزه آموزش عالی نیز گفت: «به‌نظر می‌آید باید به سمت امتدادیافتن فناوری‌های جدید در دانش حرکت کنیم. پزشکی به مهندسی پزشکی وابسته شده است. ولی متأسفانه ما دانشگاه جامع را در ایران از دست دادیم. این را عرض می‌کنم تا رسانه‌ای شود. ما دانشگاه تهران جامعی داشتیم که علوم پزشکی نیز ذیل آن بود. در شرایط در هم تنیدگی رشته‌ها، امروز علوم پزشکی ناگزیر است خود دانشگاهی جامع شود و علوم پایه، مهندسی، و علوم اجتماعی درست کند. می‌خواستند دانشگاه و بیمارستان را بهم وصل کنند. در دانشگاهی جامع می‌توانستیم این هدف را تأمین کنیم و در کنار آن صنعت را به مهندسی، علوم اجتماعی را به اجتماع و بیمارستان را به دانشگاه وصل کنیم، اما جداسازی

نیز دگرگونی سواد اطلاعاتی و سواد رسانه‌ای در نسبت با هوش مصنوعی.

دکتر شاه‌قاسمی درباره نشست ششم که مدیریت آن را برعهده داشت گفت: «خانلرخانی و همکاران ایشان بررسی روش‌مند درباره سیاست‌گذاری سواد رسانه‌ای در فنلاند را مطرح کردند. دکتر نوری غلامی‌زاده درباره فرصت‌ها و چالش‌های برنامه رسانه ملی آرژانتین صحبت کرد. کوئینونس و همکارانش از چند کشور درباره سواد رسانه‌ای و اطلاعاتی در کشورهای جنوب آسیا و فیلیپین و مالزی سخن گفتند. دکتر محسنی نیز درباره داده‌ها و کلان‌داده‌ها و اهمیت مدیر آن و حفظ حریم خصوصی کاربران سخنرانی کرد. دکتر معظمی نیز درباره تبیین نقش کتابخانه‌های عمومی در آموزش سواد اطلاعاتی سخن گفت. دکتر دوک نیز آینده مؤسسات انتشاراتی دانشگاه را بررسی کرد. آخرین سخنران نیز دکتر افکاری از موضوع کتابخانه‌های هوشمند را طرح کرد.

دکتر زینب قاسمی، مدیر نشست اول، گفت: «دکتر حق‌شناس نخستین سخنران نشست اول درباره وب ۳ و مالکیت بر محتوای تولیدشده برای استفاده‌کنندگان و نگرانی‌ها برای کنترل این فضا، درباره واقعیت افزوده و واقعیت مجازی و واقعیت ترکیبی و مصادیق آن؛ دکتر میسرا از هند، درباره تغییرات آب‌وهوایی در سال‌های اخیر و استفاده از فناوری‌های نوین در کمک به مردم در زمان وقوع فجایع محیط‌زیستی؛ دکتر یونسینان درباره اقتصاد توجه و نوستالژی و رقابت در این حوزه با بیشترین جلب توجه و پرهیز از خوانش یکدست از جامعه و توجه به تفاوت نسل‌ها؛ دکتر ساده‌دشت درباره مفهوم سواد رسانه‌ای و اهمیت اخلاق توانمندسازی با استفاده از نگاه انتقادی؛ دکتر شاه‌قاسمی نیز درباره صنعت ورزش و ارتباط آن

کردیم که هدررفت سرمایه‌های دانشی را به‌دنبال آورد.»
رئیس سمینار، در ادامه سخنان خود در نشست اختتامیه سمینار، بحث مهندسی بافت را مطرح کرد و گفت: «مبنای مهندسی بافت این است که وقتی بافتی دچار آسیب می‌شود، بافت‌های سالم بافت‌های ناسالم را تبدیل به بافت‌های سالم می‌کنند. انسان، همچون قوه جاذبه زمین، صاحب جاذبه‌ای نسبت به خود است. هرچه هم که حضور این فناوری‌ها پررنگ‌تر شود، اگر انسان بتواند خود را دریافت کند و دچار هویت‌های نامعین و چندرگه نشود، بر فناوری غلبه خواهد یافت و مغلوب آن نخواهد شد.»
پایان‌بخش سخنان دکتر عاملی، بیان این آیه شریفه بود: «ما برای شما اراده کردیم آسانی را و نه سختی را» و ادامه داد: «با عقلانیت و حکمت می‌توان به این آسانی دست یافت. برپایه مهندسی بافت، سلامت جای آسیب‌ها را خواهد گرفت.»

دکتر احسان شاه‌قاسمی، دبیر علمی این سمینار، گفت: «از شش ماه پیش همکاران مرکز پژوهشی سیاست‌های فضای مجازی دانشگاه تهران، و کرسی یونسکو در فرهنگ و فضای مجازی: دوفضایی‌شدن جهان، فراخوان این سمینار را آغاز کردند. بیش از ۲۰۰ چکیده از ایران و ۱۵ کشور دیگر به دبیرخانه سمینار ارسال شد. ۱۲۰ چکیده پذیرش اولیه دریافت کرد. با داوری ۵۷ چکیده به سمینار راه یافت که ۲۴ چکیده برای ارائه در سمینار انتخاب شد.» دکتر شاه‌قاسمی گفت که چند مقاله کامل نیز از پژوهشگران غیرایرانی دریافت کردند که در مجله *Cyberspace Studies* به چاپ خواهد رسید. سه کارگاه نیز توسط همراه اول برگزار شد، درباره بیوسایبورگ و سواد دیجیتال در آینده جهان شبکه‌ای، و

بحث اخلاقیات و حق نشر و صاحب ایده در استفاده از هوش مصنوعی مواردی است که هنوز بدان پرداخته نشده است. در حوزه آموزش باید پذیرفت که دانشجویان و پژوهشگران از هوش مصنوعی استفاده می‌کنند. آینده هوش مصنوعی نیز موضوع بحث است. مفهوم سواد بخش دیگری از سخنان افتتاحیه بود.

<https://www.aparat.com/v/D9LeM>

سخنرانی‌ها و کارگاه‌های برگزار شده در این سمینار به قرار زیر بود:

نشست ۱: سخنرانی

دبیرنشست: دکتر زینب قاسمی (دانشگاه تهران)

سیدمیلاد موسوی حق‌شناس (دانشگاه تهران): مطالعه فناوری‌های شاخص در حوزه گرافیک‌های سه‌بعدی مبتنی بر وب (فارسی)
هیمانشو شکر میشر (تلویزیون دهلی نو، هند): تغییرات آب‌وهوایی، بلایا و تهدیدهای توسعه پایدار: چارچوبی برای تقویت نظام‌های اطلاعات عمومی در مسیر توانمندسازی شهروندان (انگلیسی)
یونس یونسین و محمدرضا وصفی (دانشگاه تهران): سواد رسانه‌ای و اطلاعاتی در نظریه شناختی و نوروساینس: مفهوم خاطره و نوستالژی در اقتصاد توجه (فارسی)

مهدیه ساده‌دشت (دانشگاه علامه طباطبایی): مهارت‌های مورد نیاز شهروندان عادی در دستیابی به سواد هوش مصنوعی (فارسی)
احسان شاه‌قاسمی (دانشگاه تهران): پیمایش در زمین بازی: درک سواد ورزشی (انگلیسی)

پراکاش کونا (پژوهشگر مستقل، هند): حقیقت عینی در ارتباطات جمعی: آموزش عموم مردم در پردازش انتقادی اطلاعات (انگلیسی)
فیلم این نشست در آدرس زیر در دسترس علاقه‌مندان است.

<https://www.aparat.com/v/nxR2v>

با سیاست و اقتصاد صحبت کردند.

دکتر زهره خوارزمی، مدیر نشست سوم، از سه سخنران از کشورهای هند، پرتغال و ترکیه و سه سخنران ایرانی در نشست خود سخن گفت. مسئله‌مند کردن زیست اجتماعی و سیاسی در عصر رقومی و صحبت درباره رسانه‌های اجتماعی از مباحث مطرح در این نشست بود. همچنین، درباره فرصت‌ها و چالش‌های فضای مجازی صحبت شد. فرم‌ها، محتواها و محتواها و نظام نشانگانی تغییرات جدی کرده است و به همان میزان که فضا را دموکراتیک کرده و برای همگان دسترسی میسر شده است، جنگ روایت‌هایی جدی‌تری را به دنبال داشته است که شکاف‌های اجتماعی، دستکاری افکار عمومی و تقلیل تفکر انتقادی را در افراد موجب شده است. از فضای سیاسی یک سال اخیر کشور و واقع غزه مواردی بود معرف موارد مطرح شده. اینکه سواد رسانه‌ای به چه میزان ضرورت امروز جهان ماست و ابعاد پیچیده شناختی و رفتاری تا فناوری مطرح است.

دکتر محمد آقاسی، مدیر نشست پنجم، موضوع سخنرانان این نشست درباره پسا حقیقت جهان لغزنده در عصر هوش مصنوعی را مدیریت کرد. آسیب‌شناسی یا شتافتن مشتاقانه به سوی هوش مصنوعی، ظرفیت‌شناسی و به‌طور برای حوزه روزنامه‌نگاری و رسانه، از مباحث مهم مطرح در این نشست بود. سخنران نخست مبحث سواد تاریخی را در کنار مبحث سواد رسانه‌ای و تأثیرات هوش مصنوعی بر سواد تاریخی را مطرح کرد. به گفته این سخنران شاخص‌های سواد تاریخی احتمالاً با هوش مصنوعی دچار تغییر خواهد شد. در عین حال با توجه بیشتر به سواد اطلاعاتی، می‌توان سواد تاریخی را در میان مردم تقویت کرد. سخنران دوم، بازگشت هیولای سیستم را مطرح کرد و معتقد بود تغییراتی را در دوره‌های مختلف داشته‌ایم اما به راحتی نمی‌توانیم از عصر پسا حقیقت یا هوش مصنوعی صحبت کنیم تنها می‌توانیم تصویری از فضایی جدید را با هیولایی سیستمی به نمایش درآوریم. جامعه‌شناسان با فضایی بدون سوژه مواجه خواهند بود و باید فضا را بدون کنشگر تحقیق کرد. دکتر آقاسی به‌عنوان سخنران سوم این نشست درباره نه مفهوم جدید در افکار عمومی سخن گفت. هوش مصنوعی تأثیر خاصی به مفهوم ایجاد تحول بر افکار عمومی نخواهد داشت اما تغییراتی جدی را پدید خواهد آورد.

آرش صالحی‌نژاد، مدیر نشست افتتاحیه، چهار مبحث اصلی سخنرانان کلیدی را چنین برشمرد: سروکار همه با هوش مصنوعی، که آیا باید از آن ترسید و پرهیز داشت یا همه‌چیز را بر اساس آن دید که راه‌حل جامع و کاربردی‌ای در پژوهش‌ها یافت نمی‌شود؛

سیاست: چگونه سواد رسانه‌ای و اطلاعاتی سواد سیاسی را در عصر دیجیتال تکمیل می‌کند (انگلیسی)
پائولو باروسو (دانشگاه جدید لیسبون، پرتغال): درک سواد بصری فتوژورنالیسم در عصر اطلاعات نادرست (انگلیسی)
زینب قاسمی طاری (دانشگاه تهران): رسانه‌های اجتماعی و سواد رسانه‌ای: بررسی دستکاری و اطلاعات نادرست رسانه‌های اجتماعی در چارچوب ناآرامی‌های ۱۴۰۲ ایران (انگلیسی)
اولگا ویخرووا، یاروسلاوا گورلووا، و کریستینا فلوریاک (دانشگاه دولتی لومونوسوف مسکو، روسیه): تلگرام بستری برای حفظ و اشاعه ارزش‌های سنتی در دیاسپورای آسیای مرکزی فدراسیون روسیه (انگلیسی)
الهام کدخدایی (دانشگاه تهران): پاسخ به خودنمایی اسرائیل برای ایرانیان: تحلیل موضوعی پاسخ‌ها به توییت‌های اسرائیل به زبان فارسی (انگلیسی)
 فیلم این نشست در آدرس زیر در دسترس علاقه‌مندان است.
<https://www.aparat.com/v/LQyda>

نشست ۴: سخنرانی

دبیر نشست: دکتر احسان شاه‌قاسمی (دانشگاه تهران)
المیرا خانلرخانی (پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی)،
صبا سادین خرم، و ساناز رهروانی (دانشگاه شیراز): بررسی روش‌مند سیاستگذاری آموزش سواد رسانه‌ای دانش‌آموزان فنلاند: مدل‌سازی و بومی‌سازی (انگلیسی)

نشست ۲: کارگاه آموزشی

صالح اصغری (همراه اول): سواد رقومی و اهمیت آن در آینده جهان شبکه‌ای (فارسی)
نواب همتیان (همراه اول): چالش‌های نظام‌سازی در مواجهه با مسئله بیوسایبورگ (زیست‌اندام‌های سایبری) در آینده تمدن ایران (فارسی)
 فیلم این نشست در آدرس زیر در دسترس علاقه‌مندان است.
<https://www.aparat.com/v/0S6Ba>

نشست ۳: سخنرانی

دبیر نشست: دکتر زهره خوارزمی (دانشگاه تهران)

آلو اوزار اوغلو (دانشگاه اوزبگین، ترکیه): راه‌حل‌های حقوقی برای مبارزه با سخنان نفرت‌انگیز در سکوه‌های رقومی (انگلیسی)
علیرضا صالحی‌نژاد (دانشگاه تهران): سواد رسانه‌ای و اطلاعاتی و

محمد عاملی (دفتر مطالعات و برنامه‌ریزی رسانه‌ها، وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی): بازگشت هیولای سیستم (فارسی)

فیلم این نشست در آدرس زیر در دسترس علاقه‌مندان است.
<https://aparat.com/v/4a0CH>

نشست ۶: کارگاه آموزشی

محسن فیینی‌زاده (همراه اول): دگرگونی‌های سواد اطلاعاتی و سواد رسانه‌ای در نسبت با هوش مصنوعی (فارسی)
فیلم این نشست در آدرس زیر در دسترس علاقه‌مندان است.
<https://aparat.com/v/4HNag>

الهه نوری غلامی‌زاده (دانشگاه تهران): برنامه آموزش رسانه ملی آرژانتین: فرصت‌ها و چالش‌ها (انگلیسی)
ابراهیم محسنی آهویی (دانشگاه وین، اتریش): ظهور هومو کاگنیتیکس: پیامدهایی برای چشم‌انداز رسانه‌های جدید (انگلیسی)

ملیندا تی. کوئینونس، لای چنگ ونگ، و رودولف آنتونی آ. لاسرنا (سواد رسانه‌ای و اطلاعاتی در شبکه انجمن کشورهای جنوب شرقی آسیا، فیلیپین و مالزی): شایستگی‌های سواد اطلاعاتی و رسانه‌ای معلمان آسه‌آن: مطالعه مقطعی دانش، نگرش‌ها و عملکردها در دسترسی، ارزیابی و ایجاد محتوای رسانه‌ای (انگلیسی)
زهرا معظمی (دانشگاه آزاد واحد تهران شمال): تبیین نقش کتابخانه‌های عمومی در آموزش سواد اطلاعاتی به کاربران در عصر دیجیتال (فارسی)
بنجامین دوک (دانشگاه لستر، بریتانیا): آینده مؤسسات انتشارات دانشگاهی: اهمیت شایستگی رسانه و سوادآموزی در صنعت ۴/۰ (انگلیسی)

فریبا افکاری (دانشگاه تهران): از دریای سنت تا موج نو: نقش هوشمندسازی کتابخانه‌ها در سپهر جهانی (فارسی)
فیلم این نشست در آدرس زیر در دسترس علاقه‌مندان است.
<https://aparat.com/v/RsK4n>

نشست ۵: سخنرانی

دبیر نشست: دکتر محمد آقاسی

زهرا سادات روح‌الامین (دفتر مطالعات و برنامه‌ریزی رسانه‌ها، وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی): تأثیر هوش مصنوعی بر سواد تاریخی (فارسی)
محمد آقاسی (دفتر مطالعات و برنامه‌ریزی رسانه‌ها، وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی): هوش مصنوعی و لغزنده‌سازی افکار عمومی: چشم‌انداز جدید مفهومی (فارسی)

سومین همایش بین‌المللی مطالعات ایران معاصر با مشارکت پژوهشگران و اساتید ۱۲ کشور برگزار شد

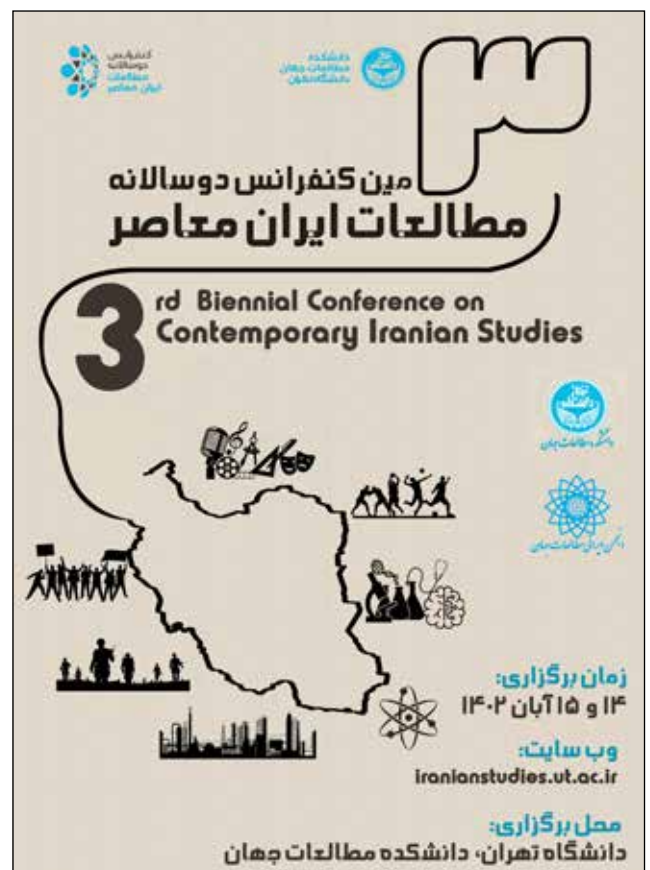
سومین همایش بین‌المللی مطالعات ایران معاصر، در دو روز یکشنبه و دوشنبه ۱۴ و ۱۵ آبان ۱۴۰۲ با مشارکت پژوهشگران و اساتید ۱۲ کشور، به دو زبان فارسی و انگلیسی در ۱۸ نشست تخصصی، در دانشکده مطالعات جهان دانشگاه تهران برگزار شد. مشارکت سخنرانانی از دانشگاه‌ها و مراکز علمی و پژوهشی مختلف از ۱۲ کشور ایران، امریکا، انگلستان، چین، روسیه، ژاپن، شیلی، کانادا، لبنان، میانمار، نروژ، و هند خود نشان از اهمیت ایران در جهان و عرصه جهانی است. در این همایش ۸۳ استاد و پژوهشگر مقالات خود را عرضه کردند.

در مراسم افتتاحیه این نشست در صبح روز یکشنبه ۱۴ آبان، دکتر محمد سمیعی، دبیر علمی همایش، دکتر سعیدرضا عاملی، رئیس همایش و رئیس دانشکده مطالعات جهان، و دکتر محمدحسین رجبی‌دوانی، رئیس بنیاد ایران‌شناسی، سخنران بودند.

دکتر عاملی در مراسم افتتاحیه همایش بین‌المللی مطالعات ایران معاصر، سخنرانی خود را با همدلی با مردم مظلوم غزه، به‌خصوص کودکان، آغاز کرد و آن را بار سنگینی بر دوش همه ملت‌های جهان خواند. وی با انتقاد از وجود روحیه قتل‌وعام در تاریخ جهان که خسارت‌های بسیاری را برای بشریت به‌همراه داشته است و ادامه آن تا عصر کنونی، گفت: «با وجود تأسیس سازمان ملل، آمریکا هنوز ۶ سال از جنگ جهانی دوم نگذشته، ۲۰ سال جنگ بی‌ثمر و پرخسارت را در ویتنام آغاز کرد که ۳ میلیون ۲۰۰ هزار انسان، و بیشتر آنان غیرنظامیان، جان خود را از دست دادند. و امروز در غزه، جهان کشتار بیش از ۱۰۰۰۰ انسان مظلوم را شاهد است، که بیش از ۴۰۰۰ نفر آن‌ها کودکان و بیش از ۲۰۰۰۰ نفر آن‌ها زنان غیرنظامی هستند.

«مدل جامع‌نگر کلان و خرد تاریخی، نسلی و بین‌نسل ایران انقلاب اسلامی: وجه مشترک تاریخی-تمدنی و هویت‌های مقاومت و اقتضایی در دوره جدید» عنوان سخنرانی این استاد حوزه ارتباطات با رویکرد چندرشته‌ای بود. وی افزود: «از دهه ۸۰ به بعد، ضمن احترام به رشته‌های محض، دانش با روشی نظام‌مند و با هدف فهم پدیده‌ها، به سمت دانش یکپارچه و همکاری‌های بین‌رشته‌ای سوق یافته است.»

ایشان با این مقدمه وارد بحث درباره ایران معاصر، از زمان پیروزی انقلاب اسلامی، شد و وجود این رشته را در دانشکده مطالعات جهان دانشگاه تهران امتیاز دانست و گفت: «فهم ایران انقلاب اسلامی با اختلال‌هایی توأم شده است. اگر مدلی برای فهم ایران امروز نداشته باشیم، دچار خطای فهم و گرفتار اغراق خواهیم شد و از چهره واقعی ایران، هم به‌لحاظ جامعه ایرانی و هم به‌لحاظ

منابعی که با استفاده از آن، فرهنگ می‌شود، لزوماً بومی و ملی نیست.»

اشاره به هشت سال جنگ تحمیلی در ایران انقلاب اسلامی، با همکاری و مداخله نظامی ۱۴ کشور، با محوریت آمریکا، و توسط صدام، بخش دیگری از سخنان دکتر عاملی برای معرفی ابعاد اختلال در فهم را شامل می‌شود. وی در این باره گفت: «بسته به کارکرد انحصار تصویری، ابهام درباره ایران شکل خواهد گرفت.»

دکتر عاملی با معرفی این اختلال‌های موجود، بخش دوم سخنرانی خود را به راه‌های شناخت چهره واقعی ایران اختصاص داد و با این پرسش آغاز کرد: آیا می‌توان ایران را تنها در همین مقطع چهار ساله شناخت و آن پیوندها و پیوستارهای تاریخی را رها کرد؟ در پاسخ گفت: «ایران را باید در مسیر تاریخی آن نگرست. ایران به لحاظ قدمت تاریخی و سوابق پارینه‌سنگی به ۸۰۰ هزار سال پیش بازمی‌گردد. پهنه جغرافیایی ایران در تاریخ بزرگ‌تر از حال بوده است. قدمت تاریخی و تمدنی ایران جزو کهن‌ترین موارد در تاریخ بشر است.»

مؤسس دانشکده مطالعات جهان با اشاره به تأثیر ایران در منطقه- در سوریه، لبنان، فلسطین، پاکستان، ترکیه، امریکای لاتین، و سایر نقاط جهان- پهنه فرهنگی ایران انقلاب اسلامی را بزرگ‌تر از پهنه جغرافیایی آن دانست و گفت: «ریشه فرهنگ مقاومتی که امروز در جهان به وجود آمده و تأثیرگذار است از ایران انقلاب اسلامی است.»

ضرورت فهم تاریخی تمدنی، و فهم امروزی در پیوند با عوامل مؤثر، جمع‌بندی این دو بخش سخنان رئیس سومین همایش بین‌المللی مطالعات ایران معاصر، تا اینجای سخنرانی خود در افتتاحیه بود.

وی در مقوله فهم امروزی از ایران معاصر صحبت از شقاق

جامعه حکمرانی، و هم به لحاظ روابط بین‌المللی ایران دور خواهیم ماند.»

این عضو شورای انقلاب فرهنگی در ادامه سخنان خود به تبیین عوامل تقویت‌کننده این اختلال در فهم ایران انقلاب اسلامی پرداخت. وی انقلاب اسلامی را چنین معنا کرد: «به علاوه کردن دین در اداره اجتماعی» و «منبعی برای اینکه دین عامل بروز انقلاب شد» و افزود: «تا پیش از پیروزی انقلاب اسلامی ایران، تمامی جامعه‌شناسان عوامل بروز انقلاب را عواملی به جز دین- از جمله فاصله طبقاتی، بی‌عدالتی اجتماعی و سوسیالیسم می‌دانستند.»

متشأ انقلاب‌ها به طور عمده تفکرات چپ دنیا بود. دکتر عاملی دین را در پیکره تفکر اسلامی و کلیتی دانست که در دل آن بسیاری از مفاهیم- از جمله عدالت‌گرایی، مبارزه با ظلم و تبعیض، تأمین کرامت انسانی- وجود دارد.

وی پس از تبیین درک اهمیت دین در وقوع انقلاب اسلامی ایران، عامل دوم برای گریز از اختلال در فهم ایران انقلاب اسلامی را توجه به نگاه غربی‌ها به انقلاب اسلامی ایران بیان داشت و گفت: «غربی‌ها درک کردند که ایران انقلاب اسلامی دیگر تأمین‌کننده منافع آمریکا در منطقه نیست. بنابراین، به ایجاد اختلال در فهم ایران انقلاب اسلامی پرداختند. ایرانی‌هراسی، قدم نخست بود. بعد اسلام‌هراسی و بعد انقلاب اسلامی‌هراسی را دامن زدند و با استفاده از رسانه‌ها جهان را از این هراس‌ها بر علیه ایران انقلاب اسلامی پر کرد و تصویری پر از اختلال در فهم را پدید آورد.»

عامل سومی که این عضو شورای فضای مجازی، به تبیین آن در این نشست همت گمارد، ظهور اینترنت و فضای مجازی بود و آن را در دخالت عوامل بیرونی یا فراملی شدن و فراملی شدن فرهنگ بسیار مهم عنوان کرد و گفت: «از ارتباطات فراملی باید برای توسعه کشور بهره برد و بخش اختلال‌آفرین آن را حذف کرد.»

از اختلال دست‌یافت.» وی برگزاری چنین همایش‌هایی را در مسیر دست‌یابی به این هدف عنوان کرد و از دکتر محمد سمیعی، دبیر علمی همایش، دکتر زینب قاسمی، دبیر اجرایی همایش، و دانشجویان ایران و خارجی گروه مطالعات ایران، همکاران و سایر دست‌اندرکاران برگزاری این همایش بین‌المللی قدردانی کرد. در کتابچهٔ چکیده‌های فارسی این همایش، مشروح بیشتری از سخنرانی دکتر عاملی منتشر شده است. به آدرس زیر مراجعه فرمایید. <https://iranianstudies.ut.ac.ir/>

دکتر سمیعی، دبیر علمی همایش، در مراسم افتتاحیهٔ سومین همایش بین‌المللی مطالعات ایران معاصر، با یادآوری نخستین همایش بین‌المللی مطالعات ایران معاصر در ۱۹ و ۲۰ آبان ۱۳۹۸، و دومین همایش در دوران همه‌گیری کووید ۱۹، به‌طور برخط در ۱۰ و ۱۱ آبان ۱۴۰۰، گفت: «این همایش دوسالانه به پیشنهاد خانم دکتر قاسمی برگزار شد چون کنفرانسی با همین عنوان در آمریکا دو سال یک بار برگزار می‌شود. با احترام به تمامی پروژه‌ها و مراکز و دانشگاه‌های ایران‌شناسی در سراسر دنیا، ایران را باید در ایران مطالعه کرد. لذا، ما به رشتهٔ مطالعات ایران و این همایش در دانشگاه تهران بسیار مفتخریم.»

گسترده‌گی پذیرش دامنهٔ موضوعی ایران معاصر از منظر اقتصادی، سیاسی، اجتماعی و فرهنگی در همایش از رویکردهای کمیتهٔ علمی این همایش بوده است. دبیر علمی همایش گفت: «موضوع‌های ما در هر سه همایش از پیش تعیین‌شده نبود. جامعهٔ پژوهشگران و علاقه‌مندان به ایران تعیین‌کنندهٔ موضوع‌های نشست‌ها هستند. در کمیتهٔ علمی همایش، پس از پذیرش مقالات طی داوری علمی، مقالات را در نشست‌ها موضوع‌بندی کرده‌ایم. به‌طور مثال، در همایش اول در سال ۱۳۹۸، نشست‌هایی داشتیم با موضوع ایران‌شناسی در ترکیه، جامعه‌شناسی (۱) و (۲)، سیاست ایران، آموزش زبان فارسی، ایران‌شناسی در کشورهای مختلف، و نشست ویژهٔ ایران و فرانسه. در همایش دوم در سال ۱۴۰۰،

نسلی و تفاوت نسلی، بین گروه سنی ۱۵ تا ۲۴ ساله/ ۱۸ تا ۲۸ ساله، را به‌انحراف کشاندن مسیر شناخت دانست و در تبیین آن گفت: «قطعاً در این دوره، ما تنها با یک نسل روبه‌رو نیستیم. دههٔ هشتادی‌ها چندنسلی هستند و نمی‌توان آن‌ها را صرفاً نسل زد، نسل آلفا یا نسل بتا دسته‌بندی کرد. در کنار این‌ها، نسل اربعین، نسل مبارزه را نیز باید دید. ۵ میلیون نفر از همین نسل برای مبارزه در فلسطین ثبت‌نام می‌کنند و حضور انقلابی در این پهنه دارند. باید به نسل‌ها لایه‌ای نگریست تا به فهم عمیق‌تری دست‌یافت. در نگاه به نسل نباید صرفاً در خط زمان به‌طور افقی نگریست بلکه به نسل باید در خط هم‌زمان عمودی نیز نگریست.»

در نگاه از این منظر به جامعهٔ امروز ایران، خصیصه‌های مشترک و متمایزکنندهٔ هویت‌ساز را ذیل دو تقسیم کل‌نگر برشمرد: «در ایران امروز دو گروه نسلی و دو جامعهٔ ایرانی متمایز وجود دارد که در لایه‌هایی اشتراک‌هایی نیز دارند: (۱) هویت انقلابی و مبارز و طرفدار اسلام انقلابی، و (۲) جامعه‌ای دارای هویت اقتضایی.»

دربارهٔ هویت اقتضایی متفکران مختلفی صحبت کرده‌اند. تعبیر دکتر عاملی از آن برخاسته از پژوهش‌های عمیق وی در این‌باره و متمایز از تعاریف موجود بود. وی گفت: «هویت اقتضایی هویتی بازتولید شده (دورگه و چندرگه که در یک گروه سنی استقرار هویتی ندارند) یا مشروعیت‌یافته و هنجاری (منطبق با هنجارهای اجتماعی) است. ذیل این دو هویت هویت‌های بی‌شماری وجود دارد. فهم این هویت‌های دیگر به ما در تشخیص لایه‌های اجتماعی کمک خواهد کرد.»

دکتر عاملی برای تبیین لایه‌های اشتراکی جامعهٔ ایرانی به پیمایش مهر ۱۴۰۲ پژوهشگاه فرهنگ، هنر و اندیشهٔ وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی، اشاره کرد: «این پیمایش نشان می‌دهد جامعهٔ ایرانی همچنان در لایه‌های دارای لایه‌ها اشتراکی است. یکی از خطاها در بررسی هر جامعه‌ای، "تحلیل رویدادی" آن جامعه است. رویدادهای جامعه، هیجانی و واکنشی است. این واکنش‌های رویدادی هرگز مبنای فهم عمیق اجتماعی نیست و باید آن را در حوزهٔ خود مطرح کرد و معرف جامعهٔ به‌هم‌پیوسته نیست.»

وی چهار عنصر مهم در لایه‌های اشتراکی جامعهٔ ایرانی برشمرد: باور به مسلمان ایرانی بودن (با آمار ۹۵ درصد)، عدالت‌گرایی (با رویکردهای متفاوت، از غزه تا مفاصد اجتماعی)، توجه به دیگری و مهربانی با دیگری، و عقلانیت دانش‌گرا و خردگرایی (با آمار ۷۵ درصد؛ که در ادبیات و شعر ایرانی و تاریخ ایران نیز متبلور است و در تربیت ایرانی دیده می‌شود).

سخن آخر دکتر عاملی در جمع‌بندی سخنان خود چنین بود: «ما امروز به الگویی برای مطالعات ایرانی نیاز داریم. این الگو باید حتماً تاریخی باشد و ایران را در پهنهٔ تاریخی آن نگریست. حتماً باید جامعهٔ امروز ایران را چندلایه نگریست تا بتوان به فهم ره‌اشده

دکتر سمیعی به شخصیت بسیار تأثیرگذار جلال آل احمد اشاره کرد که مدرک تحصیلی دکتری نداشت. همچنین، علی شریعتی را نام برد که وجه شهرت او با تحصیلات او سنخیتی ندارد. همچنین، به شخصیت بسیار تأثیرگذار امام راحل اشاره داشت که با وجود تخصص ایشان در فقه و اصول و سایر رشته‌ها مانند عرفان و تصوف، شخصیتی رشته‌ای محسوب نمی‌شد و هوشمندی سیاسی ایشان در میان رهبران جهان کمتر دیده شده است. شخصیت تأثیرگذار دیگری که دکتر سمیعی نام برد، نوام چامسکی بود که با رشته تخصصی او، زبان‌شناسی، مرتبط نیست. ادوارد سعید نیز که به دلیل مسائل جاری غزه، به طور ویژه از او یاد شد و در حوزه روابط غرب و شرق شاخص است در رشته نقد ادبی تحصیل کرده است. دکتر سمیعی با این مثال‌ها نتیجه‌گیری کرد: «شخصیت‌های تأثیرگذار نگاه تنگ رشته‌ای نداشته‌اند. مقالات تخصصی اسکن و ارجاع‌دهی می‌شود، اما مطالعه و برداشت عمیقی از آن صورت نمی‌گیرد. در حالی که کتاب‌هایی که فرهیختگان می‌نگاشتند مطالعه می‌شد و برداشت عمیق از آن بسیار تأثیرگذار بود.»

دبیر علمی همایش فایده‌چنین همایش‌هایی را در این دانست که افراد از حوزه‌های مختلف گردهم می‌آیند و از رویکردهای مختلف به گفتگو می‌نشینند و این گفتگو ثمرات مفیدی خواهد داشت.

دکتر رجبی، سومین سخنران افتتاحیه سومین همایش بین‌المللی ایران معاصر، با یاد شهدای غزه و آرزوی پیروزی قاطع و سریع مردم قهرمان، مسلمان و مظلوم غزه، و رسوایی و نابودی رژیم خشن و ددمنش صهیونیستی و حامیان تبهکار آن، سخنران خود را با عنوان «ضرورت مطالعات چندجانبه ایران معاصر» ایراد کرد. رئیس بنیاد ایران‌شناسی بیان داشت که تاریخ قاجار از منظر

نشست‌های موضوعی زیر را داشتیم: جامعه و فرهنگ؛ ایران، روسیه و کشورهای آسیایی؛ سیاست ایران و غرب؛ ایران و خاورمیانه. در همایش سوم، بدون آنکه جهتی به مقالات پذیرفته‌شده داده باشیم، گرایش‌های جدیدی را شاهد بودیم، به طور مثال، نگاه به شرق، روابط ایران و چین با مشارکت ارائه‌دهندگان از کشور چین، و مقالاتی در خصوص مسائل زنان.»

نگاه‌های متنوع از منظرهای مختلف به ایران و در کنار هم قرارگرفتن آن‌ها دیگر بخش سخنان دکتر سمیعی بود و گفت: «هگل معتقد است فرهیختگی در دنیای سنتی اصلاً جنبه تخصصی نداشته و مفهومی بسیار گسترده بوده است تحت عنوان دانش و خرد. وبر در مباحث بروکراسی مفصل بدان پرداخته و آن را در فرهنگ‌های مختلف بررسی کرده است، از جمله در چین قدیم، و در اروپای قدیم. در تمامی فرهنگ‌های سنتی دانشمند، دانشور و عالم شخصیت‌های متخصصی به تصور امروز ما نبوده‌اند. در فرهنگ ما شیخ بهایی در هر زمینه‌ای پیشرو بوده است و صمدیه شیخ بهایی هنوز تدریس می‌شود. آشتی رشته‌های مختلف به منزله فرهیختگی در عالم سنت بوده است، ولی وقتی بروکراسی و تقسیم کار از دیدگاه مارکس و ارمغان دنیای صنعتی روی کار آمد، رشته‌ها از هم جدا شد و در دنیای آکادمیک همه چیز تخصصی و تخصص‌ها مدام باریک‌تر و جزئی‌تر شد. حسن آن این است که تمام عمر محدود انسان متمرکز بر یک چیز می‌شود. جنبه منفی آن این است که واقعیت تخصصی نیست. مشکلات بشریت با یک تخصص حل نمی‌شود. تقلیل توسعه به اقتصاد اشتباهی بود که در نیمه دوم قرن بیستم بشر مرتکب شد. تخصص‌ها را باید کنار هم جمع و در گفتگو با هم و از منظرهای مختلف بررسی کرد تا شبیه‌سازی از فرهیختگی شکل گیرد.»

است. به بیان رهبر معظم انقلاب، ایران قطب سومی را به نام اسلام، در جهان ایجاد کرد و نظام دوقطبی اسلام و استکبار شکل گرفت. غربی‌ها از رنسانس جدایی دین از سیاست را رواج دادند. انقلاب اسلامی نه تنها مبانی آن‌ها را به چالش کشید و تمدنی نوین را پایه نهاد، بلکه آن را شکست: بازگشت دین به عرصه سیاست و اجتماع، و تشکیل حکومتی دینی.»

سوابق هر سه همایش برگزار شده در وبگاه <https://iranianstudies.ut.ac.ir/> در دسترس علاقه‌مندان است. برای دریافت فیلم نشست افتتاحیه به آدرس زیر مراجعه فرمایید.

<https://www.aparat.com/v/L4csm>

پهلوی‌ها و با نگاه منفی به آن دوران نگاشته شده است و افزود: «دوران قاجار از نظر نظامی و سیاسی دوران مطلوبی نبوده است، اما به لحاظ فرهنگی دورانی درخشان است.» شاهد مثال وی هنر معماری قاجار، نقاشی، صنایع دستی، و هنرهای آیینی بود.

تلفی برخی از دوران معاصر ایران از عصر صفویه است. دکتر رجبی عصر صفویه را نیز دوران درخشان ایران دانست. البته، از شکل‌گیری جریان اخباری‌گری نیز در این دوران سخن گفت: «جریان اخباری‌گری روند پیشرفت علم و تمدن را به شدت کند کرد. در گذشته دانشمندان ما از زوایای مختلف علوم را تحصیل می‌کردند و در تمامی آن عرصه‌ها صاحب‌نظر بودند.» بررسی پیامدهای رواج اخباری‌گری، همچنین، مطالعه پیامدهای انقلاب اسلامی ایران در جهان از موارد مطرح‌شده ایشان برای مطالعه عمیق در مجامع علمی و دانشگاهی بود.

دکتر رجبی به اهمیت ایران‌شناسی در جهان پرداخت و گفت: «در بسیاری از نقاط دنیا، در غرب و حتی در اسرائیل، به ایران‌شناسی می‌پردازند. هدف مرحوم دکتر حبیبی، مؤسس بنیاد ایران‌شناسی، این بود که این بنیاد در مباحث ایران‌شناسی مرجعیت یابد. هدف ما در بنیاد ایران‌شناسی آن است که عظمت‌های ایران را در دوران باستان، در دوران اسلامی و در دوران انقلاب اسلامی بازشناسی کنیم.»

از نگاه دکتر رجبی، رواج ایران‌هراسی، اسلام‌هراسی، و شیعه‌ستیزی در سال‌های اخیر در جهان، برای جلوگیری از شناخت ایران شکل گرفته است. وی با انتقاد از دوران پهلوی که ایران را از قدرت ساقط کرده بود، گفت: «با مطالعات عالمانه باید حقایق را بررسی و با بهره‌مندی از امکانات فضای مجازی ترویج کرد. انقلاب اسلامی به ایران عظمت بخشید و عظمت ایران باستان و اسلام را به این کشور بازگرداند. امروز ایران کانون توجهات بین‌المللی شده

اداره نشست افتتاحیه و اختتامیه این همایش را دکتر توحید اسدی، از فارغ‌التحصیلان این دانشکده، برعهده داشت. شانزده نشست تخصصی این همایش به شکل دو نشست هم‌زمان انگلیسی و فارسی، در دو روز یک‌شنبه و دوشنبه ۱۴ و ۱۵ آبان ۱۴۰۲ برگزار شد.

اختتامیه این همایش در روز دوشنبه ۱۵ آبان ۱۴۰۲، با سخنرانی دکتر محمدجواد ظریف، دانشیار دانشکده مطالعات جهان، و دکتر زینب قاسمی، دبیر اجرایی همایش، به زبان انگلیسی برگزار شد. برای دریافت فیلم این نشست به آدرس زیر مراجعه فرمایید. <https://www.aparat.com/v/ScuJM>

Session (2): in English; Melal Hall (East Fourth Floor)

نشست (۱): به زبان فارسی؛ تالار حنانه (نیم‌طبقه چهارم شرقی)

Subject: Iranian Foreign Policy	Chair: Dr Mehdi Ahouie	Speakers and Topics: <ul style="list-style-type: none"> ● 50 years after the coup: Chilean-Iranian relations revisited/ Renato Vélaz Castro (University of Santiago de Chile) ● The impact of sanctions on Iranian public opinion: A comparative study of war, economic crisis and sanctions / Reza Asadian (Keio University, Tokyo, Japan) (Online)
Sunday November 5 10:15-12:00		
12:00-13:00 Prayer & Lunch		

سخنرانان و عناوین مقالات:	عنوان نشست: جامعه و فرهنگ (۱)
● بررسی تطبیقی روایت‌های تاریخی از یهودیان در ایران در ۱۳۰۰ تا ۱۳۵۷ش / شهرزاد اعتمادی، افشین زینی‌زاده (دانشگاه تهران)	رئیس نشست: دکتر شاهو صبار
● هم‌زیستی با یهودیان در ایران / سیدهدادی برهانی (دانشگاه تهران)	
● بررسی و تحلیلی حافظهٔ جمعی ایرانیان: مطالعهٔ موردی قحطی (۱۲۹۸-۱۲۹۶ش) / محمد سمیعی، محمد کریمی (دانشگاه تهران)	
	یک‌شنبه ۱۴ آبان ساعت: ۱۰:۱۵-۱۲:۰۰
۱۲:۰۰-۱۳:۰۰: ناهار و نماز	

نشست (۳): به زبان فارسی؛ تالار حنانه (نیم‌طبقه چهارم شرقی)

<p>سخنرانان و عناوین مقالات:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● گرایش تدریجی روشنفکران ایرانی به اسلام سیاسی پس از پایان جنگ جهانی دوم / سیدقاسم ذاکری (وزارت امور خارجه) ● مطالعه تطبیقی نخستین تجربه‌های تحزب در ایران و ترکیه در عصر مشروطه ۱۹۰۶-۱۹۱۸م / رضا دهقانی (دانشگاه تهران) ● بررسی مواجهه علمای شیعه اصفهان و عتبات با بحران خارجی (از منظر سرمایه اجتماعی) / محمد سمیعی، الهه فرحی (دانشگاه تهران) 	<p>رئیس نشست: دکتر محمدرضا دهشیری</p>	<p>عنوان نشست: سیاست ۱</p> <p>یکشنبه ۱۴ آبان ساعت: ۱۳ - ۱۴:۴۵</p>
<p>۱۵-۱۴:۴۵ پذیرایی</p>		

Session (4): in English; Melal Hall (East Fourth Floor)

<p>Subject: Iranian Society and Culture (1)</p> <p>Sunday November 5 13- 14:45</p>	<p>Chair: Dr Ebrahim Mohseni</p>	<ul style="list-style-type: none"> ● Living experience of Iranian with African decedents/ Atefeh Toghyani (University of Tehran, Tehran, Iran) ● The identity of the Iranian Kurdish diaspora in the UK: A study of Iranian Kurdish identity in a transnational context/ Mosleh Daneshvar, Reza Bagheri (University of Tehran, Tehran, Iran) ● Colonization beyond territory: A study of orientalist self-perceptions among Iranians/ Shahoo Sabbar, Saeed Mohammadi, Zeinab Ghasemi Tari (University of Tehran, Tehran, Iran) ● Considering Kumzari: Exploring the linguistic and geographic boundaries of Persian studies/ Emily Jane O'Dell (Parami University) (Online)
<p>14:45-15:00 Break</p>		

**Session (6): in English; Melal Hall
(East Fourth Floor)**

Subject: Iranian Society and Culture (2) Sunday November 5 15- 16:45	Chair: Dr Heshmat Moini-far	Speakers and Topics: <ul style="list-style-type: none"> ● Gender justice in Islam: A critique of Ziba Mir-Hosseini’s humanistic ethic of social justice by using Shi’i epistemological assumptions/ Tim Orr (Indiana University-Purdue University Columbus) (Online) ● Hollywood’s representation of the female Iranian identity since the 1979 Islamic Revolution/ Reza Vedadi (Loughborough University, England) ● The “Meddling Circles”: A recently-circulated term in Iranian political literature in definitions, examples, and expectations of women/ Zohreh Nosrat Kharazmi (University of Tehran, Tehran, Iran) ● Challenges of Iranian women’s use of information and communication technologies: A survey-based analysis/ Mahdi Ahouie, Haniyeh Samei (University of Tehran, Tehran, Iran)
		16:45- 17:00 Break

نشست (۵): به زبان فارسی؛ تالار حنانه
(نیم‌طبقه چهارم شرقی)

سخنرانان و عناوین مقالات: <ul style="list-style-type: none"> ● فرا تحلیل مبادلات فرهنگی ایران و چین/ نا شائوکیان (دانشگاه تهران) ● تبارشناسی امنیتی‌سازی جمهوری اسلامی ایران در دورهٔ پساجنگ سرد و پساقطبی (از ۱۹۹۱م تاکنون)/ محمدجواد ظریف، ساسان کریمی (دانشگاه تهران) ● کاربرد نظریه‌های عواطف در درک تداوم خصومت بین ایران و آمریکا/ جنیس وبستر (دانشگاه تهران) ● واکاوی علل دیدگاه‌های متفاوت رؤسای جمهوری فرانسه دربارهٔ پروندهٔ هسته‌ای ج.ا. ایران (از دولت ژاک شیراک تا دولت امانوئل مکرون)/ فرزاد سلطانی (دانشگاه اصفهان) 	رئیس نشست: دکتر سید علی مرتضویان	عنوان نشست: سیاست خارجی و روابط بین‌الملل (۱) یکشنبه ۱۴ آبان ساعت: ۱۵- ۱۶:۴۵
۱۶:۴۵- ۱۷:۰۰ پذیرایی		

**Session (8): in English; Melal Hall
(East Fourth Floor)**

نشست (۷): به زبان فارسی؛ تالار حنا
(نیم‌طبقه چهارم شرقی)

<p>Subject: Iranian Politics (1)</p> <p>Sunday November 5 17:00-18:45</p>	<p>Chair: Dr Mohammad Kazem Sajjadpour</p> <p>Speakers and Topics:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● Investigating resistance against economic reforms: Case study: Iran during 2011-2022/ Pouria Hamouni (University of Tehran, Tehran, Iran) ● The geopolitical implications of social unrest and external pressure in Iran/ Eric Lob & Mazaher Koruzhde (Florida International University, USA) (Online) ● Discourse analysis of 2022 Iranian protests in Latin American most popular newspapers in Twitter/ Elaheh Nourigholamizadeh (University of Tehran, Tehran, Iran) ● Unintended positive impacts of sanctions on Iran: A historical analysis within a changing global landscape/ Chris Weaver (Norwegian University of Life Sciences), Setareh Sadeqi (University of Tehran, Tehran, Iran) ● From empires to systems ... and back to Empires? System paradigm in the intellectual traditions of Iran, China and Russia/ Oleg Pakhomov (Tohoku University, Japan) 	<p>سخنرانان و عناوین مقالات:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● تأملی بر سفرنامه ایران و ایرانیان، نوشته لومینیتسکی / الهه کریمی (دانشگاه تهران) ● زبان فارسی حلقه پیوند فرهنگ و تمدن ایرانی و ایران‌شناسان فرانسوی / سیدوحید یعقوبی (پژوهشگر) ● نقش شبکه فرهیختگان وابسته به انجمن آسیایی فرانسه در مراودات فرهنگی و ادبی بین ایران و فرانسه در قرن نوزدهم (مطالعه موردی: میرزا حبیب اصفهان) / سمیه حمیدی (بنیاد ایران‌شناسی) ● بررسی تطبیقی دیدگاه سیدجواد طباطبایی و ادوارد سعید درباره سفرنامه‌های شرق‌شناسان / سیده سارا فاطمیان، امید بابلیان (دانشگاه تهران) 	<p>عنوان نشست: هنر، ادبیات و ایران‌شناسی (۱)</p> <p>یکشنبه ۱۴ آبان ساعت: ۱۷- ۱۸:۴۵</p>
--	--	---	---

**Session (10): in English; Melal Hall
(East Fourth Floor)**

**نشست (۹): به زبان فارسی؛ تالار حنا
(نیم طبقه چهارم شرقی)**

Subject: Iranian Politics (2) Monday November 6 08:30-10:30	Chair: Dr Reza Bagheri	Speakers and Topics: <ul style="list-style-type: none"> ● The politicization versus securitization of JCPOA: A comparative study of the US and Iranian policy advisory systems/ Majid Afshani (Allameh Tabatabaei University, Tehran, Iran), Seyed Mohammad Sadegh Emamian (Sharif University of Technology, Tehran, Iran) ● Islamic Republic of Iran “Look East” policy toward Africa/ Amirbahram Arabahmadi (University of Tehran, Tehran, Iran)
10:30-10:45 Break		

سخنرانان و عناوین مقالات: <ul style="list-style-type: none"> ● ایران و اتحادیه اقتصادی اوراسیایی: توافق تجارت آزاد ۲۰۲۰م/ احسان رسولی نژاد، مینا اوتادی (دانشگاه تهران) ● ایران و بحران قفقاز: تاملی بر ریشه‌های تاریخی، مسائل معاصر و آینده/ سیده مطهره حسینی (دانشگاه پیام نور) ● فشار حداکثری به مثابه جنگ ترکیبی چندلایه علیه جمهوری اسلامی ایران: روایتی آمریکایی/ حسن حسینی، امیرمحسن هادیان (دانشگاه تهران)، محمدکاظم سجادیپور (دانشگاه روابط بین‌الملل) ● تأثیر تحول نظم بین‌المللی بر روابط جمهوری فدرال آلمان با جمهوری اسلامی ایران/ بهزاد احمدی (دانشگاه تهران) 	رئیس نشست: دکتر عباس ملکی	عنوان نشست: سیاست خارجی و روابط بین‌الملل (۲) دوشنبه ۱۵ آبان ساعت: ۰۸:۳۰ - ۱۰:۳۰
۱۰:۳۰ - ۱۰:۴۵ پذیرایی		

نشست (۱۱): به زبان فارسی؛ تالار حنانه (نیم‌طبقه چهارم شرقی)

<p>سخنرانان و عناوین مقالات:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● جایگاه ایران‌شناسی در مطالعات اوراسیایی / جهانگیر کرمی (دانشگاه تهران) ● شعر فارسی و هویت ایرانی / روح‌اله حسینی (دانشگاه تهران) 	<p>رئیس نشست: دکتر فریبا افکاری</p>	<p>عنوان نشست: هنر، ادبیات و ایران‌شناسی (۲) دوشنبه ۱۵ آبان ساعت: ۱۰:۴۵ - ۱۲:۱۵</p>
<p>۱۲:۱۵ - ۱۳:۱۵ ناهار و نماز</p>		

Session (12): in English; Melal Hall (East Fourth Floor)

<p>Subject: Iran and Asia Monday November 6 10:45-12:15</p>	<p>Chair: Dr Mohammad Reza Saidabadi</p>	<p>Speakers and Topics:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● Iran and U.S. sanctions: From the perspective of China/ Jihang Zhen (Northwest University, China) ● Iran’s Eastern oriented foreign policy in the eyes of Western media: news coverage of Iran’s agreement with Saudi Arabia/ Hamideh Molaei (University of Tehran, Tehran, Iran) ● The rising US-China- India paradigm in Asia-Pacific region and its impact on Iran’s “Look to the East Policy”/ Maziar Mozaffari Falarti, Farzan Safari Sabet (University of Tehran, Tehran, Iran) ● Ancient Iranian Zoroastrianism in China/ Zhang Xiaogui (Jinan University, China)
<p>12:15-13:15 Prayer and Lunch</p>		

نشست (۱۳): به زبان فارسی؛ تالار حنانه (نیم‌طبقه چهارم شرقی)

سخنرانان و عناوین مقالات: ● تحلیل سیاست‌های مدیریت مهاجرت نخبگان در کشور؛ خلأها و راهبردها/ بهناز موحدی (مرکز بررسی‌های استراتژیک) ● پذیر متاورس در زمین امیدها و تردیدها؛ شکوفایی یا نارسایی؟ مطالعه‌ی وجوه برجسته‌ی متاورس در فضای وب ایران/ سیدمیلاد موسوی حق‌شناس، احسان شاه‌قاسمی (دانشگاه تهران) ● مصرف اقلام مد مجازی در بازی‌های برخط بین کودکان ایرانی؛ مطالعه‌ی موردی زیتو/ منیژه اخوان (دانشگاه تهران) ● نگاهی بر موضوع مهاجرت بازگشتی ایرانیان: فراتحلیل نگاشته‌های داخلی/ شیما زارع، مهدی آهویی (دانشگاه تهران)	عنوان نشست: جامعه و فرهنگ (۲) دوشنبه ۱۵ آبان ساعت: ۱۵:۰۰ - ۱۳:۱۵
--	--

۱۵:۰۰ - ۱۵:۱۵ پذیرایی

Session (14): in English; Melal Hall (East Fourth Floor)

Subject: Iran and the Middle East Monday November 6 13:15-15:00	Chair: Dr Mohammad Ali Mousavi	Speakers and Topics: ● Evaluating the evolution of Iran's regional foreign policy under the Raisi administration using role theory/ Mohammad Reza Saeidabadi (University of Tehran, Tehran, Iran) ● Israeli scholars' construction of Iranian national identity/ Elham Kadkhodaei (University of Tehran, Tehran, Iran) ● Iran and Saudi Arabia's rapprochement: The constraints of a nascent thaw/ Mohammad Soltaninejad (University of Tehran, Tehran, Iran) ● The representation of Iran in Lebanese independent and alternative media/ Denijal Jegić
--	---	---

15:00-15:15 Break

نشست (۱۵): به زبان فارسی؛ تالار حنانه (نیم‌طبقه چهارم شرقی)

<p>سخنرانان و عناوین مقالات:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● مقاومت اقتصادی یا اقتصاد مقاومتی: درس‌هایی از فدراسیون روسیه برای ایران/ احسان رسولی‌نژاد، پریسا صبری (دانشگاه تهران) ● اسلام و سیاست در ایران؛ دیدگاه‌های متفاوت و متضاد/ علی‌اکبر علیخانی (دانشگاه تهران) ● شکاف‌های سیاسی و چالش‌های سیاستگذاری سینمایی در ایران/ حجت‌اله ایوبی (دانشگاه تهران) 	<p>رئیس نشست: دکتر جهانگیر کرمی</p>	<p>عنوان نشست: سیاست (۲) دوشنبه ۱۵ آبان ساعت: ۱۶:۴۵ - ۱۵:۱۵</p>
---	---	---

Session (16): in English; Melal Hall (East Fourth Floor)

<p>Subject: Iran and the West Monday November 6 15:15-16:45</p>	<p>Chair: Dr Mohammad Samiei</p>	<p>Speakers and Topics:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● What can we find in studying anomalies? A method of exegesis for Ali Shari'ati's Marxism and Other Western Fallacies/ Nazanin Zarepour (University of Toronto, Canada) ● Postcolonial resistance in Iran's foreign policy behavior: A post revolutionary journey/ Sima Baidya (Jawaharlal Nehru University, India) (Online) ● Evolutions of Iran's oil contracts with international oil companies from the point of view of national interests (1872-1974)/ Roohollah Kohanhoosh Nejad (University of Tehran, Tehran, Iran)
---	---	---

پیش نشست همایش بین‌المللی ۱۲۰ سال روابط ایران و کشورهای آمریکای لاتین با حضور وزیر ارشاد و ۱۱ سفیر ایرو آمریکا

در این همایش با همت دکتر مریم حق‌روستا، رئیس مرکز پژوهشی مطالعات کشورهای اسپانیایی‌زبان دانشگاه تهران، و با حمایت دفتر تبلیغات و اطلاع‌رسانی وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی، و بنیاد رسانه‌ای فرهنگی آمریکای لاتین خیام، سخنرانان عالی‌مقامی چون دکتر محمد مقیمی (رئیس دانشگاه تهران)، دکتر محمدمهدی اسماعیلی (وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی)، دکتر عیسی کاملی (مدیرکل آمریکای وزارت امور خارجه)، آقای ادواردو ریکاردو گرادیلونه نتو (سفیر برزیل؛ که ۱۲۰ سال پیش روابط ایران با این کشور آغاز شد) و خانم رومینا گوادالوپه پرز راموس (سفیر بولیوی و شیخ‌السفرای کشورهای آمریکای لاتین) حضور داشتند.

دکتر اسماعیلی، وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی، در پیش‌نشست همایش بین‌المللی ۱۲۰ سال روابط ایران و آمریکای لاتین، به سابقه طولانی روابط میان ایران و کشورهای آمریکای لاتین اشاره کرد و گفت: «هم‌زمان با ورود استعمار به آمریکای لاتین و آمریکا در اوایل قرن شانزدهم، در خلیج فارس ایران نیز شاهد ورود استعمارگران اروپا بودیم. استعمارگران پرتغالی نزدیک به یک قرن بخش‌های مهمی از بنادر و جزایر ایران را در خلیج فارس در استعمار خود داشتند. لذا، اولین مواجهه ما با استعمارگران اروپایی، از جنس مواجهه آمریکای لاتین بوده است.»

وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی به مردان بزرگ ایران‌زمین در اوایل قرن هفدهم اشاره کرد که تمامی استعمارگران پرتغالی را از خلیج فارس بیرون کردند. قهرمانان بزرگ آمریکای لاتین را نیز از قلم نینداخت و آن‌ها را مورد تحسین و تمجید جریان‌های انقلابی خطاب کرد.

پیش‌نشست همایش بین‌المللی ۱۲۰ سال روابط ایران و کشورهای آمریکای لاتین با حضور وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی، رئیس دانشگاه تهران و ۱۱ سفیر کشورهای ایرو آمریکا در روز شنبه ۱۸ آذر ۱۴۰۲ در دانشکده مطالعات جهان دانشگاه تهران برگزار شد.

آمریکای لاتین، بر اهمیت برقراری روابط فرهنگی تأکید دوچندان کرد و افزود: «تعاملات فرهنگی در زمینه فیلم و سریال، کتاب، تئاتر و موسیقی به‌طور جد، میان ایران و کشورهای آمریکای لاتین باید برقرار شود، چراکه زبان فرهنگ و هنر مانترین زبان در برقراری ارتباطات میان ملل، کشورها و دولت‌های مختلف است.»

وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی برای برگزاری هفته‌های فرهنگی مشترک نیز اعلام آمادگی کرد و از حضور خود در نمایشگاه کتاب ونزوئلا در ماه پیش و چند ماه قبل از مراسم رونمایی کتابی از زندگی رهبر معزز انقلاب به زبان اسپانیایی سخن گفت. همچنین، از حضور پررنگ کشورهای آمریکای لاتین در نمایشگاه کتاب ایران، بزرگ‌ترین نمایشگاه کتاب در دنیا، یاد کرد که وزیر فرهنگ ونزوئلا مهمان ویژه آن بود. وی افزود: «برای میزبانی سایر کشورهای آمریکای لاتین در نمایشگاه بین‌المللی کتاب ایران به‌عنوان مهمان ویژه، اعلام آمادگی می‌کنیم.»

دکتر اسماعیلی از سفرای کشورهای آمریکای لاتین خواست تا گسترش تعاملات فرهنگی را بیش از گذشته در دستور کار خود قرار دهند و ابراز امیدواری کرد با آمادگی کامل وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی، فعالیت‌های فرهنگی سفرا در خاتمه مأموریتشان در ایران در صدر فعالیت‌های آنها باشد. شاهد زنده آمادگی وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی، برگزاری نمایشگاه هنرهای تجسمی کشورهای آمریکای لاتین در موزه هنرهای معاصر بود و حضار را به بازدید از آن دعوت کرد.

وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی خطاب به سفرای کشورهای ایروآمریکا، گفت: «جمهوری اسلامی ایران، به‌عنوان کشوری

دکتر اسماعیلی به ارتباطات اقتصادی-سیاسی ایران و کشورهای آمریکای لاتین و رشد چشمگیر آن در دهه‌های اخیر پرداخت و گفت: «ارتباطات فرهنگی میان ایران و کشورهای آمریکای لاتین نیاز به رشد دارد.» و وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی را مسئول برقراری و رشد این ارتباطات معرفی کرد و ابراز امیدواری کرد رایزنهاي فرهنگي ایران در این کشورها فعال شوند.

وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی با اشاره به سفر اخیر خود به‌همراه رئیس‌جمهور ایران به این مناطق، گفت: «به‌زودی در ونزوئلا و برزیل رایزنهاي فرهنگي جمهوری اسلامی ایران مستقر خواهند شد تا ارتباطات فرهنگی را به‌شکل شایسته‌ای برقرار کنند. برای اعزام رایزنهاي فرهنگي در کوتاه‌ترین زمان، به سایر کشورهای آمریکای لاتین نیز آمادگی لازم را داریم. متقابلاً، میزبان نمایندگان فرهنگی کشورهای آمریکای لاتین نیز خواهیم بود.»

دکتر اسماعیلی با اشاره به سفر قریب‌الوقوع خود به کشورهای

ایران و کشورهای آمریکای لاتین در چهار محور، بیان داشت: «اولین اشتراک در حوزه تاریخی، تمدنی و فرهنگی است. فرهنگی که سالیان گذشته بر مردمان کشورهای آمریکای لاتین حاکم بوده است فرهنگی است بسیار غنی و مبتنی بر میراث تمدنی بسیار ارزشمند؛ از آن جمله می‌توانیم به قوم اینکاها، آزتک‌ها و مایاها اشاره کنیم. از طرف دیگر ایرانیان نیز میراث تمدنی بسیار غنی دارند که یکی از سه تمدن اصلی در دنیا معرفی می‌شود. فرهنگ تمدن‌ساز ایرانی در طول تاریخ، همواره توانسته است در ارتقای بشر بسیار مؤثر واقع شود.»

رئیس دانشگاه تهران خاطرنشان کرد: «ما در فرهنگ تمدنی ایران و کشورهای آمریکای لاتین شاهد درخشش فرهیختگان و شعرا و نویسندگان و اندیشمندان مختلفی بوده‌ایم که توانسته‌اند در تعامل بین این دو تمدن، روابط را بهبود دهند و زمینه را برای بهره‌مندی مردمان دو جامعه از تمدن قوی خود فراهم کنند. ما در دوره تمدنی و فرهنگی معاصر برخی شعرا و نویسندگان برجسته آمریکای لاتین را می‌توانیم نام ببریم که در میان ادب‌دوستان ایرانی و حتی عامه مردم شناخته شده هستند. از جمله فرهیختگانی که اکثراً دارنده جایزه نوبل ادبیات هستند و در ایران شناخته شده هستند و بعضاً کتاب‌های آن‌ها به فارسی ترجمه شده است، می‌توان به اندیشمندانی همچون گابریل گارسیا مارکز (کلمبیا)، اوکتاویو پاز (مکزیک)، کارلوس فونتنس (مکزیک)، پابلو نرودا (شیلی)، گابریلا میسترال (شیلی)، خورخه لوئیس بورخس (آرژانتین) و پائولو کوئیلو (برزیل) اشاره کرد. کمتر ایرانی ادب‌دوست را می‌توان پیدا کرد که با آثار ادبی این نویسندگان آشنا نباشد. حتی برخی اشعار و متون ادبی متعلق به این ادبای آمریکای لاتین بین عامه مردم ایران روایت می‌شود. گفتمان فرهنگی مشترک بین ایرانیان و مردمان آمریکای لاتین به خوبی مشهود است. علاوه بر این نویسندگان، آزادی‌خواهان و قهرمانان آمریکای جنوبی مانند سیمون بولیوار، خوزه دسان مارتین، ارنستو چگوارا، فیدل کاسترو و هوگو چاوز قهرمانان الهام‌بخش آمریکای لاتین مورد احترام ایرانیان هستند. این پیوند فرهنگی بین ایران و مردمان آمریکای لاتین، همواره ناگسستنی و پایدار بوده است و تحولات و تغییرات سیاسی در این کشورها و ایران نتوانسته است عامل جدایی و واگرایی این دو فرهنگ شود.»

دکتر مقیمی، دومین اشتراک راهبردی بین ملت‌های آمریکای لاتین و ایران را ناظر بر «آرمان‌های مشترک» دانست و گفت: «آرمان‌ها و ارزش‌های مشترکی همچون عدالتخواهی، ظلم‌ستیزی و کسب استقلال سیاسی و اجتماعی از استکبار مؤلفه‌های مهمی هستند که در دو جامعه ایرانی و آمریکای لاتین به خوبی مشهود است.»

اشتراک راهبردی سوم که در راستای مؤلفه دوم اشتراک‌ها

پیشرو در مبارزات عدالت‌خواهانه و ضداستعماری، شما را همراه و همکار خود در این آرمان بزرگ می‌داند.» همچنین، برای مردم عزیز فلسطین و غزه در روزهای سخت در مقابله با رژیم جنایتکار صهیونیستی آرزوی پیروزی کرد و مراتب تقدیر خود را از کشورهای آمریکای لاتین در حمایت از مردم مظلوم فلسطین اعلام داشت و ابراز امیدواری کرد به‌زودی شاهد برقراری عدالت و دموکراسی واقعی در فلسطین اشغالی باشیم.

دکتر اسماعیلی از دانشگاه تهران، به‌خصوص از دکتر سعیدرضا عاملی، در برگزاری این همایش راهبردی و مهم تجلیل کرد و ابراز امیدواری کرد برگزاری این نشست به افزایش تأمل‌ها و دیپلماسی علمی و فرهنگی میان ایران و کشورهای آمریکای لاتین بیش از گذشته کمک کند.

به گزارش روابط عمومی دانشگاه تهران، دکتر سید محمد مقیمی، رئیس دانشگاه تهران در پیش‌نشست همایش بین‌المللی ۱۲۰ سال روابط ایران و آمریکای لاتین ابراز امیدواری کرد: «این همایش فرصتی باشد تا محققان و اساتید و تحلیلگران سیاسی به بررسی مسائل و چالش‌ها و شناسایی فرصت‌های روابط ایران و کشورهای آمریکای لاتین بپردازند و نقشه راه جدیدی را پیش روی ارتباطات و روابط آینده جمهوری اسلامی ایران و کشورهای آمریکای لاتین قرار دهند.»

دکتر مقیمی با بیان اینکه در ۱۲۰ سال اخیر شاهد افت و خیزهای فراوانی در روابط ایران و کشورهای آمریکای لاتین بوده‌ایم، افزود: «در سالیان گذشته، عمدتاً تغییرات سیاسی در هیئت حاکمه ایران و این کشورها مانع این نشده است که بین جامعه ایرانی و جامعه کشورهای آمریکای لاتین واگرایی صورت گیرد. علت آن را ناظر بر اشتراک‌های راهبردی فرهنگی بین دو جامعه می‌دانم و این اشتراک‌ها را به‌مثابه چسب فرهنگی تلقی می‌کنم که علی‌رغم چالش‌های سیاسی در روابط، مانع از واگرایی شده است.»

رئیس دانشگاه تهران در تشریح اشتراک‌های راهبردی بین

که قرار داریم بایستی برای توسعه روابط بین ایران و کشورهای آمریکای لاتین در دو جبهه حضور قدرتمندی داشته باشیم؛ یکی اینکه راه‌حل چالش‌های مربوط به روابط خودمان را با روش‌های علمی و به‌کارگیری اندیشه‌اساتید و تحلیل‌گران سیاسی و اجتماعی خودمان توسعه دهیم؛ از سوی دیگر مراقب آمریکا در زمینه تخریب روابط باشیم. این شرایط را برای ما دشوار و ضرورت هوشیاری ما را دوچندان می‌کند.»

وی با یادآوری سه مؤلفه مهم «میراث تاریخی و تمدنی مشترک»، «آرمان‌های مشترک» و «دشمن مشترک» به‌عنوان اشتراک‌های راهبردی ایران و آمریکای لاتین، خاطر نشان کرد: «چهارمین مؤلفه راهبردی در روابط دو جامعه، تشابه ادراکی است. الهیاتی که بر جوامع آمریکای لاتین حاکم است مبتنی بر الهیات آزادی‌بخش و انتقادی است که بر مبنای آن، حضور دین و اعتقادات و ارزش‌های عقیدتی را در اداره امور اجتماعی و اقتصادی جامعه ضروری می‌داند. این همان چیزی است که فلسفه اصلی انقلاب اسلامی در ایران بود و انقلابیون در ایران به‌دنبال این بودند که بتوانند ارزش‌های الهی و عقیدتی را در اداره امور جامعه به‌کار گیرند.»

دکتر مقیمی با تأکید بر اینکه «به همان میزانی که ما با کشورهای آمریکای لاتین اشتراک‌های راهبردی داریم، در خصوص کشورهای آمریکایی انگلیسی‌تبار مانند ایالات متحده آمریکا و کانادا، دارای تفارق فرهنگی هستیم.» همچنین، تصریح کرد: «نتوانستیم به اندازه کافی از فرصت‌هایی که در سایه این اشتراک‌های راهبردی وجود دارد استفاده لازم را برای تقویت و توسعه روابط ماندگار و پایدار بین جمهوری اسلامی ایران و کشورهای آمریکای لاتین انجام دهیم. از آنجاکه جوهره روابط ایران و آمریکای لاتین، اصالت و درون‌مایه فرهنگی، تمدنی، آرمان‌ها و دشمن مشترک و تشابه

ایفای نقش می‌کند، دشمن مشترک است. دکتر مقیمی گفت: «ایران و کشورهای آمریکای لاتین همواره مورد طمع قدرت استکباری آمریکا بوده‌اند و می‌توانیم رد پای دخالت‌های بی‌جای آمریکا را در آمریکای لاتین، چه قبل و چه بعد از انقلاب اسلامی، در روایت‌های تاریخی به‌خوبی مشاهده کنیم.»

رئیس دانشگاه تهران افزود: «درست نزدیک به دو قرن پیش، دکترین مونرو در ایالات‌متحده آمریکا درباره کشورهای آمریکای لاتین بیانگر سلطه‌جویی آمریکا و ادعاهای نابه‌جای آمریکا در کشورهای آمریکای لاتین است. همین شرایط را حدود ۷۰ سال پیش در ایران شاهد بودیم، به‌طوری‌که قانون کاپیتولاسیون که با فشار آمریکا در ایران به تصویب رسید، بیانگر استعمار و سلطه‌جویی آمریکا بر مردم ایران بود. دکترین مونرو و قانون کاپیتولاسیون دو تجربه تلخی است که مردمان کشورهای آمریکای لاتین و ایران از آمریکا دارند و آمریکا تلاش کرده است به دو جامعه آمریکای لاتین و ایران همچون حیاط خلوت خود نگاه کند، کمااینکه همان‌طور که آمریکای لاتین در اصل مونرو، همچون حیاط خلوت آمریکا تلقی می‌شود، بر اساس قانون کاپیتولاسیون، نظام شاهنشاهی ایران در قبل از انقلاب اسلامی نیز همین نقش را برای آمریکا در خاورمیانه بازی می‌کرد.»

استاد دانشکده‌گان مدیریت دانشگاه تهران ادامه داد: «امروز که اینجا جمع شده‌ایم وضعیت کاملاً دگرگونی شده و با وقوع انقلاب اسلامی در ایران، همچنین با سرکارآمدن دولت‌های انقلابی در کشورهای آمریکای لاتین، سلطه‌جویی ایالات‌متحده آمریکا در ایران و آمریکای لاتین رنگ باخته است. مطمئناً در این شرایط مهم‌ترین دشمن ما برای توسعه روابط، آمریکا است و هرگز حاضر نیست به‌راحتی از منافع خود، چه در خاورمیانه و چه در کشورهای آمریکای لاتین، دست بکشد. بنابراین، در این بستری

فقدان شناخت کافی و لازم به اندازه ظرفیت ایران و کشورهای آمریکای لاتین؛ گزاره دوم، رسمی بودن سطح روابط که لازم است به سمت فضای غیررسمی حرکت کنیم، لذا نقش دیپلماسی فرهنگی، رسانه‌ای و نخبگانی و سایر اجزای دیپلماسی عمومی بسیار مهم است؛ گزاره سوم، عدم تداوم و پیوستگی در سیاست خارجی ایران و آمریکای لاتین است، لذا در جهت فعالسازی و مستمرسازی این ارتباطات در حرکت هستیم؛ گزاره چهارم و مهم‌تر تعیین جایگاه کشورهای آمریکای لاتین در منشور و در پهنه سیاست خارجی ما؛ و گزاره آخر، کمبود تماس‌ها و ارتباطات بین ایران و کشورهای آمریکای لاتین.»

دکتر کاملی عنوان کرد: «در دولت جناب آقای دکتر رئیسی، در تلاشیم آمریکای لاتین را از حاشیه به متن سیاست خارجی بیاوریم. ما آمریکای لاتین را مجموعه‌ای واحد با ارزش‌ها و پیوندهای مشترک می‌بینیم. در عین وحدت، کثرتی نیز در این منطقه حاکم است. سطح تعاملات ما با کشورهای آمریکای لاتین مشابه و یکسان نیست. با برخی کشورها روابط ممتاز، با برخی روابط متوسط و روبه‌جلو، و با برخی روابط ضعیف داریم. تمام تلاش ما در روابط با آمریکای لاتین در حرکت روبه‌جلوست.»

دستیار وزیر امور خارجه کشورمان روابط با کوبا، نیکاراگوئه، بولیوی، ونزوئلا و برزیل را در دسته روابط ممتاز جای داد. روابط با مکزیک و آرژانتین را در دسته متوسط خواند و افزود: «در دسته روابط ضعیف به دلیل عدم شناخت متقابل و کمی ارتباط هنوز به برقراری روابط موفق نشده‌ایم، اما آنچه برای ما مهم است، چشم‌انداز کار ما با کشورهای آمریکای لاتین است. ما به دنبال فعالسازی تمامی عناصر دیپلماسی از دیپلماسی رسمی به سمت دیپلماسی غیررسمی و تقویت تعامل‌ها با آمریکای لاتین هستیم. تدوین نقشه راه در تعامل قوی با این کشورها در دستور کار ماست. این کار با کشورهای کوبا، ونزوئلا و نیکاراگوئه انجام شده و اسناد راهبردی

ادراکی انسانی دارد، بستر برای نقش‌آفرینی نهادهای علمی و فرهنگی فراهم‌تر است و می‌توانیم از طریق دیپلماسی علمی، به‌منزله مهم‌ترین سازوکار برای پایداری و ارتقای این روابط و بهره‌مندی ملت‌ها از دستاوردهای این روابط، استفاده بهینه کنیم.» وی افزود: «دیپلماسی علمی در سایه اشتراک‌های راهبردی، پیشران کلیدی در توسعه روابط همه‌جانبه ایران و آمریکای لاتین است. معتقدم دیپلماسی علمی به‌طور مشخص، از طریق تربیون دانشکده مطالعات جهان دانشگاه تهران نقشی پیشران را برای توسعه روابط بین کشورهای آمریکای لاتین و ایران خواهد داشت. امروز دیگر فقط صرفاً اکتفا به ایجاد مواضع مشترک، که البته امر بسیار مهمی در تعامل کشورهای آمریکای لاتین و ایران در رابطه با مسائل جهانی است، به‌تنهایی کفایت نمی‌کند و لازم است حتماً برنامه اقدام جامع مشترکی را پی‌ریزی کنیم و آن را به‌اجرا درآوریم. همه این‌ها از طریق نقش‌آفرینی نهادهای علمی و فرهنگی ایران و کشورهای آمریکای لاتین تحقق‌پذیر است.»

رئیس دانشگاه تهران در پایان ضمن تشکر از دکتر سید سعیدرضا عاملی، رئیس دانشکده مطالعات جهان، و دست‌اندرکاران برگزاری همایش، توصیه کرد تا با جدیت بیشتری نسبت به گذشته، دانشکده مطالعات جهان محل رفت‌وآمد دیپلمات‌ها، سفرا و مقام‌های سیاسی کشورهای مختلف، به‌ویژه کشورهای همگرا، باشد و این نشست فضای جدیدی را برای تعاملات بیشتر دیپلمات‌ها و نخبگان دانشگاهی آمریکای لاتین با دانشکده مطالعات جهان فراهم کند.

دکتر کاملی، سومین سخنران پیش‌نشست همایش بین‌المللی ۱۲۰ سال روابط ایران و آمریکای لاتین، موضوع این همایش را یکی از موضوع‌های مهم در سیاست خارجی جمهوری اسلامی ایران عنوان کرد و افزود: «در واکاوی و آسیب‌شناسی روابط ایران با کشورهای آمریکای لاتین، به گزاره‌های زیر رسیدیم: گزاره اول،

دانشگاه سنت پئولولو در این دانشکده سخنرانی داشته باشند. ترویج زبان پرتغالی و فارسی در دو کشور از اهم مباحث آنان خواهد بود، چراکه آشنایی با زبان کشورها به برقراری روابط عمیق کمک شایانی خواهد کرد.»

با توجه به ریاست جمهوری مجدد آقای دولا، در برزیل، سفیر برزیل ایشان را یکی از دوستان خوب ایران خطاب کرد و گفت: «با توجه به الحاق قریب‌الوقوع ایران به بریکس، در تلاشیم حمایت خود را از ایران بیشتر و روابط خود را با آن عمیق‌تر کنیم. حتی با حذف دلار و یورو می‌توانیم در توسعه تجارت گام‌های بزرگی برداریم.»

حضور سفیر برزیل در دو جلسه مهم و اخیر در ایران یکی برای آغاز به‌کار خود در ایران به‌عنوان سفیر و دیگری برای بررسی روابط سیاسی میان دو کشور در کنار به‌گفته او این اقدام بسیار خوب دانشکده مطالعات جهان در برگزاری این نشست از اهم دیگر سخنان این سفیر بود و بر تحکیم روابط با ایران تأکید داشت.

سفیر برزیل بر بحران اخیر حماس و اسرائیل نیز اشاره کرد و گفت: «گفتگو برای یافتن راهکار برای این مسئله ضروری است. در سازمان ملل نیز پیگیری آن ضروری است.» ایشان با ابراز تأسف از نقش آمریکا در ایجاد ممانعت در برقراری روابط میان ایران و برزیل و بحران‌های ایجادشده در منطقه، بر نقش سفرای دو کشور در تحکیم و تقویت روابط تأکید کرد.

توسعه گردشگری، علم و فناوری، تجارت، و روابط دیپلماسی میان دو کشور از دیگر بخش‌های سخنان سفیر برزیل با تأکید بر ظرفیت‌های مشترک دو کشور بود.

پرز، سفیر بولیوی و شیخ‌السفرای کشورهای آمریکای لاتین، سخنران آخر پیش‌نشست همایش بین‌المللی ۱۲۰ سال روابط ایران و آمریکای لاتین بود. وی تاریخچه این روابط را از زمان قاجاریه تا معاصر مروری اجمالی کرد: در سال ۱۹۰۰م، نماینده ایران، اسحاق خان، روابط را با آمریکا شکل داد و همین‌طور ادامه یافت. با نامه فیدل کاسترو به ایران، روابط با آمریکای لاتین شکل

امضا شده است.»

دکتر کاملی با وجود چالش‌ها در روابط، فرصت‌ها را بیشتر دانست و بر تعاملات فرهنگی، فراخور این نشست تأکیدی ویژه داشت و گفت: «فعال‌کردن افق نگاه به ایران فرهنگی و تمدنی در تعامل با کشورهای منطقه بسیار اساسی است. ما محدودیتی برای گسترش روابط و همکاری با تک‌تک کشورهای آمریکای لاتین نداریم. ایران پس از چهل سال، پس از پیروزی انقلاب اسلامی، و تحت تحریم‌های شدید و یک‌جانبه آمریکا، اکنون وارث و دارای بسیاری از تجربه‌ها و دستاوردهایی است که می‌تواند با آمریکای لاتین به اشتراک گذارد. ایران آمادگی خود را برای عرضه خدمات فنی و مهندسی، فناوری و هر آنچه در عرصه علم، فرهنگ و اقتصاد کسب کرده است به آمریکای لاتین اعلام داشته است.»

دکتر کاملی دستاوردهای دو سال اخیر و در دولت جناب آقای دکتر رئیسی را در آمریکای لاتین منحصربه‌فرد خواند و چنین برشمرد: امضای اسناد راهبردی، بیش از ۱۰ میلیارد دلار تجارت، تأسیس خانه‌های علم و فناوری، حضور ناوگروه ایرانی و عبور از تنگه ماژلان و پهلوگیری در بندر برزیل، عرضه خودروها و مواد غذایی ایرانی در فروشگاه‌های کشورهای آمریکای لاتین.

مدیر بخش روابط ایران با آمریکا تأکید کرد: «روابط ما با کشورهای آمریکای لاتین عین وجود دشمن مشترک، در چارچوب تأمین منافع مشترک به پیش می‌رود. ۱۲۰ سال روابط میان ایران و کشورهای آمریکای لاتین معرف آن است که عمر این روابط به اندازه عمر کشورهای استقلال‌یافته است. حضور ایران، علی‌رغم ادعاها و تصویرسازی‌های غلط برخی در آمریکای شمالی، محدود به چند سال اخیر نیست.»

ریکاردو گرادیلونه نتو، سفیر برزیل، دیگر سخنران پیش‌نشست همایش بین‌المللی ۱۲۰ سال روابط ایران و آمریکای لاتین بود. این کشور اخیراً نیز توافقنامه همکاری با بولیوی به امضا رسانده است. سفیر برزیل درباره توافقات ایران و برزیل در بخش کشاورزی سخن گفت و افزود: «مقرر شده است از ۱۶ تا ۲۶ دسامبر اساتید

مکزیک و غرب بود. در دهه هفتاد و با پیروزی انقلاب اسلامی ایران، روابط با کوبا و فیدل کاسترو تقویت شد. اوج این روابط در دوران ریاست جمهوری آقای احمدی نژاد شکل گرفت. «توافق هسته‌ای میان آرژانتین و ایران نیز از دیگر موارد برشمرده ایشان بود که به مرحله اجرا نرسید ولی کشورهای آلبا همواره در برنامه هسته‌ای ایران، مدافع ایران بوده‌اند. با خروج آمریکا از برجام، روابط ایران و آمریکای لاتین رونق بیشتری هم یافت.

شیخ‌السفرای کشورهای آمریکای لاتین ادامه داد: «روابط کشورهای آلبا با ایران دوجانبه است. با برزیل نیز ۸۷ درصد مبادلات و با آرژانتین ۱۵ درصد مبادلات تجاری ایران در جریان است. با شیلی اروگوئه و آرژانتین روابط ایران همواره پیوسته بوده است. با شیلی و نیکاراگوئه در حال افزایش روابط است. مردم ایران و کشورهای

گرفت و پیوستن به جنبش عدم‌تعهد آغاز شد. چاوز نیز همین مسئله را دنبال کرد.

پرز تأکید کرد: «این روابط را نباید صرفاً از نظر تاریخی بررسی کرد، بلکه با توجه به آینده روابط و تحولات جهانی باید بدان نگرست. تا پیش از انقلاب اسلامی ایران، نگاه به برقراری رابطه با غرب بود. رابطه با آمریکای لاتین منافع غرب را محدود می‌کرد. توافقنامه‌های اولیه با کشورهای آمریکای لاتین نیز ابتدا در واشنگتن یا کشور دیگری به امضا می‌رسید. در جریان جنگ جهانی دوم، دولت‌ها نظامی در آمریکای لاتین بر سر قدرت بودند که یا دولت‌های فاشیستی بودند یا دولت‌های ملی‌گرای پوپولیستی. با موج بازگشایی سفارتخانه‌ها در ایران در زمان پهلوی دوم، ترجیح به برقراری ارتباط با کشورهای نفت‌خیز نظیر اکوادور، ونزوئلا و

آمریکای لاتین، از یک سو دستداران منشور حقوق بشر و سازمان ملل و از دگرسو به دنبال تغییر در نظام قدرت جهانی و بهینه کردن آن هستند. ایران و کشورهای آمریکای لاتین حاکم آینده جهان را رقم خواهند زد. روسیه، چین و کشورهای آمریکای لاتین به دنبال دنیایی بهتر و با حاکمیت چندجانبه‌گرایی هستند تا آنچه امروز در فلسطین می‌بینیم که توسط دولت اشغالگر رقم خورده است دیگر در دنیا تکرار نشود.»

در این نشست از پوستر نخستین همایش بین‌المللی و سالیانه روابط ایران و آمریکای لاتین نیز رونمایی شد. دکتر شیرزاد، رئیس دبیرخانه دائمی همایش سالیانه روابط ایران و آمریکای لاتین، از برگزاری نخستین همایش در سال ۲۰۲۴ در کاراکاس در زمان رونمایی از پوستر خبر داد و از تمامی پژوهشگران، فرهیختگان و نخبگان علاقه‌مند به شرکت و همکاری در برگزاری این همایش دعوت کرد. همچنین، با تأکید بر حوزه‌های علمی، فرهنگی و رسانه‌ای، آمادگی نهادها و وزارتخانه‌های جمهوری اسلامی ایران برای برگزاری این همایش و همکاری با سفارتخانه‌ها اعلام داشت. پایگاه اطلاع‌رسانی این دبیرخانه به زودی اطلاع‌رسانی خواهد شد.

بازدید از نمایشگاه هنرهای تجسمی کشورهای آمریکای لاتین در موزه هنرهای معاصر بخش آخر این مراسم بود.

همایش مجمع شهرداران آسیایی با عضویت ۱۰۰ شهردار آسیایی و حضور ۶ سفیر و نماینده سازمان ملل در دانشکده مطالعات جهان برگزار شد

مجمع شهرداران آسیایی با عضویت ۱۰۰ شهردار آسیایی و به دبیرکلی ایران، همایش بین‌المللی روز جهانی حقوق بشر را با موضوع «حقوق بشر در جهان، ایران و شهر» در روز دوشنبه ۲۰ آذر ۱۴۰۲ در دانشکده مطالعات جهان دانشگاه تهران برگزار کرد. در این نشست سفرای کشورهای تایلند، کره جنوبی، فیلیپین، برونی، یمن و رومانی؛ و نماینده سازمان ملل در ایران دعوت داشتند.

این نشست پیرو اجرایی‌کردن تفاهمنامه امضا شده میان دانشکده مطالعات جهان و مجمع شهرداران آسیایی برگزار شد. در مراسم افتتاحیه این همایش دکتر سعیدرضا عاملی، رئیس دانشکده مطالعات جهان، و حمیدرضا غلامزاده، دبیرکل مجمع شهرداران آسیایی، سخنران بودند.

دکتر عاملی، نخستین سخنران افتتاحیه همایش بین‌المللی روز جهانی حقوق بشر، به نقش پررنگ حقوق بشر در جوامع، به خصوص در شرایط جنگی، و بروز مزاحمت‌های اجتماعی توسط جریان‌های خارج از کشور اشاره کرد و گفت: «حقوق بشر ضرورتی است برای این روزهایی که در آن قرار داریم: در جریان تلخ نسل‌کشی در غزه که مثال بارزی است از نقض حقوق بشر.»

این عضو شورای انقلاب فرهنگی منشور سازمان ملل را یادآور شد که پیش‌نویس آن در سال ۱۹۴۱م و در جریان خاتمه جنگ جهانی اول و آستان جنگ جهانی دوم تهیه شد. وی گفت: «منشوری لازم بود که تمامی ملت‌ها بر سر آن توافق باشند»

و دولت‌ها بر آن پافشاری کنند؛ ضمانت اجرایی بیابد تا دیگر شاهد بروز جنگ در جهان نباشیم؛ و امحای سلاح‌های کشتار جمعی اتفاق بیفتند.» و فجایع هیروشیما و ناکازاکی را یادآور شد. چهار سال بعد، در ۲۶ ژوئیه ۱۹۴۵، این منشور به تصویب رسید.

در ماده اول منشور سازمان ملل بر صلح و روابط صلح‌آمیز در سطح جهانی تأکید شده است. دکتر عاملی گفت: «توقع می‌رفت که سازمان ملل جایگاهی باشد برای حفاظت از امنیت و صلح در سطح جهانی. اما، آنچه شاهدیم وقوع جنگ‌های متعدد در سطح جهانی است. آمریکا میزبان مکانی سازمان ملل است، ولی در تاریخ ۳۰۰ ساله خود تنها ۱۶ سال را بدون جنگ داشته است؛ یا خود منشأ جنگ‌های بزرگ در جهان بوده یا در بروز آن دخالت داشته است. در ویتنام نزدیک به ۴ میلیون و ۲۰۰ هزار نفر کشته شدند. طبق آمارها بخش زیادی از این کشته‌شدگان را مردم تشکیل می‌داده‌اند.»

نویسنده کتاب دوجلدی *مطالعات شهر مجازی تهران: رویکرد تحلیلی به فضاهای عمومی*، برای رعایت حقوق بشر در فضای شهری گفت: «با کمک‌گرفتن از فناوری و طراحی سامانه‌هایی برای تسهیل امور مردم در شهرها و راه‌اندازی شهرهای الکترونیکی می‌توان روابط انسانی را به‌حداقل رساند؛ در نظر اول ممکن است خسارت تلقی شود، چراکه روابط انسانی پویایی و تبادل انرژی در

و دولتمردان آمریکایی غالب است. لذا، آمریکا آغاز جنگ و حمایت از جنگ‌ها، و استفاده از سازوکار تحریم را که در اصل پایمال کردن حقوق مردم محسوب می‌شود، نه حقوق دولت‌ها، بر خود جایز می‌شمارند. وضعیت امروز حقوق بشر یک‌طرفه وضعیت نابه‌سامانی است که مثال نزدیک آن وقایع امروز غزه است.»

در این باره دکتر عاملی افزود: «اساساً حقوق بشر جدای از حقوقی سایر اجزای اصلی جهان هستی نیست. ما از حقوق انسان سخن می‌گوییم، ولی اجزا و عناصر هستی و طبیعت دارای حقوقی هستند. در رسالت انبیا، خداوند می‌فرماید و ما ارسلناک الا بالحق، رسولان خدا ارسال نشده‌اند مگر بر حق. حقوق بشر و حقوق هستی دارای پیوستگی‌ای هست که نمی‌توان یکی را منهای دیگری فرض کرد. حقوق انسان بدون رعایت به‌طور مثال حقوق هوا ممکن نیست. تمامی موجودات در این هستی حقوقی دارند. انسان به‌دلیل دارا بودن خرد و عقل و گفتار حقوق بیشتری نسبت به سایر موجودات داراست. در فرهنگ دینی انسان اشرف مخلوقات است.» نحوه تشخیص این حق، اینکه انسان بر این حق اشراف دارد، و تأمین جامعیت در نظام حقوقی مسئله‌ای بود که دکتر عاملی در ادامه سخنان خود مطرح کرد و پاسخ آن را در دین و نظام ارزشی دینی دانست و گفت: «بشر باید بازگردد و به پیام الهی توجه جامع‌تری داشته باشد و از آن منظر حقوق بشر را بازتعریف کند تا بتواند به جامعیتی دست یابد. حقوق بشر کنونی با تأسی از اتفاقات روی داده، قادر به تأمین حقوق انسانی نیست. هنوز جهان پر است از سلاح‌های نظامی، کشتار جمعی و محرومیت‌های اجتماعی. فقط در آفریقا در خرید برده ۱۵۰ میلیون انسان بی‌گناه کشته شدند. تاریخ زورق‌های زیبایی دارد ولی پر است از فجایع تاریخی: کشتار جمعی در فیلیپین، کشتار جمعی در آفریقا، کشتار جمعی در اثر قحطی در ایران. در جنگ صدام علیه ایران که با حمایت بیش از ۳۰ کشور رخ داد نزدیک به ۳۰۰ هزار شهید و ده‌ها هزار جانباز سلاح‌های کشتار جمعی و شیمیایی برجای گذاشت. انسان با تمامی توانایی‌های که دارد همچنان ناتوان است و نمی‌تواند اشراف حقوقی بر همه چیز داشته باشد. لذا، حقوق بشر در دید ادیان الهی راهگشایی است برای قرارگرفتن در مسیری آرام و انسانی‌تر. امیدواریم شاهد روز و روزگاری باشیم که جهان آکنده از صلح باشد و دیگر شاهد کشتار انسان‌ها، به‌خصوص زنان و کودکان نباشیم.»

غلامزاده، دومین سخنران افتتاحیه همایش بین‌المللی روز جهانی حقوق بشر، مجمع شهرداران آسیایی را سازمانی بین‌المللی و مستقر در تهران معرفی کرد که در زمینه‌های مختلف بین‌المللی فعالیت دارد. محور اصلی آن مدیریت شهری است، اما محدود بدان نیست. دبیر کل مجمع شهرداران آسیایی گفت: «رویداد امروز به‌مناسبت روز جهانی حقوق بشر در سه ساحت و مقطع برنامه‌ریزی و اجرا

فضای زندگی را شکل می‌دهد که در جای خود ارزشمند است؛ اما، در شرایط بروکراسی، آزار مردم را در پی دارد و از محیط‌های خدمات الکترونیکی گریزی نیست. در مطالعه شهر تهران، ۸ حوزه و ۶۹ لایه و در ۱۷۰۰ خدمات تعریف کردیم که اگر کامل اجرایی شود، مردم برای گرفتن خدمات از شهرداری نیازمند نخواهند بود به شهرداری مراجعه کنند و سامانه‌ها حکمرانی و مدیریت شهری را برعهده می‌گیرند. لایه‌های اطلاعات بر بستر جی‌آی‌اس شهر بارگذاری می‌شود. امروز شهر تهران بیش از ۱۴۰ لایه اطلاعاتی بر بستر سامانه جغرافیایی شهر داراست. یکی از اتفاقاتی که در دهه ۹۰ در شهر تهران افتاد این بود که سازمان جی‌آی‌اس شهر تهران در سازمان فناوری اطلاعات شهر تهران ادغام و مدیریت داده حکمرانی شهر را عهده‌دار شد.»

جان کلام نکته اول این استاد حوزه ارتباطات این بود که: «حقوق بشر نهادی، بر حکمرانی با تأمین ظرفیت خدمات مطمئن استوار است. بخشی از این خدمات مطمئن از راه شهرهای الکترونیکی و به‌دلیل ظرفیت‌های موجود در آن در نظام یکپارچه سامانه‌ای در امتداد فضای فیزیکی تأمین می‌شود.»

داده‌بنیان‌بودن، دارا بودن ظرفیت مازولار با ایجاد خوشه‌های ارتباطی، دارای لایه‌های متعدد اطلاعاتی و ارتباطی، یکپارچگی با قابلیت پیوند به بدنه، حفظ استاندارد به‌صورت واحد و برای همه انواع خدمات از ویژگی‌های شهر الکترونیکی برشمرده شد.

دکتر عاملی سه رکن شهروندی را برشمرد که هر سه رکن در شهرهای الکترونیکی تعمیم‌پذیر است: «۱. به‌حساب‌آوردن شهروندان، ۲. تأمین حق و حقوق شهروندان، نظام حقوق فرهنگی-اجتماعی-سیاسی در تأمین مطالبات حقوقی شهروندان، و ۳. تعلق اجتماعی و حس عضویت شهری، عضویت ملی و در سطح جهانی عضویت در جامعه جهانی که الزام به رعایت تعهدات جهانی را به‌دنبال دارد. منشور ملل در اصل بر مبنای این تعهد جهانی و حس عضویت جهانی شکل گرفت تا مردم جهان به‌لحاظ سرزمینی و منابع سرزمینی، خود را در یک بستر و ظرف ببینند تا متعهد به رعایت آن شوند.»

رئیس دانشکده مطالعات جهان تأکید کرد: «رعایت حقوق منت اجتماعی نیست، بلکه حقی است مربوط به مردم و رعایت آن وظیفه حکمرانان است.»

نکته دوم دکتر عاملی معطوف به آسیب‌هایی بود که در نظام حکومت جهانی و حقوق بشر در سطح جهانی وجود دارد. وی گفت: «امروز بیش از هر زمان دیگری به آزادسازی حقوق بشر از گفتمان‌های سلطه‌آمیز نیازمند هستیم. متأسفانه گفتمانی که امروز حق را به‌طور نسبی تعریف می‌کند حقوق بشر آمریکایی است. حقوق بشر آمریکایی ناظر بر رعایت حقوق همه جوامع نیست. روحیه استثناگرایی از قواعد و ضوابط در نظام حقوق بشر آمریکایی

آمریکا در دانشکده مطالعات جهان، با عنوان «تبعیض نژادی و قومیتی در شهر؛ مطالعه موردی: ایالات متحده آمریکا» و دکتر الهام کدخدایی، استادیار گروه مطالعات غرب آسیا در دانشکده مطالعات جهان، با عنوان «حقوق بشر، استعمار سکونت و شهر: بررسی ابعاد مختلف جایگاه شهر در استعمار سکونت اسرائیل». دگر نشست تخصصی این همایش با موضوع حقوق بشر در ایران، با مدیر دکتر زهره خوارزمی، با سخنرانی دکتر مهدی هادی، رئیس پژوهشگاه قوه قضاییه، با عنوان «احوال شخصی پناهندگان در ایران»، و دکتر احمد بینا، معاون بین الملل ستاد حقوق بشر قوه قضاییه، با عنوان «گزارش وضعیت حقوق بشر در ایران» به کار خود پایان داد.

شده است: حقوق بشر در جهان، حقوق بشر در شهر، و حقوق بشر در ایران و افق دید جمهوری اسلامی ایران در این باره.» غلامزاده فجایع غزه، را فارغ از هر رویکرد سیاسی، شرایطی ناپسند و غیرقابل پذیرش خواند که روزانه کودکان و غیرنظامیان بی گناه زیادی کشته می شوند. وی ابراز امیدواری کرد سازمان ملل بتواند نقش خود را در این باره به درستی ایفا کند و جلوی کشتار بیشتر غیرنظامیان را بگیرد.

بدیع بودن موضوع حقوق بشر در شهر در حوزه شهرداری و خدمات رسانی به شهروندان، وجه خاص این همایش بود: سخنرانان این نشست با عنوان «حقوق بشر در شهر» و با مدیریت دکتر مهدی فلاحی پناه، عبارت بودند از استفان پریزور، نماینده سازمان ملل در ایران با عنوان «حقوق معلولان، سالمندان و کودکان» و ون کانگ هیون، سفیر کره جنوبی در ایران با عنوان «حق دسترسی به حمل و نقل پایدار؛ مطالعه موردی: شهر سئول، جمهوری کره جنوبی».

نشست حقوق بشر در جهان به مدیریت دکتر زهره خوارزمی، دو سخنران داشت: دکتر حسن حسینی، استادیار گروه مطالعات

نشست با نودانشجویان ورودی ۱۴۰۲ دانشکده مطالعات جهان

برای دانشجوی مطلوب بودن برشمرد: ۱. هدفمندی و تلاش برای کسب عمق دانش با رویکرد حل مسئله؛ ۲. داشتن عرق ملی به جمهوری اسلامی و عرق مردمی در مسیرگره‌گشایی از مسائل کشور و چالش‌های موجود و پاسخ به مسائل جهانی با رویکرد واقع‌بینانه؛ ۳. افزایش توانایی در روش تحقیق و بهره‌مندی از تحقیقات اصیل و دست اول (عمر خود را صرف مطالعات مروری و تحلیل ثانویه داده‌های دیگران نکنید)؛ ۴. انگیزه‌مند بودن و برخورداری از جدیت و همت بلند؛ ۵. داشتن نظم فکری و داشتن برنامه نظام‌مند؛ ۶. اهل تفکر و نوآوری، در عین منطقی بودن؛ ۷. قدرت خوب شنیدن و یادداشت‌نویسی؛ ۸. ارتقای مهارت‌های علمی مرتبط با حوزه دانشی خود و تسلط بر نرم‌افزارها و فناوری‌های جدید؛ ۹. پیوند با خدا و تعالیم الهی، تواضع و برخورداری از اخلاق و کرامت انسانی؛ ۱۰. اهل کار سخت علمی بودن؛ ۱۱. شکست‌پذیر بودن و انعطاف برای جبران؛ ۱۲. به‌دنبال تغییر در روش و منش بودن در کار علمی (استمرار و تمرکز منافی تغییر نیست)؛ ۱۳. حفظ نشاط و روحیه؛ ۱۴. شجاعت و برخورداری از اعتمادبه‌نفس در طرح سؤال، ایده و در تحقیق.

دکتر روح‌اله حسینی، معاون علمی دانشکده، دیگر سخنران این نشست بود که به طرح نکات مهم آموزشی در پنج محور اصلی پرداخت: ۱. ثبت‌نام حضوری پیش از شروع هر نیمسال برای نیمسال بعد الزامی است. ۲. تحصیل در هر دو مقطع ارشد و دکتری تمام‌وقت است و لذا اشتغال دانشجوی به آموزش و پژوهش در خارج از ساعات کلاس درس ضروری است. ۳. از همین ابتدا توصیه می‌شود برنامه‌ریزی مدونی برای دفاع از طرحنامه (پروپوزال) در پایان نیمسال سوم انجام گیرد. ۴. هرگونه درخواستی از حوزه آموزش از طریق مکاتبه و با استفاده از ایمیل دانشگاه (dgr.fws@ut.ac.ir) باشد. ۵. پیش از مراجعه به آموزش، در خصوص امور آموزشی ابتدا با مدیر گروه صحبت شود.

نشست با نودانشجویان ورودی ۱۴۰۲ دانشکده مطالعات جهان، با حضور دکتر سعیدرضا عاملی، رئیس دانشکده، و اعضای هیئت رئیسه، در روز دوشنبه ۱۷ مهر ۱۴۰۲، در تالار حنا دانشکده برگزار شد.

دکتر عاملی دانشجویان را همکاران علمی دانشکده و اعضای جدید خانواده مطالعات جهان خطاب کرد و بر حفظ آرامش محیط آموزشی و تحقیقاتی تأکید داشت و افزود: «دانشکده مطالعات جهان از سرمایه انسانی و اجتماعی اساتید ارزشمند و اندیشمند، کارکنان مسئولیت‌پذیر و دانشجویان صاحب اخلاق و دانش برخوردار است. تمامی این‌ها با هم سرمایه اجتماعی کار جدی و هدفمند و اعتماد به آینده را خلق می‌کند.»

مؤسس دانشکده مطالعات جهان با بیان تاریخچه تأسیس این دانشکده، خبر از توسعه رشته‌های جدید داد: «دانشکده مطالعات جهان دوره‌های ۱۹ ساله راه، از زمان تأسیس مؤسسه مطالعات آمریکا و اروپا در سال ۱۳۸۳، پشت سر گذاشته است. تمامی رشته‌های این دانشکده، به‌جز دو رشته ایران‌شناسی و شیعه‌شناسی که در آن تغییراتی اعمال شد، محصول تلاش و همت اعضای محترم هیئت علمی دانشکده است. چهار حوزه مأموریت دانشکده هم ناظر بر کشورشناسی است و هم به مسائل موضوعی جهان و با ظرفیت کشورشناسی به‌سمت مطالعات منطقه‌ای و روابط بین‌الملل حرکت می‌کند.»

کسب دانش با فهم محیط و در فضای واقعی، و برنامه‌ریزی دانشجویان کارشناسی‌ارشد برای اتمام مدت تحصیل در چهار سال، و دانشجویان دکتری در ۶ ترم (۳ ترم کلاس و ۳ ترم رساله) از موارد درخواستی رئیس دانشکده از دانشجویان بود.

دکتر عاملی با بیان این مطلب که «جهان امروز و نسل امروز با متغیرهای پیچیده‌تری همراه است»، چهارده خصوصیت را

در این نشست دو تن از دانشجویان پیشین دانشکده، سرکار خانم احتشام‌نیا، فارغ‌التحصیل کارشناسی‌ارشد مطالعات هند و دانشجوی دکتری فعلی، و دکتر توحید اسدی، فارغ‌التحصیل رشته مطالعات آمریکا و از مدرسان فعلی دانشکده، تجربه تحصیل در دانشکده و نکات کلیدی برای موفقیت بیشتر نودانشجویان را به‌اشتراک گذاشتند. در پایان نشست نیز عکس دسته‌جمعی دانشجویان یادگار ماندگار این نشست شد.

اداره این نشست را زهرا جلال‌زاده، سرپرست حوزه ریاست، برعهده داشت.

با آرزوی سلامت و توفیق روزافزون برای تمامی دانشجویان گرامی دانشکده مطالعات جهان

دکتر احسان رسولی‌نژاد، معاون اجرایی و فرهنگی دانشکده، نیز حول این پنج موضوع اصلی با دانشجویان سخن گفت: ۱. شرایط و مقررات دریافت وام دانشجویی؛ ۲. شرایط و مقررات استفاده از خوابگاه؛ ۳. نکات لازم درباره استفاده از سلف؛ ۴. برنامه‌های فرهنگی؛ ۵. انضباط دانشجویی (نظامنامه اخلاق دانشگاه تهران).

بخش بین‌الملل دانشکده با سخنرانی پروفیسور جین لیانگسیانگ، از دانشگاه شانگهای، به موضوع «روابط این و چین» اختصاص یافت. دکتر محمد سلطانی‌نژاد، مشاور بین‌الملل دانشکده، اعلام داشت نکات لازم درباره فرصت مطالعاتی دانشجویان و دیگر موارد کلیدی در حوزه بین‌الملل در نشست مستقل دیگری با دانشجویان طرح خواهد شد.

نشست بنیاد حامیان دانشکده مطالعات جهان

مصلی‌نژاد، نایب رئیس بنیاد حامیان دانشگاه، با حضور در این نشست، محوریت احداث ساختمان جدید دانشکده را تقبل فرمودند. در انتخابات برگزار شده دکتر سعیدرضا عاملی، دکتر مجتبی رحماندوست، دکتر ناهید پوررستمی، دکتر ناصر منصوری، و دکتر علی روحی‌فرد به عنوان اعضای اصلی هیئت مدیره، دکتر محمدعلی موسوی و دکتر بهزاد احمدی، به‌عنوان اعضای علی‌البدل هیئت مدیره، و دکتر جواد شریفی، به‌عنوان بازرس اصلی و دکتر زهره نصرت‌خوارزمی، به‌عنوان بازرس علی‌البدل انتخاب شدند. در این نشست همچنین، از حسین ابراهیمی، دانشجوی دکتری دانشکده، نیز تقدیر شد.

نشست بنیاد حامیان دانشکده مطالعات جهان در روز شنبه ۴ آذر ۱۴۰۲ در تالار ملل دانشکده مطالعات جهان برگزار شد. در این نشست، پس از قرائت کلام‌الله مجید با صدای دکتر مجتبی رحماندوست، از اساتید گروه مطالعات غرب آسیا و آفریقا، جلسه به‌طور رسمی آغاز شد. گزارش دکتر سعیدرضا عاملی، رئیس هیئت مدیره بنیاد حامیان دانشکده، گزارش دکتر مجتبی رحماندوست، مدیرعامل بنیاد، گزارش دکتر محمود کمرهای، رئیس بنیاد حامیان دانشگاه، گزارش دکتر غلامی، مدیرعامل بنیاد حامیان دانشگاه از بخش‌های دستور این نشست بود. همچنین، استاد دانشگاه تهران و خیر بزرگ کشور، دکتر عباس

تأسیس سه رشته کارشناسی‌ارشد جدید در دانشکده مطالعات جهان

سه رشته جدید «مطالعات چین»، «نظام قدرت جهانی» و «جهانی‌شدن و فرهنگ»، در مقطع کارشناسی‌ارشد در دانشکده مطالعات جهان راه‌اندازی شد. دانشکده مطالعات جهان در این سه رشته از مهر ۱۴۰۳ از طریق سنجش دانشجو می‌پذیرد.

افتخارات

دکتر علی اکبر علیخانی، پژوهشگر نمونه سی و دومین جشنواره پژوهش و فناوری دانشگاه تهران

دکتر علی اکبر علیخانی، دانشیار گروه مطالعات غرب آسیا و آفریقا، در سی و دومین جشنواره پژوهش و فناوری دانشگاه تهران، در تاریخ ۲۱ آذر ۱۴۰۲، پژوهشگر نمونه انتخاب و ایشان تقدیر شد.

دکتر سعیدرضا عاملی با حکم رئیس جمهور، رئیس شورای تحول و ارتقای علوم انسانی شد

در جلسه ۸۹۲ شورای عالی انقلاب فرهنگی در روز سه شنبه ۲۸ آذر ۱۴۰۲، به ریاست دکتر سیدابراهیم رئیسی، رئیس جمهور، و رئوسای دو قوه مجریه و قضاییه، دکتر سعیدرضا عاملی، رئیس دانشکده مطالعات جهان و استاد ارتباطات دانشگاه تهران، با اکثریت آرا رئیس شورای تحول و ارتقای علوم انسانی انتخاب شد.

دانشگاه تهران

October 2023 data-update for "Updated science-wide author databases of standardized citation indicators"

Author	Organization	Country	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
101727 Hassan, Rasouli	University of Tehran	Iran	110	190	200	210	220	230	240	250	260	270	280
101728 Hassan, Rasouli	University of Tehran	Iran	110	190	200	210	220	230	240	250	260	270	280
101729 Hassan, Rasouli	University of Tehran	Iran	110	190	200	210	220	230	240	250	260	270	280
101730 Hassan, Rasouli	University of Tehran	Iran	110	190	200	210	220	230	240	250	260	270	280
101731 Hassan, Rasouli	University of Tehran	Iran	110	190	200	210	220	230	240	250	260	270	280
101732 Hassan, Rasouli	University of Tehran	Iran	110	190	200	210	220	230	240	250	260	270	280
101733 Hassan, Rasouli	University of Tehran	Iran	110	190	200	210	220	230	240	250	260	270	280
101734 Hassan, Rasouli	University of Tehran	Iran	110	190	200	210	220	230	240	250	260	270	280
101735 Hassan, Rasouli	University of Tehran	Iran	110	190	200	210	220	230	240	250	260	270	280
101736 Hassan, Rasouli	University of Tehran	Iran	110	190	200	210	220	230	240	250	260	270	280
101737 Hassan, Rasouli	University of Tehran	Iran	110	190	200	210	220	230	240	250	260	270	280
101738 Hassan, Rasouli	University of Tehran	Iran	110	190	200	210	220	230	240	250	260	270	280
101739 Hassan, Rasouli	University of Tehran	Iran	110	190	200	210	220	230	240	250	260	270	280
101740 Hassan, Rasouli	University of Tehran	Iran	110	190	200	210	220	230	240	250	260	270	280
101741 Hassan, Rasouli	University of Tehran	Iran	110	190	200	210	220	230	240	250	260	270	280
101742 Hassan, Rasouli	University of Tehran	Iran	110	190	200	210	220	230	240	250	260	270	280
101743 Hassan, Rasouli	University of Tehran	Iran	110	190	200	210	220	230	240	250	260	270	280
101744 Hassan, Rasouli	University of Tehran	Iran	110	190	200	210	220	230	240	250	260	270	280
101745 Hassan, Rasouli	University of Tehran	Iran	110	190	200	210	220	230	240	250	260	270	280
101746 Hassan, Rasouli	University of Tehran	Iran	110	190	200	210	220	230	240	250	260	270	280
101747 Hassan, Rasouli	University of Tehran	Iran	110	190	200	210	220	230	240	250	260	270	280
101748 Hassan, Rasouli	University of Tehran	Iran	110	190	200	210	220	230	240	250	260	270	280
101749 Hassan, Rasouli	University of Tehran	Iran	110	190	200	210	220	230	240	250	260	270	280
101750 Hassan, Rasouli	University of Tehran	Iran	110	190	200	210	220	230	240	250	260	270	280

دکتر احسان رسولی نژاد، دانشیار دانشکده مطالعات جهان و سردبیر مجله مطالعات کشورها، بر پایه اعلام الزویر با همکاری دانشگاه استنفورد، جزو ۲ درصد دانشمندان پراجاع جهان شناخته شد.

دکتر احسان رسولی نژاد، جزو ۲ درصد دانشمندان پراستاد جهان

بنا به اعلام الزویر با همکاری دانشگاه استنفورد، دکتر احسان رسولی نژاد، دانشیار دانشکده مطالعات جهان، جزو ۲ درصد دانشمندان پراستاد جهان شناخته شد.

کتاب دکتر هادی برهانی برگزیده سیزدهمین جشنواره ملی پژوهش و فناوری سازمان اسناد و کتابخانه ملی

کتاب دکتر هادی برهانی، استادیار گروه مطالعات غرب آسیا و آفریقا، با عنوان *Textbooks on Israel-Palestine* برگزیده سیزدهمین جشنواره ملی پژوهش و فناوری سازمان اسناد و کتابخانه ملی شد.

نشست معرفی و بررسی این کتاب در ۲۳ آبان ۱۴۰۲ در اندیشگاه فرهنگی سازمان اسناد و کتابخانه ملی با سخنرانی دکتر حامد موسوی، دکتر الهام کدخدایی، و دکتر عالی کالیراد، از اساتید دانشگاه تهران برگزار شد.

علی تاجیک برگزیده برنامه سالیانه سرآشپزهای خارجی در ژاپن

علی تاجیک، فارغ التحصیل رشته مطالعات ژاپن در دانشکده مطالعات جهان، برگزیده برنامه سالیانه سرآشپزهای خارجی در ژاپن شد.

هر ساله وزارت کشاورزی، جنگلداری و شیلات ژاپن برنامه آموزشی سرآشپزهای خارجی را در تهیه غذاهای حرفه‌ای ژاپنی برگزار می‌کند.

امسال، علی تاجیک، موفق به دریافت تقدیرنامه از سفیر آیکاوا و سرآشپز آریمادا شد.

سخنرانی‌ها، کارگاه‌ها و نشست‌های تخصصی

ملاقات رئیس پردیس ارس با رئیس دانشکده مطالعات جهان

و برای حل مشکلات منطقه به ما مراجعه می‌کنند. فضای بسیار خوبی به دانشگاه تهران اختصاص داده شده است که باید از این فضا بهینه بهره‌برداری کرد.»

رئیس پردیس ارس با انتقاد از اینکه برخی این تصویر را از دانشگاه تهران ساخته‌اند که با رویکرد درآمدزایی صرف به دانشجویان غیرایرانی پذیرش می‌دهد، بر عملکرد کیفی‌گرایی پردیس ارس و برقراری ارتباط مثبت و سازنده در منطقه تأکید ویژه داشت و افزود: «به ارس باید به دید فرصت و هاب هویت بین‌المللی دانشگاه نگریست.»

دکتر عاملی با بیان این نکته که دانشگاه تهران باید از فرصت‌های حضور بین‌المللی استفاده کند، بر بهره‌برداری درست و به‌موقع از فضای اختصاص‌یافته به دانشگاه تهران در منطقه آزاد ارس صحنه گذاشت و افزود: «باید از طریق مراکز دانش‌بنیان و تحقیقاتی به‌دنبال جذب دانشجویان بین‌المللی بود. دانشگاه تهران باید بتواند منعطف از فرصت‌ها بهره‌برداری کند.» ایشان تأکید کردند با توجه به همجواری ارس با سه کشور مهم منطقه، ظرفیت تعاملات علمی و پژوهشی گسترده‌ای فراهم است و دانشکده مطالعات جهان آمادگی همکاری در زمینه‌های مرتبط را دارد.

کانونی‌بودن منطقه ارس در حوزه قفقاز، کوریدورهای مهم موجود در این منطقه، بحران منطقه از جمله بحران قره‌باغ، فرصت‌های بین‌المللی موجود در منطقه از جمله امکان جذب دانشجو از ترکیه، آذربایجان، عراق و اقلیم کردستان از اهم سخنان دکتر کرمی؛ تأکید بر دروازه جهانی اروپا در کوریدورهای منطقه،

دکتر زهرا امام‌جمعه، رئیس پردیس ارس، در روز یکشنبه ۱۶ مهر ۱۴۰۲ با حضور در دانشکده مطالعات جهان، با دکتر سعیدرضا عاملی، رئیس دانشکده، دیدار و گفتگو کرد.

دیدار دکتر سعید رضا عاملی با سرکار خانم دکتر امام جمعه با همراهی دکتر محمدجواد امیری، معاون اجرایی پردیس ارس با موضوع همکاری با کشورهای حوزه قفقاز و با رویکرد تقویت حضور بین‌المللی دانشگاه تهران در این مناطق، و با حضور دکتر احسان رسولی‌نژاد، معاون اداری و مالی دانشکده، دکتر روح‌اله حسینی، معاون علمی دانشکده، دکتر مهدی سنایی و دکتر خدایار براری، از اساتید رشته مطالعات روسیه، دکتر جهانگیر کرمی، دانشیار گروه مطالعات ایران و جهان، دکتر رضا دهقانی، دانشیار رشته مطالعات ترکیه، و دکتر بهزاد احمدیان، استادیار گروه مطالعات اروپا، برگزار شد.

دکتر امام‌جمعه با بیان این مطلب که دانشگاه تهران در حال حاضر یکی از مؤثرترین سازمان‌های فعال در منطقه آزاد ارس محسوب می‌شود و با دیگر دانشگاه‌ها و نهادهای علمی منطقه همکاری‌های مفیدی نیز دارد، بر ضرورت راه‌اندازی رشته‌هایی به‌خصوص در کشاورزی، و فنی و مهندسی به زبان انگلیسی برای جذب دانشجویان و اساتید بین‌المللی تأکید داشت. رقابتی‌نبودن شهریه دانشگاه تهران در جذب دانشجویان بین‌المللی و دامنه جغرافیایی محدود در جذب دانشجو از مواردی بود که ایشان برای کارآمدسازی بیشتر حضور بین‌المللی دانشگاه تهران مطرح کرد و افزود: «در منطقه آزاد نگاه مثبتی به دانشگاه تهران وجود دارد

اهم سخنان دکتر براری در این نشست بود. در این نشست دانشکده مطالعات جهان آمادگی خود را برای برگزاری نشست مشترک با محوریت پردیس ارس و معاونت فرهنگی منطقه آزاد ارس اعلام کرد و مقرر شد در خصوص همکاری‌های آموزشی در حوزه مطالعات ایران معاصر، بررسی‌های بیشتری صورت گیرد. مقرر شد در برگزاری سمینار بین‌الملل با موضوع کشورهای حوزه قفقاز، در پردیس ارس در اسفند ۱۴۰۲، با محوریت دکتر احمدی، گروه علمی و اجرایی برگزاری سمینار در سه محور سیاست و روابط بین‌الملل، اقتصاد، و فرهنگ کار خود را آغاز کنند.

ارتقای منطقه آزاد ارس به نسل ۴، و تهیه بسته طرح‌های اجرایی از اهم سخنان دکتر احمدی؛ تأکید بر ظرفیت‌های اقتصادی، فناوری و نوآوری در کنار اهمیت راهبردی و ملی منطقه و بهره‌برداری از دیپلماسی علمی و آموزشی برای رفع اختلاف‌ها با همسایگان، ظرفیت خوب گرجستان و ارمنستان و بهره‌مندی از همکاری روسیه از اهم سخنان دکتر سنایی؛ اهمیت برقراری ارتباط با بومیان منطقه، از اهم سخنان دکتر دهقانی؛ امضای تفاهمنامه با دانشگاه‌های کشورهای منطقه برای تبادل استاد و دانشجو و راه‌اندازی مدارس تابستانی از اهم سخنان دکتر رسولی‌نژاد؛ و تأسیس مرکز پژوهشی مشترک با دانشگاه‌های کشورهای منطقه از

پنجاه و هفتمین نشست کرسی یونسکو:

جایگاه داده‌کاوی شبکه‌های اجتماعی مجازی برای پیش‌بینی جامعه ایرانی

برقرار کرد، چراکه دستاوردهای ملموس‌تری عرضه خواهد شد. به نظر می‌رسد بدون داشتن چنین نگاهی، سیاستگذار بیشتر تلاش می‌کند مسائل قبلی را حل و فصل کند تا به آینده توجه کند. همین‌طور فهم و درک تغییرات و پیش‌بینی تغییرات احتمالی، کمکی شایان به کاهش هزینه‌های مادی و معنوی تغییر خواهد داشت. گسترش ابزارهای جدید اطلاعاتی و ارتباطی و به‌وجود آمدن مباحث میان‌رشته‌ای، نظیر علوم اجتماعی محاسباتی، نوید از آینده قابل‌پیش‌بینی‌تری است که باید بدان توجه داشت.

دکتر آقاسی در این نشست، ضمن مفهوم‌شناسی پیش‌بینی، روش‌های پیش‌بینی جامعه را مرور کرد. ضمن تعیین جایگاه کاوش داده‌ها در شبکه‌های اجتماعی مجازی، روش پیش‌بینی مطلوب را به بحث گذاشت.

در این آدرس فیلم نشست در دسترس علاقه‌مندان است.

<https://www.aparat.com/v/gSJDL>

پنجاه و هفتمین نشست کرسی یونسکو در فرهنگ و فضای مجازی: دوفضایی شدن جهان در روز یکشنبه ۲۳ مهر ۱۴۰۲ با سخنران دکتر محمد آقاسی، مدرس دانشگاه علامه طباطبایی به دو صورت حضوری و مجازی در دانشکده مطالعات جهان دانشگاه تهران برگزار شد.

عنوان سخنرانی دکتر آقاسی «جایگاه داده‌کاوی شبکه‌های اجتماعی مجازی برای پیش‌بینی جامعه ایرانی» بود.

در جوامع جدید، در سطح کلان و نیز در الگوهای فردی زندگی تلاش می‌شود موقعیت‌های عدم قطعیت و ناشناخته، تا جایی که ممکن است، حذف یا به وضعیت قابل‌پیش‌بینی بدل شود. از دیگر سو، به مقوله پیش‌بینی در جامعه‌شناسی روز دنیا و با تولد رشته‌های چون آینده‌پژوهی توجه جدی می‌شود. در ایران به مقوله پیش‌بینی از طریق علمی کمتر توجه شده است، با کمک جامعه‌شناسی و با تکیه بر پیش‌بینی می‌توان گام مهمی در شناخت جامعه برداشت و نزدیکی بیشتر با جامعه

پنجاه‌هشتمین نشست کرسی یونسکو: سینمای سایبرپانک: زمینه‌ها، مضامین و انشعابات

تلقى از آرمان شهر به‌عنوان سایبرسیتی پرداخت. انشعابات هنری سایبرپانک نیز استیم‌پانک، دیزل‌پانک، نانوپانک و اتم‌پانک در مبحث وی بررسی شد.

این پژوهش یک‌ساله طالقانی در ۱۳ بخش در سایت «سایبرپژوه» انتشار یافته است.

دیگر سوابق پژوهشی و انتشار یافته طالقانی به شرح زیر است: عنوان پایان‌نامه: تغییرات فرهنگی-ارتباطی دوگانه جنون و عقلانیت در سینمای ایران پس از انقلاب اسلامی (مورد مطالعه: تحلیل گفتمان انتقادی فیلم‌های سینمایی مسافران مهتاب، قرمز، پرسه در مه و لانتوری)

کتاب‌ها:

سلب‌ریتی/ ایرانی، دفتر نشر معارف، چاپ اول ۱۴۰۰، چاپ دوم ۱۴۰۱

شرق‌گرایی: کی‌پاپ، انیمه و تیک‌تاک در ایران، دفتر نشر معارف، ۱۴۰۲

استعمار سایبری، همراه با سید کیارش شیخ‌الاسلام و سیدسجاد شریعتی، پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی، ۱۴۰۲

همکاری در کتاب:

مقاله «ایده‌آل تایپ مقاومت»، در کتاب یادنامه علوم اجتماعی ایران برای سردار شهید حاج قاسم سلیمانی، انتشارات دانشگاه امام صادق (ع)

مقاله «کرونا و طبی‌سازی زندگی روزمره»، جلد ۲ کتاب آزمون کرونا: دیدگاه‌ها و راهبردها، انتشارات دانشگاه امام صادق (ع)

مقاله «ارتباطات کرونایی: موقعیت‌یابی تقاطع غیرهم‌سطح

پنجاه‌هشتمین نشست کرسی یونسکو در فرهنگ و فضای مجازی: دوفضایی‌شدن جهان در روز دوشنبه ۲۲ آبان ۱۴۰۲ با سخنران داوود طالقانی، دانشجوی دکتری دانش اجتماعی مسلمین دانشگاه تهران و پژوهشگر ارتباطات و علوم اجتماعی، به دو صورت حضوری و مجازی در دانشکده مطالعات جهان دانشگاه تهران برگزار شد.

«سینمای سایبرپانک: زمینه‌ها، مضامین و انشعابات» عنوان سخنرانی طالقانی در این نشست بود.

سایبرپانک یکی از زیرعناوین فانتزی و علمی-تخیلی در ادبیات و سینما شناخته می‌شود. در سایبرپانک آینده تمدن، شهر و انسان در حالی ترسیم می‌شود که فناوری‌های سایبری تمامی ساحت‌های زندگی روزمره را از آن خود کرده است. جهان‌های سایبرپانکی معمولاً پادآرمان‌شهری هستند و از این حیث سایبرپانک مواجهه‌ای است هنری و انتقادی با فضای سایبر و فناوری‌های آینده.

طالقانی سایبرپانک را جنبشی هنری و فکری دانست که از دهه ۷۰م اوج گرفت؛ هرچند می‌توان ریشه‌های قدیمی‌تر آن را نیز ردیابی کرد. این جنبش وارد ادبیات، سینما و بازی‌های ویدئویی شد. سینمای سایبرپانک یکی از زیرمجموعه‌های هنری و رسانه‌ای این جنبش و دارای زمینه‌های سیاسی، مضامین فلسفی و انشعابات هنری است. طالقانی هر سه عرصه را در سخنرانی خود دنبال کرد. در زمینه‌های سیاسی فمینیسم، دیجیتال‌لیسم، جنبش‌های دانشجویی و تجدیدنظرطلب در مدرنیته را مطرح کرد. درباره مضامین فلسفی به طرح نیهیلیسم به‌منزله ایدئولوژی سیاسی، تبدیل الگوی انسان کامل به سایبورگ و

نفی سبیل»، ششمین همایش ملی پژوهش‌های نوین در حوزه علوم انسانی و مطالعات اجتماعی ایران
 «ارائه الگوی مصرف آگاهانه در رسانه‌های اجتماعی (مطالعه موردی: شبکه اجتماعی توئیتر در ایران)»، دومین کنفرانس ملی ایده‌های نوین و پژوهش‌های کاربردی در علوم انسانی
 «آنارشیسم انقلابی کرونا: کرونا در میانه اندیشه‌های آنارشیستی»، اولین همایش بین‌المللی آوردگاه کرونا
 فیلم نشست ۵۸ یونسکو روی آپارات به آدرس زیر در دسترس علاقه‌مندان است:

<https://aparat.com/v/5C2sY>

ارتباطات بحران، ارتباطات سلامت، فلسفه ارتباطات و هم‌دردی رسانه‌ها»، جلد ۳ کتاب آزمون کرونا: دیدگاه‌ها و راهبردها مدخل سیاست‌گذاری رسانه‌های
 دایره‌المعارف سیاست‌گذاری حقوقی، معاونت حقوقی ریاست‌جمهوری مدخل «دهکده جهانی»
 دایره‌المعارف رفتار سایبری، معاونت اجتماعی قوه قضاییه
 مقاله پژوهشی «بازنمایی شهر تهران در موسیقی رپ فارسی»، فصلنامه مطالعات فرهنگی و ارتباطات
 مقالات همایشی:

«چارچوب سیاست و خط‌مشی‌گذاری مطلوب از منظر قاعده»

پنجاه‌ونهمین نشست کرسی یونسکو: معرفی و بررسی کتاب شهرگی

با رسانه نیز تدقیق، و از بعد مفهوم نظارت بدان پرداخته شد. افزون بر این‌ها مسئله نظارت بعد مهمی از مباحث را تشکیل داد؛ چراکه وجود اینترنت و فضاهای اجتماعی مجازی، این مسئله را پیچیده‌تر کرده است. به‌همین دلیل، در مورد نظارت و مدیریت این پدیده باید از شیوه‌های مرسوم نظارت بیرونی و مبتنی بر قانون و بخشنامه فراتر رفت و به کنترل‌های غیررسمی و نظارت‌های درونی توجه داشت. همچنین، باید در نظر داشت که پدیده سلبریتی و تأثیر آن، هم فرصت و هم تهدید محسوب می‌شود. در صورت نادیده‌گرفتن آن یا یکجانبه‌گرایی، فرصت‌ها به تهدید تبدیل خواهد شد.

برای مشاهده فیلم این نشست به لینک زیر مراجعه فرمایید.

<https://aparat.com/v/8EYvz>

پنجاه‌ونهمین نشست کرسی یونسکو در فرهنگ و فضای مجازی: دوفضایی‌شدن جهان در روز دوشنبه ۲۹ آبان ۱۴۰۲ با سخنرانی برنا فیروزی، نویسنده اثر، و دکتر حسن باقرزاده خجسته، دانشیار دانشگاه صداوسیما، به دو صورت حضوری و مجازی در دانشکده مطالعات جهان دانشگاه تهران برگزار شد.

در جلسه معرفی و بررسی کتاب شهرگی، نقش رسانه‌ها در تولید سلبریتی‌ها، به‌منزله نخستین و مبنایی‌ترین موضوع کتاب بررسی شد. ابعاد جامعه‌شناختی، روان‌شناسانه، اقتصادی و سیاسی و فنی موضوع نیز تحلیل شد. همچنین، پرداختن به موضوع سلبریتی‌سازی رسانه‌ای از دو بعد چپستی آن، همچنین بعد هنجاری مسئله نیز در محورهای بحث جای داشت و سعی شد تا نحوه مواجهه با هر یک تبیین شود. علاوه بر این، تهدیدها و چالش‌های این پدیده و رابطه آن

شصتمین نشست کرسی یونسکو:**از مارگرت مید تا ایلان ماسک: تاریخ سیاست شبکه‌های اجتماعی در آمریکا (۱۹۳۰-۲۰۲۳)**

و صاحب‌نظران را بر آن داشت تا در گروهی مشورتی برای رئیس‌جمهور روزولت، به طراحی فرهنگی در مقابله با موج فزاینده فاشیسم در آمریکا دست بزنند. اعضای این گروه از نزدیکان رویکرد فکری مارگرت مید بودند. در این رویکرد، مفاهیم هویت جنسی و ذیلاً خانواده، پدیده‌های فرهنگی و مشمول نسبت عمیق دیدخ می‌شد. برای دفاع فرهنگی، این گروه طرحی تهیه کرد و پیشنهاد شخصی‌سازی رسانه را در قالب الگویی برگرفته از مهاجران ضدنازی مکتب فرهنگی باهاوس آلمان به روزولت دادند. اصول و مبادی این شیوه بعد از جنگ جهانی دوم برای مقابله با اتحاد جماهیر شوروی به کار گرفته شد و با شخصی‌سازی فناوری و تولیدات صنعتی ادامه یافت. با به عرصه آمدن نسل جدید پسا جنگ و عصیان جوانان علیه فرم‌های رایج، جنبش ضد فرهنگ به راه افتاد و این جنبش در تقسیمی ساختاری، بخشی اجتماعی را ایجاد کرد که با شخصی‌سازی سایبری به‌منزله فناوری دفاعی پیوند خورد. سپس با تحولات طرف راست سیاست در ایالات متحده پیوند خورد که متوجه بازار آزاد و از منظری دیدگاه‌های لیبرتارین بود. بدین ترتیب، بستر توسعه شرکت‌های رقومی و رشد آن‌ها تا مرحله ایجاد شبکه‌های اجتماعی فراهم شد. این مسیر لیبرال ضد فرهنگ در سال‌های جنگ سرد منتقدان بنیادینی داشت که صورت‌بندی آن‌ها با آسیب‌شناسی مسیر این جریان ظرف زمان با تحت تأثیر قراردادان به اصطلاح کارآفرینان مهم و مؤثر کمپانی‌های بزرگ رقومی، سؤال‌های جدیدی را درباره افق امروز خط لیبرال ایجاد کرده است.

برای مشاهده فیلم این نشست به لینک زیر مراجعه فرمایید.
<https://www.aparat.com/v/PYLyO>

شصتمین نشست کرسی یونسکو در فرهنگ و فضای مجازی: دوفضایی شدن جهان در روز یک‌شنبه ۵ آذر ۱۴۰۲ با سخنرانی دکتر رضا طوسی، دانشجوی دکتری دانشکده مطالعات جهان، به دو صورت حضوری و مجازی در دانشکده مطالعات جهان دانشگاه تهران برگزار شد.

دکتر طوسی، دانشجوی دکتری مطالعات آمریکای شمالی در دانشکده مطالعات جهان دانشگاه تهران، دانش‌آموخته کارشناسی‌ارشد مطالعات آمریکای شمالی از دانشکده مطالعات جهان، همچنین پزشک است. حوزه پژوهشی ایشان، تأثیرات علم و فناوری بر اجتماع و به‌طور مشخص، نقش کمپانی‌های بزرگ دیجیتال در سطح جهانی است.

امروزه، رسانه‌های بزرگ دیجیتال از منظر اجتماعی و سیاسی عنصری انکارناپذیر و با قدرت تأثیر بی‌سابقه محسوب می‌شود. رسانه‌های اجتماعی از طریق دستکاری الگوریتمی ادراک و ارتباطات مستقیماً در موضوع هویت در ابعاد مختلف و از طریق دستکاری هویت رفتار سیاسی عمل می‌کنند. برای دانستن پاسخ این پرسش که اکنون مسائل دنیای غرب و به‌طور مثال، شکاف فرهنگی داخل آمریکا در فتره شبکه‌های اجتماعی و الگوریتم‌های آن‌ها چگونه نمایندگی می‌شود، به آشنایی با زمینه تاریخی و جغرافیایی مرتبط نیازمند است. این سخنرانی تلاش شد سؤال و صورت‌بندی زمینه برای طرح درست مسئله فراهم شود.

در افق تاریخی، در ایالات متحده در سال‌های بین دو جنگ جهانی، در پاسخ به این پرسش که موج موازی آمریکایی بالاگرفتن فاشیسم در اروپا چگونه باید مهار شود، گروهی از دانشگاهیان

شصت و یکمین نشست کرسی یونسکو: بُعد حقوقی سواد رسانه دیجیتال، ضرورت‌ها و چالش‌ها

دادگاه‌های کیفی ایران به‌روشن کتابخانه‌ای، بیان داشت نسبت کاربرانی که در فضای مجازی و رسانه‌ای فعالیت دارند ولی دانش حقوقی ندارند، به‌مراتب بیشتر از کسانی است که با مسائل حقوقی در رسانه‌های رقومی و فضای مجازی آشنایی دارند. تحقیقات معمول نشان می‌دهد که ناآشنایی کاربران با مسائل حقوقی این حوزه، بیشتر ناشی از دلایل مهمی نظیر پیچیده و تخصصی بودن متون حقوقی در حوزه رسانه، همچنین منطبق نبودن قوانین و مقررات با وضعیت و کارکردهای فضای مجازی و رسانه‌ای است. لذا ضرورت دارد در این خصوص، نسبت به تسهیل متون حقوقی، همچنین انطباق قوانین جاری با رویکرد نوین ارتباطات رسانه‌ای رقومی، اقدام لازم صورت پذیرد.

دکتر وکیلی دارای دکترای حقوق عمومی از دانشگاه علامه طباطبائی، کارشناسی‌ارشد حقوق بین‌الملل از دانشگاه تهران است. ایشان وکیل پایه یک دادگستری و عضو کانون وکلای دادگستری مرکز با سابقه ۲۳ ساله، مدرس مدعو درس تخصصی اسناد الکترونیکی، حقوق تجارت الکترونیک و اسناد ملکی الکترونیکی (کاداستر) در مقطع تحصیلات تکمیلی دانشگاه آزاد اسلامی است. همچنین، پژوهشگر دوره دکترای مطالعات ایران با گرایش ایران‌شناسی معاصر در دانشکده مطالعات جهان دانشگاه تهران، نگارنده کتاب *قانون برای جوانان*، و صاحب مقالاتی در خصوص منفعت عمومی، اسناد رسمی مالکیت و اموال غیرمنقول است. انتشار مطالب تخصصی حقوقی در فضای مجازی در قالب کانال تلگرامی با ۹۰۰۰ عضو از دیگر فعالیتهای سخنران شصت و یکمین نشست کرسی یونسکو در فرهنگ و فضای مجازی: دوفضایی شدن جهان است.

فیلم این نشست در آدرس زیر در دسترس علاقه‌مندان است.

<https://aparat.com/v/2h611>

شصت و یکمین نشست کرسی یونسکو در فرهنگ و فضای مجازی: دوفضایی شدن جهان در روز یکشنبه ۱۲ آذر ۱۴۰۲ با سخنرانی دکتر سیدحسین وکیلی، دکتری حقوق عمومی و پژوهشگر دوره دکتری ایران‌شناسی دانشکده مطالعات جهان، به دو صورت حضوری و مجازی در دانشکده مطالعات جهان دانشگاه تهران برگزار شد.

رسانه رقومی محیط مجازی نوینی است که با استقبال کاربران همراه شده است. این محیط، از نظر حقوقی تشابه‌های زیادی با محیط طبیعی دارد. تولیدکننده پیام و دریافت‌کنندگان آن در فضای مجازی حقوق و تکالیف متقابلی دارند. فقدان سواد رسانه‌ای در این خصوص و بی‌توجهی به آن، چه‌بسا مسئولیت‌های قانونی فراوانی را متوجه بهره‌برداران و فعالان فضای رسانه‌ای کند، زیرا طبق قواعد حقوقی، نداستن قانون برای کسانی که در حوزه رسانه، به‌خصوص رسانه‌های رقومی فعالیت دارند، دلیل موجهی تلقی نمی‌شود. لذا، ضرورت دارد کاربران این حوزه، با ارتکاب اعمال مجازی‌ای که در قوانین جرم است، همچنین حقوقی که در صورت مواجهه با جرائم برای آن‌ها وجود دارد، کاملاً آشنا و توجیه باشند. به‌گفته دکتر وکیلی، با بررسی احکام قضایی صادره در

شصت و دومین نشست کرسی یونسکو: زندگی در بازی، سبک زندگی متاورسی و بازتعریف صنعت سرگرمی؛ مطالعه موردی بازی‌های متاورسی

شصت و دومین نشست کرسی یونسکو در فرهنگ و فضای مجازی: دوفضایی شدن جهان در روز یکشنبه ۱۹ آذر ۱۴۰۲ با سخنرانی آرمین هاشم‌زاده، رئیس کمیسیون بازی‌های رایانه‌ای نظام صنفی رایانه‌ای تبریز و دانشجوی کارشناسی‌ارشد دانشکده مطالعات جهان، به دو صورت حضوری و مجازی در دانشکده مطالعات جهان دانشگاه تهران برگزار شد.

در حالی که اصطلاح متاورس به خودی خود جدید نیست و سه دهه از عمر آن می‌گذرد، در طول دهه گذشته، هم‌زمان با پیشرفت‌های فناوری، بازی‌های رایانه‌ای توسعه یافت. بسیاری از ویژگی‌های آن در چارچوب ایده متاورس قرار می‌گیرد. جستجو در این نمونه‌های بازی، که فراتر از سرگرمی‌های مرسوم و در حال تبدیل شدن به سبک زندگی یکپارچه است، جهانی را آشکار می‌کند که در آن افراد و گروه‌هایشان نه تنها در این دنیای مجازی بازی حضور دارند، بلکه در این جهان زمینه‌های رشدشان نیز فراهم شده است.

سخنران این نشست به تجزیه و تحلیل این بازی‌ها بر اساس ارزیابی میزان نیاز به سرمایه‌گذاری زمانی برای یادگیری و حضور در آن، عمق تعامل در جهان‌های مجازی بازی و ویژگی‌های غوطه‌وری و شبیه‌سازی آن پرداخت و تلاش کرد تا بر این مینا، دسته‌بندی مشخصی را مطرح کند. بدین منظور، از بین بازی‌های رایانه‌ای موجود، چند بازی مشهور و کمتر مشهور انتخاب شد که هر یک گواهی بر قدرت دگرگون‌کننده بازی است. بازی‌های مورد بررسی به قرار زیر بود:

EVE online, Fortnite, World of Warcraft, Final Fantasy XIV, Foxhole, Star Citizen

این بازی‌ها با گرافیک خیره‌کننده و توجه به جزئیات، به بازیکنان اجازه می‌دهد در فضا سفر، تجارت، جنگ و اکتشاف کنند. جهان پایدار و منحصر به فرد بازی، که در آن اقدام‌های بازیکن طنین‌انداز می‌شود و به دنیایی مجازی و در حال تکامل کمک می‌کند، جامعه‌ای

پرورش را پرورش می‌دهد که نه تنها بازیکنان زمان زیادی را برای بازی کردن در نظر می‌گیرد، بلکه اغلب در داخل بازی به لحاظ مالی نیز هزینه‌های قابل توجهی را متحمل می‌شود. این تعهد بیشتر مرز بین بازی و سبک زندگی را محو و انتظار برای توسعه و گسترش مداوم آن را تقویت می‌کند. این بازی‌ها مظهر درجه‌های مختلفی از غوطه‌ور شدن، پرورش جامعه و ادغام یکپارچه آن در زندگی روزمره و نشان‌دهنده تغییر قابل توجهی است از صرفاً سرگرمی به تجربه سبک زندگی مجازی عمیق.

هاشم‌زاده سوابق زیر را در کارنامه کاری خود داراست: تهیه‌کننده و طراح بازی از سال ۱۳۹۶ش، مدیر محصول بازی‌های موبایلی، مدیرعامل و عضو هیئت مدیره شرکت رایموند هنر پویان، عضو هیئت مدیره مؤسسه فرهنگی هنری آوینا، رئیس کمیسیون بازی‌های رایانه‌ای نظام صنفی رایانه‌ای تبریز از سال ۱۴۰۱ش و به مدت ۲ سال، مسئول تهیه گزارش مقایسه صنعت بازی‌سازی ایران و فنلاند در نظام صنفی رایانه‌ای، عضو کمیته اجرایی استانی نمایشگاه عصر امید دانشگاه آزاد به‌عنوان مسئول صنایع خلاق به مدت ۹ ماه.

فیلم این نشست در آدرس زیر در دسترس علاقه‌مندان است.

<https://aparat.com/v/yqLck>

سخنرانی رئیس مؤسسه مطالعات ژئوپلیتیک ایتالیا در دانشکده مطالعات جهان

جانکارلو والوری، رئیس مؤسسه مطالعات ژئوپلیتیک ایتالیا، در روز دوشنبه ۲۴ مهر ۱۴۰۲ سخنران در دانشکده مطالعات جهان بود.

این نشست با هماهنگی دکتر رضا باقری، مدیر گروه مطالعات اروپا، در تالار حنانه دانشکده مطالعات جهان برگزار شد.

سی‌وهفتمین نشست ژاپن‌شناسی با سخنرانی کارآفرین موفق ایرانی در ژاپن

کیوشی ایچی‌مورا (Kiyoshi Ichimura)، پایه‌گذار شرکت ریکو، از ستارگان رشد اقتصادی در ژاپن است و به «خدای مدیریت» نیز شناخته می‌شود. ایشان معتقد است که اگر از ابتدا فقط به فکر سود کوتاه‌مدت خود باشیم، آن کسب و کار رشد چندانی نخواهد داشت و متوقف خواهد شد. اما اگر هدف و تلاش ما برای رفاه و خوشبختی مردم دنیا باشد، یقیناً آن کسب‌وکار سودآور خواهد شد. همچنین، کسب درآمد و سودهای بزرگ و راحت فضای کاری را مسموم و در عرضه خدمت به مشتریان خدشه وارد می‌کند.

فلسفه شرکت پایونیر (Pioneer) این است که «باید جدیدترین و بهترین فناوری‌های روز دنیا را آنقدر ساده و ارزان‌قیمت کرد تا عموم مردم جامعه توان خرید و استفاده از آن را داشته باشند. شرکتی که از عهده این کار بر نیاید محکوم به فناست.»

شعار شرکت اومرون (Omron)، سازنده تجهیزات الکترونیکی، این است: «خوشحال کردن دیگران، شما را نیز

سی‌وهفتمین نشست ژاپن‌شناسی با عنوان «مدیریت ژاپنی با تأکید بر ارتباطات میان دو بخش خصوصی و دولتی» در روز دوشنبه ۲۴ مهر ۱۴۰۲ به‌طور حضوری و مجازی در دانشکده مطالعات جهان برگزار شد.

دکتر ناهید پوررستمی، مدیر گروه مطالعات جنوب و شرق آسیا و اقیانوسیه، در دانشکده مطالعات جهان در ابتدای نشست به بیان اهمیت نشست‌ها پرداخت و گفت: «این نشست‌ها فرصتی است برای انتقال تجربه‌های زیسته سخنرانان در حوزه‌های مختلفی چون فرهنگ و اقتصاد ژاپن و تبدیل آن به دانش مکتوب.»

علیرضا غلامعلی مجدآبادی، کارآفرین موفق ایرانی در ژاپن و مدیرعامل هلدینگ ژاپنی راه‌آبریشم، سی سال پیش بدون هیچ شناختی از ژاپن و زبان ژاپنی و بدون داشتن آشنایی و ریالی پول برای کار عازم ژاپن شد. ایشان با کمک دانش‌های اندوخته خود از تجربه‌های کاری، از دورانی کودکی و انجام دادن کارهای خرد و فعالیت در مس سرچشمه کرمان پا به ژاپن گذاشت.

در ادامه ایشان با مثال‌هایی از شرکت‌های نامدار ژاپنی، به توضیح فلسفه فکری آنان و عامل موفقیت خود پرداخت.

فلسفه نیسابورو تاکاناشی (Nisaburo Takanashi)، مؤسس شرکت توکیو کوکاکولا، این است که ارتباط با مشتریان تنها محدود به مغازه و شرکت نمی‌شود و باید ارتباط نزدیک و مستمری با مشتریان خود داشته باشیم و آن‌ها را بخشی از اعضای خانواده شرکت بدانیم و برای کسب رضایت آن‌ها حداکثر تلاش خود را به کار بندیم.

آقای ماتسودا جوجیرو (Matsuda Jūjirō)، پایه‌گذار شرکت ماتسودا، راز موفقیت در فرایند تبدیل‌شدن از کارگاهی کوچک را به مجموعه صنعتی عظیم، در کسب اعتماد مشتریان می‌داند.

از نظر بنیانگذار هوندا، موفقیت یعنی ۱ درصد از کار شما که نتیجه ۹۹ درصد دیگر کارتان، یعنی شکست‌ها، است. هوندا سواچیرو (Honda Sōichirō) راه رسیدن به موفقیت را این‌طور شرح می‌دهد: «اگر فقط افرادی را که دوست دارید استخدام کنید، هیچ‌گاه پیشرفت نمی‌کنید. اکثر اوقات، افراد خارق‌العاده در میان آن‌هایی هستند که دوستشان ندارید.»

به‌اجمال، مفهوم به‌ظاهر ساده و ابتدایی استادکار و شاگرد، سنگ بنا و از اصول خدشه‌ناپذیر شرکت‌های موفق ژاپنی مانند تویوتا است. تمام این‌ها بر پایه اندیشه ژاپنی ایکیگای است که بر شش محور علاقه، تکلیف، خدمت، انگیزه، مهارت، حرفه، شغل و درآمد استوار است.

در پایان، مجدآبادی به سؤال‌های شرکت‌کنندگان پاسخ داد و در فضایی دوستانه تجارب خود را در زمینه کارآفرینی و مدیریت در ژاپن با آنان در میان گذاشت.

فیلم این نشست در لینک زیر در دسترس علاقه‌مندان است.

<https://www.aparat.com/v/HZSU8>

زهره جلالی

دانشجوی کارشناسی ارشد مطالعات ژاپن

خوشحال می‌کند. این مفهوم، پایه و اساس راهبرد شرکت برای اولویت‌دادن به کیفیت در خدمات و اولویت‌دادن به رضایت مصرف‌کننده و مشتری است.»

کوجی کوبایاشی (Kōji Kobayashi)، مدیرعامل شرکت نک، این‌طور بیان می‌کند که در مسیر صعود، نخست شیب‌های کم‌خطری وجود دارد که عبورکردنی است. اما، در نزدیکی قله، مشکلات غیرمنتظره و شیب‌های تندی پدیدار می‌شود و برای عبور از این مراحل سخت تلاش، نوآوری و خلاقیت بسیاری لازم است.

فوکوجیرو سونو (Fukujiro Sono)، نسل سوم ریاست شرکت TDK، شرکت را به‌مانند دوجو (محل تمرین هنرهای رزمی در ژاپن)، محلی برای کسب احساس رضایت از خود و درک قوی و مفیدبودن می‌داند. در بسیاری از شرکت‌های ژاپنی اساس آموزش و توسعه منابع انسانی به‌مانند دوجو، بر مبنای الگوی «شوهاری»، از سه مرحله تشکیل شده است.

۱. «شو»: در این مرحله کارآموز تلاش می‌کند تا به‌طور کامل فنون را بیاموزد.

۲. «ها»: پس از مسلط‌شدن به فنون، سعی می‌کند با کمی نوآوری، تأثیر تغییرات کوچک را در رویه‌های موجود مشاهده کند.

۳. «ری»: حال با پشت‌سرگذاشتن دو مرحله قبلی، خلق ساختار جدید ممکن می‌شود که رسیدن به سطح بالاتر را میسر می‌سازد.

سی‌وهشتمین نشست ژاپن‌شناسی با موضوع انتخابات و قانون اساسی ژاپن

سی‌وهشتمین نشست ژاپن‌شناسی با موضوع انتخابات و قانون اساسی ژاپن در روز دوشنبه ۲۹ آبان ۱۴۰۲ به‌طور حضوری و مجازی در دانشکده مطالعات جهان برگزار شد.

دکتر یاسویوکی ماتسونوگا، استاد علوم سیاسی دانشگاه مطالعات خارجی توکیو، با موضوع «ویژگی‌های رفتار سیاسی و سیاست انتخاباتی در ژاپن از منظر مقایسه‌ای» و سهراب احمدیان، دانشجوی دکتری مطالعات بین‌المللی دانشگاه تسوکوبای ژاپن، با موضوع «اصل ۹ و سیاست بازنگری قانون اساسی ژاپن» سخنرانان این نشست بودند.

در آغاز دکتر یاسویوکی با مثال‌هایی از نخست وزیران کیشیدا و کوئی‌زومی، به شرح راهبردهای گوناگون سیاستمداران ژاپنی برای پیروزی در انتخابات درون‌حزبی و انتخابات سراسری و کسب جایگاه نخست‌وزیری پرداخت.

از زمان ادغام دو حزب محافظه‌کار و تشکیل حزب لیبرال دموکرات موسوم به LDP در سال ۱۹۵۵م، این حزب به‌طور پیوسته - البته به‌جز در دو دوره کوتاه‌مدت سه‌ساله در بازه ۱۹۹۳ تا ۱۹۹۶م، و ۲۰۰۹ تا ۲۰۱۲م - بیش از شصت سال در قدرت بوده است و به‌تنهایی اکثریت پارلمان را تشکیل می‌دهد. این نشان‌دهنده این است که رأی‌دهندگان ژاپنی ثبات را بر تغییر در قدرت ترجیح می‌دهند. بنابراین، رقابت سیاسی بر سر مقام نخست‌وزیری است که لازمه آن پیروزی در رقابت درون‌حزبی و به‌دست‌آوردن مقام ریاست حزب است. جناح‌های کوچک‌تر برای پیروزی در انتخابات و کسب مقام نخست‌وزیری تلاش می‌کنند تا حمایت یکی از جناح‌های بزرگ را جلب کنند. در مقابل، بسیاری از مناصب کلیدی حزب و هیئت دولت را به آنان واگذار می‌کنند.

نخست وزیر کنونی، فومی‌تو کیشی‌دا، پیش از این ریاست جناحی از حزب لیبرال دموکرات به‌نام کوچی‌کای را از سال ۲۰۱۲م برعهده داشت، اما تا پیش از ۲۰۲۱م، این جناح بسیار کوچک‌تر از آن بود که کیشی‌دا را پیروز انتخابات کند. ایشان در کنفرانس مطبوعاتی اعلام نامزدی خود در سال ۲۰۲۱م، موضوع انحصار قدرت در دست افراد خاص را به‌جای تبلیغ برای انتخاب شایسته‌ترین فرد مطرح و برجسته کرد. او قول داد برای مقامات حزبی محدودیت‌های دوره‌ای در نظر بگیرد و با طرح این مسئله توانست شرایط انتخابات درون‌حزبی را از انتخاب میان خود و دیگر نامزدها، به مسئله انحصار قدرت در کرسی دبیرکل تغییر دهد. او از سال ۲۰۱۶م، به‌مدت پنج سال تصدی این سمت را برعهده داشت. دبیر کل حزب، در مقایسه با کیشی‌دا، فرد قدرتمندتری بود و دشمنان سیاسی بیشتری نیز داشت. به این وسیله کیشی‌دا توانست

با تغییر صورت مسئله پیروز انتخابات شود.

همچنین، کوئی‌زومی که از سال ۲۰۰۱ تا ۲۰۰۶م در مسند نخست‌وزیری بود، با شعار بی‌سابقه «من در ازبین‌بردن LDP تردید نخواهم کرد.» توانست حمایت اکثر اعضای غیرسیاسی را در انتخابات درون‌حزبی برای ریاست حزب LDP در سال ۲۰۰۱م به‌دست آورد.

دست‌کاری در ابعاد صورت مسئله از طریق طرح شعارهای راهبردی برای رسیدن به جایگاه نخست‌وزیری، راهبردی است که گاه اعضای حزب LDP اتخاذ می‌کنند.

در ادامه، سهراب احمدیان به مسئله اصل ۹ قانون اساسی ژاپن پرداخت.

در قانون اساسی ژاپن که در سال ۱۹۴۷م تحت اشغال ایالات متحده آمریکا به تصویب رسید، بر دموکراسی، حقوق بشر و صلح طلبی تأکید شده است. بحث‌برانگیزترین بخش قانون اساسی، اصل ۹ است که ژاپن را از داشتن نیروهای مسلح و وزارت جنگ منع می‌کند. این باعث شکل‌گیری مناقشاتی بر سر بازنگری کردن در اصل ۹ قانون اساسی یا ادامه روند فعلی است.

حزب لیبرال دموکرات با این استدلال که اصل ۹ برای برآورده‌کردن نیازهای فعلی ژاپن ناکافی است، مسئله بازنگری در قانون اساسی را مطرح کرد، برای یافتن راهکاری برای اینکه ژاپن بتواند نقشی فعال‌تر در دفاع از خود و در امنیت منطقه‌ای و جهانی داشته باشد. از چالش‌ها و موانع بازنگری در قانون اساسی می‌توان به موارد زیر اشاره کرد: دشواری کسب اکثریت دوسوم در هر دو مجلس ژاپن، نیاز به فرارندوم ملی برای تصویب اصلاحیه در قانون اساسی، و مخالفت شریک ائتلافی حزب LDP، حزب کومیتو و احزاب اپوزیسیون. باور احزاب اپوزیسیون این است که قانون اساسی فعلی مایه غرور، ثبات و مشروعیت ژاپن است و تغییر آن هویت صلح‌طلبانه و اصول دموکراتیک ژاپن را تضعیف می‌کند.

می‌شود ژاپن بتواند نقش فعال‌تر و مسئولانه‌تری در امور منطقه‌ای و جهانی ایفا کند. از طرفی، بازنگری در قانون اساسی، هویت صلح‌طلبانه و دموکراسی و مشروعیت ژاپن را تضعیف خواهد کرد و ممکن است همسایگان ژاپن مانند چین و کره جنوبی، این را نشانه‌ای از نظامی‌سازی مجدد و تجاوز تلقی کنند. جلسه با پرسش شرکت‌کنندگان و پاسخ سخنرانان و اهدای لوح تقدیر خاتمه یافت.

اداره این نشست را دکتر ناهید پوررستمی، مدیر گروه مطالعات شرق و جنوب آسیا و اقیانوسیه، برعهده داشت. دکتر علی گل‌محمدی، استادیار رشته مطالعات ژاپن، نیز از دیگر حاضران این نشست بود.

فیلم این نشست در لینک زیر در دسترس علاقه‌مندان است.

<https://aparat.com/v/AzkLp>

گزارش از زهرا جلالی

دانشجوی کارشناسی‌ارشد مطالعات ژاپن

مسئله بازنگری در اصل ۹ قانون اساسی موضوع سیاسی تفرقه‌انگیزی است و افکار عمومی و احزاب سیاسی را دوقطبی می‌کند. طبق نظرسنجی روزنامه آساهی (*Asahi Shimbun*) در سال ۲۰۲۱م، ۴۶ درصد از پاسخ‌دهندگان با بازنگری در قانون اساسی موافق هستند. در این بین رأی‌دهندگان جوان روستایی، مرد و کم‌سواد بیشتر تمایل به بازنگری داشتند. رأی‌دهندگان زن، مسن‌تر، تحصیل‌کرده و شهرنشین مخالف این امر بودند.

هم‌زمان که حزب لیبرال دموکرات خواستار بازنگری در قانون اساسی است، از بازنگری نکردن بیشتر سود می‌برد. حزب کومیتو حزبی بودایی با شبکه مردمی قوی و پایگاه رأی‌دهی وفادار، به‌ویژه در بین مردم شهرنشین و سالمندان، است. مخالفت‌های حزب کومیتو بر سرحدف بند دوم اصل ۹ قانون اساسی باعث تعدیل در پیشبرد برنامه‌ها شده‌است. ازدست‌دادن حزب کومیتو ممکن است سلطه این حزب را به‌خطر بیندازد. به‌همین دلیل، حزب LDP باید برنامه بازنگری در اصل ۹ را متعادل سازد. طبق نظرسنجی در روزنامه ماینچی (*Mainichi Shimbun*) در سال ۲۰۲۱م، حدود ۶۱ درصد از پاسخ‌دهندگان گفتند بازنگری در قانون اساسی ضروری نیست. علاوه بر این ۶۲ درصد پاسخ دادند که پیشنهادهای بازنگری حزب LDP را خوب درک نمی‌کنند. همچنین، حزب LDP با انتقاد روشنفکران و فعالان محافظه‌کار مواجه شده و به ترس بودن درباره بازنگری در قانون اساسی متهم شده است.

احزاب اپوزیسیون نیز جبهه واحدی را در مجلس مشاوران تشکیل داده‌اند و با تاکتیک‌هایی چون انتقاد و بایکوت، از تصویب لوایح حزب LDP جلوگیری می‌کنند.

بازنگری در قانون اساسی ژاپن ممکن است حاکمیت، امنیت و موقعیت ژاپن را تقویت کند. همچنین، بر وجهه داخلی و بین‌المللی ژاپن و روابط آن با متحدان و همسایگانش تأثیر بگذارد و باعث

سی‌ونهمین نشست ژاپن‌شناسی با موضوع تاریخچه کمک‌های رسمی توسعه

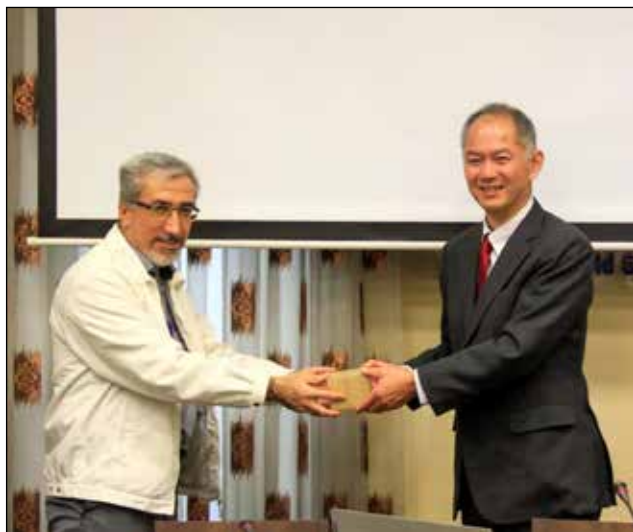

شد. پس از وقفه‌ای در فعالیت‌های جایکا در ایران، مجدداً از سال ۲۰۰۵ دفتر این سازمان در ایران فعالیت خود را از سر گرفت. ژاپن پس از شکست در جنگ جهانی دوم که خسارات سنگینی برای جامعه و ارگان‌های نظامی، غیرنظامی، بهداشتی و اقتصادی ژاپن به دنبال داشت (تورم ۱۷۰۰۰ درصدی نسبت به سال‌های قبل از جنگ)، از سوی آمریکا و بانک جهانی کمک‌های رسمی توسعه دریافت کرد. دلیل آن نیز ناآرامی‌های منطقه شرق آسیا مانند قدرت گرفتن جمهوری خلق چین و جنگ در شبه‌جزیره کره بود. ژاپن به میزان ۱ میلیارد و ۸۶۰ میلیون تومان که برابر است با ۱۰ درصد بودجه فعلی دولت ژاپن، از ایالات متحده آمریکا وام امداد اضطراری دریافت کرد. پنج سال پس از دریافت این وام‌ها، پروژه‌های بزرگی در ژاپن شکل گرفت. همچنین، بانک جهانی از ۳۱ پروژه زیرساختی در ژاپن طی سال‌های ۱۹۳۵ تا ۱۹۶۶م با پرداخت ۸۶۳ میلیون دلار حمایت مالی کرد. عمده سرمایه‌گذاری‌ها در صنایع فولاد، نیروگاه‌ها، قطارهای تندرو و بزرگراه‌ها صورت گرفت. در آغاز دهه ۱۹۵۰م و جنگ در شبه‌جزیره کره، ایالات متحده آمریکا، به‌عنوان حامی کره جنوبی، از ژاپن انواع کمک‌های نظامی و غیرنظامی را درخواست کرد. این جنگ فرصت اقتصادی بزرگی را برای دولت ژاپن فراهم آورد که درآمدی به ارزش ۱ میلیارد دلار به‌همراه داشت. ژاپن از سال ۱۹۵۰ تا ۱۹۷۳م توانست رشد اقتصادی سالانه ۱۰ درصدی را تجربه کند. در سال ۱۹۶۸م، به دومین قدرت اقتصاد جهانی تبدیل شد. پس از آن، از سال ۱۹۷۳ تا ۱۹۹۰م، توسعه پایدار در ژاپن شکل گرفت. در نهایت، ژاپن از سال ۱۹۶۴م به عضویت سازمان توسعه و همکاری اقتصادی (ا.ا.)

سی‌ونهمین نشست از سلسله نشست‌های ژاپن‌شناسی دوشنبه‌های آخر ماه، با موضوع تاریخچه کمک‌های رسمی توسعه^۱ در ژاپن با سخنرانی اوسامو تاناکا، مدیر دفتر همکاری‌های بین‌المللی ژاپن (جایکا)^۲ در ایران، روز دوشنبه ۲۷ آذر ۱۴۰۲ در تالار ملل دانشکده مطالعات جهان دانشگاه تهران برگزار شد.

تاناکا، در ابتدا به شرح جایگاه جایکا به‌عنوان سازمانی دولتی و واسط دولت ژاپن برای پرداخت کمک‌های رسمی توسعه و سپس تاریخچه کمک‌های رسمی و اعطایی توسعه به ژاپن پرداخت. این کمک‌ها به‌منظور توسعه اقتصادی و بهبود رفاه عمومی به کشورهای در حال توسعه بر اساس میزان درآمد آن‌ها پرداخت می‌شود. هدف از این کمک‌ها توسعه است و نه تجارت. در همین راستا، وام‌هایی با نرخ بهره پایین با بازه بلندمدت برای بازپرداخت یا وام‌های بلاعوض به کشورهای هدف اعطا می‌شود. این کمک‌های رسمی توسعه به‌صورت دوجانبه، مانند کمک‌های رسمی توسعه‌ای ژاپن به ایران یا چندجانبه به‌وسیله سازمانی واسط، مانند سازمان ملل، به کشور هدف صورت می‌گیرد. اصل و ارزش تأکیدشده، تعامل مبتنی بر اعتماد است. از کمک‌های رسمی توسعه‌ای دولت ژاپن به ایران می‌توان به نخستین همکاری دولت ژاپن با ایران در قالب دوره آموزشی در حوزه کشاورزی در سال ۱۹۵۷م، کمک‌رسانی در زلزله بم و پرداخت وام برای احداث نیروگاه مسجد سلیمان نام برد. نخستین دفتر جایکا در ایران در سال ۱۹۷۴م در تهران افتتاح

1. Official Development Assistance (ODA)
2. Japan International Cooperation Agency (JICA)

جالب توجه است که ژاپن از سال ۱۹۵۱م پس از امضای معاهده سان فرانسيسكو ملزم به پرداخت خسارات جنگ به کشورهایی شد که به آنان آسیب زده بود. ژاپن نه فقط با کمک‌های مالی، بلکه با عرضه خدمات به فعالیت پرداخت؛ برای مثال، با فرستادن مهندسان ژاپنی برای برگزاری کارگاه آموزشی در کشور مربوط و انتقال فناوری برای جبران این خسارات.

در سال ۱۹۷۷م، نخست‌وزیر ژاپن اعلام کرد طی سه سال، بودجه کمک‌های رسمی را دو برابر خواهد کرد و تا سال ۲۰۰۰م، به جز سال ۱۹۹۲م، ژاپن جزو کشورهایی با بیشترین پرداختی‌های کمک‌های رسمی توسعه بود.

بر اساس منشور ۲۰۲۳ دولت ژاپن، هدف جایکا از کمک‌های رسمی توسعه به همکاری‌های رسمی توسعه تغییر پیدا کرده است. فلسفه کمک‌های رسمی توسعه ژاپن ایجاد خودیاری برای رهایی از وابستگی به کمک‌های بیرونی است. تلنگر آغازین با ژاپن خواهد بود، اما محقق کردن پروژه‌ها با خود کشور هدف برای حفظ شأن انسانی مردم همان کشور است.

تاناکا در پایان افزود: «نتایج پروژه‌های همکاری جایکا با ایران، مانند احیای دریاچه ارومیه و آلودگی هوای تهران در طولانی مدت روشن خواهد شد و برای دیدن آثار آن باید صبور بود.»

جلسه با پرسش و پاسخ شرکت‌کنندگان و اهدای لوح تقدیری از طرف دکتر ناهید پوررستمی، مدیرگروه مطالعات جنوب، شرق آسیا و اقیانوسیه، و دکتر علی گل محمدی، استادیار رشته مطالعات ژاپن، به اوسامو تاناکا به پایان رسید.

فیلم این نشست در آدرس زیر در دسترس علاقه‌مندان است.

<https://apararat.com/v/GIb6q>

گزارش از زهرا جلالی

دانشجوی کارشناسی ارشد مطالعات ژاپن

ئی.سی.دی)» درآمد.

پس از شکست ژاپن در جنگ جهانی دوم، توسعه در این کشور تنها به دلیل کمک‌های رسمی توسعه دریافتی نبود، بلکه این مردم ژاپن بودند که آن را رقم زدند. پس باید دید که ملت ژاپن با چه پشتوانه‌ای توانست از این کمک‌ها بهترین بهره را ببرد. کشور ژاپن در دوره اِدو (۱۶۰۳-۱۸۶۸م) تحت حکومت شوگون‌سالاری که مرزهایش به روی دنیا بسته بود و تنها ارتباط محدودی با چین و هلند داشت، توانسته بود ابزار توسعه را در کشور پایه‌گذاری کند. در دوران اِدو، مکتبخانه‌هایی با عنوان تراکویا (مدارسی که زیر نظر معابد) برای آموزش عموم کودکان وجود داشت که از علل اصلی درصد بالای باسوادی در این دوره است.

با آغاز دوران می‌جی (۱۸۶۸-۱۹۱۲م) تحت حکومت امپراتوری، گروه‌هایی از ژاپن به کشورهای غربی اعزام شدند تا علم و فناوری کسب کنند و به ژاپن انتقال دهند و این علوم را با اصول ژاپنی منطبق کردند (واکون یوسای: روح ژاپنی و دانش غربی). در دوران می‌جی، شعار «هیچ روستایی نباید بدون مدرسه باشد» و افزایش درصد باسوادی به بالای ۹۰ درصد، از جمله ابزارهای بود که توانست به ژاپن پس از شکست در جنگ جهانی دوم در احیای کشور کمک کند.

به علاوه، از ارزش‌های فرهنگی که توسعه در ژاپن را هموار ساخت می‌توان به ارزش‌های اخلاقی مؤکد در فرهنگ ژاپنی (سخت‌کوشی، صبر و پس‌انداز) اشاره کرد که ریشه در تاریخ ژاپن دارد و تا امروز به حیات خود ادامه داده است. شعار نینومیا، اقتصاددانان بزرگ ژاپنی که مجسمه وی را در اغلب مدارس ژاپن می‌توان یافت، چنین است: «پس‌اندازهای کوچک به شرط تداوم تغییر ایجاد می‌کند.»

1. Organisation for Economic Co-operation and Development (OECD)

دیدار رئیس شورای روابط خارجی پاکستان با رئیس دانشکده مطالعات جهان

تأکید داشتند.

دکتر عاملی خواست سازمان همکاری‌های اسلامی (OIC) حمایت جدی خود را از مردم مظلوم فلسطین اعلام دارد. این دیدار با هماهنگی معاونت اجرایی مجلس شورای اسلامی و وزارت امور خارجه جمهوری اسلامی ایران برگزار شد.

در روز سه‌شنبه ۲ آبان ۱۴۰۰، سیدحسن حبیب، رئیس شورای روابط خارجی پاکستان، و هیئت همراه با دکتر سعیدرضا عاملی، رئیس دانشکده مطالعات جهان دیدار و گفتگو کردند.

در این نشست محمدسلیم بهونر، دبیرکل شورای روابط خارجی پاکستان، رفیع‌الزمان صدیقی، عضو ارشد شورای روابط خارجی پاکستان، سیدغلام رضا، مدیر اجرایی شورای روابط خارجی پاکستان، همچنین، دکتر محمد سلطانی‌نژاد، مشاور بین‌الملل دانشکده، دکتر حشمت‌السادات معینی‌فر و دکتر مازیار مظفری فلارتی، از اساتید گروه شرق و جنوب آسیا و اقیانوسیه حضور داشتند.

امضای تفاهنامه همکاری با دانشگاه‌ها و مراکز علمی و پژوهشی پاکستان با هدف راه‌اندازی رشته مطالعات پاکستان در دانشکده مطالعات جهان و تبادل استاد و دانشجو و برگزاری نشست‌ها و همایش‌های علمی مشترک از اهم سخنان در این نشست بود. دو طرف بر اشتراک زبانی، فرهنگی، ادبیات و سنن دو طرف

نشست تخصصی توفان در غرب آسیا با تمرکز بر وقایع غزه

مسئله فلسطین را با گروهک تروریستی داعش مقایسه محتوایی کرد که توانست افکار عمومی را با هدف اقتناع‌سازی حملات خود همراه کند.

عنوان سخنرانی دکتر رضا باقری، مدیر گروه مطالعات اروپا، «اروپا و مسئله فلسطین» بود. دکتر باقری با بیان تعدد نهادهای مردمی و سازمان‌های حقوق بشری در بسیج عمومی برای تظاهرات چندصد هزار نفری اروپا، قوانین ظالمانه و محدودیت‌آور حکمرانان غربی را در مواجهه با یهودستیزی و مصادیق آن را بررسی کرد.

دکتر الهام کدخدایی، استادیار گروه مطالعات غرب آسیا و آفریقا، سخنران سوم این نشست با موضوع «اندیشکده‌های آمریکایی و توفان الاقصی» بود. دکتر کدخدایی نظرات کلی این اندیشکده‌ها از موافق با تا مخالف با رویکرد اسرائیل در جنگ اخیر را دسته‌بندی و تحلیل کرد.

سخنران آخر این نشست، دکتر هادی برهانی، استادیار گروه مطالعات غرب آسیا و آفریقا، «پیامدهای توفان الاقصی بر سیاست داخلی اسرائیل» و سناریوهای مختلف برای تصمیم‌گیرندگان سیاست داخلی اسرائیل را مطرح کرد.

این نشست با سؤال حضار و پاسخ سخنرانان به کار خود خاتمه داد.

گروه مطالعات غرب آسیا و آفریقا در دانشکده مطالعات جهان با مشارکت انجمن علمی مطالعات جهان، نشست تخصصی «توفان در غرب آسیا» را با هدف تحلیل وقایع اخیر غزه، در روز دوشنبه ۲۲ آبان ۱۴۰۲ در تالار حنانه دانشکده برگزار کرد.

دکتر جواد شعریاف، مدیر گروه مطالعات غرب آسیا و آفریقا، نخستین سخنران این نشست با موضوع «بازنمایی توفان الاقصی در دیپلماسی عمومی اسرائیل» بود. دکتر شعریاف بر تحلیل پروپاگاندای اسرائیل با دستکاری افکار عمومی با هدف انحراف به سمت مطلوب با استفاده از سازمان‌های فعال و مرتبط با دیپلماسی عمومی اسرائیل، از جمله هاسبارا، پرداخت. همچنین، مقاومت

حضور اساتید دانشگاه وست‌بوهیمیا جمهوری چک در دانشکده مطالعات جهان

دکتر ورونیکا سوبوتکوا، مدیر گروه مطالعات غرب آسیا، از دانشکده هنر دانشگاه وست‌بوهیمیا در جمهوری چک، به همراه دکتر پتر پلیکان، از اعضای هیئت علمی این دانشگاه، در روز چهارشنبه ۸ آذر با دکتر سعیدرضا عاملی، رئیس دانشکده مطالعات جهان دیدار و گفتگو کردند.

در این نشست با همراهی دکتر محمد سمیعی، مدیر گروه مطالعات ایران و جهان، دکتر محمد سلطانی‌نژاد، مشاور بین‌الملل دانشکده، راه‌های همکاری‌های مشترک علمی و آموزشی، به‌خصوص در دو رشته مطالعات ایران معاصر و شیعه‌شناسی، و برگزاری همایش‌های مشترک بین‌المللی بررسی شد.

دکتر عاملی به معرفی دانشکده و رشته‌هایی فعال در آن، به‌ویژه رشته‌های تازه‌تأسیس «جهانی‌شدن و فرهنگ»، «نظام قدرت جهانی» و «مطالعات چین» و رشته در دست تأسیس «صلح و حل منازعه»، همچنین معرفی کرسی یونسکو در فرهنگ و فضای مجازی: دوفضایی شدن جهان، پرداخت و بر اهمیت مطالعات کشوری و گسترش موضوعی رشته‌های دانشکده در حوزه‌های مختلف مثل محیط زیست، تأکید داشت. ایشان با اشاره به تاریخ استعماری و پس‌استعماری، بر فجایع غزه و نسل‌کشی حاکم بر آن تأکید کرد و گفت: «نسل‌کشی در تاریخ وجود داشته است. در فلیپین، آمریکای لاتین، اسپانیا، آفریقای جنوبی و بسیاری از کشورها شاهد نسل‌کشی‌های بزرگی بوده‌ایم. با این حال، با

تبلیغات وسیع غرب، صرفاً بر هولوکاست تمرکز شده است.» این استاد ارتباطات درباره تمایز مفهومی مطالعات کشوری، مطالعات جهانی، و مطالعات منطقه‌ای و اهمیت هر یک نیز پرداخت.

معرفی دو همایش سالیانه و دوسالانه بین‌المللی «صلح و حل منازعه» و «مطالعات ایران معاصر» و همایش اسفندماه با عنوان «دیپلماسی و هوش مصنوعی» دیگر بخش سخنان دکتر عاملی بود. دکتر سوبوتکوا نیز با ابراز خرسندی از حضور در دانشکده مطالعات جهان و آشنایی با فعالیت‌های آن، زمینه‌های همکاری با گروه مطالعات غرب آسیای دانشگاه بوهیمیا را تشریح کرد. وی ضمن ابراز تأسف از مقالات کم به زبان انگلیسی درباره شیعه‌شناسی، خواستار همکاری‌های مشترک علمی و آموزشی با دانشکده مطالعات جهان دانشگاه تهران شد. این نشست با هماهنگی سفارت جمهوری اسلامی ایران در پراگ و جامعه‌المصطفی برگزار شد.

سه کارگاه دبیرخانه دائمی همایش بین‌المللی و سالیانه صلح و حل منازعه

دبیرخانه دائمی همایش بین‌المللی و سالیانه صلح و منازعه در آستانه فراخوان برگزاری پنجمین همایش بین‌المللی خود سه کارگاه با سخنرانی دکتر محمدجعفر امیرمحلّاتی، استاد دانشگاه اوپرلین آمریکا، برگزار کرد. در کارگاه دوشنبه ۱۳ آذر

«اخلاق جنگ»، در کارگاه

دوشنبه ۲۰ آذر «اخلاق بخشایش»، و در کارگاه دوشنبه ۲۷ آذر «اخلاق دوستی» تبیین شد.

اداره این سه کارگاه را دکتر الهه نوری‌غلامی‌زاده، استادیار گروه مطالعات آمریکا، برعهده داشت.

سخنرانی سفیر ونزوئلا در دانشکده مطالعات جهان

خوزه رافائل سیلوا آپونته، سفیر ونزوئلا، در روز چهارشنبه ۸ آذر سخنران در دانشکده مطالعات جهان بود.

در این نشست که با همکاری مرکز پژوهشی مطالعات کشورهای اسپانیایی‌زبان دانشگاه تهران برگزار شد، آشنایی با مسائل روز ونزوئلا برای دانشجویان رشته مطالعات آمریکای لاتین دنبال شد. سفیر ونزوئلا ضمن معرفی فضای سیاسی حاکم بر ونزوئلا، بر فرماندوم ملی ۳ دسامبر در ونزوئلا و پیشینه تاریخی الحاق کشور گویان به ونزوئلا تمرکز کرد.

نشست دانشجویان رشته مطالعات روسیه و دانشجویان روس حوزه ایران‌شناسی در دانشکده مطالعات جهان

سطح بالایی از لحاظ سیاسی بوده و در حال حاضر نیز رو به گسترش است و موضوعات متنوعی را در برمی‌گیرد، اما این روابط کافی نیست و باید در سطح نخبگانی و دانشگاهی نیز بیش از پیش ادامه یابد. دکتر کریمی، استاد مطالعات روسیه، به معرفی دانشجویان روس برای عرضه موضوعات خود پرداختند. برنامه هسته‌ای ایران یکی از این سخنرانی‌ها با مضمون کلی زیر بود:

- اهمیت برنامه هسته‌ای ایران در منطقه حساس غرب آسیا
 - اهمیت مالی و اقتصادی آن برای ایران
 - تاریخچه برنامه هسته‌ای ایران قبل از انقلاب و پس از جنگ ایران و عراق
 - تحریم‌های غرب علیه ایران
 - سناریوهای آینده برنامه هسته‌ای ایران.
- دیپلماسی رقومی ایران و روسیه موضوع سخنرانی دوم با مباحث زیر بود:

- ایران و روسیه در تأمین امنیت مجازی، آموزش نیرو در راستای فناوری امنیت با یکدیگر همکاری فعالی دارند که امکان گسترش هرچه بیشتر آن کاملاً وجود دارد.
- هدف ایران مقابله با تهدیدهای امنیتی و رقومی غرب علیه ایران است. این هدف در سخنان رهبری ایران نیز مستتر است. از فعالیت‌های مجازی بنیاد ابن‌سینا نیز گزارشی داده شد.

دانشجویان روس، در رشته ایران‌شناسی، وابسته به بنیاد ابن‌سینا، در روز شنبه ۱۸ آذر ۱۴۰۲، در نشستی با دانشجویان رشته مطالعات روسیه دانشکده مطالعات جهان با هماهنگی دکتر الهه کریمی، استادیار گروه مطالعات روسیه، به بحث و گفتگو نشستند.

دکتر سعیدرضا عاملی، رئیس دانشکده مطالعات جهان، با حضور در این نشست درباره تاریخ غنی ایران، قبل و بعد از ورود اسلام نکاتی را بیان داشت و انقلاب اسلامی را دوره جدیدی از تاریخ شکوه کشورمان معرفی کرد. ایشان همچنین با اشاره به تاریخ سیصد ساله استعمارگری آمریکا و تجربه مشترک ایران و روسیه در خصوص تحریم‌های غرب و جنگ نرم آمریکا علیه این دو کشور، اظهار داشتند: «تحریم تنبیه دولت‌ها نیست؛ تنبیه مردم یک کشور است.» همچنین، دولت‌های اروپایی را به استثنائگرایی و ایجاد بی‌قاعدگی در دنیا متهم کرد. در آخر، با تأکید بر اینکه فضای مجازی از بمب اتم هم خطرناک‌تر است، توصیه کرد که نسل جدید، باید از اینترنت در جهت آگاهی از نیرنگ‌های غرب استفاده کند. همچنین یادآور شد: «ارتباط بین ایران و روسیه اگر ریزتر و جزئی‌تر شود، فهم هر دو کشور از هم افزایش خواهد یافت.»

این نشست در فضایی صمیمی و با سخنان سفیر سابق ایران در روسیه، دکتر مهدی سنایی، و به زبان روسی ادامه یافت. ایشان ضمن خوش‌آمدگویی به میهمانان، بر روابط ایران و روسیه در حوزه‌های متنوع تأکید کردند و افزودند که همکاری ایران و روسیه همیشه در

سخنرانی دو استاد دانشگاه از ترکیه در دانشکده مطالعات جهان

دکتر نصیب توسان و دکتر آیكات ارتوگتول، از دانشگاه ترکیه، در روز سه‌شنبه ۲۸ آذر ۱۴۰۲ سخنران نشستی برای دانشجویان مطالعات ترکیه بودند.

این نشست با هماهنگی دکتر رضا دهقانی، دانشیار رشته مطالعات ترکیه، برگزار شد.

نشست مشاور رئیس‌جمهور مالزی با رئیس دانشکده مطالعات جهان

دانشگاه‌ها و مراکز علمی، به‌خصوص دانشگاه تهران، صحنه گذاشت. ایشان با بیان اینکه بیش از ۴۰۰۰ تفاهمنامه در دانشگاه تهران با دانشگاه‌ها و مراکز پژوهشی دنیا وجود دارد، جایگاه و اعتبار بین‌المللی دانشگاه تهران را عنوان کرد.

معرفی رشته‌ها و فعالیت‌های دانشکده، به‌خصوص رشته شیعه‌شناسی و همایش بین‌المللی و سالیانه صلح و حل‌منازعه، همچنین، تحلیل وضعیت مسلمانان در کشورهای غرب آسیا، شرق آسیا، و اروپا و آمریکا از مواردی بود که هریک از اساتید حاضر در نشست فراخور کشور مطالعاتی خود با دکتر نوآوری به اشتراک گذاشت.

امضای تفاهمنامه مشترک همکاری، و آغاز همکاری‌های علمی، انتشار کتاب، تبادل استاد و دانشجو و برگزاری نشست‌ها و دوره‌ها آموزشی مشترک از اهم مباحث مطرح در این نشست بود.

دکتر سیدعظمان سید احمد نوآوری، مدیر اجرایی اندیشکده مرکز مطالعات پیشرفته اسلامی مالزی و مشاور رئیس‌جمهور این کشور، در روز چهارشنبه ۲۹ آبان ۱۴۰۲ با دکتر سیدسعیدرضا عاملی، رئیس دانشکده مطالعات جهان دیدار و گفتگو کرد.

در این نشست با حضور دکتر محمد سلطانی‌نژاد، مشاور بین‌الملل دانشکده، دکتر حسن احمدیان، دکتر علی گل‌محمدی و دکتر مازیار مظفری‌فلارتی، استادیاران دانشکده، مسائل مسلمانان منطقه و جهان، به‌خصوص در غزه، به بحث گذاشته شد.

دکتر عاملی، با بیان اهمیت جایگاه دانشگاه تهران و تأکید بر نقش دین، خرد و دانش در ارتقای بشریت، از تصویرسازی‌های اسلام‌هراسی در غرب و تحمیل محرومیت به مسلمانان حتی ساکن در غرب سخن گفت و بر اهمیت نقش

اهم فعالیت‌های بین‌الملل

تفاهمنامه همکاری مشترک میان دانشکده مطالعات جهان و مؤسسه ادبیات جهان آکادمی علوم اسلواکی

استادیار گروه مطالعات اروپا، به این کشور به امضا رسیده است. متن تفاهمنامه در:

<https://fws.ut.ac.ir/wp-content/uploads/2023/11/Slovak.pdf>

دانشکده مطالعات جهان دانشگاه تهران و مؤسسه ادبیات جهان آکادمی علوم اسلواکی در اکتبر ۲۰۲۳ / آبان ۱۴۰۲ تفاهمنامه همکاری امضا کردند.

این تفاهمنامه پیرو فرصت مطالعاتی دکتر الهه کریمی،

تفاهمنامه همکاری دانشکده مطالعات جهان با مجمع شهرداران آسیایی

تهران، که از دانشجویان و فارغ‌التحصیلان این دانشکده بوده است با تجلیل از کتاب‌های دکتر عاملی با عنوان *اقتصاد دیجیتال*، و *مطالعات شهر مجازی تهران: رویکرد تحلیلی به فضاهای عمومی* (در دو جلد)، *نمادهای هویتی شهر: پاریس، مادرید، استانبول و کیوتو*، برای ادامه همکاری و اجرایی ساختن مفاد تفاهمنامه امضاشده با دانشکده ابراز امیدواری کرد.

پیرو امضای این تفاهمنامه، همایش روز جهانی حقوق بشر، با مشارکت این مجمع در روز دوشنبه ۲۰ آذر ۱۴۰۲ در دانشکده مطالعات جهان برگزار خواهد شد.

برای دریافت متن این تفاهمنامه به آدرس زیر مراجعه فرمایید.

<https://fws.ut.ac.ir/wp-content/uploads/2023/12/MOU.pdf>

در روز یکشنبه ۵ آذر ۱۴۰۳، تفاهمنامه همکاری میان دانشکده مطالعات جهان دانشگاه تهران، به ریاست دکتر سعیدرضا عاملی، و مجمع شهرداران آسیایی، به دبیرکلی حمیدرضا غلامزاده، به امضا رسید.

مجمع شهرداران آسیایی با عضویت ۱۰۰ شهر آسیایی، با هدف استفاده از ظرفیت‌ها مشترک طرفین در عرصه بین‌المللی و برقراری ارتباط میان دانشگاه و نهادهای اجرایی برای حل مشکلات جوامع به امضا رسید.

در این نشست دکتر عاملی با تأکید بر اهمیت مرجعیت تهران در کلان‌شهرها، شهر جهانی (Global City) را محصول جهانی‌شدن عنوان کرد و افزود: «گردشگری و نهادهای بین‌المللی فعال در تعریف شهر جهانی اهمیت دارد. فعالیت‌های دانشکده مطالعات جهان به مفهوم شهرهای جهانی نزدیک است. تهیه تک‌نگاری‌ها از کشورهای مختلف با همکاری دانشجویان دانشکده و وزارت ارتباطات یکی از این تجربه‌های خوب بوده است.»

غلامزاده، دبیر کل این مجمع و معاون بین‌الملل شهرداری

تفاهمنامه همکاری دانشکده مطالعات جهان با پژوهشگاه ارتباطات و فناوری اطلاعات

در روز چهارشنبه ۸ آذر ۱۴۰۳، تفاهمنامه همکاری میان دانشکده مطالعات جهان دانشگاه تهران و پژوهشگاه ارتباطات و فناوری اطلاعات به امضا رسید.

در این نشست با حضور دکتر سعیدرضا عاملی، رئیس دانشکده مطالعات جهان، دکتر احسان رسولی نژاد، معاون اداری و مالی، دکتر محمد سلطانی نژاد، مشاور بین الملل، دکتر روح اله حسینی، معاون علمی، و دکتر بهزاد احمدی، از اعضای هیئت علمی دانشکده، و میزبانی دکتر محمد رضوی زاده، رئیس پژوهشگاه، و دکتر علیرضا علیاری، معاون پژوهش و توسعه ارتباطات علمی، برگزار شد.

این تفاهمنامه با تمرکز بر وجه فرهنگی، آینده پژوهی، سیاستگذاری، حکمرانی فضا و دیپلماسی ICT؛ سواد رسانه‌ای، اجماع سازی، استاندار سازی، و تنظیم گری محتوا، به خصوص در هوش مصنوعی؛ و تجربه مطالعات راهبردی، رصد و پایش در امر ارتباطات و اطلاعات و اهمیت وجه اقتصادی آن در شهرهای مختلف جهان، به خصوص اقتصاد دیجیتال؛ نقش حقوق بین الملل در فناوری‌های نوظهور و سازمان‌های منطقه‌ای و بین المللی، با دانشکده مطالعات جهان به امضا رسید.

در این نشست دکتر عاملی ضمن معرفی دانشکده مطالعات جهان و رشته‌های فعال در آن، همچنین معرفی مرکز پژوهش فضای مجازی و کرسی یونسکو در فرهنگ و فضای مجازی: دوفضایی شدن

جهان که در دانشکده فعال هستند، تهیه تک‌نگاری‌ها از کشورهای مختلف با همکاری دانشجویان دانشکده و وزارت ارتباطات را یکی از این تجربه‌های خوب گذشته دانست.

برای دریافت متن این تفاهمنامه به آدرس زیر مراجعه فرمایید.

<https://fws.ut.ac.ir/wp-content/uploads/2023/12/>

Mokhaberat.pdf

فرصت‌های مطالعاتی و مأموریت‌های پژوهشی اساتید

نام استاد	گروه	کشور مقصد	زمان	موضوع
دکتر فؤاد ایزدی	مطالعات آمریکا	چین	۷ تا ۱۳ مهر	دانشگاه جنوب غربی چین
دکتر مهدی سنایی	مطالعات اروپا	روسیه	۱۰ تا ۱۳ مهر	شرکت در اجلاس سالیانه والدی
دکتر روح اله حسینی	مطالعات اروپا	فرانسه	۱۸ تا ۲۵ مهر	پژوهشی
دکتر جهانگیر کرمی	مطالعات اروپا	تاجیکستان	۲۴ تا ۳۰ مهر	شرکت در همایش بین المللی راه ابریشم
دکتر الهه کریمی	مطالعات اروپا	چک	۲۶ مهر	بازگشت از فرصت مطالعاتی ۱۰ ماهه
دکتر بهزاد احمدی	مطالعات اروپا	عمان	۱ تا ۵ آبان	همراهی وزیر محترم ارتباطات و فناوری اطلاعات
دکتر زینب قاسمی طاری	مطالعات آمریکا	مسکو	۵ تا ۹ آبان	شرکت در کنفرانس
دکتر فؤاد ایزدی	مطالعات آمریکا	فرانسه	۲۳ تا ۲۶ آبان	شرکت در چهل و دومین کنفرانس عمومی یونسکو
دکتر حسن احمدیان	مطالعات غرب آسیا و آفریقا	اتریش	۲۹ آبان تا ۲ آذر	شرکت در نشست گفتگوی فراگیر منطقه خلیج فارس
دکتر محمد سلطانی نژاد	مطالعات غرب آسیا و آفریقا	اتریش	۲۹ آبان تا ۲ آذر	شرکت در نشست گفتگوی فراگیر منطقه خلیج فارس
دکتر بهزاد احمدی	مطالعات اروپا	عراق	۶ تا ۷ آذر	همراهی وزیر محترم ارتباطات و فناوری اطلاعات
دکتر مهدی سنایی	مطالعات اروپا	مسکو	۱۲ تا ۱۸ آذر	شرکت در همایش بین المللی و آموزشی گفتگو برای آینده
دکتر بهزاد احمدی	مطالعات اروپا	مالزی	۱۴ تا ۱۵ آذر	همراهی وزیر محترم ارتباطات و فناوری اطلاعات

فرصت مطالعاتی و دانشجویی فاطمه رخشانلو در فرانسه

فاطمه رخشانلو، دانشجوی دکتری مطالعات فرانسه، به مدت ۴۵ روز از ۱۰ آبان، برای فرصت مطالعاتی به فرانسه اعزام شد.

گزارش فرصت مطالعاتی و دانشجویی سام محمدپور در کانادا

در روز دوشنبه ۸ آبان ۱۴۰۲، سام محمدپور، دانشجوی دکتری مطالعات بریتانیا، گزارش فرصت مطالعاتی شش ماهه خود را به کانادا در تالار ایران عرضه کرد. عنوان پژوهش او «سازوکار تاب‌آوری بریتانیا در رابطه ویژه آنگلوآمریکایی» بود.

دانشگاه مطالعات جهان
نشست و گزارش فرصت مطالعاتی
پژوهش: مکانیزم تاب‌آوری بریتانیا در رابطه ویژه آنگلو-آمریکایی
ut.ac.ir

Britain's Mechanism of Tolerance in the Anglo-American Special Relationship

**VISITING
RESEARCHER**

سام محمدپور
دانشجوی دکتری بریتانیا

دوشنبه ۸ آبان ۱۴۰۲
ساعت ۱۳:۳۰ تالار ایران

اهم فعالیت‌های دانشجویی

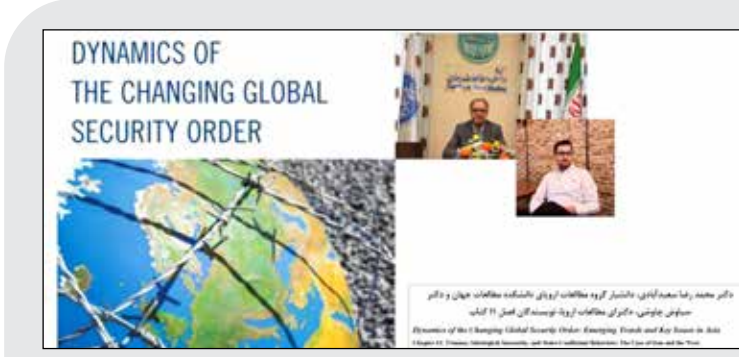
برگزاری پویش دانشجویی چشم غزه

به‌همت حامد قشقاوی، دانشجوی مطالعات آفریقا، پویش دانشجویی چشم غزه در کمک به مردم مظلوم فلسطین در دانشکده مطالعات جهان برگزار شد.

انتشار مقاله مشترک دکتر محمدرضا سعیدآبادی و آقای امراللهی

مقاله مشترک دکتر سعیدآبادی به همراه آقای امراللهی، با عنوان *An Investigation into the Relationship between Diaspora and Identity with Reference to the Iranian Diaspora* در سپتامبر ۲۰۲۳ در مجله *وب‌آوساینس* *Diaspora Studies* منتشر شد.
https://brill.com/view/journals/bdia/16/4/article-p383_3.xml

انتشار کتاب مشترک دکتر محمدرضا سعیدآبادی و آقای چاووشی

معرفی دو کتاب در حوزه توسعه اقتصادی ایران از دکتر عباس مصلی نژاد استاد تمام دانشگاه تهران

درباره مؤلف

دکتر مصلی نژاد، استاد تمام دانشکده حقوق و علوم سیاسی دانشگاه تهران است. ایشان تحصیلات خود را در مقطع کارشناسی در رشته اقتصاد از دانشگاه علامه طباطبایی، در مقطع کارشناسی ارشد در رشته علوم سیاسی از دانشگاه تهران، در مقطع دکتری در رشته علوم سیاسی از دانشگاه علوم و تحقیقات و در دوره پسادکتری در حوزه سیاستگذاری راهبردی از دانشگاه تهران گذرانده است. دکتر مصلی نژاد کتاب‌های زیادی را در حوزه‌های اقتصاد، سیاستگذاری راهبردی، همچنین اقتصاد سیاسی در کارنامه خود دارد، از جمله کتاب‌های ایشان در حوزه اقتصاد می‌توان به کتاب *آسیب‌شناسی توسعه اقتصادی ایران (برنامه‌های اول تا چهارم توسعه*

اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران) (مصلی نژاد، چ ۳، ۱۴۰۰)، *دولت و توسعه اقتصادی در ایران (مصلی نژاد، ۱۳۹۹)*، *مبانی علم اقتصاد و سیاست (مصلی نژاد، ۱۳۸۷)* و *سیاستگذاری اقتصادی (مدل، روش و فرایند) (مصلی نژاد، ۱۳۹۰)* اشاره کرد. در این مجال دو کتاب ایشان با عناوین *آسیب‌شناسی توسعه اقتصادی ایران (برنامه‌های اول تا چهارم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران)* (مصلی نژاد، چ ۳، ۱۴۰۰)، *دولت و توسعه اقتصادی در ایران (مصلی نژاد، چ ۶، ۱۴۰۰)* معرفی می‌شود. مطالعه این کتاب‌ها به سیاستگذاران و برنامه‌ریزان، اساتید و پژوهشگران و دانشجویان علاقه‌مند به این حوزه پیشنهاد می‌شود.

معرفی کتاب آسیب‌شناسی توسعه اقتصادی ایران (برنامه‌های اول تا چهارم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران)

مقدمه

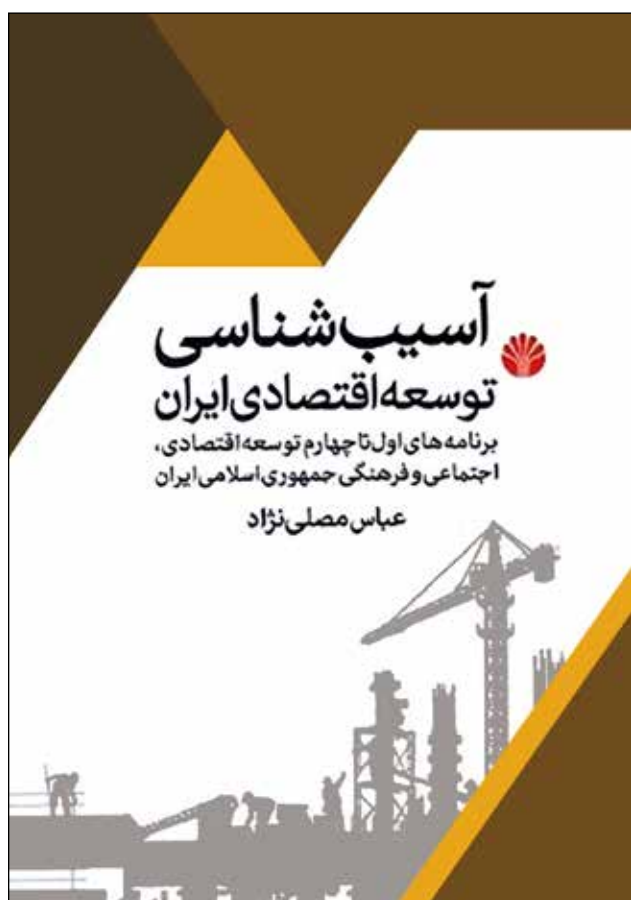
توسعه اقتصادی، به‌مثابه یکی از عناصر اصلی توسعه همه‌جانبه، همچون شمشیر دولبه عمل می‌کند؛ از یک‌سو ممکن است رشد اقتصادی جوامع را موجب شود؛ از سوی دیگر، ممکن است تضادهای اجتماعی به‌وجود آورد و در صورت فراهم‌نبودن زمینه‌ها و بسترهای مناسب برای آن، پیامدهای مخاطره‌آمیزی برای جوامع داشته باشد. در ایران نیز توسعه اقتصادی در قالب برنامه‌های توسعه از دوره پهلوی پیگیری شده است و تا امروز ادامه دارد. در ارتباط با برنامه‌های توسعه در ایران آثار و تألیفات زیادی وجود دارد. یکی از آن‌ها کتاب *آسیب‌شناسی توسعه اقتصادی ایران (برنامه‌های اول تا چهارم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران)* است. همان‌طور که از عنوان آن مشخص است، بر برنامه‌های اول تا چهارم توسعه در دوره جمهوری اسلامی و طیف گسترده‌ای از موضوع‌ها و پیامدهای این برنامه‌ها تمرکز شده است.

معرفی کتاب

کتاب *آسیب‌شناسی توسعه اقتصادی ایران (برنامه‌های اول تا چهارم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران)* تألیف عباس مصلی‌نژاد در سال ۱۴۰۰ به‌دست نشر اختران منتشر شده است. این کتاب مشتمل بر مقدمه، دو بخش و ۵ فصل و یک نمایه است که در ۳۳۶ صفحه تنظیم شده است.

بخش نخست این کتاب متمرکز بر برنامه اول و دوم توسعه (۱۳۶۸ تا ۱۳۷۸) است. در این بخش، نویسنده به بررسی «مبانی نظری سیاست‌های تعدیل اقتصادی، اهداف، جهت‌گیری‌ها و خطوط محوری برنامه‌های توسعه» پرداخته است و نشان می‌دهد که چگونه «انحراف از برنامه» نه‌تنها باعث نشده است اوضاع اقتصادی و اجتماعی کشور بهتر شود، بلکه اوضاع را وخیم‌تر کرد (مصلی‌نژاد، ۱۴۰۰). همچنین، نقش دولت در شکست برنامه‌های تعدیل اقتصادی و پیامدهای منفی این سیاست‌ها و میزان و سهم دولت در روند توسعه‌نیافتگی بررسی شده است. نویسنده در کتاب دیگری با نام *دولت و توسعه اقتصادی در ایران (مصلی‌نژاد، ۱۳۹۹)* نیز نقش و اثرگذاری دولت را در روند توسعه اقتصادی در برنامه‌های اول و دوم توسعه جمهوری اسلامی بررسی کرده است. خواندن این کتاب نیز برای فهم بهتر این موضوع پیشنهاد می‌شود.

در این چارچوب، نویسنده توضیح می‌دهد که دولت در فاصله سال‌های ۱۳۶۰ تا ۱۳۶۸، نوعی سیاست اقتصادی توزیعی را پیش

گرفت و در جریان جنگ تحمیلی، امکان چندانی برای اجرای برنامه‌های توسعه وجود نداشت. اما در این دوره، تداوم درآمدهای نفتی و عوامل دیگری چون افزایش جمعیت، حجم و ارزش واردات، به‌ویژه کالاهای مصرفی، را افزایش داد و شبکه وسیعی برای توزیع کالاهای مصرفی و وارداتی شکل گرفت و کالاها با یارانه‌های بالایی در میان مردم توزیع شد. چنین سیاسی، هزینه‌های اقتصادی زیادی برای حاکمیت داشت. اما، کاهش درآمدهای نفتی و طولانی‌شدن جنگ از سال ۱۳۶۴، آثار منفی بر اقتصاد عمومی و زندگی مردم گذاشت. با پایان جنگ، دولت با بازسازی اقتصاد کشور مواجه بود. همچنین، برنامه اول (۱۳۶۲-۱۳۶۶)، به دلیل «شرایطی جنگ»، اجرایی نشده بود و در سال ۱۳۶۶ به دلیل «فشار کاهش درآمد نفت، نابسامانی‌های اقتصادی ناشی از جنگ و بخش بازرگانی کشور»، «برنامه نوین اقتصادی» با هدف «جلوگیری از تشدید مشکلات و مبارزه با مشکلات» تدوین شد. محورهای اصلی این برنامه عبارت بود

«مقابله با دولت‌های سازندگی و اصلاحات، حذف مدیران پیشین، نقد و رد اندیشه‌ها و افکار دوران اصلاحات، عدالت‌محوری، توجه به محرومان، توده‌انگیزی و ...» بود. طی این سال‌ها، درگیری‌ها و تعارض‌های زیادی بین دولت و سایر جریان‌ها و احزاب وجود داشت. به برنامه چهارم توسعه نیز که در دولت اصلاحات تنظیم شده بود، در دولت نهم توجه نشد و دستاورد خاصی در دستیابی به اهداف تنظیم‌شده شکل نگرفت (مصطفی‌نژاد، ۱۴۰۰).

بر این اساس، در بخش دوم کتاب، در دو فصل، نویسنده برنامه سوم و چهارم توسعه اقتصادی را از ابعاد مختلفی بررسی کرده است. در فصل نخست این بخش، زمینه‌های تدوین و اهداف برنامه سوم، و کامیابی‌ها و موفقیت‌های آن در کنار ناکامی‌های آن مطالعه شده است. در فصل آخر نیز برنامه چهارم تحلیل شده و زمینه تدوین برنامه چهارم توسعه و کلیاتی درباره قانون این برنامه، همراه با بررسی دولت نهم جمهوری اسلامی و آسیب‌شناسی چگونگی اجرای برنامه چهارم توسعه مطالعه شده است.

قوت کتاب

کتاب *آسیب‌شناسی توسعه اقتصادی ایران (برنامه‌های اول تا چهارم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران)* یکی از مجموعه کتاب‌های دکتر مصطفی‌نژاد در حوزه توسعه اقتصادی است و به ایران و برنامه‌های توسعه‌ای ایران اختصاص دارد و در کنار دیگر آثار ایشان، مباحث این حوزه را تکمیل می‌کند. بنابراین، این کتاب از این جهت اهمیت دارد که به‌طور خاص متمرکز بر ایران است. از سوی دیگر، نویسنده برنامه‌های توسعه را در ابعاد مختلفی بررسی کرده است و نقشه‌ای شناختی از چهار برنامه توسعه اجراشده فراهم می‌کند و قوت و ضعف هر برنامه را مطرح کرده است. چنین نقشه شناختی به‌طور حتم در تنظیم برنامه‌های توسعه سودمند و حاوی تجارب ارزشمندی است.

نسخه فیزیکی کتاب *آسیب‌شناسی توسعه اقتصادی ایران (برنامه‌های اول تا چهارم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران)* در کتابفروشی‌ها و نسخه دیجیتالی آن در کتابخانه‌های دیجیتال برای خرید علاقه‌مندان در دسترس است.

منابع

مصطفی‌نژاد، عباس (۱۳۹۹). *دولت و توسعه اقتصادی در ایران*. تهران: رخداد نو.
 مصطفی‌نژاد، عباس (۱۳۸۷). *مبانی علم اقتصاد و سیاست*. تهران: نشر شریف.
 مصطفی‌نژاد، عباس (۱۳۹۰). *سیاست‌گذاری اقتصادی (مدل، روش و فرآیند)*. تهران: رخداد نو.

از «تغییر الگوی مصرف و تولید، تأمین حداقل نیاز معیشتی مردم و توجه ویژه به بخش کشاورزی، به‌دلیل کم‌بودن نیاز ارزی و اهمیت تولیدات آن و کنترل عمومی قیمت‌ها» (مصطفی‌نژاد، ۱۴۰۰).

در دوره ریاست جمهوری آقای هاشمی رفسنجانی، اقتصاد توزیعی به‌تدریج کنار رفت و بازسازی و تعدیل اقتصادی در رأس برنامه‌های ایشان قرار گرفت. در طول دو برنامه توسعه‌ای در دوره ایشان، «اهداف بلندپروازانه‌ای برای رشد اقتصادی و صنعتی‌شدن کشور در چارچوب سیاست‌های آزادسازی و خصوصی‌کردن اقتصاد» در نظر گرفته شد و عمدتاً «تکنوکرات‌ها» وارد کابینه شدند. در پایان برنامه اول توسعه، بروز مشکلاتی باعث شد تا دولت آقای رفسنجانی در برنامه دوم، دوباره به برخی سیاست‌های اقتصادی گذشته مانند اعمال کنترل بیشتر بر فعالیت‌های اقتصادی خصوصی روی آورد. اما در عمل، این سیاست‌ها به بهبود اوضاع کمکی نکرد و حتی برخی آثار بالقوه مثبت سیاسی آزادسازی را نیز از بین برد. در مجموع، اگرچه برنامه آزادسازی اقتصادی توانست تاحدی اقتصاد ایران بعد انقلاب را بهبود بخشد، ایجاد یا تشدید مسائلی مثل تعارض‌ها و کشمکش‌های اجتماعی و سیاسی را موجب شد (مصطفی‌نژاد، ۱۴۰۰).

در این چارچوب، در بخش اول این کتاب، در فصل نخست موضوع بی‌ثباتی ساختاری و توسعه اقتصادی تبیین شده، و به مسائلی چون فساد اقتصادی و گسترش خشونت توجه شده است. در فصل دوم، شکل‌بندی توسعه اقتصادی در ایران طی برنامه اول و دوم توسعه بررسی شده و سیاست تعدیل و مؤلفه‌های آن، همچنین درباره برنامه اول و دوم توسعه بحث شده است. در فصل سوم این بخش نیز بر سازوکارها و نتایج برنامه‌های اول و دوم توسعه تمرکز شده و عملکرد دولت در طول این دو برنامه و ارزیابی آن در برپایی عدالت اقتصادی-اجتماعی، نقش دولت در سرمایه‌گذاری و تولید ناخالص داخلی، فساد اداری و اقتصادی در روند توسعه اقتصادی، فرار مغزها و امنیت و خروج سرمایه، سهم نابرابر زنان در توسعه اقتصادی، دولت‌گرایی در صادرات و تجارت خارجی، پیامدهای این دو برنامه توسعه و درنهایت دلایل ناکامی آن تحلیل شده است.

در بخش دوم این کتاب نیز نویسنده به برنامه‌های سوم (۱۳۷۹-۱۳۸۳) و چهارم (۱۳۸۴-۱۳۸۸) توسعه پرداخته است. برنامه سوم توسعه در دوره ریاست جمهوری آقای خاتمی با گفتمان اصلاح‌طلبی اجرا شد و مبتنی بر تجربیات دو برنامه قبلی و مؤلفه‌های فکری اصلاحات بود. برنامه سوم توسعه در راه رسیدن به اهداف توسعه از پیش تعیین‌شده و توجه به مؤلفه‌های داخلی و خارجی توسعه موفق بود. برنامه چهارم توسعه نیز در نهایت توسط دولت نهم نادیده گرفته شد و ضعیف به اجرا درآمد. دولت نهم خود را دولت «مهرورزی» یا «دولت مهر» نامید و عدالت، گفتمان اصلی دولت مهر بود. به‌طور کلی، هدف دولت آقای احمدی‌نژاد در بعد داخلی،

معرفی کتاب دولت و توسعه اقتصادی در ایران

مقدمه

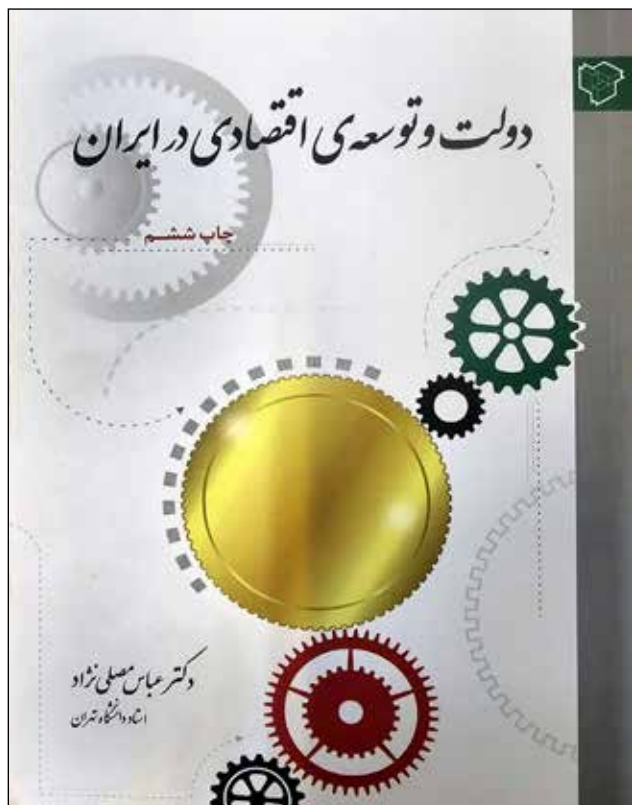
در ایران، بیش از ۱۵۰ سال از نخستین تلاش‌ها و اقدام‌ها در راستای نوسازی و اصلاح ساختارهای نظامی، اقتصادی، اداری و اجتماعی متأثر از تحولات اندیشگانی و اقتصادی و سیاسی جهان غرب می‌گذرد. به‌طور خاص، از نیمه دوم قرن نوزدهم بود که کشورهای زیادی خود را عقب‌مانده دیدند و راه توسعه را اقتباس از الگوهای پیشرفت غربی پنداشتند. در ایران نیز به‌دنبال شکست در جنگ‌هایی که ایران با روسیه داشت، اندیشه و ایده اقتباس پیشرفت و آموزش فنون غربی مطرح و به‌قوت پیگیری شد. در ادامه، پس از مشروطه، حکومت پهلوی اول تمرکز زیادی بر نوسازی اقتصادی، زیربنایی، بوروکراتیک و اجتماعی داشت که این روند در دوره پهلوی دوم نیز ادامه یافت و روند نوسازی در قالب برنامه‌ریزی دولتی کاربست یافت. پس از انقلاب اسلامی نیز، در دهه نخست، به‌دلیل درگیری ایران در جنگ تحمیلی، در عمل، فرصتی برای نوسازی کشور وجود نداشت و شاخص‌های اقتصادی و اجتماعی کشور نیز رشد منفی نشان می‌داد. اما، در ادامه ایران در مسیر توسعه و پیشرفت قرار گرفت (مصلی‌نژاد، ۱۳۹۹).

معرفی کتاب

کتاب *دولت و توسعه اقتصادی در ایران* به‌قلم دکتر عباس مصلی‌نژاد در سال ۱۳۹۹ به‌دست انتشارات رخ‌داد نو منتشر شده است. این کتاب مشتمل بر پیشگفتار، مقدمه، ۷ فصل و یک نمایه است که در ۲۴۱ صفحه تنظیم شده است.

در این کتاب، به موضوع بررسی نقش و اثرگذاری دولت در روند توسعه اقتصادی در دوره سازندگی (۱۳۶۸-۱۳۷۸) ایران پرداخته شده و در تلاش شده است تا به این پرسش اصلی پاسخ داده شود که در این دوره تاریخی، «به‌رغم اینکه دولت نقش سیاستگذار، مجری و ناظر سیاست توسعه اقتصادی را بر عهده داشت، چرا در پیشبرد برنامه توسعه اقتصادی با شکست مواجه شد؟». نویسنده در پاسخ به این پرسش کلیدی توضیح داده شده است که دولت در این دوره از یک‌طرف ساختار متمرکز و ایدئولوژیک با ماهیت سنتی داشت؛ از سوی دیگر، تمایل داشت توسعه اقتصادی بیاید که مقوله‌ای مدرن تلقی می‌شود. این تناقض و در واقع «عدم‌درک الزام‌های توسعه توسط دولت» عامل شکست برنامه‌های توسعه اقتصادی-اجتماعی این دوره است (مصلی‌نژاد، ۱۳۹۹: ۲۰).

نویسنده این کتاب را در چارچوب اندیشه آمارتیاسن تنظیم کرده است. طبق دیدگاه آمارتیاسن، «آزادی هم هدف و هم وسیله‌ای برای رسیدن به توسعه است» و آزادی‌های سیاسی در شکل نظام سیاسی مردم‌سالار، مهم‌ترین عامل توسعه اقتصادی تلقی می‌شود. در مقابل، ضدآزادی‌های سیاسی موانع استقرار نظام مردم‌سالار ظاهر می‌شود و از مهم‌ترین موانع توسعه است. همچنین، بر اساس نظر آمارتیاسن، حتی اگر دولت در دستیابی به اهداف اقتصادی خود موفق باشد، باز نمی‌توان

توسعه را بر اساس ارتقای اهدافی چون افزایش تولید ناخالص سنجید، زیرا در عین مهم‌بودن این موارد، ارزش آن‌ها با توجه به تأثیر آن‌ها بر حیات و آزادی‌های انسان ارزیابی می‌شود (مصلی‌نژاد، ۱۳۹۹: ۲۲). بر این اساس نویسنده در این کتاب مطرح می‌کند که دستیابی به توسعه مستلزم آن است که ساختارهای سیاسی و اقتصادی، توأمان ارتقا یابد و فرایند توسعه در شکل جامع آن جنبه‌های اقتصادی، اجتماعی و سیاسی را در هم آمیزد و همه ابعاد حیات را شامل شود.

در این چارچوب، نویسنده مباحث اصلی خود را در هفت فصل مطرح کرده است. در فصل نخست با عنوان «دولت و فرهنگ توسعه سیاسی-اقتصادی در ایران» نویسنده توضیح می‌دهد که دولت ایران طی سال‌های ۱۳۶۸ تا ۱۳۷۸ سیاست نوسازی اقتصادی را با عنوان «دوران سازندگی» در دستور کار خود قرار داده بود و در این روند، توسعه اقتصادی تحقق نیافت. حتی در سطحی دیگر، سیاست‌ها و عملکردهای دولت، آثار و تبعات زیادی نیز داشت و ابعاد مختلفی از حیات سیاسی (اعتراضات مردمی و ...)، اقتصادی (تورم و گسترش فقر و ...) و اجتماعی (شکاف و فاصله طبقاتی و ...) را متأثر کرد. نویسنده در بررسی عوامل اثرگذار در ناکارآمدی روند توسعه اقتصادی ایران به عواملی چون پراکندگی و تعارض نیروهای اجتماعی ایران، ظهور جنبش‌های انقلابی و شکل‌گیری تضادهای سیاسی دولت و جامعه و جنگ تحمیلی و منازعات منطقه‌ای اشاره می‌کند. در ادامه، نویسنده

اجتماعی و حرکت به سمت صورت‌بندی‌های اجتماعی جدیدی بود که در آینه فروپاشی استبداد، ظهور طبقات اجتماعی نوین، دگرگونی در موازنه نیروها و تغییر آرایش طبقاتی جامعه رخ نشان داد» (مصلى نژاد، ۱۳۹۹: ۱۵۲). در ادامه، نویسنده به بررسی دولت سنتی-استبدادی قاجار و دولت شبه‌مدرن پهلوی پرداخته است. سپس، سرشت جامعه‌شناسی سیاسی ایران پس از انقلاب اسلامی در دوره موردنظر بحث شده است. ساختار حقوقی مبتنی بر دوآلیسم ساختاری، ساختار اجتماعی مبتنی بر توده‌گرایی سیاسی، ساختار ایدئولوژیک مبتنی بر ترکیب دین و سیاست، شاخص‌های رهبری سیاسی مبتنی بر رهبری فقهتی و شکل‌بندی گفتمانی مبتنی بر سنت‌گرایی ایدئولوژیک بررسی شده است. همچنین، به فرایند شکل‌گیری دولت پس از پیروزی انقلاب اسلامی و ساخت و کارکرد دولت در دوره موردنظر بر اساس شاخص‌های مختلفی در این فصل اشاره شده است. در نهایت، در فصل آخر این کتاب، نویسنده به برنامه‌های توسعه اقتصادی ایران پرداخته و دلایل شکست برنامه‌های توسعه در دهه دوم پس از انقلاب اسلامی بررسی شده است.

نقاط برجسته

کتاب *دولت و توسعه اقتصادی در ایران* یکی از کتاب‌های ارزشمند درباره برنامه‌های توسعه ایران است که در آن از ابعاد مختلفی به این موضوع پرداخته شده و در روندی تاریخی، ایده نوسازی و سپس برنامه‌های توسعه در روند تکاملی آن بررسی شده است. نویسنده در این کتاب به لحاظ وفاداری به چارچوب نظری منتخب، کار روشمندی را انجام داده و در قالب چارچوب نظری موردنظر به تبیین دلایل ناکارآمدی برنامه‌های توسعه پرداخته است. همچنین، نویسنده در تحلیل خود، کل محیط بیرونی و داخلی کشور را در ارتباط با موضوع برنامه‌های توسعه تحلیل کرده است و تصویری کامل از جریان‌های جهانی حول این موضوع را، از قراردادهای بین‌المللی گرفته تا نهادهای اصلی بین‌المللی، مطرح می‌کند. نکته برجسته دیگر این کتاب، ارجاع و استناد به نظریه‌پردازان داخلی و خارجی است و نویسنده با تسلطی که بر این حوزه و نظریه‌پردازان و محققان این حوزه دارد، علاوه بر نویسندگان خارجی، به نظریه‌پردازان داخلی و افراد شاخص این حوزه ارجاع داده است.

نسخه فیزیکی کتاب *دولت و توسعه اقتصادی در ایران* در کتابفروشی‌ها و نسخه دیجیتال آن در کتابخانه‌های دیجیتال برای خرید علاقه‌مندان در دسترس است.

منابع

- مصلى نژاد، عباس (۱۴۰۰). *آسیب‌شناسی توسعه اقتصادی ایران (برنامه‌های اول تا چهارم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران)*. تهران: نشر اختران.
- مصلى نژاد، عباس (۱۳۸۷). *مبانی علم اقتصاد و سیاست*. تهران: نشر شریف.
- مصلى نژاد، عباس (۱۳۹۰). *سیاست‌گذاری اقتصادی (مدل، روش و فرآیند)*. تهران: رخ‌داد نو.

منبزه اخوان

به رهیافت‌های توسعه سیاسی، اقتصادی و اجتماعی ایران در دو دوره تاریخی دوره پهلوی دوم و دوره جمهوری اسلامی می‌پردازد. در دوره پهلوی، رهیافت‌های اقتصاد سیاسی ایران از نظر جان فوران، رابرت لونی، تدا اسکاچپول، فرد هالیدی، احمد اشرف، محمدرضا سوداگر، شاپور رواسانی، همایون کاتوزیان و علیرضا ازغندی بررسی شده است. در دوره جمهوری اسلامی نیز به رویکرد حسین عظیمی درباره توسعه اقتصادی ایران، به رویکرد ابراهیم رزاقی درباره علل توسعه‌نیافتگی ایران، به رویکرد فریبرز رئیس‌دانا درباره نتایج و برنامه‌های توسعه در ایران، به رویکرد موسی غنی‌نژاد در بیان ویژگی‌های نوسازی در ایران، به رویکرد سیف‌الله سیف‌اللهی درباره تحولات اجتماعی ناشی از توسعه ایران، به رویکرد محمدحسین رفیعی درباره روند توسعه در ایران، به رویکرد عزت‌الله سبحانی درباره فرایندهای نوسازی و توسعه اقتصادی در ایران و به رویکرد فرامرز رفیع‌پور درباره نتایج برنامه‌های توسعه در ایران پرداخته شده است.

نویسنده در ادامه به دولت و توسعه اقتصادی ایران پرداخته است و به تبیین دیدگاه متفکرانی می‌پردازد که در حوزه اقتصادی سیاسی، همچنین رابطه دولت و توسعه اقتصادی کار کرده‌اند. بر این اساس، رویکردهای اقتصاد سیاسی در نظریه‌های کلاسیک، نئوکلاسیک‌ها، اقتصاد سیاسی کینزی، اقتصاد سیاسی توسعه و اقتصاد سیاسی نو یا دولت‌گرا مطرح شده است. فصل چهارم، به گفتمان اقتصاد سیاسی توسعه اختصاص دارد و نویسنده به تشریح رویکردهای نهادگرا، سیاست‌گرا و اقتصادگرا پرداخته، سپس به ارزیابی رویکردهای متعارض توسعه توجه کرده است. همچنین، درباره مفهوم آزادی و رویکردهای آن از نظر آمارتیا کومار سن و مفاهیمی چون آزادی به‌مثابه ابزار و هدف توسعه، توسعه به‌مثابه برابری فرصت‌های اجتماعی، توسعه به‌مثابه نقش متعادل‌کننده دولت و توسعه به‌مثابه گسترش آزادی ابزاری، همچنین آزادی سیاسی و مردم‌سالاری در پیوند با اقتصاد و کارکردهای آن و نقش متعارض دولت در توسعه اقتصادی بحث شده است.

تحول ساخت و کارکرد دولت در گفتمان لیبرال دموکراسی دهه ۱۹۹۰ محور دیگری از مباحث نویسنده در این کتاب است که در آن به تأثیر تحولات بین‌المللی بر فرایندهای توسعه و به‌طور برجسته، نقش امریکا در توسعه گفتمان و نهادهای توسعه‌گرا در جهان سوم، اجماع واشینگتن، نقش نهادهای توسعه‌گرا در چارچوب ایدئولوژی نئولیبرال، نقش صندوق بین‌المللی پول در نهادینه‌شدن ایدئولوژی نئولیبرال توجه کرده است.

فصل ششم به‌طور خاص به ساخت و کارکرد دولت جمهوری اسلامی در روند توسعه متمرکز است و تحول تاریخی ساخت دولت در ایران و ماهیت جامعه‌شناختی دولت جمهوری اسلامی و در نهایت، ساخت و کارکرد دولت در سال‌های بین ۱۳۶۸ تا ۱۳۷۸ تحلیل شده است. نویسنده معتقد است که استقرار دولت صفوی سرآغاز پیدایی دولت ملی در ایران در مفهوم مدرن آن است که دین و دولت را وحدت بخشید؛ در ادامه، در دوره قاجار تأثیر تحولات سیاسی و اقتصادی بین‌المللی بر جامعه ایران نمایان شد و ایران در مسیر گذار در جهت ادغام در سرمایه‌داری جهانی افتاد. چنین تغییراتی «معطوف به تغییر شکل‌بندی

فهرست برخی مراکز مطالعات راهبردی

فهرستی از مراکز سیاستگذاری هوش مصنوعی

الهه نوری غلامی زاده، استادیار گروه مطالعات امریکا

A List of Artificial Intelligence Policy Centers

Elaheh Nourigholamizadeh, Assistance Professor, American Studies Department

Center for AI and Digital Policy, Washington DC

<https://www.caidp.org/>

Center for AI Policy

<https://www.aipolicy.us/>

Centre for Artificial Intelligence and Public Policy (CAIPP), University of Otago

<https://www.otago.ac.nz/caipp>

Ai Policy Hub, UC Berkeley Center for Long-Term Cyber-security

<https://cltc.berkeley.edu/program/ai-policy-hub/>

AI NGOs, Research Organizations, Ethical AI Organizations

<https://www.aiethicist.org/>

AI Policy Institute

<https://theapi.org/>

AI Policy Network, Center for Data Innovation

<https://datainnovation.org/ai-policy-network/>

Artificial Intelligence, Center for Information Technology Policy, Princeton University

<https://citp.princeton.edu/our-work/ai/>

Center for Security and Emerging Technology (CSET), Georgetown University

<https://cset.georgetown.edu/>

Artificial Intelligence (AI) Policy and Considerations, Bipartisan Policy Center

BIPARTISAN POLICY CENTER

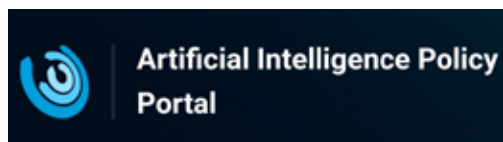
<https://bipartisanpolicy.org/project/artificial-intelligence/>

The OECD Artificial Intelligence Policy Observatory

<https://oecd.ai/en/>

Artificial Intelligence Policy Portal

<https://aipolicyportal.org/>

Center for AI and Digital Policy (CAIDP), Influence Watch

<https://www.influencewatch.org/non-profit/center-for-ai-and-digital-policy-caidp/>

Institute for AI Policy and Strategy (IAPS)

IAPS

INSTITUTE FOR AI POLICY AND STRATEGY

<https://www.iaps.ai/>

AI Now Institute

<https://ainowinstitute.org/>

Centre for Artificial Intelligence in Government (CAIG), University of Birmingham

<https://www.birmingham.ac.uk/research/centre-for-artificial-intelligence-in-government/about-caig.aspx>

Center for AI Safety (CAIS)

Center for AI Safety

<https://www.safe.ai/>

Strategic Artificial Intelligence Research Centre, University of Oxford

<https://www.fhi.ox.ac.uk/research/research-areas/strategic-centre-for-artificial-intelligence-policy/>

Artificial Intelligence and Emerging Technology, Brookings Institution

ARTIFICIAL INTELLIGENCE AND EMERGING TECHNOLOGY INITIATIVE AT BROOKINGS

<https://www.brookings.edu/projects/artificial-intelligence-and-emerging-technology-initiative/>

US National Artificial Intelligence Research Institutes

<https://new.nsf.gov/funding/opportunities/national-artificial-intelligence-research>

AI Policy, Electronic Privacy Information Center

<https://epic.org/issues/ai/ai-policy/>

Task Force on Artificial Intelligence, Centre for European Policy Studies

<https://www.ceps.eu/ceps-publications/artificial-intelligence-ethics-governance-and-policy-challenges/>

Centre for the Governance of AI (GovAI)

<https://www.governance.ai/>

Artificial Intelligence Global Policy, UNESCO

<https://globalpolicy.ai/>

International Research Centre on Artificial Intelligence (IRCAI), UNESCO

<https://ircai.org/>

International Research Center for AI Ethics and Governance

International Research Center for AI Ethics and Governance
A Cross Cultural and Transdisciplinary Center for Building Responsible and Beneficial AI for Human and Ecology Good

<https://ai-ethics-and-governance.institute/>

Ethics and Governance of AI Fund, Knight Foundation

<https://knightfoundation.org/aifund-faq/>

Global AI Policy, Future of Life Institute

<https://futureoflife.org/resource/ai-policy/>

Human-Centered Artificial Intelligence (HAI), Stanford University

<https://hai.stanford.edu/policy>

Credo AI Policy Center

<https://www.credo.ai/glossary/credo-ai-policy-center>

Global Partnership on Artificial Intelligence (GPAI)

<https://gpai.ai/>

Artificial intelligence, Digital Watch, Geneva Internet Platform

<https://dig.watch/technologies/artificial-intelligence>

Partnership on AI

<https://partnershiponai.org/>

UCD Center for Digital Policy

UCD Centre for Digital Policy
Ionad um Bheartas Digiteach UCD

<https://digitalpolicy.ie/>

دفاعیه‌های نیمسال دوم ۱۴۰۱-۱۴۰۲ در مهر ۱۴۰۲

کارشناسی ارشد

رشته مطالعات آفریقا

دانشجو	عنوان پایان نامه به فارسی	عنوان پایان نامه به انگلیسی	زمان و مکان	اساتید راهنما، مشاور، و ناظر
ملیحه السادات موسوی	میزان توانمندی زنان در تحصیلات دانشگاهی در کشور آفریقای جنوبی در دوره پساآپارتاید: چالش‌ها و فرصت‌ها	A survey on the Quality Empowerment of Women in Higher Education in the Post-Apartheid Era in South Africa: Challenges and Opportunities	اتاق دفاع دانشکده ۳۰ مهر ۱۴۰۲	استاد راهنما: دکتر امیربهرام عرب‌احمدی استاد مشاور: دکتر زهره خوارزمی استاد داور داخلی: دکتر مازیار مظفری فلارتنی استاد داور خارجی: دکتر احسان رسولی‌نژاد
کوثر صوفی محمودی	بررسی انتقادی پدیده مهاجرت از آفریقای جنوبی به اروپا در دوران پساآپارتاید	A critical review of immigration from South Africa to Europe in post-apartheid era	اتاق دفاع دانشکده ۳۰ مهر ۱۴۰۲	استاد راهنما: دکتر امیربهرام عرب‌احمدی استاد مشاور: دکتر عاطفه طغیانی استاد داور داخلی: دکتر الهام کدخدایی استاد داور خارجی: دکتر محمدرضا دهشیری

رشته مطالعات کشورهای آلمانی زبان

دانشجو	عنوان پایان نامه به فارسی	عنوان پایان نامه به انگلیسی	زمان و مکان	اساتید راهنما، مشاور، و ناظر
علی غمی‌لو	فعالیت‌های پژوهشی مؤسسه ایران‌شناسی اتریش بر اساس نظریه‌های ادوارد سعید در بازه زمانی ۲۰۰۲ تا ۲۰۲۲	Die Studie und Untersuchung über Forschungsaktivitäten des österreichischen »Instituts für Iranistik« nach Theorien von Edward Said im Zeitabstand von 2002 bis 2022	اتاق دفاع دانشکده ۱۲ مهر ۱۴۰۲	استاد راهنما: دکتر عباس مهرگان استاد مشاور: دکتر رضا دوستی‌زاده استاد داور داخلی: دکتر امیربهرام عرب‌احمدی استاد داور خارجی: دکتر ستار عودی

رشته مطالعات بریتانیا

دانشجو	عنوان پایان‌نامه به فارسی	عنوان پایان‌نامه به انگلیسی	زمان و مکان	اساتید راهنما، مشاور، داوران و ناظر
سپهر سلیمان‌فلاح	بریتانیا در تضاد میان ارزش‌ها و منافع سیاست خارجی؛ مطالعه موردی عربستان سعودی، ایران و اسرائیل در فاصله ۲۰۱۰-۲۰۲۱	Britain in the Clash between Values and Foreign Policy Interests: The Cases of Saudi Arabia, Iran and Israel 2010-2021	اتاق دفاع دانشکده ۱۹ مهر ۱۴۰۲	استاد راهنما: دکتر محمدرضا سعیدآبادی استاد مشاور: دکتر رضا باقری استاد داور داخلی: دکتر حسن احمدیان استاد داور خارجی: دکتر الهام کدخدایی

رشته مطالعات روسیه

دانشجو	عنوان پایان‌نامه به فارسی	عنوان پایان‌نامه به انگلیسی	زمان و مکان	اساتید راهنما، مشاور، داوران و ناظر
مریم غلام‌زاده	سیاست‌های فرهنگی فدراسیون روسیه در خصوص گسترش زبان روسی در کشور ایران از سال ۲۰۰۰ تا ۲۰۲۲	Studying the cultural policies of the Russian Federation regarding the spread of the Russian language in Iran from 2000 to 2022	اتاق دفاع دانشکده ۳۰ مهر ۱۴۰۲	استاد راهنما: دکتر الهه کریمی استاد داور داخلی: دکتر خدایار براری استاد داور خارجی: دکتر زینب قاسمی

رشته مطالعات ژاپن

دانشجو	عنوان پایان‌نامه به فارسی	عنوان پایان‌نامه به انگلیسی	زمان و مکان	اساتید راهنما، مشاور، داوران و ناظر
امیرحسین اسفندیاری	تأثیر فرهنگ راهبردی بر سیاست خارجه صلح‌جویانه ژاپن پس از جنگ جهانی دوم	The Impact of Strategic Culture on Japan's Pacifist Foreign Policy Since Post-World War II	اتاق دفاع دانشکده ۳۰ مهر ۱۴۰۲	استاد راهنما: دکتر علی گل‌محمدی استاد مشاور: دکتر ناهید پوررستمی استاد داور داخلی: مازیار مظفری فلارتی استاد داور خارجی: دکتر محمد سلطانی‌نژاد
مژگان علی پوردیده روشن	تأثیر بنگاه‌های کوچک و متوسط (اس‌ام‌ای‌ها) ژاپن بر رشد اقتصاد این کشور از سال ۱۹۶۰ تا ۲۰۲۰م	The effects of Japanese small and medium sized enterprises (SMEs) on gapan economy growth from 1960 to 2020	اتاق دفاع دانشکده ۳۰ مهر ۱۴۰۲	استاد راهنما: دکتر ناهید پوررستمی استاد مشاور: دکتر علی گل‌محمدی استاد داور داخلی: دکتر جواد شعرباف استاد داور خارجی: دکتر سیدحامد موسوی

رشته مطالعات عراق

دانشجو	عنوان پایان‌نامه به فارسی	عنوان پایان‌نامه به انگلیسی	زمان و مکان	اساتید راهنما، مشاور، داوران و ناظر
سیدمجید فاطمی‌نژاد	تأثیر سیاست ایران بر منافع راهبری آمریکا در عراق	The Impact of Iranian policy on US strategic interests in Iraq	اتاق دفاع دانشکده ۲۹ مهر ۱۴۰۲	استاد راهنما: دکتر حسن احمدی استاد مشاور: دکتر یاسر عثمان عبدالزهره داور داخلی: دکتر روح‌الله کهن‌هوش‌نژاد داور خارجی: دکتر یاسر قزوینی

رشته مطالعات فلسطین

دانشجو	عنوان پایان‌نامه به فارسی	عنوان پایان‌نامه به انگلیسی	زمان و مکان	اساتید راهنما، مشاور، داوران و ناظر
زینب فرهادی زرینگلی	تأثیر لابی اسرائیل بر سیاست خاورمیانه‌ای آمریکا در انتخاب سفرای آمریکا در اسرائیل	The Impact of the Israeli lobby on the US Middle East policy in the Choices of US ambassadors to Israel	اتاق دفاع دانشکده ۱۰ مهر ۱۴۰۲	استاد راهنما: دکتر هادی برهانی استاد مشاور: دکتر الهام کدخدایی داور داخلی: دکتر مجتبی رحماندوست داور خارجی: دکتر اسماعیل اقبال

دفاعیه‌های نیمسال اول ۱۴۰۲ - ۱۴۰۳ تا ۳۰ آذر ۱۴۰۲ دکتری

رشته مطالعات آمریکای شمالی

دانشجو	عنوان پایان‌نامه به فارسی	عنوان پایان‌نامه به انگلیسی	زمان و مکان	اساتید راهنما، مشاور، داوران و ناظر
امیرمحسن هادیان رسنانی	کارزار فشار حداکثری ترامپ ضد ایران: جنگ ترکیبی چندلایه	Trump's Maximum Pressure Campaign on Iran: Multi-layered Hybrid Warfare (MLHW)	تالار ملل ۲۷ آبان ۱۴۰۲	استاد راهنما: دکتر حسن حسینی استاد مشاور: دکتر فؤاد ایزدی، دکتر سیدکاظم سجادپور استاد داور داخلی: الهام کدخدایی استاد داور خارجی: دکتر ابراهیم محسنی چراغلو

رشته مطالعات بریتانیا

دانشجو	عنوان پایان‌نامه به فارسی	عنوان پایان‌نامه به انگلیسی	زمان و مکان	اساتید راهنما، مشاور، داوران و ناظر
سام محمدپور	بررسی تطبیقی ابزارهای نفوذ نظامی بریتانیا و روسیه در عراق و سوریه از سال ۲۰۰۴ تا ۲۰۲۱م، با تمرکز بر شرکت‌های خصوصی امنیتی-نظامی	Comparative study of British and Russian tools of military influence in Iraq and Syria from 2004 to 2021; with a focus on Private Military and Security Companies (PMSCs)	تالار ملل یکشنبه ۲۸ آبان ۱۴۰۲	استاد راهنما اول: دکتر مهدی سنایی استاد راهنمای دوم: دکتر محمدرضا سعیدآبادی استاد مشاور: دکتر رضا باقری استاد داور داخلی: دکتر زینب قاسمی استاد داور خارجی: دکتر حسین دهشیار، دکتر سیدجلال دهقانی فیروزآبادی

کارشناسی ارشد

رشته مطالعات آمریکای شمالی

اساتید راهنما، مشاور، داوران و ناظر	زمان و مکان	عنوان پایان‌نامه به انگلیسی	عنوان پایان‌نامه به فارسی	دانشجو
استاد راهنما: دکتر زهره نصرت خوارزمی و دکتر محمدباقر قهرمانی استاد مشاور: دکتر زینب قاسمی استاد داور داخلی: دکتر محمدجواد ظریف استاد داور خارجی: دکتر حمیده مولایی فرسنگی	اتاق دفاعیه ۳۰ آذر ۱۴۰۲	A Comparative Study of American & Iranian Cultural Manifestation of Post-War Identity Crisis: A Cinematographic Case Study	مطالعه تطبیقی جلوه‌های فرهنگی بحران پس از جنگ در آمریکا و ایران: مطالعه موردی سینمایی	احسان اسماعیل‌نژاد

رشته مطالعات بریتانیا

استاد راهنما: دکتر رضا باقری استاد مشاور: دکتر زینب قاسمی تاری استاد داور: دکتر الهام کدخدایی استاد داور خارجی: دکتر مازیار مظفری استاد ناظر تحصیلات تکمیلی: دکتر الهام کدخدایی	اتاق دفاعیه ۲۹ آذر ۱۴۰۲	Barriers and Pathways to Iranian's Social Integration in the United Kingdom	موانع و مسیرهای ادغام اجتماعی ایرانیان در انگلستان	فاطمه‌سادات لواسانی
---	----------------------------	---	--	---------------------

مناسبت‌ها

بزرگداشت روز کتابدار، کتاب و کتابخوانی

فعالیت، به‌عنوان کتابدار، در کتابخانه تجلیل شد. همچنین، در چهار گروه از اساتید و دانشجویان دانشکده تقدیر شد. در دسته نخست اساتید بیشترین اهداکننده کتاب به کتابخانه (دکتر علی‌اکبر علیخانی، دکتر یاسر عبدالزهره، دکتر جواد شعراف)، دانشجویان بیشترین اهداکننده کتاب به کتابخانه (سعید محمدی، دانشجوی دکتری مطالعات امریکا؛ شهاب‌الدین شگری، دکتری مطالعات روسیه؛ کوروش اشکبوس، کارشناسی‌ارشد مطالعات اسپانیا)، اساتید کتابخوان برتر (دکتر محمد سمیعی، دکتر جهانگیر کرمی، دکتر رضا باقری)، دانشجویان کتابخوان برتر (سیدوحید نمازی، دانشجوی دکتری مطالعات آمریکا؛ محمدسجاد باقی، کارشناسی‌ارشد بریتانیا؛ توحید نژاداسد، کارشناسی‌ارشد مطالعات ترکیه).

دکتر احسان رسولی‌نژاد، معاون اداری و مالی دانشکده، و دکتر روح‌اله حسینی، معاون علمی دانشکده، از دیگر حامیان برگزاری این گرامیداشت بودند.

به مناسبت روز کتابدار، کتاب و کتابخوانی، هیئت رئیسه دانشکده مطالعات جهان در روز دوشنبه ۲۹ آبان ۱۴۰۲ با حضور در کتابخانه دانشکده، این روز را گرامی داشتند.

دکتر سعیدرضا عاملی، رئیس دانشکده، با تبریک این روز به کتابداران دانشکده، کتاب را دریچه‌ای به سمت علم دانست و از دانشجویان خواست در مسیر کسب علم، حتی با رسیدن به بالاترین درجات، از پا ننشینند، چراکه عرصه کسب علم عرصه‌ای بی‌انتهاست و باید به‌جای گذران وقت در اینترنت و محیط‌های مجازی و کسب دانش سطحی، با مطالعه عمیق به عمق دانش رسید. دکتر عاملی امکان موجود در کتابخانه دانشکده را، با دسترسی آزاد دانشجویان و مراجعه‌کنندگان به قفسه کتاب‌ها، فرصتی مغتنم برای پژوهش دانست.

در این نشست علاوه بر تقدیر از دکتر فریبا افکاری، رئیس کتابخانه و کتابداران کتابخانه، اعظم‌السادات نوابی و رامین سلیمی‌یکتا، از زحمات حمیرا پورحیدر بروجنی نیز به دلیل سال‌ها

مراسم عزاداری شهادت بانو فاطمه‌الزهرا (س) در دانشکده مطالعات جهان

با عرض تسلیت مجدد به مناسبت سالگرد شهادت بانو فاطمه‌الزهرا (س) و قدردانی از حضور پیش‌نماز دانشکده، اساتید، کارکنان و دانشجویان گرامی و طلب دعای خیر برای بانیان این مجلس دکتر احسان رسولی‌نژاد (معاون اداری و مالی)، و دکتر رضا باقری (مدیر گروه مطالعات اروپا)، از همه سروران التماس دعا داریم.

مراسم عزاداری شهادت بانو حضرت فاطمه‌الزهرا (س) در روز شنبه ۲۵ آذر ۱۴۰۲ با حضور دکتر سعیدرضا عاملی، رئیس دانشکده مطالعات جهان، اساتید، کارکنان و دانشجویان در دانشکده مطالعات جهان برگزار شد.

در این مراسم، پس از نماز جماعت ظهر و عصر، قبول زحمت ایراد خطبه و مداحی برعهده پیش‌نماز دانشکده، حاج آقا داودی، بود.

تقدیر از جناب آقای علیرضا کهن خاکی به مناسبت روز پژوهش

دکتر سعیدرضا عاملی، رئیس دانشکده مطالعات جهان به همراه دکتر احسان رسولی‌نژاد، معاون اداری و مالی دانشکده، در روز شنبه ۲۵ آذر ۱۴۰۲، از آقای علیرضا کهن‌خاکی، رئیس اداره پژوهش، تقدیر کردند.

انتصاب‌ها، تبریک و تسلیت

سرکار خانم دکتر فرزانه اعظم لطفی - دانشیار محترم

دانشکده زبانها و ادبیات خارجی

با سلام و احترام

با عنایت به پیشنهاد شماره ۱۶/۳۲۵۳۴۷ مورخ ۱۴۰۱/۱۱/۱۹ مورخ ۱۴۰۲/۰۶/۱۱ دانشکده مطالعات جهان و بر اساس مصوبه مورخ ۱۴۰۲/۰۶/۱۱ هیأت اجرایی جذب اعضای هیأت علمی دانشگاه و به استناد ماده ۷۷ آئین نامه استخدامی اعضای هیأت علمی دانشگاه تهران، به موجب این حکم عضویت هیأت علمی وابسته گروه آموزشی مطالعات جنوب و شرق آسیا و اقیانوسیه دانشکده مذکور به مدت سه سال به سرکار اعطا می‌گردد.

امید است در انجام وظایف و مسئولیت‌های خطیر محوله موفق و موید باشید.

سیدمحمد مقیمی - رئیس دانشگاه تهران

چهار همکار ارجمند، سرکار خانم آرزو یگانه، رئیس اداره آموزش، جناب آقای حسن غایبی، کارشناس مسئول امور اداری، جناب آقای علی جاندوست، کارشناس ناظر، و سرکار خانم سمیه کریم‌پور، کارشناس مسئول حسابداری، از جمع دانشکده جدا شدند.

جناب آقای حمید نیروبی آغمیونی، سرپرست پشتیبانی و امور اداری، و سرکار خانم نازنین فتوحی، مسئول اداره حسابداری دانشکده، به جمع کارکنان دانشکده ملحق شدند.

حکم انتصاب سرکار خانم زهرا بویری‌ده‌شیخ، به‌عنوان

سرپرست اداره آموزش

با سلام و احترام،

بنا به تصمیم هیأت رئیسه دانشکده مطالعات جهان، و نظر به مراتب تعهد، دانش و تجارب ارزنده سرکارخانم زهرا بویری ده‌شیخ از تاریخ ۱۴۰۲/۰۶/۲۷ به عنوان سرپرست اداره امور آموزش و تحصیلات تکمیلی دانشکده مطالعات جهان منصوب می‌شوید.

مزید توفیقات سرکارعالی در پیشرفت روز افزون امور محوله را از درگاه خداوند متعال خواستارم.

دکتر سعیدرضا عاملی

رئیس دانشکده مطالعات جهان

افتخار بازنشستگی همکار گرامی جناب آقای رضا بیات

با سلام

احتراماً ضمن تقدیر و تشکر از زحمات و تلاش‌های بی دریغ و صادقانه ای که در طول خدمت و در جهت پیشبرد اهداف مقدس دانشگاه معمول داشته‌اید و با آرزوی موفقیت روزافزون جنابعالی در کلیه شئون زندگی، با عنایت به نامه شماره ۴۴۲۱۵ به تاریخ ۱۴۰۲/۰۷/۲۹ سازمان تأمین اجتماعی، به استناد ماده ۷۰ آئین نامه استخدامی اعضای غیر هیأت علمی دانشگاه تهران و ماده ۱۰۳ قانون مدیریت خدمات کشوری از تاریخ ۱۴۰۲/۰۸/۰۱ به افتخار بازنشستگی نائل می‌شوید. امید است که ارتباط معنوی شما با دانشگاه استمرار داشته باشد.

توفیق روزافزون شما را از درگاه متعال خواستارم. میزان حقوق بازنشستگی شما پس از تأیید سازمان تأمین اجتماعی، به موجب حکم جداگانه تعیین و ابلاغ خواهد شد. با آرزوی توفیق الهی.

احمد نوحه گر - معاون اداری و مالی دانشگاه تهران

حکم انتصاب جناب آقای رضا شجاعی به‌عنوان

سرپرست امور پشتیبانی

با سلام،

احتراماً نظر به مراتب تعهد، دانش و تجارب ارزنده جنابعالی و به موجب تصمیم هیأت رئیسه دانشکده مطالعات جهان مورخ ۱۴۰۲/۰۶/۲۶ با حفظ وظایف فعلی سازمانی از تاریخ ۱۴۰۲/۰۷/۰۴ به عنوان سرپرست امور پشتیبانی دانشکده مطالعات جهان منصوب می‌شوید.

مزید توفیقات روزافزون حضرتعالی در امور محوله را از خداوند منان مسئلت دارم.

دکتر سعیدرضا عاملی

رئیس دانشکده مطالعات جهان

حکم تقدیر از جناب آقای شیرخدا عسگری و انتقال به امور دانشجویی و فرهنگی

با سلام و احترام،

بنا به تصمیم هیأت رئیسه دانشکده مطالعات جهان مورخ ۱۴۰۲/۰۶/۲۶ ضمن تشکر از زحمات دلسوزانه حضرتعالی در اداره آموزش و تحصیلات تکمیلی دانشکده، محل خدمت شما از تاریخ ۱۴۰۲/۰۷/۰۴ امور دانشجویی و فرهنگی دانشکده مطالعات جهان اعلام می‌شود.

مزید توفیقات روزافزون حضرتعالی در امور محوله فرهنگی و دانشجویی دانشکده را از خداوند منان مسئلت دارم.

دکتر سعیدرضا عاملی

رئیس دانشکده مطالعات جهان

حکم انتصاب سرکار خانم نازنین فتوحی به عنوان مسئول اداره حسابداری دانشکده

با سلام،

به پیشنهاد مدیرکل محترم امور مالی دانشگاه و به استناد ماده ۴ آئین نامه مالی و معاملاتی، سرکار عالی به عنوان کارشناس مسئول اداره حسابداری دانشکده مطالعات جهان دانشگاه تهران منصوب می‌گردید. لازم است علاوه بر وظایف سازمانی، نسبت به اجرای دقیق حسابداری تعهدی، انجام و اعمال نظارت بر وصول درآمدهای اختصاصی و واریز مستقیم آنها به خزانه، کنترل مالی، نگهداری حساب‌ها، تنظیم گزارشات و صورت‌های مالی، حفظ اسناد و مدارک مالی، نگاهداری حساب و نظارت بر اموال، تطبیق دریافت‌ها و پرداخت‌ها با قوانین و مقررات، امضا و تأیید اسناد تحت نظر مدیریت محترم واحد فوق‌الاشاره با رعایت دقیق آئین نامه مالی و معاملاتی دانشگاه و سایر ضوابط و مقررات ذیربط اقدام نمائید در ارتباط با معاملات عمده، و مسائل کلی واحد مورد تصدی نیز با هماهنگی اداره کل امور مالی دانشگاه عمل خواهید نمود.

حسن سلوک و خوش رفتاری، تعامل مؤثر و قانونمند با مسئولین محترم آن واحد، انجام کلیه اقدامات در چارچوب آئین نامه مالی معاملاتی، اهتمام و جدیت به پاسخگویی و ارائه به موقع گزارشات مالی به مدیرکل مالی دانشگاه نیز از وظایف سازمانی جنابعالی می‌باشد. امید است در پرتو عنایات الهی و همکاری سایر همکاران در انجام وظایف و مأموریت محوله موفق باشید.

این حکم از مورخ ۱۴۰۲/۰۹/۱۵ در دانشکده مطالعات جهان دانشگاه تهران اعمال می‌گردد.

احمد نوحه گر - معاون اداری و مالی دانشگاه تهران

حکم انتصاب سرکار خانم زهرا جلال‌زاده به عنوان

سرپرست حوزه ریاست

باسلام و احترام،

بنا به تصمیم هیأت رئیسه دانشکده مطالعات جهان، و نظر به مراتب تعهد، دانش و تجارب ارزنده سرکار عالی، از تاریخ ۱۴۰۲/۰۶/۲۷ به عنوان سرپرست حوزه ریاست (دفتر ریاست، روابط عمومی و امور بین‌الملل) دانشکده منصوب می‌شوید.

مزید توفیقات سرکار عالی در پیشرفت روز افزون امور محوله را از درگاه خداوند متعال خواستارم.

دکتر سعیدرضا عاملی

رئیس دانشکده مطالعات جهان

پاییزی‌های دانشکده مطالعات جهان تولدتان مبارک

فاطمه رضایی
منیژه اخوان

دانشجویان عزیز

تمامی دانشجویان گرامی متولد پاییز

دکتر مهدی آهوئی

همکاران گرامی

سمانه شفیعی
زهرآ بویری ده‌شیخ

اساتید ارجمند

دکتر الهه نوری غلامی‌زاده
دکتر فؤاد ایزدی
دکتر حسن احمدیان
دکتر احسان رسولی‌نژاد

با آرزوی سلامت و عمری با عزت برای تمامی پاییزی‌های دانشکده مطالعات جهان

تسلیت

استاد ارجمند، جناب آقای دکتر محمد کاظم سجادیپور

تسلیت واژه کوچکی است در برابر اندوه فوت مادر گرامیتان. از درگاه الهی برای عزیز سفرکرده مغفرت و برای بازماندگان، به‌ویژه جناب عالی، صبر و شکیبایی خواستاریم. شریک اندوه شماییم. روحشان شاد و یادشان گرامی باد.

دانشکده مطالعات جهان

دانشجوی گرامی، سرکار خانم سمیه پاشایی تسلیت واژه کوچکی است در برابر اندوه فوت مادر گرامیتان. از درگاه الهی برای عزیز سفرکرده مغفرت و برای بازماندگان، به‌ویژه جناب عالی، صبر و شکیبایی خواستاریم. شریک اندوه شماییم. روحشان شاد و یادشان گرامی باد.

دانشکده مطالعات جهان

دانشجوی گرامی، جناب آقای منفرد در اندوه فوت برادر گرامی همسر محترمتان تسلیت صمیمانه ما را پذیرا باشید. از درگاه الهی برای آن مرحوم مغفرت و برای بازماندگان، به‌ویژه جناب عالی، صبر و شکیبایی خواستاریم. روحشان شاد و یادشان گرامی باد.

دانشکده مطالعات جهان

پیام تسلیت مقام معظم رهبری برای درگذشت دکتر محمدرضا رضوان طلب

استاد عالی‌قدر، دکتر محمدرضا رضوان طلب، رئیس محترم مرکز دینی در دانشکده مطالعات جهان، در بامداد روز یک‌شنبه ۹ مهر ۱۴۰۲ دیدار حق را لبیک گفت.

مقام معظم رهبری در پیامی درگذشت این روحانی فاضل و خدوم را تسلیت گفتند.

متن پیام مقام معظم رهبری، به نقل از خبرگزاری ایرنا به این شرح است:

بسم الله الرحمن الرحيم

درگذشت روحانی فاضل و خدوم جناب آقای حاج شیخ محمدرضا رضوان طلب رحمه الله علیه را به خاندان و بازماندگان گرامی و به دوستان و همکاران ایشان تسلیت عرض می‌کنم. خدمات با ارزش در عرصه‌های گوناگون حوزوی و دانشگاهی ذخیره معنوی گرانقدری برای ایشان است ان شاء الله. رحمت و مغفرت الهی نصیب وی باد

سید علی خامنه‌ای ۱۴۰۲/۷/۰۹

